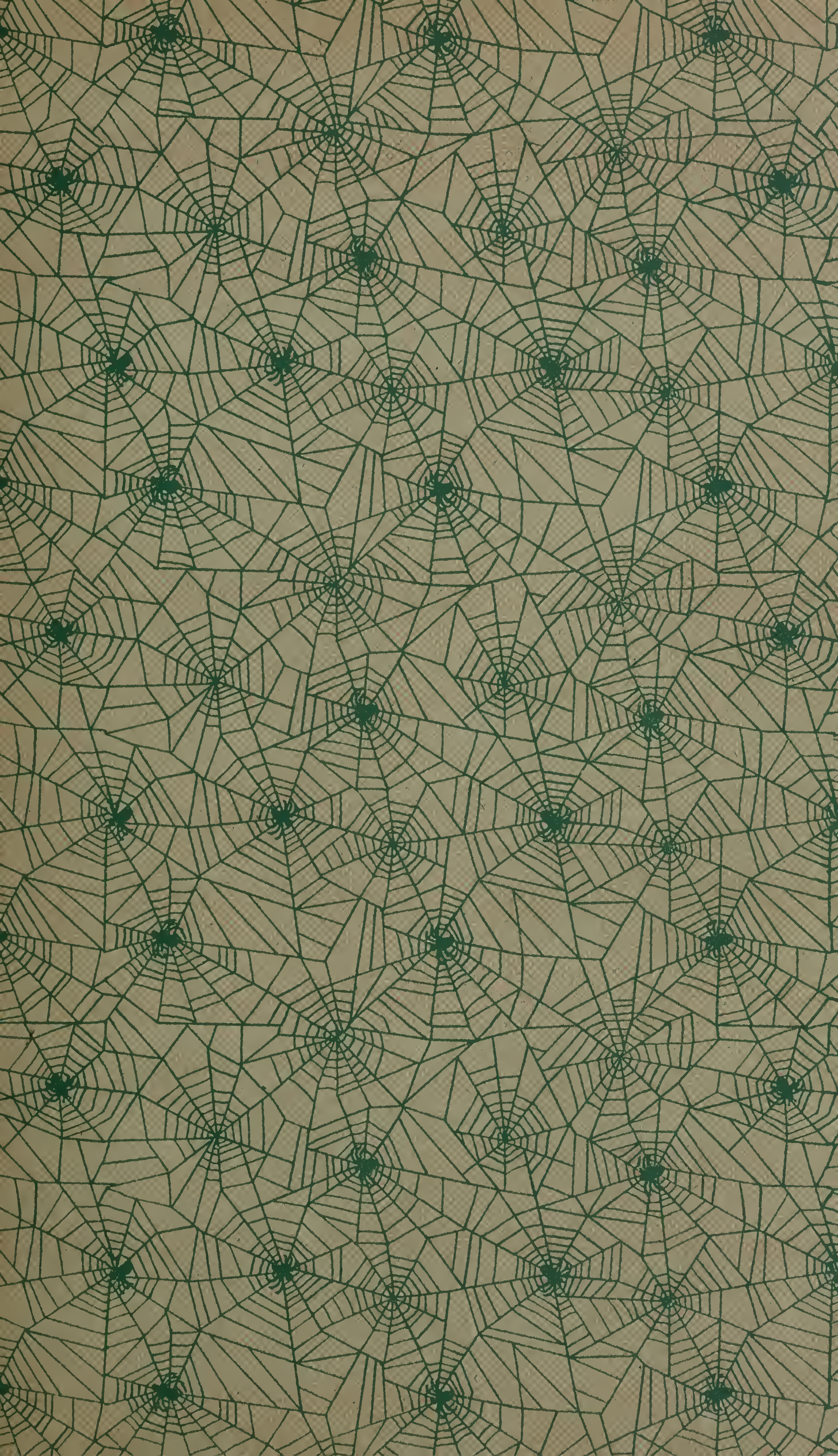

DROTTNING KRISTINAS TAFVELGALLERI.

Detta arbete är tryckt i 125 numrerade exemplar.

№ 122

DROTTNING KRISTINAS TAFVELGALLERI

PÅ STOCKHOLMS SLOTT OCH I ROM

DESS UPPKOMST OCH DESS ÖDEN ÄNDA TILL VÅRA DAGAR.

EN HISTORISK-KONSTKRITISK UNDERSÖKNING

AF

OLOF GRANBERG

E. O. AMANUENS VID NATIONALMUSEUM.

STOCKHOLM

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI

1896.

Obs. "Rättelser och tillägg" i slutet af boken!

Förteckning öfver subskribenterna:

ADELSKÖLD, CLAËS. Major (Stockholm).
AKADEMIENS FÖR DE FRIA KONSTERNA BIBLIOTEK (Stockholm).
ARFVIDSSON, HELENA. Kanslirådinna (Stockholm).

BAGGE, OTTO. Amanuens (Stockholm).
BENEDICKS, GUSTAF. Bruksägare (Gysinge).
BERGSTRÖM, GUSTAF. v. Häradshöfding (Örebro).
BERGWALL, FREDRIK. Bruksägare (Stockholm).
BIELKE, EDITH. Grefvinna (Slattefors, Linköping).
BIESÉRT, JENNY. Fru (Lennartsfors).
BILDT, CARL. Friherre, Envoyé (Rom).
BJÖRNSTJERNA, MAGNUS. Grefve, Generalkonsul (Helsingfors).
BJÖRNSTJERNA, OSCAR. Generalmajor, f. v. Utrikesminister (Stockholm).
BJÖRNSTJERNA, ROGÉR. Generalmajor (Stockholm).
BONDE, CARL CARLSON. Friherre, Öfverceremonimästare (Eriksberg).
BORG, CARL. Med. Dr (Stockholm).

CEDERHOLM, WILH. Löjtnant (Helsingfors).
CEDERLUND, EDV. Grosshandlare (Stockholm).
CEDERQUIST, JUSTUS. Direktör (Stockholm).
CEDERSTRÖM, EMANUEL. Friherre, Godsägare (Krusenberg).

DAHLBERG, JOH. P. Bruksägare (Bollsta bruk).
DARDEL, HANS VON. Löjtnant (Stockholm).
DE RON, MARTIN. Med. Dr (Stockholm).
DUE, FREDRIK. Envoyé (Paris).
EHRENHEIM, ERIK. Kammarherre (Grönsö).
EHRENHEIM, FREDRIK. Artist (Stockholm).
EHRENSVÄRD, AUGUSTIN. Grefve, Löjtnant (Liatorp, Helsingborg).
EKELUND, N. A. H. Bruksägare (Stockholm).
EKMAN, OSCAR. Konsul (Stockholm).
ERDMANN, EDVARD. Statsgeolog (Stockholm).

FÜRSTENBERG, PONTUS. Grosshandlare (Göteborg).

GERTNER, W. J. H. Kontorist (Stockholm).
GRÖNBERG, FREDRIK. Bankkamrer (Eskilstuna).
GUMÆLIUS, ARVID. Direktör (Stockholm).

HALLGREN, ERIK G., f. d. Redaktionssekreterare, Kontorschef (Stockholm).
HELSINGFORS' UNIVERSITETSBIBLIOTEK. (Helsingfors).
HILLMAN, ADOLF. Konsul (Söderhamn).
HOLM, P. D. Professor (Stockholm).
HÅKANSSON, JOHN. Stadsmäklare (Stockholm).

JOHNSSON, ADOLF. Musikdirektör (Stockholm).

KINDBORG, JOHN. Landskapsmålare (Stockholm).
KLINGSPOR, CARL. Friherre, Godsägare (Råbäck).
KRUSE, JOHN. Fil. D:r, e. o. Amanuens vid Nationalmuseum (Stockholm).

LAGERBERG, MAGNUS. Kammarherre (Råda säteri).
LAGERHEIM, ALFRED. Envoyé (Berlin).

Lagrelius, Axel. Ingeniör (Stockholm).
Lamm, C. R. Direktör (Stockholm).
Langenberg, F. Löjtnant (Stockholm).
Lidforss, Edvard. Professor (Lund).
Lindström, Axel. Statsgeolog (Stockholm).
Ljungquist, O. Bruksägare (Munksjö). (2 ex.)
Lundin, Claës. Skriftställare (Stockholm).

Michaelson, Knut. Bruksägare (Stockholm).
Mittag-Leffler, G. Professor (Djursholm),
Morssing, Ivar. Kand. (Stockholm).

Nationalmusei konstafdelnings bibliotek (Stockholm).
Naumann, Th. v. Häradshöfding (Stockholm).
Nya Sällskapet (Stockholm).

Odelberg, C. A. Kapten (Stockholm).
Odencrantz, Gustaf. v. Häradshöfding (Kalmar).

Palm, C. U. Amanuens i Nordiska museet (Stockholm).
Petersens, Katarina af. Fröken (Svedala).

Quennerstedt, A. W. Professor (Lund).

Ramstedt, Viktor. Grosshandlare (Stockholm).
Rosen, August von. Grefve, Förste Hofmarskalk (Stockholm).
Rosen, Georg von. Grefve (Lund).
Rosen, Georg von. Grefve, Professor (Stockholm).
Rosen, Magnus von. Grefve (Fagersta).
Rosén, John. Redaktör (Stockholm).
Röhss, August. Grosshandlare (Göteborg).

Sachs, Felix. Bokhållare (Stockholm).
Sachs, Joseph. Grosshandlare (Stockholm).
Sachs, Ludvig. Bokhållare (Stockholm),
Sachs, Max. Handlande (Stockholm).
Sachs, Simon (Fru). (Stockholm).
Saloman, Geskel. Professor (Stockholm).
Sander, Fredrik. Kansliråd (Stockholm).
Setterwall, Jacob. Grosshandlare (Stockholm).
Siljeström, J. G. Rådman (Göteborg).
Sjöberg, N. Juris studerande (Upsala).
Smith, R. C. Grosshandlare (Grebbestad).
Sondén, Mårten. Med. Dr (Stockholm).
Strömberg, Carl. Med. Dr (Stockholm).

Trolle Bonde, Carl. Grefve, Godsägare (Trolleholm).

Upmark, Gustaf. Intendent vid Nationalmuseum (Stockholm).

Vult von Steijern, Fredrik. Redaktör (Stockholm).

Wachtmeister, Fredrik Cl:son. Grefve, Kabinettskammarherre (Tistad).
Wallin, H. Bokhandlare (Stockholm).
Warburg, Karl. Professor (Göteborg).
Westerdahl, E. W. Revisor (Stockholm).
Wickström, V. Hugo. Redaktör (Östersund).
Wieselgren, Ragnar. Direktör (Olleschau, Österrike).

Åbom, Wilhelm. Ingeniör (Stockholm).
Åkerman, Henrik. Envoyé (Djursholm).

Förord.

Två och ett halft sekel hafva 1898 förflutit sedan den 22-åriga drottning KRISTINA genom svenskarnas intagande af »Lilla sidan» och den kejserliga borgen Hradschin i Prag bl. a. blef ägarinna till den utan gensägelse dyrbaraste tafvelsamling som någonsin funnits i vårt land. Rik på värdefulla målningar, i synnerhet af den italienska skolan, lyste den med de mest frejdade mästarenamn, och ryktet om drottningens konstskatter har fortlefvat genom århundraden. Länge fingo emellertid de värdefulla taflorna icke stanna här. När drottning KRISTINA lämnade fäderneslandet, medtog hon visserligen icke, såsom man hittills trott, alla de förnämsta taflorna och icke heller förgingos, såsom man förmenat, vid Stockholms slotts brand alla de kvarlämnade, men de flesta af de yppersta målningarna fördes emellertid af KRISTINA ut ur riket och »det har», såsom FREDRIK SANDER i sitt bekanta arbete 'Nationalmuseum' anmärker, »aldrig blifvit till fullo upplyst, hvilka konstskatter på detta sätt gingo förlorade för landet». Att utforska detta, att erfara hvilka af de berömda taflorna med de ryktbara artistnamnen som voro äkta och hvilka som endast utgjorde kopior eller skolarbeten, att utröna hvar i utlandet KRISTINAS forna taflor, för länge sedan skingrade från hvarandra, nu befinna sig och att få rätt på om icke, i strid mot gamla traditioner, rester af KRISTINAS dyrbara galleri ännu kunna i offentliga och enskilda samlingar i vårt land uppvisas, har sedan mer än tio år utgjort föremål för undertecknads ifriga efterforskningar, hufvudsakligen fotade på förut ej nog uppmärksammade arkivhandlingar ute och hemma.

Vid dessa historiska och konstkritiska undersökningar, hvilkas hittills vunna resultat i detta verk föreligga, har jag i främsta rummet begagnat mig af fyra gamla inventarier, nämligen:

1. Ett Skoklosters bibliotek tillhörigt, för närvarande i Riksarkivet deponeradt, förmodligen på KÖNIGSMARCKS befallning 1648

upprättadt inventarium öfver kejsar RUDOLFS af svenskarna plundrade konstkabinett. Detta såsom Bilaga I här återgifna inventarium är af benediktinermunken, sedermera mähriske rikshistoriegrafen BEDA DUDÍK aftryckt i »Mittheilungen der k. k. Central-Commission in Wien. Jahrgang XII, 1867», hvilket arbete jag likväl icke sett.

2. Ett i Kongl. Biblioteket befintligt, af KRISTINAS intendent markis du FRESNE 1652 upprättadt och 1653 öfversedt inventarium öfver drottningens konstsamlingar. Detta såsom Bilaga II här återgifna inventarium är af BEDA DUDÍK delvis aftryckt i hans »Forschungen in Schweden für Mährens Geschichte» (Brünn 1852) och fullständigt, men med slarfvig och ofta vilseledande redigering af den franske forskaren prof. M.-A. GEFFROY i hans bekanta arbete »Notices et extraits des manuscrits concernant l'histoire . . . . de la France» (Paris 1855).

3. Ett i Archivio Palatino i Rom befintligt, troligen strax efter Kristinas död i Rom 1689 upprättadt inventarium. Detta såsom Bilaga III här återgifna inventarium är fullständigt aftryckt af GIUSEPPE CAMPORI i hans »Raccolta di cataloghi ed inventarii inediti di quadri . . . dal secolo XV al secolo XIX» (Modena 1870). — Till dessa tre sålunda redan förut aftryckta, men hittills icke vetenskapligt kommenterade och bearbetade förteckningar kommer

4. Ett i British Museum i London befintligt, 1721 i Rom upprättadt inventarium öfver Kristinas forna tafvelgalleri. Af detta såsom Bilaga IV här återgifna inventarium är, så vidt jag vet, förut endast ett litet fragment aftryckt, nämligen i EDUARD VON ENGERTHS stora katalog öfver kejs. tafvelgalleriet i Wien (1882).

Vid försöken att följa Kristinas tafvelgalleris öden under förra och innevarande århundraden har jag haft den största nytta af 1) de i Paris 1786 och 1802 utgifna två första banden af praktverket »Galerie du Palais Royal», ur hvilka flertalet af de här meddelade afbildningarna äro hämtade och i hvilka jag igenkänt en mängd af Kristinas forna målningar; 2) första bandet af konsthandlaren W. BUCHANAN'S »Memoirs of paintings, with a chronological history of the importation of pictures by the great masters into England since the French Revolution» (London 1824) och 3) G. F. WAAGEN'S »Kunstwerke und Künstler in England und Paris» (Berlin 1837). Vid den kritiska undersökningen af de sålunda till sin nuvarande förvaringsort steg för steg följda taflorna har jag haft en ovärderlig hjälp i JULIUS MEYERS ypperliga monografi öfver CORREGGIO, i PASSAVANTS och EUGÈNE MÜNTZ' arbeten om RAFFAELLO, CROWE & CAVALCASELLES verk öfver TIZIANO, MAX ROOSES och GOELER VON RAVENSBURGS böcker om RUBENS, o. s. v. men jag har dessutom

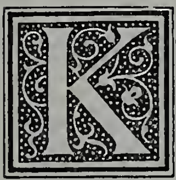
rådfrågat en mängd gamla och moderna historiska och konsthistoriska arbeten, såsom CHARLES OGIER'S »Ephemerides» (Paris 1656), JOACHIM VON SANDRARTS »Die teutsche Academie» (Nürnberg 1675), JOHN SMITHS »Catalogue raisonné» (London 1829), arbeten af FREDRIK SANDER, GEORG GÖTHE, W. BÜRGER (THÉOPHILE THORÉ), K. WÖRMANN, W. BODE, A. J. WAUTERS, o. s. v. Vid skildringen af kejsar Rudolfs samlingar i Prag och deras allmänna anordning i Hradschin har jag — med undantag af uppgifterna om taflorna, hvilka grunda sig på mina egna forskningar — flitigt rådfrågat BEDA DUDÍK och i redogörelsen för samlingarnas transporterande till Stockholm har jag i sammandrag följt den skildring däraf som JOHN BÖTTIGER meddelat i sin bok om ADRIAEN DE FRIES. Dessa inledande delar af mitt arbete göra sålunda icke anspråk på att grunda sig på själfständig forskning. För enstaka men värdefulla uppgifter och rättelser står jag i tacksamhetsskuld till envoyén frih. CARL BILDT och intendenten GUSTAF UPMARK. Till de personer och institutioner, som genom benägen subskription möjliggjort detta arbetes utgifvande, hembär jag slutligen min djupa och vördnadsfulla tacksamhet.

Stockholm i mars 1896.

Förf.

Rudolf II:s samlingar, deras bortförande af svenskarna och deras transport till Stockholm.

ejsar RUDOLF II, den upplyste och tolerante MAXIMILIAN II:s föga begåfvade och bigotte son, har icke efterlämnat något afundsvärdt namn i den politiska historien. Han var i själfva verket en af de odugligaste furstar som någonsin suttit på habsburgarnas gamla tron. Han saknade icke blott förmåga utan äfven vilja att ens i ringa mått fylla sina härskareplikter. Af jesuiterna uppfostrad vid spanska hofvet, gick han under alla de trettiofem år, som hans svaga hufvud bar kejsarkronan, villigt i dessas ledband och lämnade sorglöst ifrån sig regeringstömmarna, för att i stället tidt och ofta hälsa på i stallarna och smeka sina favorithästar, eller, djupt intresserad, besöka sina glasslipare i deras verkstäder, eller stänga in sig tillsammans med sina astrologer och alkemister, eller för att i timtal, likgiltig för hvad som tilldrog sig där ute i världen, betrakta dessa tusentals kuriositeter, taflor, skulpturer, medaljer, böcker och pretiosa, som han huller om buller samlat omkring sig. Slutet blef också att protestanterna och andra af de verkliga maktägande förtryckta undersåtar till sist höjde upprorsfanan, att den stackars kejsaren till sin bror Matthias efter hvart annat måste afstå Mähren, Österrike, Ungern, Böhmen och Schlesien och att han, efter att i ett års tid ha varit beröfvad den sista återstoden af sin så illa använda makt, 1612 dog såsom pensionerad titulärkejsare. Men det är icke genom RUDOLF II:s undermåliga regentegenskaper som hans namn fortlefver i häfderna. Den politiska historien ger oss i hans person bilden af en ömklig skuggkonung; i kulturhistorien åter framstår han såsom en varm främjare af böhmisk konstslöjd, såsom en af de mest entusiastiska konstsamlare som funnits och som en af sin tids allra största mecenater.

Kort efter sin tronbestigning förlade nämligen den unge, konstälskande kejsaren sitt residens till Prag, och där upprättade han,

omgifven af konstnärer, antikvarier och andra lärda, på grundvalen af de kejserliga konstverk, naturhistoriska och konstindustriella föremål, böcker, vapen och kuriositeter som förut funnos där och i Wien, de storartade samlingar, hvilka under namn af »Rudolphinische Kunst- und Wunderkammer» blifvit världsberömda och gjort hans namn odödligt. För att oupphörligt kunna öka dessa samlingar, som högst af allt intresserade honom, underhöll kejsar RUDOLF agenter vid den tidens konsthärdar, kallade till sitt hof och understödde frikostigt ett antal utländska konstnärer, såsom de nederländska målarna BARTHOLOMEUS SPRANGER, ROELANT SAVERIJ, PEETER STEVENS, JORIS HOEFNAGEL och kopparstickaren GILLES (ÆGIDIUS) SADELER, de tyska målarna JOHANN VON ACHEN och JOSEPH HEINZ, anställde såsom ett slags intendent den gamle venezianske, särskildt såsom myntkännare framstående antikvarien GIACOPO STRADA och utnämnde vid dennes död till hans efterträdare den skicklige stensnidaren EUSEBIUS MISERON, hvilken längre fram, när svenskarna besatte den s. k. Lilla sidan af Prag, inlade stor förtjänst genom att undan deras rofferier rädda dyrbara målningar, och som endast genom hotelser om tortyr kunde förmås att lämna fram nycklarna till samlingarna. Högt i kejsarens gunst stodo hans diamant- och kristallslipare, och han uppförde i slottets omedelbara närhet en för kristallslipning särskildt afsedd kvarn, som uteslutande var i gång för hans egen räkning.

Det vore emellertid ett stort misstag att tro, att hufvudbeståndsdelen af kejsar RUDOLFS ryktbara samlingar utgjordes af hans konstskatter i egentlig mening. Dessa senare spelade i själfva verket en ganska underordnad roll, voro af mycket blandad beskaffenhet, i det att kopior ofta fingo ersätta de berömda original, hvilka kejsarens agenter — bland andra ambassadören i Madrid grefve KHEVENHÜLLER — icke lyckades förskaffa sin höge herre, och helt obetydliga dukar hängde i Hradschins kejserliga salar vid sidan af frejdade mästerverk.

I själfva verket sönderföllo samlingarna i fyra hufvudgrupper: konstsaker, konstslöjdalster och dyrbarheter, naturhistoriska föremål och kuriositeter — grupper, hvilka dock icke alltid voro så synnerligen skarpt skilda från hvarandra, utan ofta gjorde intrång på hvarandras områden. Konstsamlingen bestod af målningar, hvilkas antal icke öfversteg 1,800 nummer och af hvilka en stor del var underhaltig ur konstnärlig synpunkt och ofta behandlade motiv — framställningar af sällsamma, verkliga eller uppdiktade djur, o. s. v. — hvilka afgjordt skulle kommit taflorna att förvisas ur ett tafvelgalleri i modern mening, skulpturer af marmor och andra stenarter, bronsafgjutningar, handteckningar, o. s. v. Konstindustrien och dyrbarheterna represen-

terades af de utsöktaste vapen, kärl af guld och silfver, snidade och slipade ädelstenar (3,000 *dussin* diamanter, topaser och smaragder, och en stor samling i guld infattade och med diamanter prydda granatknappar), dyrbara pärlor, arbeten af kristall och elfenben, fajanser, mynt och medaljer, matematiska instrument och dylika saker i det oändliga. De naturhistoriska numren utgjordes af människo- och djurskelett, horn, skinn och hudar af sällsynta djur, snäckor, märkvärdiga fiskar, etc. Och gruppen kuriositeter (»Wunder») omfattade de mest märkvärdiga ting. Där såg man t. ex. »en handske af människohud» och där funnos »tandgården och handen af en sirén». I kejsarens för sin tid storartade samlingar ingick emellertid äfven en annan afdelning: omkring 100 »vndterschiedliche kunstbücher vom kufperstichen vnd dergleichen», såsom t. ex. den berömda nu i Upsala universitetsbibliotek befintliga, efter sitt band i drifvet silfver uppkallade »Codex argenteus», såsom bekant innehållande på mesogötiska omkring år 500 skrifna fragment af de fyra evangelierna och den i Kongl. Biblioteket förvarade s. k. »Gigas librorum» (Djäfvulsbibeln), den berömda pergamentshandskriften, af jättelika dimensioner och inbunden i med starka beslag försedda pärmar af ek, hvilken urgamla och ytterst dyrbara bok egentligen aldrig tillhörde kejsar RUDOLF, utan 1594 af benediktinerklostret Brevnov på kejsarens begäran deponerades i Hradschin, kom att kvarstanna där och vid Prags stormning föll i händerna på våra rofgiriga landsmän. Däremot var aldrig det stora och oersättliga bibliotek af gamla böhmiska handskrifter, som samtidigt af svenskarna togs och nu till stor del är införlifvadt med Kongl. Biblioteket, kejsar RUDOLFS egendom. Ursprungligen tillhörigt den 1611 utslocknade familjen VON ROSENBERG, förvarades det i dess residens Wittingau och förflyttades först 1647, d. v. s. året före Prags intagande af svenskarna, på kejsar FERDINAND III:s befallning till den böhmiska hufvudstaden.

Men fastän RUDOLF II icke ägde detta oskattbara bibliotek, kunde han dock berömma sig af att besitta för sin tid oöfverträffliga och mångsidiga samlingar, hvilka, äfven om deras konstnärliga värde därvid naturligtvis icke uppskattades, måste med häpnad slagit och äfven med en viss vördnad ha uppfyllt de nordiska krigarna, då de, efter att af intendenten Miseron ha tilltvingat sig slottsnycklarna, med svärdet i hand och klingande sporrar störtade in i Hradschins salar. Ty något liknande hade våra vid slotts- och klosterplundringar vanda soldater förut icke skådat.

Strax »im Eingang», hvarmed förmodligen menas en till de inre gemaken ledande korridor, sågos[1] mer än 100 taflor, bland hvilka,

[1] Jfr Bilaga I.

så framt förf. i sin »Catalogue raisonné» icke allt för mycket misstagit sig, man såg: FRANCESCO SALVIATIS (Cat. rais. n:r 58) och GIULIO ROMANOS (Cat. rais. n:r 68) »Sabinskornas bortröfvande»; RUBENS' »Herkules och Omfale» (Cat. rais. n:r 166); LUCAS CRANACHS »Kejsar Karl V och kurfursten Johan Fredrik af Sachsen på jakt» (Cat. rais. n:r 150), nu i Nationalmuseum; SCARSELLINOS »Kristus och lärjungarna i Emaus» (Cat. rais. n:r 79); ANDREA DEL SARTOS »Leda» (Cat. rais. n:r 25) och PORDENONES »Herkules och Achelous». I en annan korridor (»im andern gang») hängde öfver 150 målningar, hvaribland fyra af JOACHIM BUECKELAERS präktiga stycken i Nationalmuseum (Cat. rais. n:ris 166—168); CORREGGIOS härliga »Leda» (Cat. rais. n:r 2); TIZIANOS »l'Esclavonne» (Cat. rais. n:r 38); GEORG PENZ' »Caritas Romana» (Cat. rais. n:r 152), nu på Heleneborg; PAOLO VERONESES »Mars, afväpnad af Venus» (Cat. rais. n:r 41); några tyska, i Nationalmuseum nu befintliga trätaflor, såsom den egendomlige, HANS BALDUNG GRÜN numera tillskrifne »Merkurius» (Nationalmuseum n:r 1073) och de båda motstyckena »Daidalos och Ikaros» och »Neptunus på hafvet» (Nationalmuseum n:ris 259 & 260); porträtt af LIONARDO DA VINCI, MICHELANGELO, CORREGGIO, RAFFAELLO, TIZIANO, ALBRECHT DÜRER, GIOVANNI CONTARINI, LEANDRO och JACOPO BASSANO, GUGLIELMO DELLA PORTA, GIOV.-BATT. BIANCHI, LUCA CAMBIASO, m. fl. Utom dessa korridorer (»pildergangen») funnos emellertid fyra stora gemak och flera gallerier och salar, af hvilka »Spanska salen» och »Nya salen» torde ha varit de förnämsta. I en korridor mellan »gallerierna» såg man 158 taflor, däribland troligen GEORG PENZ' porträtt af kejsar FERDINAND I (Cat. rais. n:r 151), som nu är i Nationalmuseum; en »Danaë», knappt dock CORREGGIOS berömda (Cat. rais. n:r 1); PEETER BRUEGHEL D. Y:S »Bondfolk, öfverfallet af röfvare», nu på Heleneborg; en kopia efter TIZIANO (Cat. rais. n:r 32) och PEETER BRUEGHEL D. Ä:S »De fyra blinda» (Cat. rais. n:r 172), nu i Neapel, eller — hvad troligare är — en af P. BRUEGHEL D. Y. utförd, nu försvunnen kopia af den berömda taflan. I ett af de fyra gemaken syntes 20 skåp och mellan dem 9 bord. I dessa skåp voro uppställda en mängd ur, astronomiska och geometriska instrument, silfverfat, föremål af guld, elfenben och pärlemor; en mängd jaktsaker och munderingar, hvaribland en med turkoser smyckad sadel, hvars tillhörande stigbyglar och betsel voro rikt besatta med rubiner[1]; dyrbara schabrak och guldstickade hästtäcken; persiska och indiska redskap, dolkar, o. s. v. På skåpen stodo 93 antika eller moderna statyetter af metall, gips, alabaster och marmor. Mellan skåpen

[1] Förmodligen samma sadel som nu befinner sig på Skokloster, fastän turkoserna redan i äldre tid bortbrutits.

hängde några taflor. På borden utefter väggarna stodo eller lågo pärlband, sällsynta snäckor, brännspeglar, en förgylld luta af koppar, statyetter, o. s. v. Midt i rummet stodo 7 konstfullt arbetade ur och ett rundt bord af böhmisk jaspis, inlagdt med guld och granater.

När man kom in i det andra gemaket, varsnade man där 6 skåp, fyllda med keramiska arbeten (fajanser). Vid väggen stodo, förmodligen på väggfasta hyllor, kejsar RUDOLFS bröstbild och en häst[1], båda af metall, och invid fönstret en af koraller förfärdigad grotta.

Begaf man sig in i det tredje rummet, träffade man där likaledes på 6 skåp. Dessa voro uppfyllda af små konst- och konstslöjdföremål, målade, stickade, snidade, af trä, pergament, ben, guld, o. s. v. Där funnos vidare koger och pilar, några turkiska dukar, ett standar, utsydt med guld och pärlor och några böcker med kopparstick. Midt i rummet stod kyrksilfret, bestående af ett stort altare af silfver och ebenträ, ett stort massivt silfverkors, två mindre sådana, sex större förgyllda silfverkandelabrar oeh sex mindre, icke förgyllda, tre förgyllda silfverkalkar, vigvattenskärl af silfver, o. s. v. Där sågs slutligen en mumie, en kompass samt kejsar RUDOLF II:s bronsbyst på en piedestal af svart marmor och ett par metallplattor med scener i relief från den ungerska staden Raabs eröfring[1].

Det fjärde rummet upptogs af naturhistoriska föremål, såsom skelett af sällsynta djur, hudar och skinn af sjölejon, sälhundar, hvita hjortar, zebror o. s. v. Där sågs äfven »ein grosses Buch, so der vermauerte Mönch zu Braunau geschrieben». (Därmed åsyftas tydligen den ofvan omtalade »Gigas librorum» i Kongl. Biblioteket, fastän den ingalunda är skrifven af någon i Brevnovs kloster inmurad munk, ty den inköptes 1295 till nämnda kloster från det böhmiska klostret Podlazitz.)

Rustkammaren var inrymd i ett särskildt rum. Där funnos 170—180 dyrbara skjutvapen af olika konstruktion, inlagda med elfen-

---

[1] Endera af ofvanstående båda bronsbyster af kejsar Rudolf var identisk med den af ADRIAEN DE FRIES (jfr JOHN BÖTTIGERS arbete om honom) 1603 utförda porträttbyst, som med Pragrofvet kom till Stockholm, men efter att ha ingått i baron SPARRES, SUTHERS och NETZELS samlingar köptes af österrikiske ministern grefve LODRON-LATERANO och nu tillhör kejs. samlingarna i Wien. Där finnas äfven, enl. BÖTTIGER, den ena af ofvanstående bronsreliefer, kejsar MAXIMILIANS byst, utförd af GIOV. DA BOLOGNA, och drottning MARIAS af Ungern byst, af JEAN DUBROEUCQ, alla från kejsar RUDOLFS saml. komna i KRISTINAS ägo. I Nationalmuseum finnes DE FRIES' »Psyke, buren af amoriner» och på Drottningholm ofvanstående bronshäst, båda likaledes komna från RUDOLF II:s saml. i Prag, hvarifrån äfven »Merkurius bärande Psyke» i Louvre, motstycke till gruppen i Nationalmuseum, är kommen, fastän den af Kristina bortskänktes till franske ambassadören SERVIEN.

ben och konstnärligt ciselerade; värjor, sablar och dolkar, damascerade samt försedda med fästen af guld eller silfver, bödelssvärd, sköldar, hjälmar och harnesk. (Större delen af dessa kostbara vapen finnes nu på Skokloster, däribland kejsar KARL V:s berömda sköld, som förr, med orätt, tillskrefs BENVENUTO CELLINI, men är utförd af tysk mästare.)

I kejsarens skrifrum sågos ett 50-tal målningar, om hvilka vi ingenting närmare veta, och ett 20-tal statyetter af brons.

I »Spanska salen» voro uppställda åtskilliga fioler, orglar och andra instrument (kejsar RUDOLF II var musikalisk och hade ett eget kapell, som dirigerades af nederländaren FILIP VAN BERGEN, d. v. s. Filip från Mons, i Hennegau). Men i denna sal förvarades äfven mer än 200 af kejsarens yppersta taflor (jfr ånyo Bilaga I!). Sedan man nämligen redan i den trappa som ledde upp till denna sal påträffat 14 taflor, hvaribland en kopia efter CORREGGIOS »Noli me tangere!», såg man inne i salen bl. a. nio af dessa präktiga, mytologiska eller allegoriska, färgglada dukar af PAOLO VERONESE, skildrande »Venus och Adonis», »Hermes, Aglauros och Herse», »Styrkan, åtföljd af Visheten», m. fl. (Cat. rais. n:ris 39, 40, 42—48), hvilka sedermera utgjorde några af de största prydnaderna i Kristinas tafvelgalleri; en torgscen af LEANDRO BASSANO; JAN MASSYS' tafla n:r 507 i Nationalmuseum (Cat. rais. n:r 181) och troligen äfven den ena af LUCAS CRANACHS framställningar där sammastädes af »Kristus och synderskan» (Cat. rais. n:r 146 eller 147).

I »Nya salen» slutligen stodo fem bronsbilder, hvaribland »Konungens af Sverige bröstbild». Där hängde eller stodo, lutade mot väggarna, omkr. 120 taflor, bland hvilka man såg PAOLO VERONESES »Europas bortförande» (Cat. rais. n:r 49) och ett, förmodligen af PALMA VECCHIO utfördt porträtt i bröstbild af en veneziansk dam (Cat. rais. n:r 59). Men största delen af målningarna i »Nya salen» utgjordes af furstliga porträtt, bland hvilka sågos ärkehertig LEOPOLD WILHELMS af FRANS LUYCX målade bild (Cat. rais. n:r 187), nu i Nationalmuseum och åtskilliga, som nu sannolikt finnas på Gripsholm, ehuru de ännu icke blifvit identifierade med de i Bil. I uppräknade.

Vi ha sökt att i korta drag gifva en antydan om de kejserliga samlingarnas omfattning och rikedom vid tidpunkten för svenskarnas öfverrumpling, men vi ha vid uppräknandet af konstverken med flit uteslutit de taflor af berömda mästare, hvilka äfven tillhörde kejsar RUDOLF, såsom CORREGGIOS »Io» (d. v. s. det i Wien nu befintliga *originalet,* ej Kristinas nu i Berlin varande kopia), hans »Ganymedes», ALBRECHT DÜRERS nu i Wien förvarade taflor, utmärkta arbeten af

PEETER BREUGHEL D. Ä., nu likaledes i Wiens kejs. museum, men hvilka antingen redan 1631, vid sachsarnas anfall på Prag, eller också omedelbart före svenskarnas angrepp, af MISERON skickades till Wien eller för tillfället undandoldes i Prag.

Det var den 26 juli 1648 som svenskarna under HANS KRISTOFER VON KÖNIGSMARCK, väsentligen genom kejserlige öfversten OTTOWALSKYS förräderi lyckades intaga eller rättare sagdt besätta den s. k. Lilla sidan af Prag. »Es ist», skref samma dag den i svensk tjänst varande öfversten KOPPY, »eine solche Artollerie mit allher Zubehör allhier gefunden, Vnnd solche Vberausz grosse Beutte gemacht worden, weil die Plünderung den gantzen Tag gewehret, dass nicht zu beschreiben ....» Öfverste KOPPY intresserade sig, såsom ganska naturligt var, mest för de artilleripjeser och den massa ammunition som togs. Allt annat, konstskatterna, biblioteket, o. s. v. tog i hans ögon kollektivformen »Beutte». En annan svensk militär skrifver i privatbref, att de kejserliga själfva uppskattade den lidna förlusten till »sju millioner» och han skryter öfver resultatet af plundringen: »Der Herr kann nicht glauben, wie die Königsmark Reuter in Prager Kleidern prangen, und was für Gold, Kleinodien und Sachen sie bekommen haben». KÖNIGSMARCK själf skref ett par dagar efter plundringen till ERIK AXELSSON OXENSTIERNA: ».... verhalte gebührendt nicht, dass nechts Gottes beystandt den 16 dieses mit anbrechenden Dage sowohl das hiesige König. Schloss alls die kleine Seite der stadt glücklichen bemächtiget habe; was von Stücken undt ammunition allhier befindlich, ist aus der eingelegten zu ersehen. Die Kunstkammer ist straks anfänglichen aufgebrochen und viele sachen herauss penommen worden; wass aber darin noch vorhanden, davon habe IHR KÖNIGL. MAYTT eine specification zugesandt...» Först den 5 augusti fick drottning KRISTINA underrättelse om Prags intagande. Hon skref genast till KÖNIGSMARCK och gaf föreskrifter om det eröfrade biblioteket och konstkammaren, men det dröjde länge innan generalen inhändigade brefvet och han gick i en beständig oro för att fred före samlingarnas bortförande skulle hinna slutas och man sålunda skulle komma att gå miste om det rika bytet. Det är för öfrigt obekant om drottningens bref till KÖNIGSMARCK någonsin kom denne tillhanda och det är nu försvunnet. Hon omnämner det emellertid i en skrifvelse till sin kusin pfalzgrefven KARL GUSTAF, den svenska härens generalissimus. Hon ålägger honom »jemwäl hvad wij elliest hafva KÖNIGSMARCK tillskrifvit, serdeles om Archivo, Bibliotheken och Kunst Cammaren, serdeles recommenderende att de ju förr ju heller skaffas neder till sjökanten och dädan föras hit öfver». Och hon fortsätter längre fram på franska: »... Songe aussi ie vous

prie, de me conserver et m'envoier la bibliotheque et les raretes qui se trouvent a Prag; vous savez que ce sont les seules choses dont ie fais estime . . .» Den 6 november 1648, tidigt på morgonen, afsändes de röfvade bok- och konstskatterna från Prag. Och nu var det så godt som tomt i Hradschins salar. Där fanns, enligt en af de kejserliga då upprättad förteckning, icke stort annat kvar än några mer och mindre sönderslagna gips- och marmorbilder och en mängd ramar, ur hvilka svenskarna borttagit målningarna[1].

Transporten af de med konstskatter och dyrbarheter af alla slag fyllda kistorna skedde sjöledes, på Elbe, under uppsikt af sekreteraren J. HARTWIG och ryttmästaren A. MÜLLER. Den förre tyckes ha haft ledningen af det hela, den senare närmast haft i uppdrag att bevaka och vårda ett i Prag från en grefve von Buchheim taget lejon, som längre fram förvarades i den s. k. Lejonkulan, på Stockholms slotts södra sida, midt emot Bollhuset.

I slutet af november ankommo transportfartygen till fästningen Dömitz, där ett uppehåll måste göras. Den inbrytande vintern lade obevekliga hinder i vägen för fortsatt forsling sjöledes och dels voro vägarna eländiga, dels saknade man tillräckligt antal foror för allt. Sekreteraren Hartwig lät därför upplägga krigsbytet i fästningen. Men så snart drottningen erfor att de efterlängtade samlingarna kommit så långt som till Dömitz, beordrade hon kommendanten i Wismar ERIK HANSSON ULFSPARRE att genast hämta dem till Wismar och vid första öppet vatten öfversända dem till Sverige. Befallningen måste åtlydas. Men fort gick det icke. Vägarna voro dåliga och de tungt lastade fororna skuro ned med sina klumpiga hjul och fastnade litet emellan i sörjan. I början af februari 1649 hade emellertid ULFSPARRE både samlingarna — och lejonet — lyckligt och väl i Wismar. Men först i slutet af maj voro skatterna i Stockholm.

Hvilken uppståndelse måtte det icke ha varit på Stockholms slott den dag, då de från Wismar anlända fartygen kommo upp på strömmen och stora, tunga kistor, fyllda med konstens, konstslöjdens och litteraturens ädlaste alster, den ena efter den andra fördes i land och buros upp i kungaborgen för att öppnas i den unga, nyfikna drottningens närvaro! Ryktet och rapporterna hade icke öfverdrifvit. Det befanns, när allt var uppackadt, att drottning KRISTINA genom Prags intagande var ägarinna till hundratals taflor, 69

[1] Undantagsvis hade svenskarna där kvarlämnat ALBRECHT DÜRERS berömda, nu i prämonstratenserstiftet i Prag befintliga »Rosenkransfest». Taflan, som är illa öfvermålad, befann sig förmodligen vid tiden för svenskarnas plundringar i Hradschin i det mest miserabla tillstånd och ansågs då sannolikt värdelös. Detta är den enda förklaringsgrunden ill att den af våra landsmän ratades.

bronsfigurer, flera tusen medaljer, 179 arbeten af elfenben; 26 föremål af bernsten; 24 saker af korall; 660 prydnadskärl af olika stenarter och kristall; 174 keramiska arbeten (fajanser) och dessutom en stor, dyrbar servis; 403 indiska rariteter; 2 väggskåp af ebenträ, inlagda med guld och silfver; 16 kostbara ur; 5 metallspeglar; 185 arbeten af ädelstenar; flera lådor fulla med oslipade diamanter; 317 matematiska instrument; kejsar RUDOLFS rustkammare; 7 bord med mosaikinläggningar; 24 snidade bilder; reliefer, o. s. v., o. s. v. . . . Men vi ha icke längre tid att här uppehålla oss vid kejsar RUDOLFS forna samlingar i allmänhet, utan afsluta denna inledning för att, med de gamla inventarierna i hand och väpnade med vår samtida konsthistoriska litteraturs kritiska material, företaga en vandring genom drottning KRISTINAS tafvelgalleri.

Drottning Kristinas tafvelgalleri på Stockholms slott och i Rom, dess uppkomst och öden ända till våra dagar.

Drottning Kristinas tafvelgalleri på Stockholms slott omfattade år 1652, enligt hennes intendents, markis Raphaël Trichet du Fresne's samma år upprättade och här såsom Bilaga II tryckta inventarium — denna summariska och vårdslösa förteckning, som icke upptager ett enda mästarenamn utan nöjer sig med att uppräkna »Dito, deux femmes», »Dito, deux nauires», »Dito, une femme auec un bonnet», o. s. v. och som därför, såsom en föregående författare anmärkt, är ägnadt att göra forskaren förtviflad — Kristinas tafvelsamling omfattade enligt nämnda inventariums i marginalen insatta siffror 571 nummer. Men om man noggrannare genomgår förteckningen, finner man att på somliga ställen flera taflor äro hopslagna — på ett ställe ända till 80 i en klump — och att tafvelgalleriet i själfva verket räknade 780 nummer, af hvilka några dock utgjordes af pennteckningar. Enligt samma förteckning härstammade 470 nummer från Prag och 12 från München — att andra voro från Würzburg[1] omnämnes där alls icke. Dessa bilder utgjorde sålunda otvifvelaktigt galleriets hufvudstomme, men af du Fresne's inventarium framgår dessutom, att en hel del målningar utgjorde gåfvor af residenterna Spiering i Haag och Apelbom i Amsterdam, af grefve Magnus Gabriel de la Gardie, änkedrottning Maria Eleonora, fröken Kristina Banér, diplomaten Matthias Palbitski, riksråden, friherrarne Adler Salvius och Erik Ryning, riksrådet friherre Jöns Knutsson Kurcks maka (Kristina Horn), Gustaf Lilliehöök, Hugo Grotius' änka, m. fl. Det visar sig äfven af inventariet att drottningen här i Stockholm beställde och köpte taflor af de holländska målarne David Beck och Henrik

[1] Jfr noten om den franske diplomaten Charles Ogier sid. 39 i »Catalogue raisonné».

MÜNNICHHOVEN[1] och af svensken GEORG WALDAU. Härtill kommo naturligtvis arbeten af hennes franske hofmålare SÉBASTIEN BOURDON, ehuru dennes verksamhet härstädes inföll först efter sedan DU FRESNE upprättat sitt inventarium. Men KRISTINAS galleri hade flera beståndsdelar än dessa taflor från Prag och München, dessa gåfvor af fränder, vänner och tjänare samt dessa hos i landet sig uppehållande artister gjorda beställningar. Ty först och främst funnos, efter hvad man med visshet känner, långt innan krigsbytet från Prag hit anlände, åtskilliga konstverk i den kungliga familjens ägo. Vi ha nyss anfört stadsnamnen Würzburg och München och erinra om att det var GUSTAF II ADOLF som 1631 och 1632 intog och plundrade nämnda städer, hvadan de där eröfrade målningarna (från Würzburg skola enligt gammal tradition äfven flera af taflorna i Östra Ryds kyrka invid Rydboholm härstamma) antagligen kort efter GUSTAF ADOLFS död hitkommo[2]. Troligen funnos på KRISTINAS tid kvar den Madonnabild, JAN VAN SCOREEL skickat hennes farfars far, kung GÖSTA och de nära 100 målningar — en tredjedel dock porträtt — som enligt ännu bevarade inventarier i midten af 1500-talet förvarades på Gripsholm[3] och af hvilka några nu finnas i Nationalmuseum. Kanske ökade drottningen äfven genom inköp från utlandet sin tafvelsamling. Detta är sannolikt. Likväl förtjänar den af M.-A. GEFFROY m. fl. upprepade traditionen att hon vid auktionen efter konung KARL I af England skulle ha förvärfvat flera dyrbara dukar, ingen tilltro. Om man nämligen noga granskar den af WAAGEN aftryckta förteckningen öfver den engelske monarkens efterlämnade galleri, skall man finna, att ingen af dennes målningar var identisk med KRISTINAS. Detta i korthet om uppkomsten af drottningens tafvelsamling.

Hvad beträffar motiven i de taflor som i midten af 1600-talet smyckade gemaken och salarna på Stockholms slott, får man genom att genombläddra DU FRESNE'S inventarium en ganska klar uppfattning. Där funnos talrika landskap, där sågs en hel rad porträtt, och här och där varsnade man ett stilleben eller ett blomsterstycke. Men de flesta eller åtminstone de mest uppseendeväckande målningarna behandlade, om man bortser från några få historiebilder, idel

[1] Han blef enl. ett i Kongl. Biblioteket förvaradt bref från KRISTINA 1650 anställd i hennes tjänst och utkvitterade samma år penningar.

[2] I ett bref från drotset till rikskanslären, dateradt den 9 april 1635 och i hvilket drotset lofvar att senare lämna noggrannare specifikation, finnes en bilaga inlagd, utgörande förteckning å det »skilleri» som ANDERS JÖNSSON (LAKEJ) hemfört från Tyskland. Denna förteckning uppräknar emellertid, utan allt angifvande af mästarenamnen, endast så och så många taflor af sten och trä och med ramar, däribland dock ett porträtt af »konungen i Polen».

[3] Jfr förordet till GEORG GÖTHES större katalog öfver Nationalmusei tafvelgalleri.

mytologisk-allegoriska eller bibliska ämnen. Där funnos 7 Danaë, Venus och Cupido sågos i 14 upplagor, Venus och Adonis i 4 samt Venus, Mars och Cupido i 5. Paris' dom förekom på 4 ställen, lika många gånger återsåg man Venus i liggande ställnnig, Diana med sina hundar, o. s. v. Den heliga familjen hade 5 gånger tagits till ämne, där hängde 10 Madonnabilder, 5 Kristi födelse, 8 Adam och Eva och 5 Maria Magdalena. Vidare förekom där den hel. Hieronymus 5 gånger, Judith med Holofernes' hufvud 6 gånger, den hel. Antonius 4, Loth och hans döttrar 8 gånger, etc. Hvad rent historiska framställningar angår, såg man 5 gånger Trojas brand, Helenas bortröfvande 2 gånger, Alexander-slaget 3 gånger, Sabinskornas bortröfvande 3, Kleopatra 2, Lucretia icke mindre än 7.

Och hvar på Stockholms slott förvarades större delen af tafvelsamlingen? På detta spörsmål ger en i slottsbyggnadskontoret befintlig, af arkitekten JEAN DE LA VALLÉE 1660 utförd och af G. E. KLEMMING i »Ur en antecknares samlingar» reproducerad planritning ett tillfredsställande svar. Däraf framgår nämligen att drottningens forna konstkammare var belägen åt öster, d. v. s. åt nuvarande Logården, i andra våningen af slottet, under en altan i tredje och ofvanpå riksarkivet i första våningen. I den planritningen åtföljande beskrifningen heter det nämligen uttryckligen: »Vnder Altan med 37 Noterat, ähr Konstkammaren, där åtskillige Rariteter ähre vthj föruaradhe». Och om ett likaledes åt öster beläget rum, som låg invid den öfver konstkammaren varande altanen, läser man: »38. ähr een fyrkantt, där en hoop Skillerij och målningar liggia införuarade». Detta senare rum, som sannolikt genom en trappa stod i förbindelse med KRISTINAS forna konstkammare, synes sålunda ha tjänat till magasin för i galleriet ej upphängda taflor — mindre framstående och illa farna och af DU FRESNE förmodligen ej förtecknade konstverk, som drottningen vid sin afresa kvarlämnat och som ännu 1660 fortfarande där voro magasinerade.

* *
*

I drottning KRISTINAS tafvelgalleri voro, såsom af bilagorna synes, de italienska, spanska, tyska, flamska, holländska och franska skolorna representerade, och där fanns dessutom åtminstone en svensk tafla. Det är, på grund af de båda äldsta inventariernas summariska beskaffenhet, icke lätt att afgöra huruvida den italienska å ena sidan eller den tysk-flamländska å den andra var den till numerären öfverlägsna. Visst är emellertid att den förstnämnda var det ur konstvärdets synpunkt.

Bland de italienska målningarna intogo arbetena af den venezianska skolan både genom sitt antal och sin betydenhet främsta rummet. Med orätt uppförde man visserligen bland de där företrädda mästarne GIORGIONES ryktbara namn — något äkta verk af hans hand ägde KRISTINA bestämdt icke hvarken här eller i Rom — men där fanns åtminstone en tafla af GIOVANNI BELLINI, där sågos åtminstone tre, sannolikt fyra äkta dukar af TIZIANO och ett tiotal gamla kopior efter honom, eller atelierarbeten, som mer eller mindre högröstadt gjorde anspråk på att vara egenhändigt utförda af den frejdade venezianaren; där visade man besökaren ett par porträtt, målade af PALMA VECCHIO, minst tretton taflor af PAOLO VERONESE, en af MORETTO DA BRESCIA, en af PARIS BORDONE, årminstone tre (men troligen flera) af TINTORETTO, två af PORDENONE, två af ANDREA SCHIAVONE och flera målningar af BASSANERNA. Det var en samling lysande prof på venezianarnes koloristiskt präktiga och formsköna målarekonst, fastän den var ensidig nog och strängt taget omfattade endast det venezianska måleriets egentliga blomstringstid och dekadens. Där saknades nämligen, om man undantager GIOVANNI BELLINIS målning, alster af det äldre venezianska måleriet: man varsnade i KRISTINAS galleri, för så vidt inventarierna därom gifva upplysning, hvarken något arbete af konstnärsfamiljen VIVARINI eller CARLO CRIVELLI, af GIOVANNI BELLINIS far JACOPO eller hans bror, GENTILE, och förgäfves sökte man där något af ANTONELLO DA MESSINAS ypperliga, porträtt, någon af VITTORE CARPACCIOS figurrika kompositioner, någon af CIMA DE CONEGLIANOS eller MARCO BASAITIS sköna madonnabilder, o. s. v.

Med den venezianska skolan täflade den lombardiska, ty CORREGGIO var i samlingen företrädd af två bland sina ryktbaraste verk och ansågs där dessutom vara mästaren till ännu nio målningar, liksom den gamla kopian efter PARMIGIANINO troddes vara ett original. Hvad de öfriga italienska skolorna beträffar, voro både den paduanska, den romerska, den florentinska, den bolognesiska, den neapolitanska och den genuesiska representerade.

För att börja med en af de äldsta af de italienska mästarne i drottning KRISTINAS galleri, paduanaren ANDREA MANTEGNA, den teoretiserande och lärde FRANCESCO SQUARCIONES och sin svärfar JACOPO BELLINIS store lärjunge, marchese LODOVICO GONZAGA'S i Mantua och hans söners hofmålare och gunstling, själf en kännare af antiken, hvars måttfullhet och skönhetskänsla i hans arbeten bryta udden af dessas realistiska skaplynne — af den gamle MANTEGNA ägde eller trodde sig drottningen äga sex taflor, bildande en serie och skildrande den hel. Sebastians lefnad, underverk och martyrdöd.

Tyvärr kan man i våra dagar icke afgöra huruvida dessa målningar verkligen voro utförda af MANTEGNA. De ha nämligen för länge sedan försvunnit, och konstlitteraturen har, så vidt jag vet, om dem ingenting att förtälja. Osannolikt är likväl icke att de voro äkta. Motiven i taflorna voro åtminstone ingalunda främmande för MANTEGNA. Det finnes ännu två målningar af hans hand, behandlande den hel. Sebastians matyrdöd. Den ena hänger i Wiens kejs. museum, den andra i kyrkan Aigue-Perse i Auvergne. Intetdera af dessa båda arbeten är emellertid identiskt med något af KRISTINAS exemplar.

Florentinaren LIONARDO DA VINCIS stolta namn, såsom bekant ett af konsthistoriens yppersta, figurerar visserligen i ett af de italienska inventarierna öfver KRISTINAS forna samling, men det finnes tyvärr ingen anledning att sätta tro till uppgiftens riktighet, och hvad angår MICHELANGELO BUONARROTIS tafla i drottningens galleri, hvilken i Bil. IV kallas »Il *famoso* Ganimede» och som sannolikt kom från Prag, kan om den ingenting med bestämdhet yttras, emedan den, efter att ha införlifvats med hertigens af ORLÉANS samling, redan före slutet af 1700-talet tyckes ha försvunnit och för den moderna konsthistoriska litteraturen är fullständigt obekant.

Vi komma till den store RAFFAELLO SANTI, den odödlige mästaren, som trots sin korta lefnad betecknar höjdpunkten af det italienska måleriet. Hade drottningen i Stockholm något arbete af hans hand? Detta är icke troligt. De absolut äkta målningar af honom som hon ägde, de tre såsom n:ris 16—18 i »Catalogue raisonné» skildrade predella-bilderna »Korsbärningen», »Kristus på Oljoberget» och en »Pietà»[1], hvilka nu befinna sig i England (se plansch XXIV), förvärfvades nämligen först i Rom 1663, och de tre den store mästaren tillskrifna porträtten (»Cat. rais.» n:is 13—15) voro troligen också inköpta i Italien, och, att döma däraf att de tidigt synas ha utgallrats ur hertigens af ORLÉANS samling, sannolikt helt obetydliga och ej äkta arbeten. Vill man sätta tro till en gammal tradition, om hvilken förf. icke längre kan erinra sig hvarifrån han fått den, men som i böcker ofta upprepats, skulle den under namnet »Madonna del Passeggio» (se plansch I) bekanta, nu i Bridgewater Gallery befintliga, ur KRISTINAS samling komna heliga familjen ägts redan af GUSTAF II ADOLF,

---

[1] »Den hel. Frans af Assisi» och »Den hel. Antonius af Padua», hvilka, såsom i »Cat. rais.» nämnes, icke voro egenhändiga arbeten af RAFFAELLO, tillhörde, enligt hvad envoyén frih. CARL BILDT haft vänligheten upplysa mig, icke predellan, fastän de ingingo i samma köp som dess tre bilder. Frih. BILDT citerar ett af A. MARIOTTI i Perugia 1798 anonymt utgifvet arbete, där det af notarien G. B. BALDOZZI d. 7 *juni* (ej januari) 1663 upprättade kontraktet är aftryckt (»tre pitture della predella di detto altare, e due altre tavolette, tutti lavori di RAFFAELLO»).

på Stockholms slott ha betraktats såsom pärlan i det dyrbara galleriet och förvarats under glas. Men förf. har, sedan han upprättade sin »Catalogue raisonné», ansett sig helt och hållet böra frångå denna tradition. Om man nämligen närmare granskar markis DU FRESNE'S inventarium (Bil. II), skall man finna att fyra taflor där genom ett NB. i mariginalen äro utmärkta såsom ansedda för att vara samlingens mest betydande nummer, nämligen ANDREA DEL SARTOS »Leda», CORREGGIOS »Leda», kopian efter samme mästares »Jupiter och Io» samt ett blomsterstycke af DANIEL SEGHERS, under det att ingen madonnabild är så betecknad. Dessutom får man icke lämna ur räkningen FREDENHEIMS anteckning i grefve NICODEMUS TESSINS såsom Bil. V här tryckta beskrifning, enligt hvilken »Madonna del Passeggio» skulle varit en gåfva till KRISTINA af drottningen af Spanien. Denna version, enligt hvilken, såsom förf. i »Cat. rais.» påvisat, den af de största kännare nu mera såsom endast ett atelier- och sålunda ej originalarbete af RAFFAELLO betraktade taflan först i Rom skulle införlifvats med KRISTINAS galleri, är ganska trovärdig. Af RAFFAELLO ägde drottningen förmodligen intet äkta arbete i sin ursprungliga, på Stockholms slott förvarade samling.

De olika inventarierna öfver KRISTINAS tafvelgalleri i Stockholm och i Rom upptaga tillsammans elfva målningar såsom varande af CORREGGIO. Af dessa tillhörde två, »Danaë» (plansch XIII), nu hos baron ROTHSCHILD i Paris och »Leda» (plansch XIV), nu i Berlins museum, båda komna från Prag och absolut äkta, mästarens mest berömda skapelser. Rörande deras högst märkliga öden hänvisar förf. till de utförliga noterna under n:is 1 & 2 i »Cat. rais.». Fem taflor voro däremot endast gamla kopior, nämligen »Jupiter och Io» (plansch VII), kommen från Prag, där tagen i stället för det af intendenten MISERON räddade originalet och nu i Berlins museum; »Noli me tangere!» (plansch XXVIII), nu i England; »Madonna della cesta» (plansch XXIX), nu i Bridgewater Gallery; »Amor undervisas» (plansch X), ännu 1832 i Paris, och de s. k. »Parma-skisserna» (»Cat. rais.» n:r 10). En af de CORREGGIO tillskrifna målningarna, den enligt en tradition såsom värdshusskylt ursprungligen utförda »Mulåsnedrifvaren» (plansch XLVI), nu i Staffordhouse i England, måste i likhet med en nu försvunnen »Magdalena» anses såsom ett arbete af mycket tvifvelaktig äkthet och porträttet af CESARE BORGIA var alls icke af vår mästare. Beträffande »Kristusbarnet, hvilande på en blå duk», som KRISTINA skänkte konung LUDVIG XIV, hvaraf man blott kan sluta sig till att målningen i fråga måtte ha betraktats såsom synnerligen värdefull, kan man icke nu mera bedöma dess konstvärde, enär den synes vara spårlöst försvunnen och icke förekommer i den nyare konstlitteraturen.

Den såsom original af PARMIGIANINO i KRISTINAS galleri länge ansedde »Bågskäraren» (plansch VI), nu i Bridgewater Gallery i London, var, ehuru kommen från Prag, endast kopia efter kejsar RUDOLFS originalmålning, som intendenten MISERON före svenskarnas plundringar hann undangömma och som sedan fördes till Wien, i hvars kejs. museum den ännu befinner sig.

Innan vi från den lombardiska öfvergå till den så rikt representerade venezianska skolan i drottningens samling, torde det vara lämpligt att behandla några romerska och florentinska artister, tillhörande en så tidig period, att man har allt skäl att anse det deras målningar i KRISTINAS samling alla voro komna från Prag och sålunda på sin tid äfven förvarats i Stockholm — om några af dem känner man det med visshet. Främst nämna vi då romaren GIULIO PIPPI, eller GIULIO ROMANO, såsom vi äro vana att höra honom benämnas, RAFFAELLOS ypperste lärjunge och själf en utmärkt konstnär. Han var, jämte PAOLO VERONESE och PEETER PAUWEL RUBENS, den genom originalarbeten rikast företrädde store mästaren i drottningens ursprungliga, i den svenska hufvudstaden befintliga galleri. Hans elfva målningar sönderföllo i tvenne serier. Den första, som skildrade Jupiters kärleksäfventyr med Semele, Alkmene, Io, Juno och Danaë (plansch XV), utgjordes af egenhändigt utförda kartonger med figurer i mer än naturlig storlek, fem syperba kompositioner, som för icke länge sedan tillhörde en samling i Paris och förmodligen ännu finnas i något galleri därstädes, ehuru förf. icke lyckats erfara hvar man nu bör söka dem. Den andra serien bestod likaledes af ett antal kartonger, sex kompositioner, behandlande — såsom det i ett gammalt Prag-inventarium heter — »Die ersten Romaner geschichten», d. v. s. »Sabinskornas bortröfvande», »Försoningen mellan romarne och sabinerna», »Coriolanus», »Kartagenas intagande», »Krigarnes belönande» och »Scipios ädelmod» (plansch XXII & XXIII). »Sabinskornas bortröfvande» och »Scipios ädelmod» hänga nu i Bridgewater Gallery i London; de öfriga fyra bilderna tillhörde för icke länge sedan den Beaucousin'ska samlingen i Paris, i hvilken stad de antagligen ännu befinna sig[1]. En serien tillhörande sjunde målning, »Julius Cæsars triumftåg», som den kejserlige intendenten MISERON före svenskarnas plundringar jämte ett antal andra målningar lyckades undandölja, förvaras nu i Wiens kejs. museum. Till KRISTINAS äldre romerska mästare hörde äfven FEDERIGO BAROCCI, om hvars »Aeneas räddande sin lame fader», hvilken tafla sannolikt af henne ägdes redan i Sverige, vi emellertid föga känna, enär den år 1800 i London

[1] Rörande de resp. taflornas växlande öden hänvisas öfverallt i denna kortfattade öfversikt till de ofta utförliga noterna i »Catalogue raisonné».

såldes till okänd köpare och sedan dess tyckes vara försvunnen. Dit hörde också den naturalistiska skolans hufvudman, den storslagne CARAVAGGIO, bekämparen af det samtida akademiska och eklektiska måleriet. Om de tre honom tillskrifna målningarna: »Yngling med en flöjt i handen» (plansch XLVIII), »Abraham i begrepp att offra Isak» (plansch XLIV) och »Transfigurationen», kunna vi dock icke närmare yttra oss, emedan de icke tillhöra antalet af de målningar, hvilka de moderna konstforskarne förtecknat.

Den såsom FRANS I:S gunstling bekante, i sin konst som till sin karakter lika ogenerade florentinaren ANDREA DEL SARTOS från Prag komna och verkligen vackra »Leda» (plansch IV), år 1838 och antagligen ännu i England, måtte ha betraktats såsom en af de största dyrbarheterna i KRISTINAS Stockholmsgalleri, åtminstone att döma däraf att den jämte tre andra målningar i DU FRESNE'S inventarium är utmärkt genom ett i marginalen tecknadt NB. Till de från Prag komna dukarna hörde sannolikt äfven florentinaren FRANCESCO SALVIATIS badande, af romerska soldater öfverraskade kvinnor, förr med ringa skäl kallad »Sabinskornas bortröfvande» (plansch XIII) och försvunnen efter dess försäljande i London 1800. Ovisst är däremot om hans landsmans, FRANS I:S hofmålares, IL ROSSIS i London likaledes 1800 sålda och sedan okända »Äktenskapsbryterskan inför Kristus» hade samma härkomst. Måhända inköptes den i Rom. Detta var åtminstone händelsen med GIOVANNI LANFRANCOS i inventariet af 1721 såsom »famosa quadro» betecknade »Mariæ bebådelse», hvars öden efter London-auktionen 1800 desslikes äro obekanta, och den berömde arkitekten-bildhuggarens, såsom målare dilettantmässige BERNINIS båda studiehufvuden af en munk och en yngling, två säkerligen mycket obetydliga nummer, som i England gått okända öden till mötes [1]. Det är obehöfligt att tillägga att drottningens målningar af de senromerska, med henne samtida målarne GIOVANNI BONATI och FABRITIO CHIARI, voro köpta i Rom. Kanske hade dock dessas något äldre landsmans, GIROLAMO MUZIANOS »Lazari uppväckande» och »Den hel. Hieronymus» samt den af CARAVAGGIO påverkade, mest genom sina fresker i Mantuas domkyrka och sin »Melancholie» i Louvre bekante DOMENICO FETIS fyra apostlafigurer gjort vandringen öfver Prag och Stockholm innan de tillhörde drottningens romerska galleri. Detta är möjligt, emedan den förre dog redan 1592 och den

[1] Jag begagnar här tillfället att rätta en uppgift eller, rättare sagdt, en uttalad förmodan i noten till n:r 90 i min »Catalogue raisonné». Dessa två taflor voro, enl. hvad envoyén frih. CARL BILDT meddelat förf., ej af BERNINI testamenterade till drottningen. Han testamenterade henne blott en bildstod, framställande Kristus. (Jfr BALDINUCCIS biografi öfver BERNINI, Florens 1662 och sid. 177 i denna bok).

senare föddes 1589. Men svårligen var det händelsen med FRANCESCO ALBANIS lärjunges och CARLO MARATTIS lärares, ANDREA SACCHIS »Adam, sörjande vid Abels lik» (plansch XIX), i århundradets början i England, en rätt fadd komposition, men karakteristisk för den italienska målarkonstens på den tiden ofta så banala smakriktning.

Bland de talrika och på ett så lysande sätt representerade venezianarne var den store GIOVANNI BELLINI, såsom redan antydts, den äldste. Hans predellabild »Konungarnes tillbedjan», senast såld på auktion i London 1884, var ett framstående arbete, af en originell komposition och känsligt uppfattadt.

Det har här redan förut påpekats att ingen af de nu kända målningar, hvilka i KRISTINAS galleri tillskrefvos TIZIANOS genialiske medtäflare, den så tidigt bortryckte GIORGIONE, med fog kan göra anspråk på att vara utförd af den lika berömde som sällsynte mästaren — en eller två af dem bör man i stället tillerkänna PORDENONE, en tredje PARIS BORDONE o. s. v. — men TIZIANO, skolans stormästare, var företrädd af obestridligt äkta och framstående verk. Visserligen voro den frejdade venezianarens egenhändiga arbeten ingalunda så talrika som man på drottningens tid föreställde sig. »Venus och Adonis» (plansch XXX) t. ex. var kopia eller på sin höjd ett atelierarbete — ett i mästarens verkstad af en hans lärjunge utförd reproduktion — efter den för FILIP II:S räkning målade originalbild, som nu hänger i Museo del Prado i Madrid; den från Prag bevisligen komna »Liggande Venus», som man förr utan orsak kallade »Filip II och hans älskarinna» (plansch VIII), nu i Fitzwilliam-Museum i Cambridge, var, äfven den, endast en kopia; den från Prag likaledes komna »Venus, speglande sig» (plansch XXI), nu på Cobham-Hall i England, var icke ens en direkt efter TIZIANOS nu i Petersburgs Eremitage förvarade originalmålning gjord kopia, utan en mycket klen efterbildning efter ett fritt utfördt skolarbete i Dresdens museum; i Petersburgs Eremitage finnes i våra dagar originalet till en annan af KRISTINAS tizianska taflor, nämligen till hennes »Magdalena», som nu tillhör earlen af Brownlow i London; kopia var utan tvifvel ock »Kejsar Karl V till häst», hvars original ses i Madrids museum, och det är troligt att »Kejsar Vitellius» och »Kejsar Vespasianus», hvilka båda dukar 1798 vid försäljningen i London bortslogos för en spottstyfver, ingenting hade att skaffa med TIZIANOS nobla konst. Af tvifvelaktig äkthet var äfven »Diana och Aktäon» (plansch XXXI), som de båda framstående Tiziano-kännarne CROWE & CAVALCASELLE i sitt arbete om mästaren ej omnämna och som därför troligen förkommit, men som WAAGEN 1837 såg hos SIR ABRAHAM HUME och

förklarade vara ett originalarbete från mästarens senare tid. Hvad vidare beträffar en TIZIANO tillagd »Kristus på korset», som måtte ha ansetts vara särdeles utmärkt, eftersom KRISTINA betraktade den såsom en lämplig gåfva åt kejsar LEOPOLD I, vet förf. om den intet närmare besked, ty han har förgäfves sökt att uppspåra dess nuvarande förvaringsort. Kanske var taflan ett utsökt originalarbete, kanske alls icke någon TIZIANO[1]. Visst är emellertid att drottningen hade tre förträffliga originalstycken af den store mästarens hand: hans härliga »Venus med musslan» (plansch II), som nu tillhör Bridgewater Gallery i London; hans täcka allegoriska framställning »De tre människoåldrarna» (plansch XVII), nu likaledes i Bridgewater Gallery i London — båda dessa taflor utan tvifvel komna från Prag — samt den därifrån helt visst också härstammande målningen »L'Esclavonne» (plansch XXXVIII), som nu äges af mr FRANCIS COOK i Richmond och som fordom, med orätt, ansågs återgifva LUCREZIA BORGIAS drag.

TIZIANOS framstående, en tid vid franska hofvet verksamme lärjunge PARIS BORDONE var, möjligen redan i Stockholm, i KRISTINAS galleri företrädd af en »Maria med Jesusbarnet, Josef och Johannes», som nu i likhet med två af hennes tizianska dukar återfinnes i Bridgewater Gallery i London och som i äldre tider på grund af bristfällig kritik än tillskrefs GIORGIONE, än, måhända genom en namnförväxling, PORDENONE. Af denne sistnämnde ägde drottningen annars åtminstone tvenne dukar: »Milo från Kroton» och »Herkules, kämpande med den till en tjur förvandlade Achelous», båda dessa målningar nu på Cobham-Hall i England; mindre lyckligt var den sirlige och skönhetsträngtande GIACOMO PALMA, eller som han vanligt kallas: PALMA VECCHIO representerad. Af hans hand fanns visserligen ett i Bridgewater Gallery nu hängande Dogeporträtt, som möjligen kom från Prag, och man tillskref honom desslikes en nu försvunnen, i århundradets början i England befintlig »Venus och Amor» (plansch XII), men beträffande ett porträtt af en veneziansk dam, hvilket ansågs vara af mästaren, förlorar forskaren sig i gissningar. Det *kan* vara identiskt med en äkta PALMA VECCHIO i Wiens kejs. museum, men det är bäst att säga, att vi om nämnda tafla i KRISTINAS galleri

[1] Jag begagnar här tillfället att omnämna ytterligare två TIZIANO i KRISTINAS samling tillskrifna taflor, hvilka jag ej uppfört i min »Catalogue raisonné», af det skäl att de endast omnämnas i inventariet från 1721 (Bil. IV), sålunda tydligen voro förvärfvade i Rom och därtill säkerligen af ringa värde. Den ena (Bil. IV, 176) var en repetition af »Venus och Adonis», helt visst ej bättre än den ofvan omnämnda; den andra en framställning af »Tiziano och hans älskarinna» (plansch XXXIII) — *Donna con l'amante che tiene lo specchio ...* heter det Bil. IV, 75 — sannolikt en kopia (den köptes 1800 i London af mr BRYAN för 50 guinéer) efter den under denna benämning kända tafla i Louvre, hvilken kommit ur KARL I:s af England galleri.

icke känna någonting med visshet, lika litet som man med bestämdhet kan yttra sig om MORETTO DA BRESCIAS nu försvunna »Madonna med barnet», en figurrik och sannolikt vacker komposition, som lifligt erinrar om andra skapelser af den förträfflige konstnären. Icke mer känna vi om en annan, BATTISTA DEL MORO tillskrifven Madonna, af hvilken man redan på 1600-talet förlorar spåren. Däremot veta vi att den hos TIZIANO såsom biträde i hans atelier en tid anställde dalmatiern ANDREA SCHIAVONES »Kristus inför Pilatus» och hans »Den döde Frälsaren, uppehållen af en ängel», båda troligen tillhörande Pragrofvet, voro äkta arbeten och att de nu bägge återses i Bridgewater Gallery i London, där så många af KRISTINAS taflor hamnat. TINTORETTO, såsom bekant en af de yppersta och mest berömda bland skolans målare, var mästaren till ett präktigt stycke: »Två unga hertigar af Ferrara, knäböjande i en kyrka» (plansch XXV), hvilken komposition nu träffas på Castle Howard i England, i hvilket land mästarens »Kristus och den klentrogne Thomas» (plansch XLI) sannolikt äfvenledes befinner sig. En »Kristi frambärande i templet», som endast omnämnes Bil. IV, 23, sålunda förvärfvad först i Rom och 1798 för endast 40 guinéer såld till hertigen af Bridgewater, hvilken tafla förf. ej upptagit i sin »Catalogue raisonné», finnes nu i Bridgewater Gallery i London.

Men ingen mästare af någon skola hade i KRISTINAS galleri så många verkligt utsökta originalarbeten att uppvisa som PAOLO VERONESE, den venezianska lifsglädjens och feststämningens skildrare, den öfverlägsne dekorationsmålaren och praktfulle koloristen. Han var i samlingen icke företrädd af någon af sina så betecknande gästabudsscener, men i stället af tolf mycket karakteristiska mytologiska eller allegoriska taflor[1], de flesta af stort mått och två dukar med bibliska motiv. Dessa färgfriska dukar, som i drottningens samling helt visst i hög grad dominerade och som sannolikt alla voro komna från Prag, utgjordes först och främst af sju mytologisk-allegoriska bilder, framställande »Venus begråtande Adonis' död», nu i Bridgewater Gallery i London; »Hermes, Aglauros och Herse» (plansch XXXII), nu i Fitzwilliam-Museum i Cambridge; »Mars, afväpnad af Venus»; »Mars och Venus förenade genom Amor (Kärleken)»[2] (plansch XXXIX), nu

[1] Förf. har i sin »Cat. rais.» råkat förbigå en Bil. III, 284 uppförd tafla, framställande en naken, stående, bortvänd Venus, speglande sig i en af en Amorin hållen spegel, medan Mars sitter bredvid på en trumma, hvilken tafla, ehuru icke omnämnd i Bil. IV, torde ha tillhört ofvanstående serie och antagligen var identisk med en »Mars och Venus» af PAOLO VERONESE, som 1798 i London köptes af mr WILLET för 250 igunéer.

[2] Härmed rättas och förtydligas titeln å n:r 42 i förf:s »Cat. rais.». Amor sammanbinder nämligen den ena af Mars' fötter med Venus' ena.

i Eremitaget i Petersburg; den i noten å föreg. sida omnämnda »Mars och Venus, den senare speglande sig», hvilken målning förmodligen hänger i något engelskt privatgalleri; »Herkules (Styrkan), åtföljd af Visheten» (pl. III), som 1838 tillhörde mr HOPE i Richmond och nog ännu befinner sig i England samt »Mannen (mästaren själf) mellan Dygden och Lasten» (pl. IX), som 1838 likaledes tillhörde mr HOPE och utan tvifvel ännu är i engelsk ägo. Till dessa sju dukar med figurer i naturlig storlek och alla af ungefär samma mått — små skiljaktigheter däri kunna förklaras däraf att dukarna vid plundringen af Hradschin helt vårdslöst skuros ut ur ramarna och därför blefvo något ojämna — slöto sig fyra andra, hvilka för sig bildade motstycken till hvarandra. Af dessa senare, hvilkas franska benämningar förf. i brist på bättre ansett sig böra bibehålla, befinna sig två, »l'Amour heureux» (pl. XXXIV) och »Le Respect» (pl. XXXV) nu på Cobham-Hall i England, i hvilket land efter all sannolikhet äfven de båda motstyckena »L'Infidélité» (pl. XXXVI) och »Le Dégoût» (pl. XXXVII) äro att söka, fastän deras spår förloras efter försäljningen i London 1798. I National Gallery i London hänger däremot den tolfte mytologiska taflan, som har annat mått än de förut nämnda och därför icke passar in i någon serie. Äfven denna målning, ett exemplar af PAOLO VERONESES flera gånger gentagna komposition »Europas bortförande», af hvilken Nationalmuseum äger en kopia, var kommen från Prag. Om de två målningarna med bibliska ämnen veta vi däremot ingenting. »Jakob och Rakel vid brunnen» afsöndrades nämligen redan i Italien från drottningens forna samling, införlifvades med andra ord aldrig med hertigens af Orléans galleri och tyckes nu mera vara förlorad. Om den fjortonde af mästarens dukar, »Jungfru Maria med den döde Frälsaren i sina armar», en s. k. Pietà, känna vi heller icke annat än att KRISTINA skänkte (testamenterade?) den till den konstälskande FILIP IV af Spanien, VELAZQUEZ' gynnare och vän. Denna omständighet talar till fördel för taflans värde, men vi kunna nu icke kontrollera detsamma, enär dess nuvarande förvaringsort är obekant och konstlitteraturen rörande densamma iakttager fullkomlig tystnad.

Vi få slutligen bland de många venezianarne i drottningens galleri icke förgäta medlemmarne af den stora och betydande målarfamiljen BASSANO, d. v. s. den från Vicenza till Bassano invandrade FRANCESCO DA PONTE, hans son JACOPO l. GIACOMO DA PONTE, dennes son, LEANDRO, m. fl. Familjen var säkerligen från början väl företrädd i galleriet. I Prag togos sedan spårlöst försvunna porträtt (troligen själfporträtt) af »Jacob de Pundi» och »Leonardo de Pundi» och Bil. I, 498 omnämnes en i senare inventarier ej återkommande

»Markt Leondro», hvarmed tydligen menas en af LEANDRO BASSANO målad torgscen. I bilagorna III & IV omnämnas visserligen flera af BASSANERNA utförda porträtt och landskap, men det låter sig icke nu mera göra att med visshet särskilja dessa åtta målningar med afseende på de bassanska mästarenamnen, lika litet som förf. vågar med bestämdhet identifiera någon af taflorna med några nu till sin förvaringsort kända. Förf. hänvisar emellertid till noten under n:r 128 i sin »Catalogue raisonné».

Af ringa betydenhet voro, i jämförelse med de ståtliga och talrika venezianska dukarna, drottningens arbeten ur de neapolitanska, bolognesiska och genuanska skolorna, och om de flesta af dem gäller att de tvifvelsutan inköptes under KRISTINAS vistelse i Rom och sålunda aldrig tillhörde den ursprungliga, stockholmska samlingen. Så var exempelvis fallet med den från Calabrien bördige, af CARAVAGGIO och RIBERA starkt påverkade neapolitanske snabbmålaren, den för öfrigt rätt duktige MATTEO PRETIS, eller som han sedan han blifvit malteserriddare kallades: IL CAVALIERE CALABRESES »Petri korsfästelse», som 1800 gick på auktion i London. Det var otvifvelaktigt äfven händelsen med de två taflor som tillerkändes den till Madrid öfverflyttade genuesaren LUCA CAMBIASO, af hvilka målningar den ena, nu försvunnen, framställde »Amor, sittande, täljande på sin båge», under det att den andra, en klen och oskön, i Staffordhouse i London nu befintlig »Venus och Adonis» Bil. III, 61 antydes vara en fri kopia efter TINTORETTO. I Rom hade drottningen väl äfven förvärfvat de elfva landskap, hon ägde af CAMBIASOS lärjunge, SINIBALDO SCORZA.

Bolognesarnes arbeten i samlingen utgjorde intet undantag från den här uppställda regeln. DOMENICO ZAMPIERIS (DOMENICHINOS) Bil. III, 292 beskrifna »Den heliga familjen»[1], som icke återfinnes i 1721 års inventarium, sålunda icke införlifvades med hertigens af Orléans galleri och som förf. veterligen numera icke existerar, kunde ej gärna vara kommen ur kejsar RUDOLFS stora konstsamling. Om den ypperste mästarens af den akademisk-eklektiska riktningen, ANNIBALE CARRACCIS »Danaë» (plansch XLV), nu i Bridgewater Gallery i London, veta vi af Bil. III, 16, att den ingalunda var identisk med någon af drottningens från Prag härstammande taflor med samma motiv, utan till henne skänktes af hertig PANFILIO AF CERI; däremot sväfva vi i ovisshet om huruvida icke samme mästares »Madonna med barnet», nu troligen på Charlton-Park i England, och »Den helige Rocchus» (plansch XLII), nu i Fitzwilliam-Museum i Cambridge, icke möjligen

[1] Denna tafla är icke upptagen i förf:s »Cat. rais.»

ledde sina anor från den kejserliga samlingen i Prag, liksom AGOSTINO CARRACCIS i Staffordhouse i London nu hängande »Den helige Bartholomeus' martyrdöd», LODOVICO CARRACCIS i samma samling befintliga »Ecce Homo» och de nu försvunna eller till sin förvaringsort obekanta fem målningar (»Cat. rais.» n:is 96—98, 101 och 102), hvilka i KRISTINAS galleri med större eller mindre skäl buro den utmärkte konstnären GUIDO RENIS namn, men af hvilka åtminstone *en*, »Susanna och de två domarne» (pl. XXVI), enligt Bil. III, 87 endast var kopia efter den högt skattade mästaren. Den i »Cat. rais.» under n:r 99 efter Bil. III, 19 såsom GUIDO RENIS uppförda »Kvinnlig martyr, liggande död» (plansch XLVII) var sannolikt identisk med en i »Galerie du Palais Royal» afbildad tafla af GUIDOS lärjunge GUIDO CANLASSI, kallad CAGNACCI, en mindre betydande, för det österrikiska hofvet arbetande artist, hvars verksamhet till stor del sammanfaller med tiden för KRISTINAS vistelse i den eviga staden. Af FRANCESCO ALBANIS målningar i drottningens galleri, alla tre förmodligen af henne inköpta i Rom, ägdes »Den helige Laurentius Justinianus» (pl. XLIII) i århundradets början af mr THOMAS HOPE i England, under det att den rika kompositionen »Bacchus och Ariadne» och förmodligen äfven dess motstycke »Fest till Venus' ära» af KRISTINA skänktes till FREDRIK WILHELM af Brandenburg, »den store kurfursten», hvadan de nu torde befinna sig å något kungligt slott i Preussen. Vid den bl. a. för drottning KRISTINA verksamme, Bolognaskolan egentligen tillhörande, i synnerhet som duktig landskapsmålare bekante romerske akademikern PIETRO FRANCESCO MOLAS »Archimedes' död», nu i Staffordhouse i London, och ett för länge sedan förgätet landskap af GIOVANNI BENEDETTO CASTIGLIONE lönar det knappt mödan att uppehålla sig.

Af de tre spanska målningar, som drottningen med visshet ägde, voro de af den dystert storslagne JUSEPE DE RIBERA, kallad SPAGNOLETTO, utförda, nu på Cobham-Hall i England förvarade »Herakleitos» och »Demokritos» möjligen, ehuru icke säkert, komna från Prag. Däremot var den store VELAZQUEZ' porträtt af sin gynnare FILIP IV af Spanien efter all sannolikhet en gengåfva från monarken till drottningen för hennes till honom skänkta målningar, en gåfva, som hon helt visst icke mottog förr än i Rom.

Såsom vi nyss sett, bortskänkte KRISTINA, eller — hvad troligare är — testamenterade hon mot slutet af sin lefnad till FILIP IV en »Pietà» som med rätt eller orätt ansågs vara ett verk af PAOLO VERONESE, men redan före eller vid sin afresa från Sverige skickade hon den spanske monarken en från Prag kommen, på trä målad »Adam och Eva», som sannolikt var utförd af en tysk mästare och

förmodligen ansågs vara en dyrbarhet, värdig den konstälskande fursten. Var denna målning identisk med de två, ur FILIP IV:S samling komna, nu i Museo del Prado i Madrid befintliga motstyckena »Adam» och »Eva», hvilka bära den store nürnbergaren ALBRECHT DÜRERS signatur, eller var den ett alster af en ringare målares pensel? Det är en fråga, som förf. dristat sig framkasta i noten till n:r 144 i sin »Cat. rais.», utan att våga besvara densamma. Otänkbart är dock icke att FILIPS båda Dürerbilder öfver Stockholm kommit från den kejserliga samlingen i Prag, och något hinder för ett sådant antagande ligger näppeligen i den omständigheten att KRISTINAS »Adam och Eva» endast upptager *ett* nummer (144) i DU FRESNE'S inventarium. Ty man kan mycket väl tänka sig att de båda målningarna ursprungligen varit infattade i en gemensam ram och sedan, för att bekvämare kunna transporteras eller af andra skäl därur uttagits och i Spanien inramats hvar för sig. Mer än en blott hypotes gör förf:s framställning dock icke anspråk på att vara, och något kraftigare skäl har han icke att anföra än att KRISTINA enligt den franske diplomaten CHARLÉS OGIER'S uppgift, hvilken för öfrigt visat sig mycket pålitlig (se noten sid. 39 i »Cat. rais.»), verkligen på Stockholms slott skall ha ägt ett eller flera arbeten af DÜRER. Detta är också mer sannolikt än det motsatta förhållandet skulle varit. Eller hvarför skulle vid våra landsmäns plundringar af Prag och åtskilliga tyska städer DÜRERS arbeten ständigt undgått dem? Från Prag härstammade vidare utan tvifvel det af DÜRERS i Italien utbildade lärjunge GEORG PENZ 1531 målade porträtt af kejsar FERDINAND I, som kanslirådet FREDRIK SANDER 1887 skänkte till Nationalmuseum, och samme mästares »Caritas Romana», nu i Stockholms Högskolas samling, liksom LUCAS CRANACH D. Y:S »Kejsar Karl V och kurfursten Johan Fredrik af Sachsen på jakt», nu i Nationalmuseum, samt åtminstone den ena af LUCAS CRANACH D. Ä:S »Kristus och synderskan» därsammastädes och kanske Nationalmusei exemplar af hans »Lucretia», under det att samme artists i Nationalmuseum nu befintliga »Penningeunderhandling» var tagen i München. Från sistnämnda stad härstammade äfven de i KRISTINAS samling fordom varande, nu i Nationalmuseum förvarade taflorna af B. REFINGER: »Horatius Cocles hejdar konung Porsennas här framför Rom», af ABRAHAM SCHÖPFER: »Mucius Scævola inför konung Porsenna» och en nu försvunnen målning af MELCHIOR FESELEN[1], hvilka samtliga tillhört hertig WILHELM IV af Bayern, ur hvars galleri bland andra äfven var kommen JÖRG BREU D. Y:S »Lucretias historia», ännu för

[1] Det framgår af ofvanstående uppgifter att Kristina vid sin afresa från Sverige kvarlämnade så godt som alla sina tyska målningar.

ett par år sedan på Finspång, men då, i likhet med ett motstycke, »Susannas historia», som förr tillhörde Sack'ska samlingen på Bergshammar men senast ägdes af hr C. A. OSSBAHR, köptes af bayerska staten och nu förmodligen är införlifvad med galleriet på lustslottet Schleissheim. Från Prag var dessutom en mängd andra tyska taflor kommen, af för oss okända mästare, de flesta kanske förstörda vid slottsbranden 1697, men många för närvarande sannolikt spridda i åtskilliga svenska samlingar, såsom i Nationalmuseum t. ex. den HANS BALDUNG GRIEN nu mera tillskrifne, egendomlige »Merkurius» (N. M. n:r 1073), åtskilliga gamla, ännu i detta hänseende ej nog undersökta porträtt på Gripsholm, o. s. v. Om KRISTINA verkligen, såsom i Bil. III & IV uppgifves, ägde ett af den store augsburgaren HANS HOLBEIN D. Y. utfördt originalporträtt af SIR THOMAS MORUS, låter sig nu ej afgöra. Ej heller veta vi om det var kommet från Prag. Detta är likväl mycket troligt, ty drottningen intresserade sig alltför litet för tyska målningar för att man skulle kunna tilltro henne att i Rom ha genom köp förvärfvat taflan i fråga. Märkligt var emellertid att THOMAS MORUS' porträtt fick komma med på Roma-färden, men kanske betraktade drottningen HENRIK VIII:S hofmålare mera som engelsman än tysk.

För de gammal-nederländska målningar, KRISTINA i Stockholm ägde, helt visst mycket talrikare än vi kunna ana, hade hon lika litet sinne som för deras tyska kamrater. Därför kvarlämnade hon dem, och däraf förklaras måhända den rikedom på gammal-nederländska målningar, som olika samlingar i vårt land ha att uppvisa, såväl offentliga som privata. Det kan visserligen icke bevisas att t. ex. en GILLIS COGNET i Nationalmuseum (n:r 385) tillskrifven »Sine Cerere et Baccho friget Venus» är identisk med den i Prag-inventariet under n:r 278 omnämnda »Venus, Cupido, Ceres vnd Bachus», men det är bra troligt, enär man vet att kejsar RUDOLFS hofkopparstickare i Prag, ÆGIDIUS SADELER, graverat just samma komposition. Bland sådana arbeten i Nationalmuseum, hvilka förf. starkt misstänker vara komna från Prag och hafva tillhört drottning KRISTINA, må här endast nämnas den FRANS FRANCKEN D. Y:S skola tillskrifna »Helenas bortröfvande» (jfr Prag-inventariet n:r 35: »Raptus Hellene»), de af okänd artist utförda motstyckena »Daidalos och Ikaros» och »Neptunus på hafvet» (N. M. n:is 730 & 731), hvilka otvifvelaktigt motsvara n:is 259 & 260 i Prag-inventariet o. s. v. Likaledes härstamma efter all sannolikhet åtskilliga i svenska privatsamlingar nu befintliga gammal-nederländska målningar från Prag-rofvet, såsom den RUBENS' lärare OTTO VAN VEEN sedan gammalt tillskrifna »Hagar och Ismael» (jfr Prag-inventariet n:r 115) på Hedensberg, de ofta förekommande arbe-

tena af CORNELIS VAN HAARLEM, JOSSE DE MOMPER m. fl., ett BUECKELEER tillskrifvet stycke i Upsala universitets samling, af hvilket jag endast har ett svagt minne, men på hvilket professor C. R. NYBLOM gjort mig uppmärksam, o. s. v.

Af den förträfflige, nyss nämnde genremålaren JOACHIM BUECKELEER, PEETER AERTSENS lärjunge, hade drottningen en hel rad, ifrån Prag komna målningar, ypperliga salutorg-scener, ofta med Kristus i bakgrunden, af hvilka flera (jfr »Cat. rais.» n:r 169—174) bevisligen återfinnas i Nationalmuseum. Där ser man ännu flera ungefär med BUECKELEERS samtidiga målningar, hvilka kunna spåras från KRISTINAS galleri och i allmänhet äfven från kejsar RUDOLFS, såsom: QVINTEN MASSYS' »En fattig man hos fordringsägaren», MARINUS VAN REIMERSWALENS »En kardinal, framställd såsom den helige Hieronymus», JAN MASSYS' »Ett naket fruntimmer som Venus» och samme mästares »En gammal man smekande en ung kvinna». Den ryktbara målarefamiljen BRUEGHEL var förträffligt representerad. Det är osäkert huruvida den från Prag komna »Liknelsen om de blinde och lame» var en af PEETER BRUEGHEL D. Ä. själf utförd repetition af hans berömda målning i Neapels museum. Sannolikare är att den nu försvunna taflan var en kopia, målad af hans son PEETER BRUEGHEL D. Y., af hvars hand två eller tre ur KRISTINAS galleri komna arbeten tyckas återfinnas i Stockholms Högskolas samling på Heleneborg: »En bonde och hans hustru, på landsvägen öfverfallna af tre röfvare» samt två exemplar af »Betlehemitiska barnamordet», troligen från Prag. Från Prag härstammade möjligen äfven JAN BRUEGHEL D. Ä:S »Landskap med staffage» och »Orfevs», hvilka drottningen emellertid ägde äfven i Rom, där hon inköpte den med henne samtidige, i den eviga staden verksamme ABRAHAM BRUEGHEL D. Ä:S två målningar med frukter, amoriner och en påfågel, om hvilka taflors öden liksom om JAN BRUEGHEL D. Ä:S man nu mera ingenting känner. I Rom synes den af PAUWEL BRIL målade, i London 1798 eller 1800 sålda »Flykten till Egypten» blifvit inköpt.

Vi komma till den världsberömde flamländske stormästaren, PEETER PAUWEL RUBENS' många och ståliga dukar, hvilka jämte PAOLO VERONESES praktstycken gåfvo drottningens galleri dess glada och festliga prägel. I sin »Catalogue raisonné» har förf. uppfört åtta arbeten såsom varande af den frejdade mästaren, men Bil. III omnämner ytterligare fyra, hvilka förf. i nämnda förteckning förbigått och för hvilka han därför anser sig böra i korthet redogöra. Alltså icke mindre än tolf målningar, som gjorde anspråk på att vara utförda af RUBENS själf! Härvid bör man dock erinra sig att mästarens större, figurrikare kompositioner ofta voro af elever och medhjälpare

efter hans färgskisser målade i hans atelier och endast retuscherade eller öfverarbetade af honom själf. Tyvärr sväfva vi i ovisshet om de rubensiska målningarnas härkomst. Det är visserligen möjligt men ingalunda säkert att hans »Herkules och Omfale» (jfr noten under n:r 166 i »Cat. rais.»), en nu tyvärr, såsom det synes, försvunnen tafla, var identisk med den målning, som Prag-inventariet så beskrifver: »Venus ligent, dorbey Hergeless Wie er spint» och som DU FRESNE kallar: »le roy Sardanapale qui est a filer», men om de öfriga veta vi beträffande deras tidigare historia ingenting. Likväl förefaller det förf. i högsta grad osannolikt att KRISTINA, som, af inventarierna att döma, eljest icke tyckes genom köp ha ökat sin samling med annat än jämförelsevis mindre betydande arbeten, skulle, vare sig före eller under sin vistelse i den eviga staden, ha inköpt så många, ganska representativa och därför också rätt dyra arbeten af RUBENS. Ännu mindre antagligt anser förf. det vara att hon skulle fått dessa dukar till skänks. Mest troligt förefaller det honom att de flesta af dessa RUBENS' taflor verkligen voro från Prag, ehuru det är omöjligt att säkert identifiera dem med något af de konstverk som uppräknas i Bil. I & II.

De två mest framstående numren bland RUBENS' målningar voro tvifvelsutan hans »Tomyris» (pl. XXVII), som nu finnes på Cobham-Hall i England, och dess motstycke »Scipios ädelmod» (pl. V), som 1836 uppbrann i Western-Exchange i London. Därnäst kom »De fyra flodgudarne» (pl. XX), som genom en sällsam ödets nyck återkommit till Österrike och nu hänger i kejserliga museet i Wien; »Philopœmen igenkänd», denna till England komna och där försvunna målning, som till stor del var en stillebensmålning och såsom sådan ett verk af RUBENS' skicklige medarbetare FRANS SNIJDERS; de till England likaledes komna och där till sin nuvarande förvaringsort okända »Venus, återvändande från jakten», »Venus, begråtande Adonis' död», »Ganymedes i Olympen» (pl. XL) och den nyss nämnda »Herkules och Omfale». Hvad beträffar de fyra i inventariet från 1689 men ej i det för 1721 förekommande målningarna, som förf. i sin »Cat. rais.» ansett sig böra förbigå — »En naken kvinna med en satyr» (Bil. III, 246), »Judith med Holofernes' hufvud» (Bil. III, 253), »Susanna och de båda domarne» (Bil. III, 256) och »Änglarnes besök hos Abraham» — anser sig förf. om dessa från KRISTINAS forna galleri tidigt afsöndrade dukar böra iakttaga tystnad. Hans efterforskningar rörande dessa målningar, om hvilka han hittills icke ens lyckats konstatera att de verkligen voro äkta arbeten ur den produktive mästarens atelier, ha nämligen blifvit utan resultat.

Att FRANS SNIJDERS utfört stillebenssakerna i, d. v. s. större

delen af »Philopœmen igenkänd» har redan antydts Af RUBENS' kamrat och medtäflare JACOB JORDAENS var sannolikt en i inventarierna RUBENS tillskrifven »Silenus, åtföljd af en satyr och en bacchant», hvilken tafla[1] sedermera af kejsar KARL VI köptes ur den orléanska samlingen och 1792 från Wien sändes till Florens, men nu tyckes vara försvunnen. RUBENS' ryktbare elev SIR ANTHONIS VAN DIJCK var i drottningens galleri representerad genom tre porträtt, framställande en förnäm engelsk dam och två ynglingar, hvilka tre målningar, om man får sätta tro till grefve NICODEMUS TESSINS uppgift (jfr Bil. V), ursprungligen skulle ha utgjort en enda tafla. Från Prag kunde dessa efter KRISTINAS död till Frankrike komna porträtt icke gärna härstamma. Af DAVID TENIERS D. Y. ägde drottningen, så vidt af inventarierna framgår, intet arbete. Detta är ganska öfverraskande, ty målaren-krönikören ARNOLD HOUBRAKEN berättar i sin »De groote Schouburgh» att KRISTINA »fann ett så stort behag i den berömde DAVID TENIERS D. Y:S konst och person, att hon såsom bevis på sin ynnest skänkte honom en gyllene kedja jämte en medaljong, på hvilken hennes bild var präglad». Det ser med andra ord ut som drottningen fäst mer uppmärksamhet vid den firade och elegante artistens person än vid hans taflor. Med afseende på dessa senare hyllade hon förmodligen sin samtidas, LUDVIG XIV:S, bekanta sats: »Ôtez-moi ces magots!» Så mycket högre värde satte hon, eller åtminstone hennes intendent DU FRESNE, på ett af blomstermålaren DANIEL SEGHERS utfördt stycke, en »Blomsterkrans kring en Kristusbild», den senare antagligen målad af CORNELIS SCHUT. Denna från Prag härstammande tafla, »fait par un Jesuit a Antwerpe», åtnjöt nämligen jämte CORREGGIOS »Leda», kopian efter dennes »Jupiter och Io» samt ANDREA DEL SARTOS »Leda» äran af att i DU FRESNE'S inventarium i marginalen utmärkas genom ett NB. Af RUBENS' lärjunge FRANS LUYCX slutligen var det porträtt i helfigur af ärkehertig LEOPOLD WILHELM måladt, som nu hänger i Nationalmuseum.

Förf. har i sin »Cat. rais.» glömt att omnämna att drottningen ägde åtminstone tre taflor af den i Rom boende flamländaren FERDINAND VOET: ett porträtt af kardinal DECIO AZZOLINI[2], ett annat af hertiginnan DE LA VALLIÈRE och ett mansporträtt[3].

Den holländska skolan spelade i drottningens galleri en mer underordnad roll. Ett eller annat i Bil. I & II uppräknadt stilleben var måhända af en FLORIS VAN DIJCK eller en PIETER CLAESZ, bland de många blomsterstyckena fanns kanske något af AMBROSIUS

[1] Enligt E. V. ENGERTHS större katalog öfver kejserliga galleriet i Wien.
[2] Afbildadt i »Ord och bild» för 1896, sid. 33.
[3] Bil. IV, 201, 207 och 209.

BOSSCHAERT och ett eller annat landskapsstycke, särskildt »Ein Windt-Wogen hollendisch» (Bil. I, 34), synes ha förskrifvit sig från JAN VAN GOIJEN, RAPHEL CAMPHUIJSEN eller SALOMON VAN RUIJSDAEL. Men något bestämdt därom veta vi icke. Den äldsta med säkerhet kända holländska målningen i KRISTINAS galleri var en »Judith med Holofernes' hufvud» af den i Italien under CARAVAGGIOS inflytande utbildade GERARD VAN HONTHORST. För öfrigt känna vi där med visshet endast två holländska mästare: GERARD DOU och DAVID BECK, den förre såsom bekant elev af REMBRANDT VAN RIJN, den senare af flamländaren SIR ANTHONIS VAN DIJCK. Af GERARD DOU ägde drottningen åtminstone nio målningar, alla skänkta till henne af mästarens frikostige gynnare, svenske residenten i Haag, PIETER SPIERING (adlad SILFVERCRONA), till hvilken hon emellertid strax före eller vid sin afresa från Stockholm återställde alla de nio genrestyckena [1]. De två förnämsta numren i denna enastående samling af utmärkta arbeten af den förträfflige finmålaren voro antagligen hans berömde »Violinspelare», som nu hänger i Bridgewater Gallery i London [2] och »Spetsknypplerskan», som 1864 uppbrann i Rotterdam. Rörande de öfriga styckena, såsom »Gubbe med en penna i handen», nu troligen på Lutonhouse i England, »Gumma, som skalar äpplen», m. fl., hänvisar förf. till sin »Catalogue raisonné». KRISTINAS i Stockholm 1647—1651 verksamme hofmålare DAVID BECK, som för hennes räkning vid flera utländska furstehof porträtterade åtskilliga konungar och drottningar, var representerad vid minst ett 20-tal porträtt, som beskrifvas dels i förf:s »Cat. rais.», dels i resp. inventarier. En del af dessa för KRISTINA kära porträttstycken medförde hon till Rom, andra såsom t. ex. bilderna af general WITTENBERG, FREDRIK III af Danmark, KARL I af England, FREDRIK III af Holstein-Gottorp, LUDVIG XIV jämte moder och broder, kvarlämnades och återfinnas nu på Gripsholm [3].

KRISTINAS franska målningar voro icke talrika. Af sin i Stockholm 1652—1654 verksamme hofmålare SÉBASTIEN BOURDON ägde hon visserligen utan tvifvel åtskilliga porträttstycken, men vi känna med visshet blott ett: hennes eget konterfej, som 1798 såldes i London, men nu tyckes vara försvunnet. Ett arkitekturstycke af NICOLAS POUSSIN var naturligtvis inköpt i Rom och ett af CHARLES LEBRUN utfördt porträtt af LUDVIG XIV såsom ung var sannolikt en

[1] Rörande dessa taflor af GERARD DOU hänvisar förf. till en utförlig uppsats i *»Konsthistoriska studier och anteckningar»* (1895).

[2] Afbildad i CHARLES BLANC'S *Histoire des peintres.*

[3] Det är intendenten dr GUSTAF UPMARK som haft vänligheten underrätta mig om att de ofvan nämnda Beck'ska taflorna nu finnas på Gripsholm.

present till drottningen från den franske monarken. Endast *en* svensk tafla kan i inventarierna uppdagas: »Abraham i begrepp att offra Isak», målad af drottningens skyddsling GEORG WALDAU, som på hennes bekostnad i utlandet studerat för JOACHIM VON SANDRART och JACOB JORDAENS.

Härmed afsluta vi vår vandring genom KRISTINAS berömda galleri. Förf. har, såsom läsaren finner, visligen aktat sig för att försöka uppdraga en bestämd gräns mellan drottningens galleri på Stockholms slott och hennes samling i Rom. Detta låter sig icke göra. Men förf. har i allmänhet å ena sidan antydt hvilka taflor som kunna anses från Prag ha kommit till Stockholm och därifrån till Rom och å andra hvilka som tyckas ha förvärfvats först i den eviga staden. Likaså har förf. på flera ställen anmärkt hvilka målningar som af drottningen i Sverige kvarlämnades.

Rörande galleriets anordning i det af drottningen bebodda Palazzo Riario[1] i Rom hänvisar förf. till den i Bil. V tryckta, af grefve NICODEMUS TESSIN författade beskrifningen, hvilken visserligen är rik på misstag beträffande de olika målningarnas mästarenamn, men som likväl ger en aning om KRISTINAS där förvarade konstsaker.

Vi öfvergå till en kort historik öfver de öden som den vackra tafvelsamlingen fick upplefva efter Kristinas i Rom 1689 timade frånfälle.

Drottning KRISTINA hade under de sista åren af sin lefnad en uppriktig och trofast vän, som på möjligast bästa sätt sökte sköta om och reda ut hennes intrasslade affärer och hvilken i många hänseenden på henne utöfvade ett välgörande inflytande, kardinal DECIO AZZOLINI, om hvilken KRISTINA skref att han var »en gudomlig, oförliknelig man» och som hon förklarade vara henne kärare än hennes lif. Kardinal AZZOLINI blef drottningens universalarfvinge. Det har påståtts att han på ett bedrägligt sätt skulle ha skaffat sig denna ställning, att han en dag i april 1689, då drottningen låg på dödsbädden och krafterna alltmer började svika henne, skulle lämnat henne ett papper som han bedt henne underskrifva, förklarande att detta »skulle vara högst fördelaktigt för hennes majestäts hus». Drottningen skulle ha skrifvit under och därmed hade kardinalen blifvit ägare till alla hennes dyrbarheter. Förf. känner ej närmare huru mycken tilltro denna af förtalet sannolikt dikterade historia är värd, men efter att ha läst frih. CARL BILDTS sympatiska teckning af AZZOLINI[2], fäster han föga vikt vid den nyss anförda berättelsen. Faktum är emellertid att kardinalen genom drottningens testamente

[1] Afbildadt i »Ord och bild» för 1896.

[2] I »Ord och bild» för 1896.

blef hennes arfvinge, men att han icke hade mycken glädje däraf, emedan han dog samma år som hon. Samlingarna ärfdes då af hans brorson, markis POMPEO AZZOLINI, som en tid varit anställd vid KRISTINAS lilla romerska hof. Vare sig markis AZZOLINI icke intresserade sig för de ärfda samlingarna eller var i behof af penningar, nog af: han sålde konstsakerna till furst LIVIO ODESCALCHI, brorson till den samma år som KRISTINA och kardinal AZZOLINI aflidne INNOCENTIUS XI[1]. Samlingen ärfdes då af furst BALDASSARE ODESCALCHI-ERBA, som efter långa underhandlingar, 1721 (jfr köpebrefvet i slutet af Bil. IV) sålde tafvelgalleriet till hertig PHILIPPE AF ORLÉANS, med hvars redan förut storartade, den s. k. hertigen-regentens, tafvelsamling det förenades. Galleriet ärfdes sedermera af dennes svagsinte son hertig LOUIS AF ORLÉANS, om hvars sätt att behandla några af sina bästa taflor noten under n:r 1 i förf:s »Catalogue raisonné» ger en god föreställning. Hans arftagare var sonsonen, hertig PHILIPPE AF ORLÉANS, mer känd under namnet PHILIPPE ÉGALITÉ. Året innan denne furstlige revolutionsman måste böja sitt ränkfulla hufvud under guillotinens fallbila — detta skedde som bekant 1793 — försökte han på allt sätt att skaffa penningar till sina politiska agitationer. Dels för detta ändamål, dels för att klarera betydliga skulder som han åsamkat sig genom biljardspel, beslöt han att realisera sin tafvelsamling. Den ena delen däraf, utgörande de italienska och franska målningarna, sålde han för 750,000 livres till bankiren WALKUERS i Brüssel, som i sin tur för 900,000 francs afträdde dem till monsieur LABORDE DE MEREVILLE, samme man till hvilken hertigen förlorat så mycket vid biljardbordet. Monsieur LABORDE DE MEREVILLE beslöt, vare sig han var en entusiastisk samlare eller af rent fosterländska skäl ville bevara sina italienska och franska taflor åt Frankrike, att bygga sig ett charmant galleri, som stod i förbindelse med hans hotell vid Rue d'Arthois i Paris. Detta galleri var just färdigt, då han såg sig nödsakad att undan revolutionens stormar fly öfver till England. Dit medförde han sin samling, men var nog oklok att för egen del återvända till Frankrike, där han guillotinerades eller på annat sätt omkom. Större delen af sin samling hade han deponerat eller mot penningar afträdt till en framstående köpmansfirma i London. Af denna firma, eller genom densamma — hvilketdera har förf. ej lyckats utreda —, såldes tafvelsamlingen kort därpå till ett konsortium, bestående af hertigen af BRIDGEWATER, earlen af CARLISLE och earl GOWER,

[1] I detta köp ingick icke endast tafvelgalleriet, utan äfven drottningens forna, i Rom bildade samling af i synnerhet antika skulpturer (Jfr Bil. V) och kolonnstycken, som, efter att genom arf ha tillfallit furst BALDASSARE ODESCALCHI-ERBA, på 1720-talet för 12,000 dubloner såldes till konung FILIP V af Spanien.

sedermera markisen af STAFFORD (konsortiet företräddes af konsthandlaren BRYAN), för 43,000 pund sterling. Ur samlingen utvalde de tre ädlingarna de taflor som mest föllo dem i smaken, till ett värde af omkr. 39,000 guinéer. Återstoden af målningarna exponerades under ett halft års tid i mr BRYANS lokaler i London och en del däraf såldes 1798 under hand för 31,000 guinéer. Resten gick d. 14 februari 1800 på auktion hos PETER COXE, BURRELL & FOSTER i London och inbragte omkr. 10,000 pund sterling.

Sina flamländska, holländska och tyska taflor sålde »medborgaren» PHILIPPE ÉGALITÉ likaledes 1792, ehuru något senare på året. Köparne voro lord KINNAIRD samt mess:rs MORLAND och HAMMERSLEY, hvilka företräddes af konsthandlaren T. M. SLADE. Priset var 350,000 francs, men mr SLADE hade, äfven sedan han sent omsider kommit öfverens med den krånglige och brutale hertigen, all möda i världen att få sina taflor bort från Paris, ty dessa bevakades med giriga blickar af den ädle prinsens många och stora fordringsägare. Endast genom att nattetid föra taflorna om bord på en Seine-pråm, lyckades SLADE med sina skatter helskinnad komma undan från den upprörda franska hufvudstaden och uppnå Havre, hvarifrån han fick sin dyrbara last öfver till Chatham. Först året därpå kommo hertigens af ORLÉANS forna flamländska, holländska och tyska taflor till London, där de utställdes i Old Academy i Pall Mall, hvarest alla målningarna såldes under hand och sålunda skingrades från hvarandra. Rörande de engelska köparne af de f. d. orléanska målningar, som en gång i tiden tillhört drottning KRISTINA — hertigen-regentens stora galleri hade, såsom ofvan antydts, många andra beståndsdelar — hänvisar förf. till noterna i sin »Catalogue raisonné», där äfven taflornas vidare öden i korta drag tecknats.

"CATALOGUE RAISONNÉ"

AF

OLOF GRANBERG.

ITALIENSKA SKOLAN.

CORREGGIO, Antonio Allegri, kallad **Correggio** (lombardiska skolan), f. i Correggio 1494, † där d. 5 mars 1534. Elev af Antonio Bartolotti i Correggio och Francesco Bianchi i Modena; utbildade sig vidare efter ferraresaren Lorenzo Costa och florentinaren Lionardo da Vinci. Berömd framställare af religiösa och antikt-mytologiska bilder. Verksam i Correggio och Parma.

1. **Danaë och guldregnet.** På en rikt utstyrd bädd hvilar t. h. Danaë, i halft sittande ställning, stödd mot ett par kuddar. Det högra benet är böjdt, det vänstra har glidit ned från bädden. T. v. om henne, på bäddens yttersta kant, sitter i framåtlutad ställning den bevingade Amor, hvilken med v. hand fattar i och söker afdraga det lätta, hvita skynke, som skyler den för öfrigt nakna Danaës sköte, under det att han med h. handen gör henne uppmärksam på guldregnet. Nedanför Danaë två amoriner, som slipa sina gyllene pilar eller pröfva deras uddar. — Fig. i något mindre än naturlig storlek.

Duk. Jfr Bilaga I, 276(?), II, 81, III, 25 o. IV, 35.

Denna berömda tafla, målad 1530—1532, beställdes troligen af hertig Fredrik II af Mantua och förärades af honom till kejsar Karl V. Sannolikt fördes den af kejsaren eller konung Filip II till Spanien. Säkert är att taflan, då nyligen kommen från Madrid, kort före 1585 befann sig i Milano och då ägdes af bildhuggaren Leone Leoni, som förut varit bosatt i Spanien och där stått i hög gunst vid hofvet. Genom ambassadören i Madrid, grefve Khevenhüller, köpte kejsar Rudolf taflan omkr. 1600. I Prag blef den svenskt krigsbyte 1648, fördes efter hvart annat till Stockholm och Rom, tillföll vid drottning Kristinas död hennes arfvinge, kardinal Decio Azzolini, som dock dog samma år som hon, ärfdes sedan af en frände till denne, Pompejo Azzolini, hvilken sålde den till furst Livio Odescalchi, efter hvilken den ärfdes af furst Baldassare Odescalchi-Erba, som 1722 sålde den till hertigen-regenten af Frankrike, Philippe d'Orléans; öfvergick efter hvartannat genom arf till dennes svagsinte son hertig Louis och den senares sonson Philippe Égalité, som beslöt att sälja den tillika med sina öfriga taflor. Målningen kom därför på 1790-talet med den orléanska saml. till London. De första engelska ägarna, hertigen af Bridgewater, earlen af Gower och earlen af Carlisle, sålde den gemensamt för 650 guinéer. Den köptes 1816 af mr Henry Hope för 250 pund st. och kom omkr. 1823 till Paris, där den såldes för 285 pund. Senare inköptes den af furst Borghese i Rom

och fördes sålunda åter till den eviga staden, men afyttrades 1892 af den n. v. furst Borghese i hemlighet till baron Alphonse de Rothschild i Paris, hos hvilken den nu befinner sig. — I ett Prag-inv. från omkr. 1621 kallas den fräjdade målningen ett af Correggios yppersta verk: *Die Danaë mit dem guldenen regen, ein schönes stuckh, von Corregio.* Skokloster-inv. uppför ej mindre än 7 »Danaës mit dem gülden regen», men ingen af dem kan identifieras med Kristinas tafla. Du Fresnes inv. af 1652 (B. II, 82) beskrifver den, uttryckligen uppgifvande den vara kommen från Prag, såsom en stor tafla, *»ou est representé une femme, un Cupidon et deux petits garçons qui eprouuent de l'or».* Taflan, som trots det vågade ämnet andas den renaste och kyskaste lifsglädje — Danaës härliga gestalt präglas af den skäraste oskuldsfullhet och jungfrulighet — utgör genom sin poetiska fägring, sin naivitet och den underbara växlingen af ljus och skugga, i sitt slag ett af alla tiders yppersta konstverk. Ingen har så som Correggio i detta arbete mäktat att ge uttryck åt en genom upphöjd skönhet och känslans renhet adlad sinnlighet. Också var denna målning utan tvifvel pärlan i Kristinas saml., om den också där ej gällde för att vara det. Dock förtjänar en af grefve Karl Gustaf Tessin upprepad gammal historia, att Correggios »Danaë» och »Leda» i Stockholm skulle varit så ringaktade, att de i det kungl. stallet användts att täcka två söndriga fönster, ej någon tilltro. Tvärtom visste Kristina och Du Fresne nog att uppskatta deras värde, om än, efter hvad traditionen förmäler, den medelmåttiga heliga familjen ur Raffaellos atelier ansågs dyrbarare och mer framstående. Emellertid har Du Fresne eller någon hans samtida vid »Danaës» n:r i inv. tillfogat ett: *N.B.* Rome Gall Borghese.
~~Baron *Alphonse de Rothschild, Paris.*~~

2. Leda med två följeslagerskor, i badet öfverraskade af svanar. I ett idylliskt, skogrikt berglandskap, under en väldig trädstam, sitter den unga Leda med tårna i vattnet. Med h. arm stöder hon den ena vingen på svanen, som krupit upp i hennes sköte och inställsamt sträcker halsen mot henne. Den ena af hennes följeslagarinnor, yngre än hon själf, söker, till knäna stående i vattnet, att mota bort en ung svan, hvilken med utbredda vingar simmar emot henne. Den andra flickan, som belåten ser en tredje svan flyga bort, påklädes af en längre bort stående tjänarinna. Ännu en tjänstekvinna, som skrattande ser på den yngstas försök att bortjaga svanen. En amorin spelar fiol; vid hans fötter två putti, som blåsa i horn.

Motstycke till Danaë. Duk. Jfr Bil. I, 154, II, 82, III, 27 o. IV, 33.

»Leda» beställdes antagligen af hertig Fredrik II af Mantua och förärades af honom jämte »Danaë» till kejsar Karl V. Fördes troligen af kejsaren eller af konung Filip II till Spanien och skänktes utan tvifvel af den senare till statssekreteraren Antonio Perez, i hvars dyrbara samling taflan på 1570-talet befann sig. Perez, som 1579 störtades och 1585 hårdt ansattes för skuld, såg sig nödsakad att sälja sitt galleri, och kejsar Rudolf II:s ambassadör, grefve Khevenhüller, som ifrigt uppköpte konstverk för sin herres räkning, trädde genast i underhandlingar med Perez, men dennes samlingar indrogos helt plötsligt till spanska kronan, och först i slutet af 1603 lyckades Khevenhüller att för kejsar Rudolfs räkning förvärfva »Leda», dock först sedan Filip II låtit Eugenio Caxes kopiera målningen. Så kom Correggios original till Prag. Där finnes det i ett inv. från omkr. 1621 beskrifvet såsom: *»Leeda mit vielen Weibern im Baad, ein fürnemes Stück, vom Correggio».* Svenskarna förde taflan till Stockholm. Skokloster-inv. omtalar

(Bil. I, 79 o. 114) dels en »Venuss mit dem Schwan, dorbey 4 Kindl.», dels »Leda mit den schwon vnd 4 Kindlein», men båda dessa beskrifningar erinra mer om ANDREA DEL SARTOS »Leda» i Kristinas saml. Däremot är säkerligen n:r 154: *Leda mit dem schwan und andern Fügurn* identisk med Correggios målning. Och i Du Fresnes inv. (Bil. II, 82) anföres: *Un grand tableau avec plusieurs femmes, dont l'une tient un cigne entre les bras.* Detta är Correggios tafla, som också uttryckligen säges vara kommen från Prag. Berättelsen om att den skulle användts i kungl. stallet för att täcka en söndrig ruta, ha vi redan under »Danaë» ansett oss böra hänföra till diktens område. Hade taflan blifvit så barbariskt behandlad, skulle den helt visst ej förekomma i Du Fresnes nyss citerade inv. från 1652 och 1653 och ej heller medförts till Rom, hvilket den dock faktiskt gjorde. Med Kristinas öfriga taflor kom den 1722, efter att i likhet med »Danaë» efter hvartannat ha tillhört kardinal Azzolini, en hans frände och två furstar Odescalchi, till hertigen-regenten af Orléans. Dennes svagsinte och genom religiöst grubbleri omtöcknade son Louis blef, eggad af sin biktfader, abbé de Sainte-Geneniève, uppbragt öfver Ledas uttrycksfulla hufvud, och skar ut det ur duken (att han skulle sönderskurit så godt som hela bilden torde väl vara en saga). Taflan kom dock till all lycka i händerna på hertigens hofmålare, Charles Coypel, vare sig denne lyckades rädda den stympade målningen undan vidare förstöring eller han fick den till skänks. Han restaurerade taflan, antingen själf eller genom målaren Deslyen, och så fick Leda ett nytt hufvud. Efter Coypels död såldes taflan för 16,050 livres till konstsamlaren Pasquier, och förvärfvades, sedan äfven den senare aflidit, 1755 genom grefve d'Épinaille för 21,060 livres af Fredrik den store och kom sålunda till Preussen. Krigsbyte 1806, fördes taflan då från Sanssouci åter till Paris, där den, illa medfaren, blef restaurerad på ett så klumpigt sätt, att den nästan helt och hållet öfvermålades. Ändtligen kom den 1814 tillbaka till Berlin och hänger sedan 1830 i dess museum. Där restaurerades målningen på nytt af Schlesinger, som målade dit Ledas n. v. hufvud. Emellertid återstår, efter så mycken misshandling, restaurering och urtvättning icke mycket af taflans ursprungliga skönhet. Men om den förlorat mycket af färgernas lustre och harmoni, kan man dock fortfarande njuta af den ruinerade målningens vackra och rika komposition, som, trots allt, gör den till ett af de intressantaste arbetena i Berlins museum. En gammal kopia efter Kristinas tafla finnes i Palazzo Rospigliosi i Rom.

Berlins museum.

3. **Jupiter och Io.** Io, naken, sittande, vänd från åskådaren, omfamnas af den i ett moln insvepte Jupiter. — Fig. i naturlig storlek.

Duk. Jfr Bil. II, 90, III, 26 o. IV, 34.

Denna tafla, endast en gammal god *kopia* efter originalet, i Wiens museum, betraktades i Kristinas saml. och långt därefter såsom original. Den omtalas första gången i Du Fresnes inv. af 1652: »*Un grand tableau, ou est peint une femme nue et une main qui sestendant des nuages l'empoigne*» och uppgifves där vara kommen från Prag. Originalet, i Wiens museum, troligen vid svenskarnas anryckande mot Prag 1648 jämte en del andra konstverk räddadt af kejsarens trogne intendent, Miseron, hade jämte »Danaë» och »Leda» af grefve Khevenhüller för kejsar Rudolf II:s räkning inköpts i Spanien. Troligen var Kristinas kopia målad för kejsarens räkning innan originalet hunnit förvärfvas och för att ge honom en föreställning om det senare. Kristinas kopia hade för öfrigt alldeles samma öden som »Leda». Den togs i Prag, fick göra resan till Stockholm, Rom och Paris, sönderskars af hertigen-regentens halffånige son Louis, räddades, stympad, af målaren Charles Coypel, som försåg Io med nytt hufvud, köptes efter Coypels död 1752 af konstsamlaren Pasquier (för 5,602 livres!) och 1755 af Fredrik den

store. Fördes 1806 såsom krigsbyte från Sanssouci tillbaka till Paris, restaurerades där af Denon, hvarvid Prudhon ditmålade ett bättre hufvud än det af Coypel utförda; återkom 1814 till Berlin och hänger sedan 1830 i dess museum, liksom »Leda» omsorgsfullt restaurerad af Schlesinger.

Berlins museum.

4. **Noli me tangere!** Kristus uppenbarar sig för Magdalena i en trädgårdsmästares skepelse.

Duk. Jfr Bil. III, 91 o. IV, 16.

Ovisst huruvida denna tafla kom från Prag. Den tillhörde emellertid Kristina, fördes af henne till Rom, såldes med den orléanska saml. i London 1798 och köptes af mr Robert Udney för 400 guinéer, men såldes 1839 för blott 141 pund st., hvilket antyder att den ej ansågs vara original. Sannolikt *kopia* efter en nu försvunnen af Vasari skildrad målning af Correggio — försvunnen, så framt den ej återfinnes i en mycket öfvermålad »Noli me tangere» i Madrids museum, hvilken efter att ha tillhört familjen Aldobrandini i Rom och kardinal Ludovisi, köptes och fördes till Spanien af hertigen af Medina de las Torres. Förmodl. ännu i

England.

5. **Madonna.** Sittande, hvilar hon på sitt knä Jesusbarnet, som är i begrepp att somna. Vid hennes fötter en korg. I bakgrunden Josef, arbetande.

Duk. Jfr Bil. III, 150 o. IV, 43.

Originalet till denna tafla, kändt under namnen »Madonna della cesta» och »Vierge au panier», finnes i National Gallery i London. Kristinas ex., som endast var en gammal *kopia,* kom från Rom till Paris och med orléanska saml. till London, samt köptes af hertigen af Bridgewater (för 1200 guinéer!).

Bridgewater Gallery, London.

6. **Mulåsnedrifvaren.** I ett vackert landskap två lastade mulåsnor. Den ena ledes af en karl. Bredvid honom går en bonde.

Jfr Bil. III, 151 o. IV, 48.

Taflan skall, enligt en gammal, föga trovärdig och i alla händelser fullkomligt obestyrkt tradition, af Correggio i unga år ha målats såsom skylt till ett värdshus vid Via Flaminia vid Rom, såsom vederlag för en värdshusskuld. Denna målning, som Kristina troligen först i Rom förvärfvade, fördes med orléanska saml. till London och köptes af earlen af Gower för 80 guinéer. Den tillhör nu hertiginnan af Sutherland. Waagen ansåg taflan vara en äkta Correggio. Julius Meyer uppförde den med större skäl såsom »tvifvelaktig».

Staffordhouse, London.

7. **Magdalena,** i bön, med utslaget hår och hopknäppta händer framför ett crucifix. Bröstbild.

Jfr Bil. III, 294 o. IV, 2.

Inköptes troligen af Kristina i Rom. Kom ej med den orléanska saml. till England och synes nu vara försvunnen. Var troligen ej någon äkta Correggio, åtminstone att döma af det kopparstick, som Ch. Guérin graverat.

8. **Amor undervisas.** I ett landskap sitter Merkurius, sysselsatt med att, i Venus' närvaro, lära den lille Amor att läsa. — Fig i $^3/_4$ nat. storlek.

Jfr Bil. III, 34 o. IV, 62.

Originalet till denna tafla finnes i National Gallery i London och har tillhört hertigen af Gonzaga, Karl I af England, en hertig af Alba och slutligen markisen af Londonderry, som för 11,500 pund st. sålde det till engelska staten. Kristinas ex., endast en gammal *kopia,* kanske af henne inköpt i Rom, kom med orléanska saml. till London på 1790-talet och köptes af en mr Willet för 350 guinéer. Den tillhörde senare chevalier Errard i Paris och såldes på auktionen efter honom, 1832, för 10,000 francs(!) Taflans n. v. förvaringsort okänd.

Frankrike(?).

9. **Cesare Borgia, hertig af Valentino,** med en dolk i handen. Landskaplig bakgrund med ett torn. Half fig. nat. storlek.

Jfr Bil. III, 43 o. IV, 20.

Ansågs med orätt vara af Correggio. Kom med orléanska saml. till London på 1790-talet och köptes för 500 guinéer af mr T. Hope. Både Waagen och Julius Meyer förnekade taflans äkthet.

England(?).

10. **"Parma-skisserna".** Två studier på duk, den ena med flera hufvuden och några halffigurer, den andra med åtta hufvuden och en hand som håller ett svärd. Mer än naturlig storlek.

Jfr Bil. III, 92 o. IV, 59.

Dessa skisser, om hvilka man ej vet huru och när de kommo i Kristinas ägo och som återgifva delar af Correggios freskomålningar i kupolen till dômen i Parma, troddes förr vara originalutkast af mästaren, men betraktas nu mera såsom *kopior,* utförda af någon af Carraccierna eller deras skola. De kommo med orléanska saml. till London på 1790-talet och köptes för 100 guinéer stycket af mr Angerstein.

England(?).

11. **Kristusbarnet,** hvilande på en blå duk. Därunder ett hvitt lakan.

Jfr Bil. III, 293, där det står att drottning Kristina testamenterade taflan till *konungen af Frankrike.* Som målningens nu varande vistelseort är okänd (förmodligen är taflan nu alldeles försvunnen) är det omöjligt att afgöra med hvad rätt detta i konstlitteraturen för öfrigt alldeles okända konstverk tillskrefs Correggio. Den omständigheten att just denna tafla ensam testamenterades till Frankrikes konung antyder emellertid att den var, eller åtminstone ansågs vara, ett framstående arbete.

* * *

RAFFAELLO. Raffaello Santi, kallad **Raffaello da Urbino** (umbriska, florentinska och romerska skolorna), f. i Urbino 6 april 1483, † i Rom 6 april 1520. Elev af sin far, Giovanni Santi och af Pietro Perugino, påverkades han senare af Lionardo da Vinci, Fra Bartolommeo, Sebastino del Piombo och Michelangiolo. Italiens mest berömde målare. Dessutom framstående arkitekt. Sedan 1508 verksam i Rom; dessförinnan i Perugia och Florens.

12. **Madonna del Passeggio** (den lustvandrande madonnan). I ett landskap står Maria, något framåtlutad, med v. hand hållande i det likaledes stående Jesusbarnets h. arm och läggande sin h. hand på den lille Johannes hufvud, hvilken, med korsstafven i h. hand, ödmjukt lutar sig intill Jesusbarnet. Till v. i fonden aflägsnar sig Josef, vändande ansiktet mot åskådaren.

Trä. Jfr Bil. III, 41 & IV, 7. — »*Famosa Vergine con il figlio.*»

Denna fordom så berömda tafla, hvilken enligt en tradition skall ha betraktats såsom pärlan i Kristinas galleri och på Stockholms slott lär ha förvarats under glas, torde vara kommen från Prag. Visserligen är det omöjligt att identifiera den med någon af de talrika madonnor som förekomma i Prag-inventariet och i Du Fresnes katalog, men en i katalogen öfver Bridgewater Gallery förekommande uppgift att taflan, förr bekant under namnet *La belle Vierge,* skulle ha ägts redan af Gustaf II Adolf, är så vidt förf. har sig bekant obestyrkt och antagligen gripen ur luften. Taflan betraktades förr såsom ett original af den store Raffaello, men konstforskarna äro nu mera ense om att anse såväl Kristinas forna ex. som ett annat i Neapels museum såsom endast varande kopior efter ett försvunnet original. Ofvanstående ex. är fint, men alltför glatt måladt och af alltför bjärt färggifning för att kunna vara af Raffaello själf och dessutom har det svagheter i teckningen och lider af allt för stor brist på känsla och uttrycksfullhet för att kunna tillerkännas den store mästaren. Målningen, fortfarande särdeles väl bibehållen, kom med drottningens galleri till hertigen-regenten af Orléans och köptes i London 1798 af hertigen af Bridgewater för 3000 guinéer. Den förvaras nu i

Bridgewater Gallery, London.

13. **Porträtt af en ung dam,** bröstbild. Motstycke till följande tafla.

Jfr Bil. III, 35 & IV, 51.

14. **Porträtt af en ung man,** som stöder v. hand på en bok. Motstycke till föregående tafla.

Jfr Bil. III, 39 & IV, 50, å hvilket senare ställe det uppgifves att den unge mannen håller i en bok. Ingendera af dessa båda målningar förekommo i »Galerie du Palais Royal» eller fördes till England. De äro försvunna. Vi veta därför lika litet om de verkligen voro af Raffaello som vi känna huruvida de tillhörde Kristinas ursprungliga, i Stockholm befintliga galleri.

15. Porträtt af en äldre dam.

Jfr Bil. III, 109 & IV, 24.

Om denna målning gäller det samma som om n:ris 13 o. 14.

16. Korsbärningen. Taflan har form af en fris. Tåget öppnas af två ryttare, af hvilken den ene är iklädd en turban. Efter dem följer, omgifven af bödlar och soldater beväpnade med svärd och hillebarder, Jesus, vacklande under sin tunga börda och med ett sorgset och rörande uttryck betraktande åskådaren, medan en af soldaterna slår honom och Simon af Cyrene tröstar honom och hjälper till att bära korset. T. v. sjunker Maria, afsvimmad, i armarna på sina tre följeslagerskor och på Johannes — denna sköna grupp har Raffaello lånat från Filippo Lippis och Peruginos »Nedtagandet från korset» i konstakademien i Florens.

Bil. III, 143 & IV, 257. Motstycke till n. 17—20.

År 1505 utförde Raffaello i Perugia för S:t Antonio-nunneklostret därstädes den vackra och berömda heliga familj, som, efter att senare ha tillhört de kungl. samlingarna i Neapel, på 1860-talet ägdes af hertigen af Ripalda, som 1870 exponerade taflan i Louvre, men efter hvars död målningen deponerades i National Gallery i London. Denna tafla, som ännu äger ett öfverstycke, framställande Gud Fader, omgifven af två änglar, hade ursprungligen en predella, bestående af fem målningar på trä, nämligen ofvanstående »Korsbärningen» samt nedanstående framställningar af »Kristus på Oljoberget», »Pietà», »D. hel. Frans af Assisi», »D. hel. Antonius af Padua», hvilka fem taflor nunnorna i S:t Antonio-klostret i Perugia d. 7 januari 1663 afskilde från hufvudtaflan och för 600 scudi sålde till drottning Kristina. Dessa fem målningar, hvilka sålunda aldrig tillhörde Kristinas samling i Stockholm, kommo med drottningens öfriga galleri till hertigen-regenten af Orléans och finnas nu i England. Ofvanstående »Korsbärning» såldes 1798 i London till mr G. Hibbert för 150 guinéer och ägdes intill 1884, då den gick på auktion i London, af sir Miles på

Leight-Court vid *Bristol.*

17. Kristus på Oljoberget. Han knäböjer, klädd i en violett dräkt, under bön framför en klippa. Tre hans lärjungar sofva bredvid honom. En ängel sväfvar i luften, räckande Frälsaren kalken.

Bil. III, 144. Se noten till n. 16. Värderades 1798 i London till 100 guinéer, men såldes d. 14 febr. 1800 på auktion i London hos mr Bryant för 42 guinéer. Tillhörde senare lord Eldin och såldes 1856 för 450 guinéer till

lady Burdett Coutts i *London.*

18. Pietà. Den döde Frälsaren hvilar på Marias knän, understödd af en af lärjungarna. Två andra lärjungar uttrycka genom vältaliga åtbörder sin smärta, medan Maria Magdalena kysser den dödes blodiga fötter. — En känsligt och vackert behandlad komposition.

Bil. III, 145. Se noten till n. 16. Värderades i London 1798 till 100 guinéer, men såldes på auktion 1800 för 60 hos mr Bryant. Har sedan ägts af mr Bonnemaison, sir T. Lawrence, mr Whyte på Barron Hill och tillhör nu

mrs Dawson, London.

19. Den hel. Frans af Assisi.

Bil. III, 146 & IV, 258.

20. Den hel. Antonius af Padua.

Bil. III, 147 & IV, 259. Dessa 2 bilder äro till skillnad från de 3 närmast föregående mästerverken knappast att anse såsom egenhändiga arbeten af Raffaello, utan äro troligen utförda af någon hans elev. De tillhöra sedan minst sextio år

Dulwich College, nära *London.*

* * *

MANTEGNA. Andrea Mantegna (paduanska skolan), f. i trakten af Padua 1431, † i Mantua 13 sept. 1506. Elev af Francesco Squarcione och påverkad af Donatello.

21. Scener ur den helige Sebastians lefnad, mirakel och martyrdöd.

Bil. III, 142 & IV, 63, 64, 67, 68, 92, 148 l. 149.

Dessa sex taflor, alla af samma mått och utgörande en serie, återfinnas hvarken i Prag-inv. eller Du Fresnes inv., så framt icke en af dem bör anses identisk med den i Du Fresnes inv. (Bil. II, 226) omnämda taflan: *Ou un homme est attaché a un arbre et blessé d'une fleche, sur du bois.* De ingingo i hert:s af Orléans köp men förekomma ej vid samlingens försäljande i London. De omtalas icke häller, så vidt förf. har sig bekant, i konstlitteraturen. De tyckas vara försvunna. Därför omöjligt att yttra sig om deras äkthet och värde. I Wiens kejs. museum finnes en »Den hel. Sebastians martyrdöd» af Mantegna, men den är kommen ur ärkehertig Leopold Wilhelms galleri, där den fanns redan 1659.

* * *

MICHELANGELO, Michelangelo Buonarroti (romerska skolan), f. i Caprese 6 mars 1475, † i Rom 18 febr. 1564. Elev af Dominico Ghirlandajo. Berömd målare, skulptör och arkitekt och en af den italienska konstens allra största mästare.

22. Ganymedes' bortförande. Jupiters örn bortför genom luften den nakne Ganymedes, hvars armar hvila på jättefågelns starka vingar. I förgr. en skällande hund. I mellanplanet utsikt öfver ett landskap och en stad, den senare med en obelisk och ruiner.

Trä. Jfr Bil. II, 307(?), III, 42 & IV, 32.

Det kan icke bevisas att denna tafla kom från Prag, men detta är mycket sannolikt. Den såldes tillika med drottning Kristinas öfriga taflor till hertigen-regenten af Orléans, men upptages icke i planschverket »Galerie du Palais Royal», utan tyckes tidigt ha afsöndrats från hertigens samling och är nu helt visst försvunnen. En något förstorad kopia, som ärkehertig Leopold Wilhelm af Österrike ägde redan 1659, hänger nu i Wiens kejs. museum. Drottning Kristinas ex., som möjligen utgjorde originalet, kallas i den 1721 upprättade katalogen öfver hennes galleri (jfr Bil. IV, 32): *Il famoso Ganimede.*

* * *

PARMIGIANINO. Francesco Maria Mazzola, kallad **Parmigianino** (lombardiska skolan), f. i Parma 11 jan. 1504, † i Casalmaggiore 24 aug. 1540. Utbildade sig efter Correggio m. fl. I synnerhet berömd såsom porträttmålare.

23. Bågskäraren. Amor, sedd från ryggen, sätter sin v. fot på några böcker, som ligga på marken och utskär, hållande en stor knif med båda händerna, en båge ur en gren, som han stöder på böckerna och pressar mot bröstet. Sitt ljuslockiga hufvud vänder han mot åskådaren...

Trä. Jfr Bil. II, 89; III, 31; IV, 14.

Kejsar Rudolf II ägde i Prag en tafla med ofvanstående ämne, hvilken Parmigianino, enl. Vasari, målat för cavaliere Baiardi i Parma, hvilken 1585 förvärfvats af statssekreteraren Antonio Perez i Madrid och som genom kejs. ambassadören grefve v. Khevenhüller köptes af kejsaren. Men dessutom ägde kejsaren en kopia efter originaltaflan. När svenskarne anryckte mot Prag, lyckades det den kejs. intendenten Miseron att undan till Wien rädda några dyrbara taflor af Dürer m. fl., däribland äfven Parmigianinos originaltafla »Bågskäraren», hvilken nu hänger i kejs. museet i Wien, under det att endast en kopia föll i svenskarnas händer. Denna kopia har dock ända till våra dagar betraktats såsom original — ända till dess att den moderna jämförande tafvelforskningen utdömde den. Den kom med Kristinas forna kabinett till hertigen-regenten af Orléans och köptes i London 1798 för 700 guinéer af hertigen af Bridgewater. Förvaras nu i

Bridgewater Gallery, London.

24. Maria med Jesusbarnet, Josef och den hel. Franciscus.

Bil. III, 58 & IV, 82.

Troligen samma tafla som 1798 köptes i London för 100 guinéer af mr Robert Udney, men hvars senare öden förf. icke lyckats erfara.

* * *

SARTO. Andrea d'Agnolo, kallad **Andrea del Sarto,** efter faderns yrke — denne var nämligen skräddare (florentinska skolan), f. i Florens 16 juli 1468, † där 22 jan. 1531. Elev af Gian Barile

och Piero di Cosimo, sedan påverkad af Fra Bartolommeo, Lionardo da Vinci, Michelangelo och Raffaello.

25. **Leda med svanen.** Leda stående, en face, omfamnande svanen. Bredvid krypa fyra små amoriner ur äggskal, eller sitta på marken.

Bil. I, 79: »*Venuss mit dem Schwan, dorbey 4 Kindl.*», II, 78: »*Dito, ou est peint une femme auec un cigne et des petits garçons pres les pieds.*» Vid taflans n:r har Du Fresne tillsatt ett *N.B.*, hvilket antyder att man på denna målning satte ett synnerligt värde. Jfr vidare Bil. III, 68 & IV, 124.

Från Prag och sedermera på Stockholms slott. Såldes efter att med resterna af Kristinas saml. från Rom ha kommit till Paris och därifrån till London, 1798 därstädes för 200 guinéer till en mr Aufrere. Ägdes 1835 af den engelske konsthandlaren Nieuwenhuys. Omnämnes sista gången af Waagen, i hans »Kunstwerke und Künstler in England», 1838. Troligen fortfarande i

England.

* * *

GIOVANNI BELLINI (venezianska skolan), f. i Venedig 1428, † där 29 nov. 1516. Elev af sin far Jacopo och sedan, i Padua, påverkad af sin svåger Andrea Mantegna. Banbrytare för den venezianska målarekonsten. Tizianos lärare.

26. **Konungarnas tillbedjan.** Kompositionen så till vida ovanlig som Josef sitter bredvid Maria och därigenom intager en mer betydande plats än han annars i dylika framställningar plägar hafva. De tre konungarna öfverlämna något längre bort sina gåfvor.

Bil. IV, 81. — Denna tafla, en predella af framstående förtjänst fastän den vid auktionen i London 1800 af de återstående italienska taflorna ur den orléanska saml. bortslogs för 16 guinéer, får icke förblandas med Giovanni Bellinis likaledes ur orléanska saml. komna »Omskärelsen», nu å earlens af Carlisle residens Castle Howard. Den sistnämnda målningen har aldrig tillhört Kristina utan kom till hertigen-regenten af Orléans från Christoforo Musellis saml. i Verona, där den fanns ännu 1662. »Konungarnas tillbedjan» tillhörde, till dess den 1884 såldes på auktion i London, sir Miles på

Leight-Court vid *Bristol.*

* * *

TIZIANO VECELLIO l. **VECELLI,** vanligen endast kallad **Tiziano** (venezianska skolan), f. i Pieve di Cadore 1477, † i Venedig 29 aug. 1576. Elev af Giovanni Bellini och sedermera påverkad af Giorgione. Jämte Giorgione den venezianska skolans störste mästare.

27. **Venus med musslan.** Nyfödd, men redan en blomstrande skönhet, stiger skönhetsgudinnan naken upp ur hafvet. Vattnet räcker

henne ännu till knäna. Med den upphöjda h. handen håller hon i det långa håret och med v. kramar hon vattnet ur detsamma. Hon står vänd åt v., men vänder ansiktet mot åskådaren. Bredvid henne flyter ett musselskal.

Duk. Jfr Bil. III, 23 & IV, 41.

Taflan, känd under namnet »Venus à la coquille» och »Venus Anadyomene», är målad på 1520-talet. Den behandlar samma motiv som Apelles' berömda men förlorade målning. Venus' gestalt är utomordentligt skön och graciös, ansiktet har en ren oval och uttrycket däri är förföriskt vackert, men figuren är för yppig och utmanande för att kunna jämföras med antikens måttfulla skapelser. Målningen har lidit genom upprepade tvättningar och renoveringar, men tillhör fortfarande antalet af Tizianos bästa verk från denna period. Taflan kom helt visst från Prag till drottning Kristina, som medtog den till Rom. Den åtföljde orléanska saml. till London, köptes 1798 af hertigen af Bridgewater för 800 guinéer och hänger nu i earlens af Ellesmere samling:

Bridgewater Gallery, London.

28. **De tre människoåldrarna.** I ett vackert landskap hvilar en ung, torftigt klädd herde, bredvid sin sköna, blonda, med rosor bekransade käresta. Sin ena arm slingrar han kring henne och hon blickar in i hans ögon. I mellanplanet, t. h., invid ett träd, står Amor bredvid två slumrande barn. Han väcker det ena genom att beröra det med sin fot. I bakgrunden synes en gubbe, för hvilken kärleken ej längre har något intresse. Han betraktar uppmärksamt två på marken liggande dödskallar, begrundande lifvets korthet och växlingar. Bakom gubben, i bakgrunden, en fåraherde, som betar sin hjord och t. h. ett hus, omgifvet af träd.

Duk. Jfr Bil. III, 44 & IV, 19.

Vasari berättar att han såg denna tafla — känd under namnet »Vita humana» — i Faenza hos Giovanni da Castel Bolognese, hvilken förut varit bosatt i Venedig, och tillägger att den var beställd af dennes svåger. Den ägdes senare, enl. Sandrart, af kardinalen af Augsburg. Togs förmodligen 1632 af Gustaf II Adolf såsom krigsbyte i Augsburg. Fördes af Kristina till Rom, kom med orléanska saml. till London, köptes för 600 guinéer af hertigen af Bridgewater, ärfdes af markisen af Stafford och äges nu af deras frände, earlen af Ellesmere. — Denna fräjdade, allegoriska komposition, utomordentligt poetisk och känslig i uppfattningen och ett af mästarens yppersta verk, anses påverkad af Giorgiones ädla konst och betraktas af kännare såsom en af de härligaste idyller, den nyare tidens konst skapat. — Kopior i Palazzo Borghese i Rom och hos mr Alex. Barker i London.

Bridgewater Gallery, London.

29. **Kristus på korset.** Josef af Arimathia i begrepp att uppresa en stege mot korset. Bredvid Maria Magdalena, gråtande och i bön samt Jungfru Maria. Figurer i half naturlig storlek. I bakgrunden synas soldater.

Duk. — Det är omöjligt att afgöra huruvida denna målning var ett egenhändigt arbete af Tiziano eller ej, ty taflan, som enligt anteckning i inventariet af omkr. 1689 (jfr Bil. III, 93) af dr. Kristina, förmodligen testamentariskt, skänktes till *kejsaren*, finnes ej i kejserl. museet i Wien och omnämnes ingenstädes i den nyare Tiziano-litteraturen. Att taflan likväl *ansågs* vara en dyrbarhet och ett äkta arbete af mästaren kan man dock sluta till däraf att den af drottningen betraktades såsom en gåfva, tillräckligt värdefull för kejsaren.

30. **Venus och Adonis.** I ett skogigt landskap, på ett rödt draperi, utbredt i skuggan af några träd, Venus, halft sittande, halft liggande, med ryggen vänd åt åskådaren och armarna slingrade om Adonis, som rest sig upp och frigör sig från gudinnans omfamning, för att bege sig ut på jakt. Han är barhufvad, bär öfver den lätta dräkten ett horn, håller i ena handen ett spjut och med den andra ett koppel af tre hundar. Längre bort, t. h., slumrar Amor med en dufva i handen. I ett träd hänger Amors koger och på marken står en vas.

Duk. — Jfr Bil. III, 17 & IV, 58.

Taflan, utan tvifvel en *skolbild* eller *kopia* efter det för Filip II målade ex., som nu hänger i Madrids museum, kom med orléanska saml. till London och köptes 1798 för 300 guinéer af en mr Fitzhug. Ovisst är hvar i England Kristinas tafla nu befinner sig. Andra, liknande kopior finnas i National Gallery i London och hos lord Elcho där sammastädes. Men ex. i National Gallery är kommet från Palazzo Colonna i Rom. Möjligen är dock lord Elchos tafla identisk med Kristinas, grav. af Delignon (i »Galerie du Pal. Roy.») — Denna komposition får ej förblandas med liknande, men i vissa detaljer afvikande ex. i England, såsom Tizianos originalskiss på slottet Alnwick, en tafla, förr hos sir William Miles på Leight-Court och en annan hos earlen af Darnley, på Cobham Hall, hvilken v. Engerth — utan att anföra någon källa — i sin stora Belvedere-kat. påstår ha kommit från den orléanska saml. till Palazzo Mariscotti i Rom och därifrån till earlen af Darnley. Är denna uppgift af v. Engerth riktig, är earlens af Darnley ex. identiskt med Kristinas *andra,* Tiziano likaledes tillskrifna ex. af »Venus och Adonis», omtaladt i Bil. IV, n. 176. Troligen ännu i

England.

31. **Liggande Venus.** Venus, naken, ligger på en röd sammetsbädd. V. arm hvilar hon på ett hvitt lakan och håller i h. hand en flöjt. Framför henne en fiol och uppslagna notböcker. En amorin bekransar henne. Vid hennes fötter sitter, sedd från ryggen, en man, som spelar luta. Landskaplig bakgrund. Figurer i naturlig storlek.

Duk. Taflan kallades förr, helt visst utan skäl, »*Filip II och hans älskarinna*».

Bevisligen från Prag. I ett Prag-inv. från förra hälften af 1600-talet nämnes näml., fol. 33 f.: »*Ein nackend Weib mit einem Lautenschläger, von Tizianos*». Taflan, dessutom en af de få målninger som igenkännas i Du Fresnes inv. (se Bil. II, 83: »*Une femme nue auec un homme qui joue du lut*») återfinnes i Bil. III, 15 och IV, 60. Kompositionen utgör en blandning af kompositionerna i Tizianos liknande Venus-bilder i

Madrid och Uffizierna i Florens. Den har lidit mycket genom öfvermålning och restaurering och är enl. kännare sådana som Crowe & Cavalcaselle m. fl. ej målad af Tiziano själf utan af en efterföljare i 1600-talets förra hälft. — Den förekommer ej i katalogen öfver de i London 1798—1800 utbjudna orléanska taflorna utan köptes på annat sätt af viscount Fitzwilliam för 1000 pund st.

Fitzwilliam-Museum i Cambridge.

32. **Venus speglande sig.** T. v., på en bädd, sitter Venus, delvis naken. Om den ena armen har hon en röd, pälsfodrad sammetsmantel med i guld sömmade kanter, på hvilken hon sitter. I h. hand håller hon Amors båge. V. arm hvilar på hennes barm, medan hon vänder hufvudet åt sidan och betraktar sig i en spegel, som den från ryggen sedde Amor håller. Ett rödt draperi.

Duk. Jfr I, 292, II, 154, Bil. III, 28 & IV, 17.

Taflan, som togs i Prag, fördes till Rom, med orléanska saml. 1798 kom till London och då köptes af earlen af Darnley för 300 guinéer, tillhör den n. v. *earlen af Darnley.* Den är endast en dålig kopia efter ett skolarbete, som nu hänger i Dresdens museum, men som kommit från Prag. Andra kopior hos lord Ashburton i England, i Eremitaget i Petersburg, i Moskvas museum, o. s. v. — Originalet har 2 amoriner. Det hänger i Eremitaget i Petersburg.

Cobham-Hall, England.

33. **Magdalena.** Hon är framställd i half fig., vänd åt h., och är ända till höfterna endast lätt klädd i en dräkt, som lämnar barmen blottad, blott delvis skyld af det nedfallande håret. Ögonen riktade uppåt. Stora tårar bana sig väg utför kinderna. T. h., på en dödskalle, ligger en uppslagen bok. — $^2/_3$ nat. storlek.

Duk. Jfr Bil. III, 32 & IV, 8.

Atelierbild eller *kopia* efter orig. i Eremitaget i Petersburg. Flera andra kopior existera, såsom i England, Neapel, Stuttgart, o. s. v. — Såsom original betraktas däremot ex. i Escorial (Madrid), Palazzo Pitti (Florens), Palazzo Durazzo (Genua), o. s. v. Kristinas tafla, som med orléanska saml. kom till London och 1798 för 350 guinéer köptes af mr T. Maitland, ägdes sedermera efter hvart annat af sir Abraham Hume och lord Alford samt tillhör nu

earlen af Brownlow, London.

34. **Kejsar Karl V till häst.** Kejsaren framställd på slagfältet vid Mühlberg, i naturlig storlek och i half profil åt h. Han är iförd rustning och spränger på sin bruna stridshingst ned framemot Elbe. T. v. i bakgrunden träd.

Duk. Bil. III, 150 & IV, 93.

Taflan, som med orléanska saml. kom till London och där 1798 köptes af en mr J. J. Angerstein, var helt visst endast *kopia* efter det af Tiziano under riksdagen i Augsburg 1548 målade orig., som nu hänger i Museo del Prado i Madrid. Ett annat ex. i Münchens pinakothek.

35. "Kejsar Vitellius". I h. hand en kommandostaf. Mer än naturlig storlek. Half figur.

Jfr Bil. III, 95 & IV, 57.

Kom med orléanska saml. till London och köptes 1798 af en mr Cosway för 20 guinéer. Redan det låga priset antyder att taflan, i likhet med dess motstycke, var ett obetydligt arbete och ej ansågs vara af Tiziano.

36. "Kejsar Vespasianus". Half fig., mer än naturlig storlek.

Jfr Bil. III, 94 & IV, 56.

Motstycke till föregående. Köptes likaledes 1798 af mr Cosway för 20 guinéer.

37. Diana och Aktäon. Diana afskjuter en pil mot Aktäon, som, vid den förvandling han undergår, anfalles af sina hundar.

Duk. Figurer i $^2/_3$ storlek. Jfr Bil. III, 14 & IV, 9.

Denna tafla, som ej beskrifves af Crowe & Cavalcaselle, skildras af Waagen, hvilken 1837 såg den hos *sir Abraham Hume,* som 1798 för 200 guinéer köpt den vid orléanska samlingens försäljande i London. Waagen säger, att det breda målningssättet och de svarta skuggorna i denna tafla tyda på att den stammar från mästarens senare tid. — Denna Tizianos framställning af Diana och Aktäon får ej förblandas med en annan »Diana och Aktäon» af Tiziano (ett helt annat motiv), hvilken målades för Filip II af Spanien och nu hänger i Bridgewater Gallery i London. Denna senare målning kom visserligen i likhet med dr. Kristinas till London med den orléanska saml., men har aldrig ägts af drottningen, utan skänktes, jämte motstycket »Diana och Calisto», 1704 af Filip V af Spanien till markisen af Grammont, från hvilken den öfvergick till hertigen af Orléans.

38. "l'Esclavonne". Porträtt af ett förnämt fruntimmer, stående, i knästycke, halft vänd åt höger, klädd i mörkblå, urringad klädning med puffärmar, i hvilken hon håller med högra handen. Hennes vänstra hand hvilar på en brokigt klädd negergosses axel. Han ser upp på henne, hon utåt.

Denna tafla togs helt visst i Prag. Jfr Bil. I, 217(?), III, 30, IV, 15. Den fördes af Kristina till Rom och kom sedan till hert. af Orléans. Utbjöds 1798 i London för 200 guinéer, men såldes på auktion 1800 för 80, okändt till hvilken. Emellertid ägdes den något senare af earlen af Suffolk och tillhörde åtminstone 1824—1838 mr Edward Gray på Harringay House, Hornsey. Nu äges den af mr Francis Cook i Richmond. I Rom kallades taflan »La Schiavone», i hert:s af Orléans saml. »l'Esclavonne» — anledningen okänd. Kejsar Rudolfs hofkopparstickare Ægidius Sadeler säger på sin gravyr efter målningen att den framställer Lucrezia Borgia, men uppgiften är knappast pålitlig. En kopia efter taflan, fastän med små variationer, finnes i Nationalmuseum.

Mr Francis Cook, Richmond.

* * *

PAOLO VERONESE, egentligen **Paolo Caliari**, f. i Verona 1528, † i Venedig 19 april 1588. Elev af Antonio Badile i Verona, där påverkad af Paolo Morando Cavazzola, sedermera af Parmigianino och Moretto da Brescia samt i Venedig af Pordenone och Tiziano.

39. Venus, begråtande Adonis' död.

I ett landskap ligger den dödligt sårade Adonis. Hans v. arm hänger slappt ned, hans h. hand hvilar i den gråtande Venus' vänstra och hans hufvud upplyftes af en amorin. Bakom Venus en stor hund. T. h. i bakgr. det af två hundar jagade vildsvinet, mot hvilket en i luften sväfvande amorin nyss afskjutit en pil.

Duk. Jfr Bil. I, 459 — »*Venus Vnd Adonus*»(?) — II, 80, III, 8, IV, 36.

Ägare: kejsar Rudolf, Kristina... hert. af Orléans. 1798 för 150 guinéer i London såld till hertigen af Bridgewater. Nu i

Bridgewater Gallery, London.

40. Hermes, Aglauros och Herse.

T. h. sitter vid ett bord Herse, med v. arm stödd mot en balustrad och med h. hand hvilande på en på bordet liggande notbok. Vid hennes fötter en liten brun och hvit hund. T. v. står Merkurius med sin staf, tack vare hvars trolldomskraft han öppnat dörren, hvilken Aglauros, svartsjuk på sin syster, reglat, till straff hvarför hon nu, kullfallen, förvandlas till sten. — Rikt dekoreradt rum med korintiska kolonner. I en nisch en bronsstod. Där bredvid ett förhänge.

Duk. Jfr Bil. I, 454 — »*Mercurius mit Zweyern Weibern*» — II, 100, III, 6, IV, 38.

Tagen i Prag 1648, fördes till Stockholm och därifrån af Kristina till Rom samt öfvergick sedan till hertigen-regenten af Orléans.

Målad i en fin silfverton. Ovanligt nog signerad. Värderades, då den 1798 exponerades i London, till 200 guinéer, men såldes där 1800 för 105 och skänktes 1816 jämte 143 andra taflor af viscount Fitzwilliam till Cambridges universitet. Nu i

Fitzwilliam-Museum i Cambridge.

41. Mars, afväpnad af Venus.

I ett landskap står t. h. Venus, naken, med båda händerna på Mars' v. axel, i begrepp att befria honom från den v. armskenan. T. v. om henne står Mars, i full rustning, men med bart hufvud. Bakom honom hans häst, i hvars tygel en amorin håller. Nedanför Venus en annan amorin.

Duk. Jfr Bil. I, 248 — »*Venus vnd Mars mit einem Ross, Welches Cupido hält*». — II, 79, III, 9, IV, 12.

Tagen i Prag 1648, förd till Stockholm och därifrån till Rom. Värderades då den 1798 exponerades i London till 200 guinéer, men såldes där 1800 för 50. Troligen ännu i

England.

42. Mars och Venus, förenade genom kärleken. Figurer i naturlik storlek.

Midt i ett landskap med antika ruiner sitter, i profil åt v., Mars, iklädd en mantel. T. v. om honom står Venus, naken, vänd åt åskådaren, med v. arm stödd mot Mars. Hon trycker med h. hand på h. bröstet, ur hvilket mjölk utsprutar. Nedanför henne en amorin. T. h. i bakgr. Mars' häst, bunden, och en bortvänd amorin med hans svärd.

Duk. Jfr Bil. I, 450 — »*Mars, Venus und Zwey Cupido, dorbey ein Pfert*». — II, 88, III, 5, IV, 39.

Tagen i Prag, förd till Stockholm och Rom, sedan hertigens af Orléans. Såld 1798 i London för 300 guinéer till mr H. Elwyn. Nu i

Eremitaget i Petersburg.

43. Styrkan (Herkules), åtföljd af Visheten. Figurer i naturlig storlek.

I en pelarhall, under ett undandraget draperi, som lämnar öppen utsikt öfver ett landskap, står t. v. Visheten, framställd i gestalten af en rikt klädd kvinna, med ögonen riktade mot himlen och h. fot på en jordglob. Hon synes försjunken i tankar. T. h. står Herkules, stödd mot sin klubba. På marken ligga en krona och smycken, symboler af makten. Vid Herkules' fötter leker en amorin med en krona och ett svärd. På en sockel inskriften: *Omnia vanitas.*

Duk. Motstycke till följ. Öfvervägande blå och hvita färger. Karnationen i silfverton. Jfr Bil. I, 461 — »*Venus Vnd Cupido, darbey Mars hinder einen Tebich*» (?) — II, 86: »*Dito, ou est peint un Hercule auec une femme*». — III, 7, IV, 37.

Tagen i Prag. Fördes till Stockholm och Rom. Såldes i London 1798 för 500 guinéer till mr Hope i Richmond, hos hvilken Waagen 1838 såg den. Troligen ännu i

England.

44. Mannen mellan Dygden och Lasten. Figurer i naturlig storlek. T. h. i ett landskap med antika ruiner sitter, sedd från ryggen, en kvinna, Lasten, med harpye-klor. Hållande en kortlek bakom sig, böjer hon sig inställsamt fram mot en hvitklädd man (mästaren själf), hvilken dock flyr till Dygden, omslutande henne med sina armar. På en gesims inskriften: *Honor et virtus post mortem florent.*

Duk. Motstycke till föreg. (En kopia från 1600-talet finnes i kejs. museet i Wien.) Öfvervägande blå och hvita färger. Karnationen silfvertonig. Jfr Bil. I, 448 — »*Wie die Thugendt wider die Vndugendt streidt*». — II, 85: »*Dito, ou est peint un Jesuit, entre deux femmes*». — III, 10 och IV, 11. Från Prag. Exponerad i London 1798 och då värderad till 350 guinéer, men 1800 för 60 guinéer såld till mr Hope i Richmond, där Waagen 1838 såg den. Troligen ännu i

England.

45. "L'Amour heureux" [1]. T. h., på en glob, sitter, vänd åt v. en nästan naken kvinna, med ett ymnighetshorn bredvid sig. Hon böjer sig framåt och bekransar en på knä liggande kvinna med upplöst hår, hvilken åtföljes af en man, som hjälper henne att uppsträcka en olivgren. Bakom dem en naken gosse med en lång kedja i handen och en hund.

Duk. Jfr Bil. I, 449 — »*Ein stük, wie eine der andern Kranz auffsetzt*». — II, 97, III, 4, IV, 74.

Ägare: Kejsar Rudolf, Kristina . . . hertig. af Orléans. Exponerad i London 1798 och då värderad till 200 guinéer. Såld där 1800 för omkr. 40 guinéer. Utan tvifvel fortfarande i England. Enligt Charles Yriarte, hvars »Paul Veronèse» dock icke alltid är pålitlig, hos earlen af Darnley. I så fall å:

Cobham-Hall, England.

46. "Le Respect" [1].

På en bädd t. h. hvilar en naken kvinna (Venus?). En amorin söker förleda en t. v. stående man (Mars?) att nalkas henne, men en krigare söker föra honom bort därifrån.

Duk. Jfr Bil. I, 455 — *Mars, Venus vnd Cupido.* — II, 96, III, 2, IV, 72.

Ägare: kejsar Rudolf, Kristina . . . hert. af Orléans. Exponerad i London 1798 och då värderad till 200 guinéer; såld där 1800 för omkr. 40. Enl. Waagen hos earlen af Darnley.

Cobham-Hall, England.

47. "L'Infidélité" [1].

I ett landskap, under ett par träd, sitter, sedd från ryggen, en halfnaken kvinna mellan två män. Den äldre, t. v. stående, håller hon vänligt i handen medan hon smyger ett kärleksbref till den yngre, t. h. stående. Två amoriner t. h. betrakta scenen.

Duk. Jfr Bil. I, 453 — *Ein Weib, Welches zwey Männer bey denen Hendten helt, dorbey 2 Cupido.* — II, 99, III, 3, IV, 73.

Ägare: kejsare Rudolf, Kristina . . . hert. af Orléans. Exponerad 1798 i London och då värderad till 150 guinéer, men 1800 såld för omkr. 40. Troligen fortfarande i

England.

---

[1] Så kallades taflan hos hertigen af Orléans, men dess allegoriska mening är ganska sväfvande.

48. "Le Dégoût"[1].

I ett landskap med antika ruiner ligger på en afsats af marmor en naken, medelålders man. På hans bröst står Amor, svängande sin båge och synbarligen bestraffande honom. Bredvid sitter en ung kvinna och en henne åtföljande tjänarinna, hvilken senare håller i en hermelin (renhetens sinnebild).

Duk. Jfr Bil. I, 451 — *Ein Man ligent auff Welchen Cupido Stehet, dorbey 2 fügurn.* — II, 98, III, 1, IV, 71.

Ägare: kejsar Rudolf, Kristina . . , hert. af Orléans. Exponerad 1798 i London och då värderad till 200 guinéer, men såldes där 1800 för omkr. 40. Troligen ännu i *England.*

49. Europas bortförande.

I ett strandlandskap Europa med sina följeslagerskor. Två af dem sätta henne upp på den på marken liggande tjuren, som, blomsterprydd, slickar hennes v. fot. T. v. en tredje följeslagerska, hvilken, stående, uppfångar frukter, som två öfver henne sväfvande amoriner nedkasta.

Duk. Jfr Bil. I, 657 — *Europa auff einem Weissen oxen.* — III, 12, IV, 5.

Ägare: kejsar Rudolf, Kristina . . . hert. af Orléans. 1798 i London för 200 guinéer såld till mr Willett. Liten, skisserad tafla, behandlande ett af Paolo Veronese ofta, med små förändringar, omtaget motiv. Tillhörde i början af 1800-talet prästmannen W. Hollwell Carr, som 1834 jämte sina öfriga taflor skänkte den till *National Gallery, London.*

50. Pietà. Jungfru Maria med den döde Frälsaren i sina armar. Figurer i naturlig storlek.

Duk. Jfr Bil. III, 88, där taflan närmare beskrifves och där det omtalas att den af drottningen, förmodligen genom testamente, gafs åt *konungen af Spanien.* Som någon Pietà af Paolo Veronese emellertid icke omnämnes i något arbete öfver Spaniens nuvarande konstsamlingar, är taflan förmodligen försvunnen. Därför kan ej heller numera afgöras huruvida den verkligen var af Veronese. Att den likväl af drottningen ansågs så vara och dessutom troddes vara dyrbar, synes framgå däraf att hon ansåg den vara en lämplig present till *konung Filip IV.*

51. Jakob och Rakel vid brunnen, med talrikt följe och kameler.

Denna tafla, närmare beskrifven i Bil. III, 11 och IV, 13, tyckes ej med Kristinas öfriga taflor ha kommit till hertigen af Orléans och omnämnes ej i litteraturen om Paolo Veroneses arbeten. Det är därför omöjligt att yttra sig om dess äkthet. Den synes i alla händelser nu vara försvunnen.

---

[1] Se noten å föregående sida.

* * *

GIORGIONE. Giorgio Barbarelli, kallad **Giorgione** (venezianska skolan), f. i eller i närheten af Castelfranco 1478, † i Venedig redan 1511. Elev af Giovanni Bellini. Den unge mästaren, en af Italiens störste, utöfvade säkerligen stort inflytande på den med honom jämnårige Tiziano, hvilken i 65 år öfverlefde sin store medtäflare.

En mängd taflor tillskrefvos förr den store mästaren, men den moderna jämförande konstgranskningen har reducerat antalet af äkta sådana till ett fåtal. Till detta hör ingen af nedanstående målningar, af hvilka tre i Kristinas galleri med bestämdhet tillskrefvos honom, under det att de tre andra där än tillerkändes honom och än Pordenone.

52. Petrus Martyren.

Bil. III, 267 & IV, 162.

Redan Waagen ansåg taflan alltför undermålig för att kunna vara målad af Giorgione. Crowe & Cavalcaselle förklara den vara utförd af en senare och sämre venezianare eller ferarresare. Taflan, som äfven i den orléanska saml. gällde för att vara af Giorgione, utbjöds i London 1798 för 200 guinéer, men såldes där i febr. 1800 för 38. Nu i

National Gallery, London.

53. Herodias med Johannes Döparens hufvud.

Bil. III, 112 & IV, 30.

Förekommer ej i den i London tryckta förteckningen öfver de f. d. orléanska taflorna. Skickades kanske aldrig till England, så framt den ej är identisk med den *Pordenone* nu mera tillskrifna målning med samma motiv, hvilken förr tillerkändes Giorgione och nu förvaras i

Bath House, London.

54. Porträtt af Pico della Mirandola, såsom gosse, stående, i hel figur med barett, hvit dräkt och svärd.

Bil. III, 66 & IV, 128.

Detta porträtt, som Kristina förmodligen förvärfvade i Rom, var säkerligen icke måladt af Giorgione, utan helt visst af en ringare artist. Det såldes också 1798 i London för den obetydliga summan af 20 guinéer till *domaren Lawrence.*

55. Aktenskapsbryterskan inför Kristus.

Denna tafla förekom ej vid den orléanska saml:s försäljande i London. Därför ovisst om den någonsin sändes till England. Möjligen dock = Bil. III, 69 (såsom Giorgione); IV, 121 (såsom Pordenone) och identisk med en *Sebastiano del Piombo* numera tillskrifven tafla som förr fanns i

lord Northwicks saml. i London.

56. **Milo från Kroton söndersliten af ett lejon.**

Bil. IV, 212.

Ej af Giorgione. Se under: *Pordenone.*

57. **Den Heliga familjen.**

Bil. IV, 115. Ej af Giorgione. Se n. 62, under: *Paris Bordone.*

* * *

FRANCESCO SALVIATI. Francesco Rossi, efter sin gynnare, kardinal Salviati, kallad **Salviati** (florentinska och romerska skolorna), f. i Florens 1510, † i Rom 11 nov. 1563. Elev af Giuliano Bugiardini, Baccio Bandinelli, Raffaello del Brescia och Andrea del Sarto.

58. **”Sabinskornas bortröfvande”.** I förgr. fem förnäma damer, som bada i en större vattencistern i fria luften. De öfverraskas af två romerska krigare, som bereda sig att bortföra två af dem. I bakgr. ser man de två kavalleristerna spränga bort med hvar sin naken dam på hästryggen.

Bil. I, 5 eller 288, III, 237, IV, 155.

Det är mer än tvifvelaktigt om namnet »Sabinskornas bortröfvande» riktigt återger det motiv som i taflan behandlas, men förf. har bibehållit denna gamla benämning, som återfinnes i planschverket »Galerie du Palais Royal». I Bil. II & III kallas den dock endast »Badande kvinnor». Möjligt är att den äfven är identisk med n:r 5 i Prag-inv.: »*Ein Padt mit Nakenden Weibern*», så vidt den ej bör betraktas såsom någondera af de två framställningar af »*Raptus Samineum*» (n:r 6 & 288) i samma inv., af hvilka endast den ena var af Giulio Romano. I båda fallen skulle sålunda taflan vara från Prag. Efter att ha gjort vandringen Prag—Stockholm—Rom—Paris, såldes den på auktion i London d. 14 febr. 1800 för 34 guinéer, såsom »The rap of the Sabines». Förmodligen — den omnämnes ej i den nyare konstlitteraturen — fortfarande i *England.*

* * *

PALMA VECCHIO. Giacomo d'Antonio Palma, kallad **Palma Vecchio** (venezianska skolan), f. i Serina nära Bergamo omkr. 1480, † i Venedig 8 aug. 1528. Utbildad under inflytande af Giovanni Bellini, Carpaccio, Cima, Giorgione och Tiziano.

59. **Porträtt af en dam** med blondt, upplöst hår och grön dräkt.

Bröstbild. — Bil. III, 24 & IV, 40.

E. von Engerth söker i sin stora, 1882 utgifna katalog öfver kejs. saml. i Wien bevisa, att ofvannämnda tafla är identisk med en i nämnda galleri, framställande i bröstbild en face en ung dam med rikt, upplöst, blondt hår, som kontrasterar mot de mörka ögonen, med delvis blottad barm och mörkgrönt, pälsbrämadt lif. Kanske har han rätt, ty

Rubens' »De fyra floderna» i samma saml. bevisar att taflor ur orléanska galleriet verkligen före dettas transporterande till London af kejsaren af Österrike förvärfvades. Annars vore man frestad att identifiera ofvanstående målning med det »Portrait of a Lady», som i London 1798 för 60 guinéer såldes till en mr Skipp och som sedan, likt så många af Kristinas forna taflor, försvinner ur konstlitteraturen.

Kejserl. museet i Wien(?).

60. **Porträtt af en doge.** Sittande i en röd stol, iklädd hufvudbonad och hermelinsbrämad mantel. Knästycke, naturlig storlek.

Bil. III, 18, IV, 61.

Hufvudet lefvande och fint uppfattadt. Händerna svagare. Såldes i London 1798 till hertigen af Bridgewater för 400 guinéer. Nu i

Bridgewater Gallery, London.

61. **Venus,** naken, hvilande på ett rödt, på marken utbredt draperi, räcker, stödd på vänster arm, med höger hand Amor en pil, hvilken denne stående mottager. Vackert landskap.

Bil. III, 63, IV, 118.

Att döma af gravyren i »Galerie du Palais Royal», här reproducerad, var taflan näppeligen af Palma Vecchio utan ett svagare arbete af en senare mästare. Ehuru den i London 1798 värderades till 250 guinéer, såldes den också 1800 för endast 52. Förmodligen — den förekommer ej i nyare konsthistoriska arbeten — ännu i

England.

* * *

PARIS BORDONE (venezianska skolan), f. i Treviso 1500, † i Venedig 19 jan. 1571. Elev af Tiziano och påverkad af Giorgione. Verksam i Treviso, Venedig, Vicenza, Crema, Genua, Turin, Paris och Augsburg.

62. **Maria med Jesusbarnet, Josef och Johannes** i ett vackert landskap.

Bil. III, 106 såsom *Pordenone*, IV, 115 såsom *Giorgione*. Köptes 1798 i London såsom Giorgione af earlen af Bridgewater för 300 guinéer. Nu i

Bridgewater Gallery, London.

* * *

GIULIO ROMANO. Giulio di Pietro Pippi de' Gianuzzi, kallad **Giulio Romano** (romerska skolan), f. i Rom på 1490-talet, † i Mantua 1 nov. 1546. Raffaellos bäste lärjunge. Verksam i Rom och Mantua.

63. **Jupiter och Semele.** Kadmos' sköna dotter, i hvilken Zevs förälskat sig, har på den svartsjuka Junos försåtliga inrådan begärt

att få skåda guden i hela hans majestät och skall snart omkomma i de lågor som dennes blixtar framkalla. Figurer i mer än naturlig storlek.

Bil. III, 241, IV, 223.

64. **Jupiter och Alkmene.** Zevs, som uppenbarar sig i hennes makes, Amfitryons, gestalt, lyckas därigenom bedraga Alkmene och nå sina önskningars förverkligande. Merkurius hindrar hennes slaf att inträda. Figurer i mer än naturlig storlek.

Bil. III, 239, IV, 234.

65. **Jupiter och Io.** För att undgå Junos svartsjuka och dölja sitt kärleksförhållande, förvandlar Zevs sin älskarinna Io till en ko.

Bil. III, 242, IV, 222.

66. **Jupiter och Juno.** Den tillbakasatta Hera måste låna Venus' axelband för att af sin make Zevs erhålla några af dessa ömhetsbevis som han slösar på andra. Figurer i mer än naturlig storlek.

Bil. III, 240, IV, 224.

67. **Jupiter och Danaë.**

Bil. III, 243, IV, 249.

Dessa fem vackra bilder, *kartonger*, med figurer i *mer än naturlig* storlek och behandlande Zevs kärleksäfventyr, torde ha kommit från Prag. Från Rom fördes de 1722 till Paris, men kommo aldrig till England. De befunno sig i första hälften af vårt århundrade och finnas möjligen ännu — de omtalas dock icke i den nyare konstlitteraturen — i

Paris.

68. **Sabinskornas bortröfvande.** Till höger en grupp af män och kvinnor, af hvilka senare några bortbäras. I taflans midt en Jupiterstaty, framför hvilken en offeroxe dödas. Till h. Romulus på sin tron, omgifven af krigare.

69. **Försoning mellan romarne och sabinerna.** T. v. en grupp af krigare och kvinnor. Tatius och Romulus samtala. Den senare synes såsom underpant på freden erbjuda den förre en mellan dem stående kvinna. T. h. strid mellan romare och sabiner.

70. **Coriolanus.** Fältherren går — åtföljd af soldater — sin moder Veturia, sin hustru Volumnia och sina båda barn till mötes. T. h. tre soldater, af hvilka den ene stöder sig på sitt aftagna harnesk. I bakgr. den belägrade staden.

71. **Kartagenas intagande.** I taflans midt Scipio, som, för att icke onödigtvis blottställa sitt lif, låter tre soldater gå tätt framför sig, skyddande honom med sina sköldar. T. h. i bakgr. stormas stadsmuren.

72. **Krigarne belönas.** T. v. Scipio som — efter Kartagenas eröfring — sitter i sitt tält och bekransar två knäböjande krigare. Bland krigsfångar, som framföras, märkas en djupt bedröfvad kvinna och slafvar som frambära dyrbara dryckeskärl. T. h., i ett tält, en sittande yngling, som bevakas af två krigare och en slaf.

73. **Scipios ädelmod.** Scipio, som sitter i sitt tält, räcker Allucius sin hand och återgifver honom hans fångna brud, hvars föräldrar framlämna dyrbara skänker, som slafvar aflasta från medförda kameler.

Bil. I, 6, 511 ... II, 94, 267 ... III, 47, IV, 21, 22, 25, 26, 29, 31.

I det äldsta bevarade inventariet öfver kejsar Rudolfs galleri i Prag, upprättadt i början af 1600-talet, omnämnas: *Die ersten Romaner geschichten, als Raptis de Sabini und dergleichen Historien, von Julio Romano.* Dessa sex *kartonger i fris-form* utgjorde jämte en sjunde, »Julius Cæsars triumftåg», som nu hänger i Wiens kejs. museum och som vid svenskarnes anryckande mot Prag undangömdes af den trogne kejserl. intendenten Miseron, en serie. Förda till Stockholm och därifrån till Rom, kommo ofvan beskrifna sex kartonger 1722 till Paris och såldes i London 1798 för 1200 livres till hertigen af Bridgewater. Han sålde dem ånyo och n:ris 7—10 återkommo då till Paris, där de åtminstone ännu för några år sedan funnos i *Beaucousins* samling. De öfriga två, »Sabinskornas bortröfvande» och »Scipios ädelmod», hänga i

National Gallery, London.

* * *

PORDENONE. Giovanni Antonio Sacchi, kallad **Pordenone** (venezianska skolan), f. 1483, † i Ferrara i dec. 1538 l. jan. 1539. Påverkad af Giorgione. Hufvudsakligast freskomålare. Staffli-bilder af honom sällsynta.

74. **Milo från Kroton.** Den stackars atleten, som under försöket att klyfva sönder en trädstam, med händerna fastnat i klyftan, anfalles af lejonet.

Bil. III, 244, såsom Pordenone, Bil. IV, 212 såsom Giorgione.

Troligen från Prag. Såldes i London 1798 såsom Giorgione för 40 guinéer till *earlen af Darnley.*

Cobham-Hall, England.

75. **Herkules kämpande med den till en tjur förvandlade Achelous.**

Bil. III, 263 & IV, 213.

Köptes 1798 i London för 40 guinéer af earlen af Darnley.

Cobham-Hall, England.

76. **Herodias med Johannes Döparens hufvud.**

Se noten till n:r 53 under: *Giorgione.*

* * *

SCHIAVONE. **Andrea Meldolla,** kallad **Schiavone** (venezianska skolan), f. i Sebenico i Dalmatien senast 1522, † i Venedig 1582. Utbildade sig genom studim af Tizianos och Parmigianinos arbeten. Verksam i Venedig.

77. **Kristus inför Pilatus.** Den bundne Frälsaren, omgifven af krigsknektar, står framför Pilatus, som tvår sina händer. Figurer i knästycke.

Bil. III, 70 & IV, 114.

Troligen från Prag. Waagen anmärker med rätta att denna tafla, liksom flertalet af Andrea Schiavones målningar, präglas af ett visst sinne för liniernas skönhet, som dock icke förmår öfverskyla det andefattiga i ansiktenas uttryck och — tillägger han — det råa i själfva målningssättet. — Taflan köptes 1798 i London af hertigen af Bridgewater för 250 guinéer. Nu i

Bridgewater Gallery, London.

78. **Den döde Frälsaren,** i sittande ställning, upprätthållen af en ängel. Bredvid Josef af Arimatia. Figurer i naturlig storlek.

Bil. III, 119 & IV, 146.

Denna tafla, som sannolikt kom från Prag, köptes 1798 i London af earlen af Gower för 150 guinéer. Nu i

Bridgewater Gallery, London.

* * *

SCARSELLINO. Ippolito Scarsella, kallad **Scarsellino** (ferraresiska skolan), f. i Ferrara 1551, † där 23 okt. 1621. Elev af sin far Sigismondo och vidare, i Venedig, utbildad genom studium af Paolo Veroneses arbeten. Hufvudsakligen verksam i Ferrara.

79. **Kristus och lärjungarna i Emaus,** betjänade af värden på stället.

Bil. II, 50, III, 51 & IV, 70.

Helt visst samma tafla som i Du Fresnes inv. omtalas under n. 50. *Dito, ou Jesus Christ est a table auec ses disciples.* Sålunda från Prag. Köptes 1798 i London af hertigen af Bridgewater för 100 guinéer. Nu i

Bridgewater Gallery, London.

* * *

SACCHI. Andrea Sacchi (romerska och bolognesiska skolorna), f. 1599, † 1661. Elev af sin far Benedetto och af Francesco Albani. Påverkad af Carraccierna, Domenichino och Guido Reni.

80. **Adam, sörjande vid Abels lik.**

Bil. III, 260 & IV, 157.

Denna tafla, af Kristina förvärfvad i Rom, köptes 1798 i London för den obetydliga summan af 20 guinéer af mr Robert Udney. Obekant hvar nu. *(England?).*

* * *

TINTORETTO. Jacopo Robusti, kallad **Tintoretto** (venezianska skolan), f. i Venedig 1519, † där 31 maj 1594. Elev af Tiziano samt starkt påverkad såväl af denne som af Michelangelo. Verksam i Venedig.

81. **Kristus och den klentrogne Tomas,** omgifna af apostlarna.

Bil. III, 108 & IV, 182.

Ovisst om från Prag. Köptes i London 1798 för 40 guinéer af lord Falmouth. Förmodligen ännu i

England.

82. **Porträtt af två unga hertigar af Ferrara,** som, målade i hel figur och naturlig storlek, knäböja inne i en kyrka, uppvaktade af en tjänare och en page.

Bil. III, 97 & IV, 109.

Framstående arbete. Taflan, som möjligen kom från Prag, köptes 1798 i London för 150 guinéer af earlen af Carlisle. Förmodligen ännu i dag på

Castle Howard, England.

83. Porträtt af en sittande man med en uppslagen bok i handen. Fig. i naturl. storlek.

Bil. III, 38.

Osäkert om identisk med en liknande, ur orléanska saml. kommen tafla i *Bridgewater Gallery, London.*

* * *

ROSSI. Giovanni Battista de' Rossi, kallad **il Rossi** (florentinska skolan), målare, arkitekt och bildhuggare, f. i Florens 8 mars 1494, † i Fontainebleau 1541. Utbildade sig efter Michelangelo. Verksam i Florens, Rom, Arezzo, Venedig, Paris, Fontainebleau. Död såsom »Peintre du Roi». Af fransmännen kallad »Maître Roux».

84. Äktenskapsbryterskan inför Kristus.

På trä. Jfr Bil. IV, 77. Förmodligen först i Rom förvärfvad af drottningen. Kom med orléanska saml. till London och såldes där 1800 på auktion för 32 guinéer. Köparen och taflans senare öden okända.

* * *

MORETTO da BRESCIA. Alessandro Bonvicino, kallad **Moretto da Brescia** (venezianska skolan), f. i Brescia 1498, † där 1555. Elev af Fioravante Ferramola i Brescia samt vidare utbildad efter Romanino, Tiziano och Raffaello. Verksam i Bergamo, Milano och Verona, men hufvudsakligen i Brescia.

85. Madonnan med barnet vid bröstet, sväfvande i luften och omgifven af två änglar, som hålla en krona öfver hennes hufvud. Nedtill synas Josef, den hel. Barbara, den hel. Katarina och Johannes döparen.

På trä. Jfr Bil. III, 141. Denna målning, som för tanken hän till Morettos härliga Madonnor i Berlins museum och i Städel'sche Institut i Frankfurt, förekommer ej i Bil. IV, öfvergick alltså icke till orléanska saml. och kom sålunda ej heller till England. Den tyckes redan före drottningens död ha utbrutits ur samlingen. Kanske tillhörde den i alla händelser Prag-rofvet. Den omnämnes ej i den nyare konstlitteraturen.

* * *

MORO. Battista d'Angelo, kallad **del Moro,** hufvudsakligen bekant såsom kopparstickare, men äfven målare, f. i Verona i förra hälften af 1500-talet, † eft. 1610. Elev af sin svärfader Francesco Torbido, kallad »il Moro». Verksam i Verona, Mantua och Venedig.

86. Madonnan med barnet på armen och en bok i vänstra handen. Bredvid står Josef.

Duk. Jfr Bil. III, 123. Denna tafla förekommer lika litet som Moretto da Brescias i Bil. IV och kom sålunda aldrig till hert. af Orléans, så vidt den där ej uppfördes under helt annat mästarenamn, hvilket dock ej kan utrönas. Okänd i den moderna konstlitteraturen.

* * *

CARAVAGGIO. **Michelangelo Amerighi** (egentligen: **Merisi**), kallad **Caravaggio** (romerska skolan), f. i Caravaggio 1569, † i Porto Ercole 1609. Studerade först i Venedig Giorgiones arbeten, men blef i Rom elev af Cavaliere d'Arpino. Verksam i Venedig, Rom, Neapel och på Sicilien. Hufvudmannen för den naturalistiska skolan, som trädde i opposition dels mot den samtida maniererade målarkonsten, dels mot Carracciernas akademiska konstriktning.

87. Yngling med en flöjt i handen.

Jfr Bil. IV, 98. Kom till hert:s af Orléans saml. men ej till England, utan tyckes ha kvarstannat i Frankrike.

88. Abraham i begrepp att offra Isak.

Jfr Bil. IV, 161. Kom till orléanska saml. och såldes på auktion i London 1800 för 47 guinéer.

89. **Transfigurationen** (Kristi förklaring). Kristus omgifven af Moses och Elias. Bredvid de tre lärjungarna. Figurer i mer än naturlig storlek.

Duk. Jfr Bil. III. 238 & IV, 235. Kom till orléanska saml. och såldes på auktion i London 1800 för endast 12 guinéer. Var därför troligen ingen framstående tafla. Sannolikt fortfarande i

England.

* * *

BERNINI. **Giovanni Lorenzo Bernini,** ryktbar arkitekt och bildhuggare samt dessutom målare, f. i Neapel 1598, † i Rom 1680. Under sex påfvars regering den mest inflytelserike artisten i Rom, som han gaf en stor del af den prägel det ännu har — bl. a. genom dubbelkolonnaden kring St. Petersplatsen. Det var han som utbildade den s. k. barockstilen och såsom skulptör firade utomordentliga triumfer genom sina manierade grupper, sådana som Apollo och Dafne — framgångar, hvilkas berättigande eftervärlden ej vill erkänna. Han stod i hög gunst hos drottning Kristina, till hvilken den furstligt rike konstnären testamenterade flera arbeten. Såsom målare var han dilettant.

90. Munkhufvud.

Jfr Bil. IV, 45. Det nära förhållande hvari Bernini stod till Kristina gör det högst sannolikt att detta arbete verkligen var utfördt af honom och testamenteradt till drott-

ningen. Betydande var det säkerligen i alla fall icke, ty när det med orléanska saml. kommit till London och där 1798 såldes, betalade en mr Balme endast 10 guinéer för taflan. En annan målning af Bernini, en bröstbild af en yngling, likaledes kommen ur Kristinas saml. (jfr Bil. IV, 112) fick ingen köpare alls.

* * *

AGOSTINO CARRACCI (bolognesiska skolan), f. i Bologna 15 aug. 1557, † i Parma 22 mars 1602, äldre broder till Annibale Carracci. Elev af Prospero Fontana, Bart. Passerotti och Domenico Tibaldi. Vidare utbildad under inflytande af sin kusin Ludovico Carracci. Mest bekant såsom kopparstickare. Verksam i Bologna, Parma, Venedig och Rom.

91. **Den helige Bartholomeus' martyrdöd.**

Duk. Jfr Bil. IV, 44. Där uppförd såsom varande af *Ludovico* Carracci och troligen identisk med den tafla som Bil. III, 139 tillskrifves *Guido Reni*. Tydligen köpt af Kristina i Rom. Öfvergick till orléanska saml. och inköptes i London 1798 af hert. af Sutherland för 100 guinéer. Enl. Waagen är denna tafla af den såsom målare sällsynte mästaren, trots det motbjudande motivet, tilltalande — »fin i teckningen och varm i tonen». Förmodligen ännu i

Staffordhouse, London.

* * *

ANNIBALE CARRACCI (bolognesiska skolan), döpt i Bologna 3 nov. 1560, † i Rom 14/15 juli 1609. Elev af sin kusin Ludovico Carracci i Bologna samt vidare utbildad efter Correggio, Tintoretto, Paolo Veronese, Raffaello och Michelangelo. Hufvudsakligen verksam i Bologna och Rom. Den mest framstående mästaren af den af Carraccierna grundade akademisk-eklektiska riktningen.

92. **Danaë och guldregnet.** Hon hvilar, stödd på vänstra armen, helt och hållet naken på en bädd, öfverdragen med en hvit duk. Bredvid henne en amorin. Figurer i något mer än naturlig storlek. Vackert landskap i Tizianos art.

Duk. Jfr Bil. III, 16 & IV, 153.

Denna tafla, i kompositionen erinrande om Tizianos »Danaë», får ej förblandas med någon af de många »Danaë» som togos i Prag. Den skänktes näml. (se Bil. III, 16) i Rom till Kristina af hertig Panfilio af Ceri. Införlifvad med orléanska saml., fördes med den senare till London, där den 1798 för 500 guinéer köptes af hertigen af Bridgewater. Nu i

Bridgewater Gallery, London.

93. **Madonnan med barnet,** sittande. Bredvid Johannes Döparen knäböjande och Josef stående. Utsikt öfver ett vackert landskap med arkitektur.

Jfr Bil. III, 114 & IV, 28. Kom med orléanska saml. till London, där den 1798 för 300 guinéer köptes af *earlen af Suffolk.* Sannolikt ännu på

Charlton-Park, England.

94. Den helige Rochus med en ängel.

Jfr Bil. IV, 46. Troligen af drottningen inköpt först i Rom. Framstående tafla. Kom med orléanska saml. till London och köptes där 1798 för 100 guinéer af viscount Fitzwilliam. Nu i

Fitzwilliam-Museum, Cambridge.

* * *

LUDOVICO CARRACCI (bolognesiska skolan), f. i Bologna 1555, † där 1619. Elev af Prospero Fontana, som rådde honom att, på grund af sina ringa framsteg, slå konstnärsbanan ur hågen. Ludovico var emellertid ihärdig, studerade vidare i Florens för Passignano och i Venedig för Tintoretto, utan att dock visa prof på någon större begåfning, men började att på egen hand studera Andrea del Sartos, Correggios, Giulio Romanos, Tizianos och Tintorettos verk, blef därigenom skaparen af den *eklektiska* riktningen inom den samtida italienska målarkonsten, grundade 1585 jämte siarkusinen Agostino och Annibale en målarakademi och blef lärare åt Guido Reni, Domenichino, Albani, Lanfranco, m. fl.

95. ”Ecce Homo” (den törnekrönte Frälsaren).

Jfr Bil. IV, 27. Taflan kom med orléanska saml. till London och köptes där under *Annibale* Carraccis namn af hert. af Sutherland.

Staffordhouse, London.

* * *

GUIDO RENI (bolognesiska skolan), f. i Calvenzano nära Bologna 4 nov. 1575, † i Bologna 18 aug. 1642. Elev först af den i Bologna bosatte flamländaren Dionysius Calvaert och därpå af Ludovico Carracci i samma stad. I Rom mottog han djupa intryck af Caravaggio och Annibale Carracci och utbildade sig vidare genom studier efter Raffaello och antiken. Verksam i Rom och Neapel, men hufvudsakligen i Bologna.

96. Jungfru Maria, sörjande.

Jfr Bil. III, 74. Denna tafla ingick, så vidt man af Bil. IV kan se, ej i det orléanska köpet, men kan möjligen vara identisk med en »Mater dolorosa», som med resterna af denna saml. 1800 i London såldes för 36 guinéer. Den är nu försvunnen och dess äkthet kan därför ej afgöras.

97. **Den helige Bonaventura,** med en penna i vänster och en bok i höger hand.

Jfr Bil. III, 265 & IV, 151. Kom med orléanska saml. till London och köptes 1798 af mr Bryan för 50 guinéer.

98. **Den hel. Petrus,** bröstbild.

Jfr Bil. III, 40. Tyckes ej ha ingått i den orléanska saml. Dess senare öden okända.

99. **Kvinnlig martyr,** liggande död och halft naken.

Jfr Bil. III, 19. Om denna tafla gäller detsamma som om n:r 98.

100. **Den hel. Bartholomeus' martyrdöd.**

Jfr Bil. III, 139. Se n:r 88 under *Agostino Carracci!*

101. **Den hel. Sebastian,** med ansiktet vändt mot himlen och ena armen uppsträckt.

Jfr Bil. III, 237 o. IV, 154. Kom med orléanska saml. till London, där den 1800 på auktion såldes för 22 guinéer till en okänd köpare.

102. **Susanna och de två domarne.**

Jfr Bil. III, 87. Uppgifves där uttryckligen vara endast *kopia* efter mästaren, men graverades det oaktadt i »Galerie du Palais Royal» såsom original och såldes 1798 i London likaledes såsom original till en mr Willet för 400 guinéer.

* * *

ALBANI. Francesco Albani (bolognesiska skolan), f. i Bologna 1578, † där 1660. Jämte Guido Reni först elev af den i Bologna bosatte flamländaren Dionysius Calvaert och därefter af Carraccierna. Verksam i Bologna, Rom, Florens, o. s. v.

103. **Den hel. Laurentius Justinianus,** sittande vid ett bord, sysselsatt att skrifva i en bok. Bredvid honom uppenbarar sig Visheten, uppburen af ett moln, med h. fot hvilande på en glob, på hvardera sidan stödd af en putti och med h. hand pekande upp mot den öfver henne sväfvande dufvan.

Jfr Bil. III, 258 & IV, 191. Köptes af Kristina i Rom, och kom med den orléanska saml. till London, där den för 150 guinéer 1798 köptes af mr *Thomas Hope.* Senare öden okända. Förmodligen likväl fortfarande i *England.*

104. Bacchus och Ariadne i en vagn, som drages af amoriner. Dessutom bacchanter, Silenus på en åsna och, i luften, amoriner, som nedkasta frukter. Vackert landskap.

Jfr Bil. III, 52. Motstycke till n:r 105. Skänktes, efter hvad i Bil. III uttryckligen upplyses, af Kristina till *kurfursten af Brandenburg*. Troligen fortfarande i

Preussen.

105. Fest till Venus' ära. Amoriner svärma kring hennes staty. I luften gudinnan, som bekransas af Amor och Gratierna.

Jfr Bil. III, 53. Motstycke till n:r 104. Skänktes förmodligen i likhet med nämnda tafla af Kristina till *kurfursten af Brandenburg*, ehuru detta icke omtalas i Bil. III. Målningen öfvergick i alla händelser ej till den orléanska samlingen.

Preussen?

* * *

LANFRANCO. Giovanni Lanfranco, kallad **il Cavaliere Giovanni di Stefano** (florentinska och romerska skolorna), f. i Parma 1581, † i Rom 29 nov. 1647. Elev af Carraccierna och Guido Reni samt vidare utbildad genom studium af Correggios verk. Imitatör af Carraccierna, Guido Reni, Domenichino och Correggio. Verksam i Parma, Piacenza, Rom och Neapel.

106. Mariæ bebådelse.

Jfr Bil. III, 67 & IV, 126. På senare stället kallas målningen »*famosa quadro*», men detta alster af den ytlige imitatören synes icke ha ägt det konstvärde som förmår trotsa modets växlingar, ty efter att med den orléanska saml. ha kommit till London, såldes det där på auktion i febr. 1800 för endast 8 guinéer.

* * *

BAROCCI. Federigo Barocci (romerska skolan), f. i Urbino 1528, † 31 sept. 1612. Elev af Menzocchi, Battista Franco och isynnerhet af Taddeo Zucchero. Utbildade sig vidare efter Raffaello och Correggio, som han imiterade. Typisk för sin tids manierism, med hård teckning samt öfverdrifven och onaturlig färggifning. Högt skattad af hertigen af Urbino och andra förnämheter, uppväckte han till den grad sina kamraters afundsjuka, att dessa medelst gift sökte rödja honom ur vägen.

107. Æneas räddar sin lame fader Anchises undan Trojas brand. Figurer i naturlig storlek.

Jfr Bil. III, 54 & IV, 145. Kom med orléanska saml. till London och såldes där. Detta arbete af den en gång så frejdade målaren såldes i febr. 1800 på auktion i London för 14 guinéer och synes därmed ha försvunnit ur konstlitteraturen.

* * *

CAMBIASO. **Luca Cambiaso,** kallad **Luchetto da Genova** eller **Cangiaso** (genuanska skolan), f. i Moneglia nära Genua 18 okt. 1527, † i Madrid omkr. 1585. Elev af sin far, Giovanni Cambiaso. Verksam i Genua och Madrid.

108. **Amor,** sittande naken, täljande på sin båge.

Jfr Bil. III, 60. Förekommer ej i Bil. IV och synes icke ha ingått i det orléanska köpet. Okändt hvar nu.

109. **Venus och Adonis.** I ett landskap omfamnar den nakna Venus den döde Adonis. Bredvid en amorin.

Jfr Bil. III, 61, som antyder att taflan är en *kopia efter Tintoretto.* Enligt Waagen i färgskalan en svag imitation efter Correggio, oskön i linierna och klen i teckningen. Kom med orléanska saml. till London och köptes där 1798 af earlen af Gower för 100 guinéer. Tillhörde senare hert. af Sutherland.

Staffordhouse, London.

110. **Judith med Holofernes hufvud.**

Jfr Bil. III, 120. Kom med orléanska saml. till London och såldes där d. 18 febr. 1800 på auktion för 22 guinéer. Obekant hvar vidare.

* * *

MOLA. **Pietro Francesco Mola** (bolognesiska skolan), f. i Coldre i provinsen Como 1612, † i Rom 13 maj 1666. Elev i Rom af Prospero Orsi och Cavaliere d'Arpino. Utbildade sig vidare i Bologna efter Albani och i Venedig efter Guercino, hvilka båda han imiterade. Direktör för Accademia di San Luca i Rom. Arbetade för påfvarna Innocentius X och Alexander VII samt för drottning Kristina.

111. **Archimedes mördas.**

Jfr Bil. III, 266 & IV, 156. Kom med orléanska saml. till London och köptes 1798 af hert. af Sutherland för 40 guinéer.

Staffordhouse, London.

112. **Medusas hufvud.**

Jfr Bil. III, 138 & IV, 188. Ingick i det orléanska köpet men tyckes icke ha kommit till England. Okändt hvar nu.

* * *

MUZIANO. Girolamo Muziano (venezianska o. romerska skolorna), f. i Acquafredda nära Brescia 1530, † i Rom 1592. Elev af Romanino i Brescia. Vidare utbildad genom studium af Tizianos och Michelangelos verk. Mest framstående såsom landskapsmålare. En af stiftarna af Accademia di San Luca i Rom. En »Hieronymus» af honom i Nationalmuseum.

113. **Lazari uppväckande.**

Jfr Bil. IV, 214. Kom med orléanska saml. till London och såldes där på auktion d. 18 febr. 1800 för 56 guinéer. Obekant hvar nu.

114. **Den helige Hieronymus** i bön framför ett krucifix.

Jfr Bil. III, 50 & IV, 89. Införlifvades med orléanska saml. men tyckes ej ha kommit till England.

* * *

FETI. Domenico Feti (romerska skolan), f. i Rom 1589, † i Venedig 1624. Elev af Cigoli i Rom. Utbildade sig vidare i Mantua efter Giulio Romano och i Venedig efter venezianarna. Tog slutligen intryck af Caravaggio.

115. **Aposteln Andreas,** hållande i sitt kors.

Jfr Bil. III, 62.

116—118. **Tre apostlafigurer.**

Jfr Bil III, 65, 130 & 131. Hvarken dessa tre taflor eller n:r 115 ingingo i det orléanska köpet. Obekant hvar de nu äro.

* * *

CALABRESE. Matteo Preti, kallad **il Cavaliere Calabrese** (neapolitanska skolan), f. i Taverna i Calabrien 24 febr. 1613, † på Malta 13 jan. 1699. Skildrade i Caravaggios och Spagnolettos stil martyrernas lidande, mordscener, o. s. v.

119. **Petri korsfästelse.** En i luften sväfvande ängel håller öfver honom en krans och en palmgren.

Jfr Bil. III, 268. Kom med orléanska saml. till London och såldes där på auktion i febr. 1800 för 12 guinéer till obekant köpare.

* * *

CASTIGLIONE. Giovanni Benedetto Castiglione, kallad **il Grechetto** (bolognesiska skolan), f. i Genua 1616, † i Mantua 1670. Elev af Strozzis och Anth. van Dijcks lärjunge Giovanni Andrea de Ferrari. Målade landskap med rikt staffage. Verksam i Rom, Neapel, Florens, Bologna, Modena, Parma, Venedig och Mantua. Ytterst produktiv målare.

120. **Berglandskap med herdar och kreatur.**

Jfr Bil. III, 132 & IV, 190. Synes icke ha ingått i det orléanska köpet. Obekant hvar nu.

* * *

BASSANO (egentligen **da Ponte**), framstående målarefamilj af venezianska skolan. Dess mest framstående representant var **Giacomo Bassano,** f. i Bassano 1510 och † där 13 febr. 1592.

Under kollektivnamnet »Bassano» innehålla Bil. III & IV icke mindre än åtta taflor, nämligen:

121. **Porträtt af en gammal man,** i stående ställning.

Jfr Bil III, 45.

122. **Porträtt af en gammal dam,** i sittande ställning, naturlig storlek.

Jfr Bil. III, 46 & IV, 130.

123. **Den hel. Hieronymus.**

Jfr Bil. IV, 6.

124. **Landskap** med kor, oxar och getter samt en herde som sofver, stödd mot en trädstam.

Jfr Bil. III, 56 & IV, 131.

125. **Landskap** med herdar, kreatur och en kvinna.

Jfr Bil. III, 57 & IV, 133.

126. **Porträtt af en yngling** med hvit krage. Half figur.

Jfr Bil. III, 126.

127. **Mansporträtt.**

Jfr Bil. III, 127.

128. Porträtt af en veneziansk läkare, i stående ställning.

Jfr Bil. III, 133.

Det är omöjligt att afgöra af hvilka af de resp. Bassanerna dessa åtta taflor voro, allra helst som få af dem med den orléanska saml. tyckas ha kommit till England, nämligen n:r 121, om den nämligen är identisk med den tafla, »*A Shepherd sleeping*», då tillskrifven *Francesco* Bassano, som 1798 för 20 guinéer i London köptes af en mr Willet; n:r 120, som då skulle vara identisk med den »Hieronymus», tillskrifven *Giacomo* Bassano, som på auktion i febr. 1800 i London såldes för 20 guinéer och 119, troligen identisk med »*Portrait of a woman*» som på samma auktion bortslogs för $8^1/_2$ guinéer. Erinras bör dock om att Prag-inv. (Bil. I) bland konstnärsporträtt upptager bilderna af — jfr Bil. I, 204 & 205 — »Leonardo de pundi» (= Leandro da Ponte, kallad Bassano) och »Jacob de pundi» (= Leandros far, Jacopo da Ponte, kallad Bassano), hvilket antyder att kejsar Rudolf ägde arbeten af de båda målarna, taflor, hvilka sannolikt medföljde krigsbytet från Prag till Stockholm, fastän det är ovisst om Kristina medtog de taflorna till Rom och om de kunna anses identiska med de ofvan uppräknade.

* * *

SCORZA. Sinibaldo Scorza (genuanska skolan), f. i Voltaggio vid Genua 1589, † 1631. Elev af Luca Cambiasos lärjunge Giovanni Battista Paggi. Utbildade sig särskildt till landskapsmålare och försedde sina bilder med staffage i Berchems stil. Arbetade en tid vid Savoyens hof, men landsförvistes, misstänkt för att vara inblandad i en sammansvärjning, och öfverflyttade då till Rom.

129—139. Elfva landskap, närmare beskrifna:

Bil. III, 126—136 & IV, 134—144. Medföljde ej den orléanska saml. till London. Obekant hvar nu.

* * *

BONATI. Giovanni Bonati eller **Bonatti** (romerska skolan), efter sin gynnare, kardinal Pius, äfven kallad **Giovanni di Pio,** f. i Ferrara 1635, † i Rom 1681. Elev först af Guercino i Bologna och sedan af Mola i Rom. Liksom flertalet af sina samtida en betydligt maniererad målare, betraktades han likväl såsom en af sin tids bäste artister och täflade framgångsrikt med Carlo Maratti om höga gynnares ynnest. Målade bl. a. för Kristina.

140. Den hel. Kristinas martyrdöd.

Jfr Bil. III, 279 & IV, 219. Ingick ej i det orléanska köpet. Okändt hvar nu. Den utgjorde enligt Bil. III & IV motstycke till två andra taflor, likaledes behandlande scener ur den hel. Kristinas lif samt målade af *Fabritio Chiari* och en särdeles obskyr artist vid namn *Antonio,* hvilken Bil. III upplysningsvis förklarar vara »pittore di monsignor Bulgarino» — karaktäristiskt nog under denna period af konstförfall, då artister ofta voro ett slags tjänare i höga herrars sold.

SPANSKA SKOLAN.

SPAGNOLETTO. Jusepe de Ribera, kallad **Spagnoletto,** f. i San Felipe i Valencia 12 jan. 1588, † i Neapel 1656. Elev af Francisco Ribalta i Valencia, men utbildade sig hufvudsakligen på egen hand, i Rom, Parma och Venedig och i synnerhet i Neapel, där han starkt påverkades af Caravaggio. Mest verksam i Neapel, räknas han ofta till den neapolitanska skolan.

141. Filosofen Herakleitos. Motstycke till n:r 142.

Duk. Jfr Bil. III, 207 & IV, 248. Kom med orléanska saml. till England och köptes af earlen af Darnley för 20 guinéer. Nu å

Cobham-Hall, England.

142. Filosofen Demokritos. Motstycke till n:r 141.

Duk. Jfr Bil. III, 208 & IV, 247. Kom liksom n:r 141 med orléanska saml. till London och köptes af earlen af Darnley för 20 guinéer. Nu å

Cobham-Hall, England.

* * *

VELAZQUEZ. Diego Rodriguez de Silva y Velazquez, f. i Sevilla 1599, † i Madrid 7 aug. 1660. Elev af Francisco Herrera d. ä. och Francisco Pacheco. Påverkad af Spagnoletto. Jämte Murillo Spaniens störste målare.

143. Porträtt af konung Filip IV af Spanien.

Bil. III, 171 & IV, 79.

Denna tafla får icke förväxlas med det porträtt af konungen — ett arbete ur Velazquez' *atelier* — som nu finnes i Nationalmuseum och hvilken museitafla sannolikt kom till Sverige först efter drottningens afresa, efter som den ej upptages i Du Fresnes inv. Ofvanstående tafla erhöll Kristina antagligen först i Rom, såsom present — förmodligen såsom gengåfva för den »Adam och Eva» som hon (jfr n:r 144) skänkte Filip IV.

TYSKA SKOLAN.

DÜRER. Albrecht Dürer, f. i Nürnberg 21 maj 1471, † där 6 april 1528. Elev af sin far och af Michel Wolgemuth. Vidare utbildad under en fyraårig studiefärd genom Sydtyskland och Elsass samt under vistelse i Venedig. Verksam i Venedig (1506) och Nederländerna (1521—22), men hufvudsakligen i Nürnberg. Förutom såsom målare, berömd som kopparstickare och tecknare för träsnitt. Jämte Hans Holbein d. y. den tyska renässansens störste målare.

144. (?)Adam och Eva. På trä.

Det kan visserllgen icke *bevisas* att Kristina ägde något arbete af den store mästaren, men det förekommer mycket sannolikt att hennes galleri hade att uppvisa åtminstone *ett* verk af hans hand. Visserligen lyckades kejsarens trogne intendent före Prags stormande undan svenskarnas rofferier rädda tre taflor af Dürer, af hvilka två nu hänga i kejs. museet i Wien, men detta faktum utesluter icke möjligheten af att någon annan målning af Dürer föll i svenskarnas händer. Dessutom hade våra landsmän redan tidigare plundrat många andra tyska städer, där otvifvelaktigt arbeten af Dürer förvarades. Ja, fransmannen Charles Ogier berättar ju i sin resebeskrifning uttryckligen att han 1635 på Stockholms slott såg taflor, tagna af Gustaf II Adolf i Würzburg och Mynchen, nämligen bibliska målningar af *Albrecht Dürer*, Lucas Cranach d. ä. & d. y., Schöpfer, Refinger, Burgkmair, Feselen, m. fl. [1]. Af Bil. I, 206 framgår att Kristina ägde Dürers porträtt — icke osannolikt ett af hans självporträtt — och det ligger nära till hands att misstänka att den tafla, »*Adam et Eue sur un fonds de bois*», som hon enl. Bil. II, 105 förärade konung Filip IV af Spanien, var ett arbete af Dürer, ehuru det, då det ej i inventariet uttryckligen uppgifves att Adam och Eva voro målade på skilda panneauer, kanske skulle vara något djärft att identifiera Kristinas målning med Dürers två berömda taflor »Adam» och »Eva», hvilka nu finnas i Museo del Prado i Madrid och som just tillhört Filip IV.

---

[1] *Caroli Ogerii Ephemerides, sive iter Danicum, Svecicum, Polonicum* . . . (Paris 1656) pag. 252: »Reliqua omnia quæ sigillatum vidi, opima sunt Herbipolis ac Monachii, spolia à Gustauo nuper asportata, tabulæ præsertim insignes à præstantissimis pictoribus actæ: quarum noñullæ piæ, nimirum historiæ, ab *Alberto Durero*, & utraque *Luca:* aliæ, profanæ ab *H. Schopfer, Refinger, Burgmaiter, Fesele*, qui omnes eximii artifices fuerunt . . .»

* * *

HOLBEIN. Hans Holbein d. y., f. i Augsburg 1497, † i London 7 okt./29 nov. 1543. Elev af sin far, Hans Holbein d. ä. Verksam i Augsburg, Basel och London. Jämte Albrecht Dürer den tyska renässansens störste målare, i synnerhet berömd såsom porträttör. Dessutom mycket framstående tecknare för träsnittet.

145. **Porträtt af Sir Thomas Morus**, den engelske lordkanslären, i half figur, klädd i svart barett och pälsfodrad rock och med ett dokument i handen. — På trä.

Jfr Bil. III, 140 & IV, 4.

Denna tafla tyckes ej med orléanska saml. ha kommit till England. Åtminstone såldes den icke såsom framställande Sir Thomas Morus. Det är därför omöjligt att nu afgöra om målningen verkligen framställde denne och om den var ett original af Holbein. Den var i alla händelser ej identisk med det ex. som tillhörde Karl I af England, ty detta var ovalt till formen, hvilket icke var händelsen med Kristinas.

* * *

CRANACH. Lucas Cranach d. ä., egentligen **Lucas Müller**, f. i Cronach i Franken i okt. 1472, † i Weimar 16 okt. 1553. Elev af sin far. Liksom Dürer och Holbein äfven tecknare för träsnittet. Verksam i synnerhet i Wittenberg, där han var borgmästare. Från 1504 i tjänst hos kurfursten Johan Fredrik af Sachsen.

146. **Kristus och synderskan.**

Jfr Bil. I, 324: »*Dass Eheprecherisch Weib*» & II, 206: »*Dito representant Jesus Christ et des Juifs alentour de luy*».

147. **Kristus och synderskan.**

Jfr Bil I, 508: »*Dass Eheprescherich Weib, wie sie vor Christo verklagt wirdt*» & II, 474: »*Dito, Jesus Christ et quantité de juifs alentour de luy*».

Det är icke bevisligt men troligt, att någondera af dessa två från Prag komna taflor, hvilka, såsom af Bil. III & IV framgår, af Kristina *kvarlämnades* i Sverige, är identisk med endera af Cranachs taflor n.ris 253 & 1128 i *Nationalmuseum*. Det är eljes svårt att förklara hvart de skulle tagit vägen. Glömmas får dock icke hvad Georg Göthe i sin större museikatalog påpekat, nämligen att två liknande framställningar 1546—1550 funnos på Gripsholm, hvarifrån det *ena* af Musei ex. kommit.

148. **Lucretia.**

Bil. I upptager åtta Lucretior, och Bil. II, 231 omtalar: »*Dito ou Lucrece tue soy mesme*». Då Cranach ofta behandlade detta ämne och svenskarna togo flera tyska samlingar än Prag-galleriets, torde det ej vara för djärft att antaga att Kristina ägde en Lucretia af Lucas Cranach — möjligen just samma ex. som nu under n:r 1080 hänger i *Nationalmuseum*(?)

149. **Penninge=underhandling.** En äldre herre och en ung flicka. Han ser leende på henne, i det han ger henne en handfull guldmynt. På bakväggen hänga skjutna fåglar och en bössa.

Jfr Bil. II, 202: »*De Myniken: Dito, ou est peint un viellard et une femme, auec une arquebuse et une bande d'oiseaux*». — Alldeles tydligt den här ofvan på svenska beskrifna taflan, n:r 258 i

Nationalmuseum.

* * *

CRANACH. Lucas Cranach d. y., f. i Wittenberg 4 okt. 1515, † i Weimar 25 jan. 1586. Elev af sin far, Lucas Cranach d. ä. Verksam i Wittenberg.

150. **Kejsar Karl V och kurfursten Johan Fredrik af Sachsen på jakt.** I förgr. mötas kejsaren och kurfursten, båda till häst och åtföljda af beridna hofmän. Midt i förgr. är samlad en hop skjutna stengetter; i floden bakom pågår en hjortjakt. — På trä.

Bil. I, 7 omtalar: »*Ein Hürschen-Jagt in Wasser*» & II, 136: »*Un grand tableau, assorty de personnages qui sont a chasser aux cerfs, sur bois*». Det är alldeles tydligt att denna från Prag komna tafla är identisk med den ofvan på svenska beskrifna taflan, n:r 257 i

Nationalmuseum.

* * *

PENZ. Georg Penz, f. i Nürnberg omkr. 1500, † där 1550. Elev af Albrecht Dürer. Vidare utbildad i Italien. Verksam i Nürnberg.

151. **Porträtt af kejsar Ferdinand I.**

Bil. I, 265 omtalar: »*Kaysser Ferdinando Konterfeht*». Det är icke bevisligt men högst sannolikt att nämnda i Prag tagna och af Kristina i Sverige kvarlämnade porträtt är identiskt med det af Georg Penz 1531 målade, som under n:r 1391 nu finnes i

Nationalmuseum.

152. **”Caritas Romana”** (den fångne Simon, diande sin dotter).

Bil. I, 224 omtalar: »*Wie die Tochter Ihren Vatter in gefenknüss Saüget*». Då denna tafla icke af Kristina fördes ur landet, utan kvarlämnades, har man alla skäl att misstänka, att den är identisk med ofvan nämnda, af Georg Penz 1546 utförda målning (en repetition från samma år finnes hos grefve Harrach i Wien), hvilken, efter att ha tillhört bl. a. samme Suther, som på 1700 talet var ägare till några af Kristinas bronsskulpturer, nu äges af

Stockholms Högskola.

* * *

BURGKMAIR. Hans Burgkmair, f. i Augsburg 1473/1474, † där 1531. Elev af sin far Thoman Burgkmair. Sedan påverkad af Albrecht Dürer och venezianarna. Verksam mest i Augsburg.

Charles Ogier uppger, såsom af noten under n:r 144 framgår, att han 1635 på Stockholms slott bl. a. såg taflor af Burgkmair. Detta är också mycket sannolikt, ty svenskarna togo i Mynchen flera taflor, däribland några tillhörande en serie, som hert. Wilhelm IV af Bayern beställt af nämnde konstnär, af Jörg Breu, M. Feselen, m. fl. Möjligt är dock att bayrarna lyckades rädda Burgkmairs alla taflor och att man på Ogiers tid här i Sverige förblandade Burgkmairs arbeten med följande mästares:

* * *

BREU. Jörg Breu eller **Jörg Preu d. y.,** f. i Augsburg i början af 1500-talet, † 1547. Elev af sin far Jörg Breu d. ä., hvilken varit Burgkmairs kamrat under dennes lärotid hos Schongauer.

153. **Lucretias historia.** T. v. stöter Lucretia, omgifven af några romare, dolken i sitt bröst. T. h. svärjes hämndeden vid hennes lik. I bakgr. talar Brutus till folket (i Rom!).

Ehuru denna tafla icke kan bestämdt identifieras med någon i Bil. I & II omtalad Lucretiabild, lider det intet tvifvel att den tillhörde Kristinas galleri i Stockholm. Den är sign. & daterad 1528 och försedd med hert. Wilhelm IV:s vapen. Den har i långliga tider förvarats i tafvelsamlingen på *Finspong,* men såldes nyligen för en ganska ansenlig summa (4,000 kr.?) till

Bayerska staten.

154. **Susannas historia.** Rik komposition med arkitektur och många figurer.

Motstycke till föregående. Ovisst likväl om af Jörg Breu d. y. eller en närbeslägtad mästare. Äfven försedd med hert. Wilhelm IV:s vapen. Tillhörde otvifvelaktigt Kristinas galleri i Stockholm. Fanns länge i Sack'ska saml. på Bergshammar. Köptes därifrån af amanuensen C. A. Ossbahr, men såldes för ett par år sedan till

Bayerska staten.

* * *

REFINGER. B. Refinger, arbetade 1537 i Mynchen för hert. Wilhelm IV:s räkning.

155. **Horatius Cocles hejdar konung Porsennas här framför Rom.**

Denna tafla, motstycke till följande, försedd med hert. Wilhelm IV:s vapen och länge förvarad å Gripsholm, var helt visst en af dem som Charles Ogier 1635 såg på Stockholms slott. Nu i

Nationalmuseum.

156. Manlius Torquatus, i envig med en galler.

Motstycke till föregående. Nu i

Nationalmuseum.

* * *

SCHÖPFER. Abraham Schöpfer, arbetade 1533 i Mynchen för hert. Wilhelm IV:s räkning.

157. Mucius Scævola inför konung Porsenna.

Troligen en af de taflor som Ogier 1635 såg på Stockholms slott, ehuru han förblandar *Abr.* Schöpfer med *Hans* Schöpfer. Nu i

Nationalmuseum.

* * *

FESELEN. Melchior Feselen, f. i Passau, † 10 april 1538 i Ingolstadt. Imiterade Altdorfer.

Okändt hvar den tafla af hans hand, som Ogier 1635 såg på Stockholms slott, nu är. Den behandlade likväl helt visst ett motiv, besläktadt med de närmast föregåendes.

* * *

AACHEN. Hans von Aachen, f. i Köln 1552, † i Prag 1615. Elev af C. Jerrigh i Köln och vidare utbildad i Italien; verksam i Mynchen och Prag, där han var kejsar Rudolfs hofmålare.

Att svenskarna vid stormningen af Prag lyckades öfverkomma något af H. v. Aachens arbeten, är högst sannolikt. Sannolikt är ock att ofvanstående honom i Georg Göthes större museikatalog tillskrifna tafla tillhört Kristina, ehuru den från en privatsamling kommit till

Nationalmuseum.

FLAMSKA SKOLAN.

RUBENS. Peeter Pauwel Rubens, f. i Siegen 28 juni 1577, † i Antwerpen 30 maj 1640. Elev af Tobias Verhaegt, Adam van Noort och Otto van Veen, hans egentlige lärare. Studerade 1600—1608 i Italien — i synnerhet venezianerna — (1603—1604 var han dock i Madrid), återkom 1608 till Antwerpen, där han stannade i flera år, men uppehöll sig 1621—1627 i Paris, 1629—1630 i London samt 1628—1629 ånyo i Madrid. — Belgiens och öfver hufvud taget det nordliga Europas väldigaste framställare af historiska och allegorisk-mytologiska målningar.

159. De fyra flodgudarna (allegori). Under ett slags tält sitta fyra flodgudar, hvar och en med en nymf vid sin sida. De äro fördelade i två grupper, en t. h. och en t. v. Nilguden, hvilande t. h. å taflan, med armen om lifvet på en negress, framställer Afrika. Han ses från ryggen och bär på hufvudet en majskrans. Bredvid honom en krokodil och tre barn, som leka med odjuret, hvilket, uppstigande ur vattnet, med öppet gap går mot en tigerhona, som ger sina ungar di. T. v. Ganges, representerande Asien och med tigerhonan såsom attribut. Hans blonda följeslagarinna hvilar sina händer på hans vänstra axel och betraktar sin brunhyllte granne, Marañons gemål. Marañon representerar Amerika. Han är bekransad med grönt och röda blommor samt håller i högra handen en kokosnöt. Europa företrädes af Donau, som hvilar högra handen på ett roder, i det han kärleksfullt betraktar sin något högre sittande följeslagarinna.

Duk. — Jfr B. III, 249 & IV, 227.

Sannolikt målad omkr. 1620. Större delen af taflan egenhändigt utförd af Rubens. Vattnet, urnorna, draperierna, m. m. målade af *Wildens*. Framställningen af Donau gör det troligt att taflan målades för kejsar Rudolf. Togs förmodl. af svenskarna i Prag och fördes af Kristina till Rom. Finnes nu i kejserliga tafvelgalleriet i Wien, dit den kort efter 1723 af kejsar Karl VI köptes ur orléanska saml. Max Rooses misstar sig, då han i »L'oeuvre de P. P. Rubens» IV, p. 58 tror att taflan i Wien ej är identisk

med Kristinas, därför att den orléanska saml. ej såldes till England förr än 1798. Men han glömmer det faktum, att några af Kristinas forna taflor, såsom t. ex. äfven Correggios Leda och kopian efter dennes Jupiter och Io redan tidigt afsöndrades från samlingen. — En kopia efter Rubens' tafla finnes i museet i Ypern. En annan kopia, i orléanska saml., tillskrefs Marten de Vos.

Kejs. museet i Wien.

160. Scipios ädelmod. T. v., på en tron, under en baldakin, sitter Scipio med en lagerkrans på hufvudet. Han utsträcker nådigt sin v. hand mot den frigifna prinsessan, som den knäböjande Allucius fört fram till tronen. Prinsessan åtföljes af sina föräldrar, fyra damer och två krigare. T. v. om Scipio en ung officer, t. h. en lictor, klädd i tigerhud, en soldat och en nedhukad slaf, som upplyfter en vas. I bakgrunden en kolonnad.

Duk. Jfr Bil. III, 247 & IV, 228.

Ämnet, hämtadt från Livius, 26, 50, eller Valerius Maximus IV, 3, skildrar hurusom Publius Cornelius Scipio Africanus d. ä. år 210 f. Kr., efter eröfringen af Nya Karthago, frigaf en skön, tillfångatagen furstinna, så snart han erfor att hon var trolofvad med den unge keltiberiske fursten Allucius, visade dem den största vänlighet och till Allucius öfverlämnade de rika skänker, hvilka furstinnans föräldrar medtagit såsom lösen för den fångna. — Taflan, hvilken i likhet med »Tomyris» ej kan återfinnas i Bil. I o. II, kom förmodligen sent till Stockholm och var antagligen motstycke till »Tomyris». Den kom 1798 med orléanska saml. till London, köptes af lord Berwick för 800 guinéer, såldes 1825 för 1785 pund st. och 1826 för 693 pund st. samt uppbrann d. 26 mars 1836 i Western-Exchange i London, hos en konsthandlare. — På baksidan af Isabella Brants porträtt i kungl. saml. i Windsor har Rubens målat en skiss till denna tafla. En annan skiss tillhörde 1855 hertig d'Ursel i Belgien. En mycket afvikande teckning i Eremitaget i Petersburg.

161. Tomyris låter doppa Cyrus' afhuggna hufvud i blod. T. h., vänd åt v., står på en bred pall Tomyris, en vacker dam med förnämt utseende och klädd i en praktfull dräkt, med hermelinsmantel. Hon betraktar bödeln, en ung slaf, som, lydande hennes befallning, hvilande på v. knät, doppar Cyrus' afhuggna hufvud i ett med blod fyldt kärl. Rundt omkring stå hofmän och krigare. Bredvid Tomyris en hofdam och bakom henne tre andra. Två pager (porträtt af Rubens' söner) uppbära hennes släp. Kostymerna och flera typer ha utpräglat orientalisk prägel.

Duk. — Jfr Bil. III, 248 & IV, 225.

Motivet hämtadt från Herodotus, I, 214, eller Valerius Maximus IX, 10. — Enl. Max Rooses är taflan, dekorativt hållen, ett *atelierarbete,* retuscheradt af Rubens och målad omkr. 1623 i Paris. Kom med orléanska saml. 1798 till England och köptes af earlen af Darnley för 1200 guinéer. Earlen af Darnley äger äfven skissen till taflan. En tafla i Louvre med samma motiv, men olika i kompositionen, är ett egenhändigt verk

af Rubens. En grisaille, utförd efter ex. i Louvre och tillhörande chevalier de Burbure i Antwerpen, är ett atelierarbete, retuscheradt af Rubens. — En gammal kopia på Skokloster, efter Kristinas tafla, talar för att drottningen ägde »Tomyris» redan i Stockholm, ehuru den ej kan återfinnas i Bil. II och III och därför näppeligen tillhörde Prag-rofvet. Kanske inkom den till Sverge först 1653, kort före Kristinas afresa. En annan, ytterst rå kopia, förmodl. utförd efter en gravyr, i Heleneborgs-saml. — Motstycke till »Scipios ädelmod». Nu å

Cobham-Hall, England.

162. **Philopœmen igenkänd.** T. h., i ett kök, är den förklädde Philopœmen, achäernas öfverfältherre, sysselsatt med att hugga ved. Kvinnan som gifvit honom detta uppdrag, håller tillbaka generalens arm, då hennes man, som igenkänt honom, uttrycker sin förvåning öfver att se honom sålunda sysselsatt. T. v. ett stort bord, på hvilket ligga åtskilliga matvaror, såsom en påfågel, en svan, ett rådjur, frukter och kött. På muren kökssaker.

Duk. — Jfr Bil. III, 252 & IV, 256.

Philopœmen, af antika författare kallad »den siste hellenen», son till Kraugis från Megalopolis i Arkadien, föddes 253 f. Kr., tjänade först under konung Antigonus af Makedonien, utsågs 208 till öfverbefälhafvare för achäiska förbundets trupper, vann flera segrar och tvang Sparta att sluta sig till förbundet, men sårades 183, tillfångatogs af sina fiender, de affallna messenerna, och måste tömma giftbägaren. Den af Rubens här behandlade episoden, erinrande om Gustaf Vasas äfventyr i Dalarna, är oss veterligen ej skildrad af någon klassisk författare. — Okändt hur taflan kom i Kristinas ägo. Tillhörde dock troligen kejsar Rudolf. Värderades i England, dit den kom med orléanska saml. och där den förmodl. fortfarande är, till 600 guinéer. Stillebenssakerna målade af *Snijders.* — En egenhändig, flyktig färgskiss af Rubens i Louvre, Salle Lacaze n:r 106.

England?

163. **Venus, återvändande från jakten.** I taflans midt gudinnan, vänd åt h., med en lans hvilande å ena axeln och med en mängd små fåglar i den framtill uppdragna klädningen. Framför henne två satyrer, hvaraf den ene bär en mängd frukter, af hvilka två amoriner snatta, och den andre har en fruktkorg på hufvudet. Venus åtföljes af fem nymfer, af hvilka en omfamnas af en herde. De bära villebråd och frukter och ha med sig flera hundar.

Duk. — Jfr Bil. III, 250 & IV, 226.

Taflan skulle äfven kunna kallas »*Diana,* återvändande från jakten» och har så också tidtals benämnts. Troligen är det dock en Venus, mästaren denna gång framställt. Kristinas tafla kom 1792 med orléanska saml. till London och värderades, vid samlingens försäljning, till 400 guinéer. Den tillhörde före 1824 en mr Harris vid Bond-street i London och finnes förmodligen ännu i England. En repetition, köpt i Paris 1743 och målad omkr. 1616 — figurerna målade af Rubens' elever och endast retuscherade af mästaren; hundarna, frukterna och villebrådet af *Snijders* — finnes i Dresdens museum.

Ett annat ex., från omkring 1620, i Darmstadt, och ännu flera liknande kompositioner, mer eller mindre egenhändiga arbeten af Rubens, existera. En dylik tafla omnämnes i ett bref från Tobie Matthew till sir Dudley Carleton, dat. d. 25 febr. 1617.

England?

164. **Ganymedes i Olympen.** Buren till Olympen af Jupiter, i skepnad af en örn, mottager Ganymedes af Hebe en bägare med nektar. Jämte Hebe en nymf. I bakgrunden synas gudarna, sysselsatta med en festmåltid. Ganymedes bär ett rödt draperi, som skyler hans nakenhet.

Duk. — Jfr Bil. III, 251 & IV, 244.

Sannolikt från Prag. Kom med orléanska saml. till England 1792. Utbjöds där 1798 till salu för 400 guinéer. Tillhörde senare mr Boydells vid Cheapside i London och finnes förmodl. fortfarande i England. — En repetition i mindre format i museet i Dijon.

England?

165. **Venus, begråtande Adonis.** Adonis, naken, sårad, omgifven af Venus och flera kvinnor samt en gråtande Amor. — Motstycke till »Herkules och Omfale».

Duk. Jfr Bil. III, 255 & IV, 220.

Kom ej med orléanska saml. till England, eller utbjöds åtminstone ej vid försäljningen däraf 1798—1800. Den får näml. ej förblandas med en af konsthandlaren mr Bryan 1798 i London för 1407 pund st. såld, tydl. alldeles liknande komposition, ett egenhändigt arbete af Rubens, där Venus gråtande hvilar på knä vid Adonis' hufvud och längre bort synas tre nymfer och Amor, alla försänkta i sorg. Nämnda ex. hade nämligen, enligt uppgift af Buchanan, af Rubens målats för mästarens släktingar Brant och af mr Bryan köpts af familjens afkomlingar. Bryans tafla äges nu af mr Thomas Hope. Den är målad på duk, 225 cm. h. och 300 cm. br. — Enl. Bellori (»Vite dé pittori», I, 227) målade Rubens en »Adonis, död, hvilande i Venus' armar», för Giovanni Vincenzo Imperiali i Genua, hvilken äfven, i likhet med Kristina, ägde motstycket »Herkules och Omfale». Att märka är dock att taflorna ännu i slutet af 1700-talet funnos kvar i Palazzo Imperiali i Genua och sålunda ej voro identiska med Kristinas.

England?

166. **Herkules och Omfale.** I taflans midt Herkules, som spinner bland Omfales jungfrur. Omfale nyper honom skrattande i ena örat. Bredvid en gumma med en slända i handen. Landskaplig bakgrund. — Motstycke till »Venus och Adonis». — Duk.

Så beskrifves taflan hos Campori (Bil. III, 254), där dess mått sättes till »in piedi alta p.mi undici e laga p.mi otto e mezzo». Den kallas där »Herkules och Jole», liksom i 1721 års inv. (Bil. IV, 221). Kom ej med orléanska samlingen till London eller utbjöds åtminstone ej där vid försäljningen 1798—1800. Möjligen kom den dock senare till England och skulle då kanske vara identisk med den målning, som omkr. 1830 ägdes af Thomas Emerson därstädes och som nu hänger i Academia San Fernando i Madrid,

där Omfale är framställd stående, med Herkules' lejonhud svept kring axlarna under det att denne sitter naken och om midjan endast har ett rödt draperi. Eller var Kristinas tafla *originalet* till Madrid-ex., hvilket enl. Max Rooses endast är dåligt atelierarbete? Möjligt är äfven att kompositionen i drottningens tafla, så ofullständigt beskrifven i Bil. III o. IV, var något olika och att Omfale där ej var framställd i stående, utan i hvilande ställning. I så fall skulle Kristinas »Herkules och Omfale» varit identisk med en målning, omnämnd i Prag-inv. (Bil. I, 68), »*Venus ligent, dorbey Hergeless Wie er spint*», i Bil. II, 108 kallad »*le roy Sardanapale qui est a filer* . . .» I Palazzo Imperiali i Genua fanns, enl. Mols, i slutet af 1700-talet ett annat ex. af målningen, utfördt för Giovanni Vincenzo Imperiali, som, i likhet med Kristina, äfven ägde kompositionens motstycke, »Venus begråtande Adonis». — Tydligt är, vid granskningen af de resp. måtten, att mr Hopes »Venus och Adonis» och Madrid-ex. af »Herkules och Omfale» aldrig varit motstycken och därför ej heller äro identiska med Kristinas taflor, som båda voro lika stora.

England?

* * *

JACOB JORDAENS, f. i Antwerpen 1593, † där 1678. Liksom sin store medtäflare Rubens elev af Adam van Noort.

167. Silenus, åtföljd af en satyr och en bacchant. Han är vänd åt åskådaren, bär kring den kala hjässan en vinranka och i skynket kring midjan har han drufklasar. Till höger om honom en satyr med en liten skål i handen, t. v. en bacchant.

Jfr Bil. III, 245 & IV, 237.

Denna tafla, hvilken, enl. v. Engerths stora katalog öfver kejs. saml. i Wien, af kejsar Karl VI köptes ur den orléanska samlingen, dit den kommit från Kristinas, skickades 1792 från Wien till Florens, i utbyte mot en annan tafla. Den synes nu vara försvunnen. Den tillskrefs i Kristinas saml. (jfr Bil. III, 241 & IV, 237) Rubens. Redan af beskrifningen att döma var den dock snarare af Jordaens. Visserligen ha både Rubens och Jordaens i mycket befryndade kompositioner behandlat samma motiv: den druckne Silenus, omsvärmad af satyrer och bacchanter, men just motivet med det af drufvor fyllda skynket är karaktäristiskt för Jordaens (jfr t. ex. grefvinnan De la Gardies tafla i Helsingborg!) Att Jordaens var mästaren till dr. Kristinas tafla bestyrkes äfven af en af Carol. Fancii 1763 stucken gravyr efter en engelsmannen Thomas Lenvis då tillhörig målning. I nämnda gravyr, som återger rent jordaenska former, håller satyren en mussla i handen och bacchanten knäpper med kastagnetter — detaljer, hvilka ej finnas beskrifna i dr. Kristinas tafvelkataloger, men som troligen återfunnos äfven i hennes målning, hvilken dock svårligen var identisk med mr Lenvis'.

* * *

SNIJDERS. Frans Snijders, f. i Antwerpen i nov. 1579, † där 19 aug. 1657. Elev af Peeter Brueghel d. y. och Hendrik van Balen. Vidare utvecklad under en studieresa i Italien. Medarbetare åt Rubens och Jordaens. Berömd djur- och stillebensmålare.

Se n. 162, under *Rubens*.

* * *

SEGHERS. **Daniel Seghers,** f. i Antwerpen 5 dec. 1590, † där 2 nov. 1661. Elev af Jan Brueghel d. ä. Medlem af jesuitorden och i sådan egenskap under ett år bosatt i Rom. Hufvudsakligen verksam i Antwerpen. Där medarbetare åt Rubens, Anth. van Dijck, Cornelis Schut, m. fl. Berömd blomstermålare.

168. Blomsterkrans kring en Kristusbild.

Jfr Bil. II, 106: »*De Prague: ... une touff de fleurs ... fait par un Jesuit a Antwerpe*». III, 118. — Denna från Prag komna och af Kristina till Rom medförda tafla ingick ej i det orléanska köpet. Okändt hvar nu. Kristusbilden antagligen af *Cornelis Schut*. Taflan ansågs tydligen såsom synnerligen värdefull medan den hängde på Stockholms slott, ty Du Fresne eller någon af hans samtida har i inventariet försett den med ett »*Nota bene*», alldeles som vid Correggios och Andrea del Sartos »Leda» och vid den gamla kopian efter den förres »Jupiter och Io».

* * *

BUECKELEER. **Joachim Bueckeleer,** f. i Antwerpen omkr. 1530, † där 1573. Elev af sin frände Peeter Aertsen. Verksam i Antwerpen. Målade ypperliga genrebilder (i synnerhet från salutorg) i 1500-talets tidsdräkt, med nytestamentliga scener förlagda till bakgrunden.

169. Torghandel; Kristus visas för folket. I förgr. karlar och kvinnor vid sina korgar och kärror, som äro fyllda med grönsaker, frukter och andra matvaror. Längre bort en offentlig byggnad med kolonner. Kristus står med bundna händer på platformen, en folkhop nedanför. — Dat. *1561*.

170. Torghandel; Kristus visas för folket. Kvinnor och karlar sitta vid sina grönsaker, frukter och andra matvaror. I bakgr. står Kristus framför en hög husgafvel. Mängden står nedanför med uppsträckta händer. — Dat. *1565*.

171. Fiskhandel; Kristus visas för folket. I förgr. till höger står en fisksäljare vid ett bord med stora fiskstycken. I bakgr. ser man genom ett bredt porthvalf Kristus, som visas för den tillströmmande mängden. — Dat. *1570*.

Jfr Bil. I, 139: »*Ein obst-Markt mit einem Ecce Homo*»; 162: »*Eine Landtschafft mit Soldaten, mit Ecce Homo, dorbey ein Füschmark*» & 167: »*Ein ander Füschmark mit ein Ecce Homo*». Jfr vidare Bil. II, 134: »*De Prague: Dito, assorty des personnages et des femmes, auec toutes sortes de fruits, sur du bois*». Ofvanstående på svenska skil-

drade tre taflor (beskrifningarna äro hämtade ur Georg Göthes större museikatalog) äro otvifvelaktigt identiska med Kristinas i Sverige kvarlämnade tre taflor, här citerade ur Bil. I & II. De utgöra nu n:ris 321, 322 & 324 i

Nationalmuseum.

172. Köksscen. En ung kvinna sitter och håller en plockad fågel. Till höger står en annan kvinna, lutad öfver en bunke.

Jfr Bil. II, 265: »*De Prague: Dito, deux femmes et des choses appartenant a la cuisine deuant elles, sur du bois*». — Säkerligen n:r 325 i

Nationalmuseum.

173. Matvaruhandel; Kristus visas för folket.

Det torde icke vara för djärft att antaga att äfven denna tafla, n:r 323 i *Nationalmuseum*, tillhörde Prag-rofvet och Kristinas tafvelgalleri i Stockholm.

174. Fiskmarknad; Kristus uppenbarar sig för Petrus.

Jfr Bil. I, 173: »*Ein Füschmarkt, wie Khristus St. Petter erscheint*». Denna tafla, hvars motiv är utprägladt bueckeleer'skt, är försvunnen. Den förgicks förmodligen vid Stockholms slotts brand 1697.

* * *

BRUEGHEL. Peeter Brueghel d. ä., kallad **Bond=Brueghel**, f. i Brueghel, nära Breda omkr. 1526, † i Bryssel 1569. Elev af Peeter Coucke och Jeronimus Cock. Gjorde därpå en studieresa i Italien. Sedan verksam i Antwerpen och Bryssel.

175. Liknelsen om de blinda och lama.

Jfr Bil. I, 360: »*Ein Landtschaft, Wie 4 blinde einander führen*». Sannolikt en repetition af mästarens berömda tafla i Neapels museum. Kejsar Rudolf ägde en utsökt saml. af P. Brueghel d. ä:s taflor, hvaraf en del nu befinner sig i kejs. museet i Wien. Visserligen lyckades man vid svenskarnes anstormande rädda de flesta, men några föllo måhända i våra landsmäns händer. Möjligt är dock att den försvunna taflan var målad af Peeters son, imitatör och kopist:

* * *

BRUEGHEL. Peeter Brueghel d. y., kallad **Helvetes=Brueghel**, den förres äldre son, f. i Bryssel 1564/1565, † i Antwerpen 1638. Elev af Gillis van Coninxloo. Verksam i Antwerpen. Imiterade och kopierade faderns arbeten.

176. En bonde och hans hustru, på landsvägen öfverfallna af tre röfvare.

Jfr Bil. I, 281: »*Eine Landtschafft, wie die Soldatten die Pauern Iberfallen*» & II, 319: »*De Prague: Deux voleurs battent un paisan et sa femme, sur du bois*». Den i Bil. I & II sålunda beskrifna taflan är tydligen identisk med ofvanstående. Att Du Fresne i sin slarfviga förteckning råkat skrifva »deux» i st. f. »trois» är ingen omständighet att fästa sig vid. Taflan, en af d. y. Peeter 1630 utförd kopia efter ett af fadern måladt original, som nu finnes hos furst Liechtenstein i Wien, tillhör — den ägdes på sin tid af Janne Höckert — nu

Stockholms Högskola.

177. Betlehemitiska barnamordet. Scenen en nederländsk by under vintern.

Denna, liksom ännu en liknande tafla i *Stockholms Högskolas* saml., båda varierade kopior efter d. ä. Peeters berömda målning i Wiens kejs. museum, tillhörde förmodligen äfven Prag-rofvet och Kristinas saml. på Stockholms slott. Endera af dem är antagligen identisk med den Bil. I, 161 uppförda: »*Eine Dorff blündrung*».

* * *

BRUEGHEL. **Jan Brueghel d. ä.**, kallad **Sammets-Brueghel**, yngre son till Peeter Brueghel d. ä., f. i Bryssel 1568, † i Antwerpen 13 jan. 1625. Elev af Peeter Goetkint. Vistades sedan i Italien. Därpå verksam i Antwerpen. Landskaps- och blomstermålare. Medarbetare åt Rubens, m. fl.

178. Landskap med staffage af bönder och kreatur.

Jfr Bil. III, 129. Tyckes ej ha ingått i orléanska köpet. Obekant hvar nu.

179. Orfevs, spelande för djuren.

Jfr Bil. III, 209(?) & IV, 158. Denna tafla förekom ej vid orléanska saml:s försäljande i London. Obekant hvar nu.

* * *

BRUEGHEL. **Abraham Brueghel d. ä.**, sonson till Peeter Brueghel d. ä. och son till Jan Brueghel d. y., f. i Antwerpen 1631. Verksam i Rom.

180. Silfvervas med blommor och frukter samt två amoriner.

Jfr Bil. III, 261 & IV, 174.

181. **Påfågel, frukter;** landskaplig bakgrund.

Jfr Bil. III, 264 & IV, 150. Hvarken 177 eller 178 förekom vid orléanska saml:s försäljande i London.

* * *

MASSYS. **Qvinten Massys,** f. i Antwerpen före 1460, † där 1530. Verksam i Antwerpen. Genremålare af banbrytande betydelse.

182. **En fattig man hos fordringsägaren.** — Dat. *1514.*

Det ligger mycket nära till hands att antaga denna tafla i Nationalmuseum vara kommen från Prag och hafva tillhört Kristinas saml. i Stockholm, liksom äfven en tafla ur hans skola eller snarare af *Marinus van Reimerswalen:*

183. **En kardinal, framställd såsom den hel. Hieronymus.**

Flera framställningar af Hieronymus upptagas i Bil. I & II.

* * *

MASSYS. **Jan Massys,** son till Quinten Massys, f. i Antwerpen 1509, † där 8 okt. 1575. Elev af Jaket Oskens och af sin far Quinten. Vidare utbildad i Italien. Verksam i Antwerpen.

184. **Ett naket fruntimmer som Venus.** Hel figur. En ung, blek dam sitter nästan alldeles naken ute på en hög marmorterrass, hvarifrån man har en vidsträckt utsikt öfver en kuststad. Ett stycke bakom henne en bassäng och en fontän med skulptur. — På trä.

Denna tafla är efter förf:s mening identisk med den som omnämnes i Bil. I, 501: »*Ein Palcalon mit einer Thämäst*» & II, 225: »*De Prague: Dito, representant une femme nue, des maisons et des jardins, sur du bois*». I så fall nu n:r 507 i *Nationalmuseum.*

185. **En gammal man, smekande en ung kvinna.**

Tillhör sannolikt de taflor från Prag och ur Kristinas saml. som nu äro i *Nationalmuseum.*

* * *

BRIL. **Pauwel Bril,** f. i Antwerpen 1554, † i Rom 7 okt. 1626. Elev af Damien Oortelman i Antwerpen och sin bror Mattheus i Rom. Verksam i Rom, där han vidare utbildade sig genom studium efter Tizianos och Annibale Carraccis landskap.

186. Flykten till Ägypten. I ett litet landskap den hel. familjen.

Jfr Bil. IV, 52. Kom med orléanska saml. till London och såldes där 1798/1800 för 10 guinéer, okändt till hvem.

* * *

DIJCK. Sir Anthonis van Dijck, f. i Antwerpen 22 mars 1599, † i London 9 dec. 1641. Elev af Hendrik van Balen. Vidare utbildad i Rubens' atelier och i Italien. Verksam i Antwerpen, Genua, Rom och London. En af den flamska skolans mest berömda målare.

187. Porträtt af en förnäm engelsk dam, i sittande ställning.

Jfr Bil. III, 20.

188. Porträtt af en adlig yngling, i stående ställning.

Jfr Bil. III, 37.

189. Porträtt i bröstbild af en yngling med svart hår.

Jfr Bil. III, 124.

Ingendera af dessa tre taflor, om hvilka grefve Nic. Tessin lämnat den mindre pålitliga uppgiften att de ursprungligen skulle ha utgjort *en* enda tafla, öfvergick till orléanska saml. Okändt hvar de nu äro.

* * *

LUYCX. Frans Luycx eller **Leux,** f. i Antwerpen 1604, † i Prag eft. 1652. Elev af Rubens. Studerade sedermera i Italien och slog sig därpå ned i Prag, där han blef hofmålare hos kejsar Ferdinand III.

190. Porträtt af ärkehertig Leopold Wilhelm af Österrike, i helfigur. Han är klädd i svart, fotsid prästrock, med biskopskors på bröstet.

Jfr Bil. I, 736: »*Erzherzog Leopoldi in geistlichen Habit Konterfeht ganz*». Tydligen är Prag-taflan identisk med n:r 501 i

Nationalmuseum.

* * *

VEEN. Otto van Veen eller **Vænius,** f. i Leiden 1558, † i Bryssel 6 maj 1629. Elev af Isack Claesz Swanenborch och D. Lamp-

sonius i Lyttich, vidare utbildad i Italien och där påverkad af venezianarna. Rubens' förnämste lärare.

191. Hagar och Ismaël bortjagas.

Förf. anser det mycket sannolikt att en stor trätafla med detta motiv, hos grefve *G. M. Hamilton* på Hedensberg, hvilken tafla traditionellt tillskrifves O. van Veen, är identisk med den målning från Prag som omnämnes Bil. I, 115: »*Abrahambs Sohn mit seiner Mutter hinwek gefüerdt Wirdt*».

HOLLÄNDSKA SKOLAN.

HONTHORST. Gerard van Honthorst, i Italien kallad **Gherardo dalle Notti,** f. i Utrecht 4 nov. 1590, † där 27 april 1656. Elev af Abraham Bloemaert i Utrecht, men i Italien vidare utbildad under inflytande af Caravaggio. Verksam i Rom, England och Haag, men mest i Utrecht.

192. Judith med Holofernes' hufvud.

Jfr Bil. IV, 85. Tyckes ej ha ingått i orléanska köpet. Okändt hvar nu.

* * *

DOU. Gerrit (Gerard) Dou, f. i Leyden 7 april 1613, † där i början af 1675. Elev af sin far, glasmålaren Douwe Jansz, af gravören Bartholomeus Dolendo och af målaren Pieter Couwenhorn, men hufvudsakligast af Rembrandt. Verksam i Leiden.

193. Spetsknypplerskan.

Jfr Bil. II, 9: *Dito, ou est peint une Hollandoise qui fait du passement. Rendu.* Förf. har i sina »*Konsthistoriska studier och anteckningar*» (Sthlm 1895) utförligt redogjort för och bevisat hvarför ofvanstående och följande, här Gerard Dou tillskrifna taflor måste anses ha varit af just denne mästare — de voro nämligen till drottningen skänkta af Dous mecenat och gynnare, svenske residenten i Haag Pieter Spiering, återlämnades alla till denne af drottningen vid hennes afresa från Sverige (jfr anteckningen i Bil. II: *Rendu*), och Joachim von Sandrart såg hos Spiering tre af dem. Att här upprepa hela bevisföringen skulle taga för mycket utrymme i anspråk. Förf. hänvisar därför den särskildt intresserade till nyssnämnda bok och antecknar här endast att n:r 193 tydligen är identisk med den målning af Dou, Sandrart såg: *in einem verschlossenem Zimmer ein Niderländisches junges sitzendes und spitzen wirkendes Mägdlein . . .,* och med den tafla, *La jeune Dentellière,* som W. Bürger (Théophile Thoré) så mycket berömmer i sin skildring af Rotterdams museum (1860), men som 1864 förgicks vid den eldsvåda, som lade museet i aska. Taflan närmare beskrifven i förf:s nyss omtalade bok.

194. Gumma som skalar äpplen.

Jfr Bil. II, 74: *Dito, ou une vieille escorie des pommes...*

Denna tafla — förf. hänvisar å nyo till sin bok — tillhörde på 1700-talet Tak'ska saml. i Leyden och 1829 Hoffman'ska saml. i Haarlem. Kom sedan troligen till England och beskrifves af John Smith sålunda: »*An old woman sitting in a room, paring apples...*»

England?

195. Gubbe med en penna i handen.

Jfr Bil. II, 5: *Un tableau ou un vieillard se met a escrire... Rendu.* Säkerligen samma tafla af Dou, som beskrifves af John Smith (se förf:s nyss nämnda bok) och som nu tillhör *markisen af Bute.* Ett af Dous yppersta arbeten.

Lutonhouse, England.

196. Violinspelaren.

Jfr Bil. II, 3: *Un petit tableau ou un homme joue du violon selon la tabulature. Rendu.* Helt visst identisk med en tafla, som Sandrart såg hos Spiering, ehuru han, sannolikt genom misskrifning, kallar den: *ein Lautenschläger an einem Tisch sitzend, der vor ihme Bücher ligen hat...* I alla händelser är utan tvifvel Kristinas forna tafla identisk med Gerard Dous berömda, 1647 målade Violinspelare, som nu tillhör

Bridgewater Gallery, London.

197. En liten gosse, en tjänsteflicka och en som spinner.

Jfr Bil. II, 1. »*Rendu.*»

198. En tjänsteflicka som hackar kål.

Jfr Bil. II, 2. »*Rendu.*»

199. En gumma med en bok och en spinnrock.

Jfr Bil. II, 4. »*Rendu.*» Troligen samma tafla som Sandrart såg hos Spiering och så beskrifver: *ein altes Weib in einem Belz bekleidt sitzend und durch die Brille auf der Nasen in einem Buch lesend...*

200. Gubbe med ett timglas i handen.

Jfr Bil. II, 6. »*Rendu.*»

201. En munk med en bok och ett crucifix framför sig.

Jfr Bil. II, 7. »*Rendu.*» Tydligen en Hieronymus.

Förf. anser att man har goda skäl att antaga, att äfven n:ris 197—201, liksom de närmast föregående till drottningen skänkta af residenten Spiering men af henne, som icke

intresserade sig för holländsk konst, återlämnade, voro utförda af Gerard Dou. Spiering samlade nämligen speciellt taflor af nämnde mästare, ja, beundrade honom till den grad, att han betalade mästaren 1000 gulden om året för rättigheten att före hvarje annan få välja ut och köpa af Dous genrestycken. — Ännu flera taflor funnos, såsom t. ex. af Bil. II, 104 framgår, hvilka tyckas ha varit af Gerard Dou, men de här ofvan uppräknade må vara tillfyllest.

* * *

BECK. David Beck, f. i Delft, † i Haag 1656. I England elev af Sir Anth. van Dijck och i gunst hos Karl I. Arbetade sedan såsom porträttmålare vid flera utländska hof, bl. a. för Kristinas räkning. Verksam i Stockholm 1647—1651. Vistades därpå i Rom och Paris. Enligt en tradition, död genom förgiftning.

202. Porträtt af hert. Adolf Johan till Stegeborg.

Jfr Bil. II, 535 & III, 164. Medfördes till Rom. Grav. af Jer. Falck.

203—206. Fyra porträtt af drottning Kristina.

Jfr Bil. II, 502, 555 & III, 182—186. Medfördes till Rom. Ett par grav. af Falck.

207. Porträtt af rikskansleren grefve Axel Oxenstierna.

Jfr Bil. II, 560 & III, 159. Medfördes till Rom. Grav. af Falck. Uppföres i Bil. IV, 76 såsom af *Anth. van Dijck.*

208. Porträtt af drottning Maria Eleonora.

Jfr Bil. II, 534 & III, 181. Medfördes till Rom.

209. Porträtt af fältmarskalken Arvid Wittenberg.

Jfr Bil. II, 536. Grav. af Falck.

210—211. Två porträtt af Hugo Grotius.

Jfr Bil. II, 22, 23.

212. Porträtt af fältmarskalken Hans Kristofer von Königsmarck.

Jfr Bil. II, 559 & III, 162. Medfördes till Rom. Grav. af Falck.

213. Porträtt af konung Karl X.

Jfr Bil. II, 558 & III, 165. Medfördes till Rom. Grav. af Falck.

214. Porträtt af grefve Magnus Gabriel De la Gardie.
Jfr Bil. III, 166. Medfördes till Rom. Grav. af Falck.

215. Porträtt af Salmasius (Claude de Saumaise).
Jfr Bil. III, 194. Medfördes till Rom.

216. Porträtt af konungen af Polen (Wladislaw IV?).
Jfr Bil. II, 562 & III, 191. Medfördes till Rom.

217. Porträtt af konung Fredrik III af Danmark.
Jfr Bil. II, 556.

218. Porträtt af drottning Sofia Amalia af Danmark, Fredrik III:s gemål.
Jfr Bil. II, 557.

219. Porträtt af konung Karl I af England.
Jfr Bil. II, 561.

220. Porträtt af Ludvig XIV såsom ung, hans mor, drottning Anna af Österrike och hans bror, hert. Filip I af Orléans.
Jfr Bil. II, 566.

221. Porträtt af konung Wladislaw IV:s gemål.
Jfr Bil. II, 563.

222. Porträtt af hert. Fredrik III af Holstein Gottorp.
Jfr Bil. II, 564.

223. Porträtt af Hedvig Eleonora, hert. Fredrik III:s dotter och Karl X Gustafs blifvande gemål.
Jfr Bil. II, 565 & III, 187. Medfördes till Rom.

224—240. Porträtt af Cartesius, Vossius, Chanut, Bourdelot, hert. af Orléans, m:me de la Vallière och Gabriel Naudé.

Förf. uppför här äfven dessa sju i Bil. III uppräknade porträtt, enär han finner det sannolikt, att äfven dessa voro utförda af Beck — så framt ej något af dem var af *Séb. Bourdon*. Kristina medtog dem alla till Rom.

FRANSKA SKOLAN.

BOURDON. Sébastien Bourdon, f. i Montpellier 1616, † i Paris 1671. Elev i Paris af målaren Barthélemy. Vidare utbildad i Italien. Deltog 1648 i stiftandet af konstakademien i Paris. Verksam i Stockholm 1652—1654, såsom Kristinas hofmålare.

241. Porträtt af drottning Kristina.

Detta porträtt kom till orléanska saml. och såldes i London 1798 för 21 guinéer. Af tre andra vid samma tillfälle utbjudna porträtt af Bourdon, framställande okända personer (förmodligen sådana som stått Kristina nära, men hvilkas namn under tidernas lopp förgätits), såldes ett för 30 guinéer till en lord *Cremorne*, men de andra två återropades. Af Bourdon utförda porträtt, framställande dels »drottningens antikvarie», dels lärde män, dels officerare m. fl., förekomma i Bil. IV, 86, 95, 96, 100—105, 168, 238—242, däribland:

242. Porträtt af drottning Maria Eleonora.

Jfr Bil. IV, 105.

* * *

POUSSIN. Nicolas Poussin, f. i Villers i Normandie i juni 1594, † i Rom 19 nov. 1655. Först elev af Quinten Varin, därpå i Paris af Ferd. Elle och George Lallemand och i Rom vidare utbildad genom studier hos Domenichino och på egen hand efter Raffaello och antiken. Verksam i Paris 1618—1623 och 1640—1642 såsom »peintre du Roi», men för öfrigt i Rom.

243. Arkitekturstycke med ruiner och två figurer.

Jfr Bil. III, 122. Ingick ej i orléanska köpet. Obekant hvar nu.

* * *

LEBRUN. **Charles Lebrun** eller **Le Brun,** f. i Paris 24 febr. 1619, † där 12 febr. 1690. Elev i Paris af François Perrier och Simon Vouet. I Rom vidare utbildad under inflytande af Poussin och Annibale Carracci. Hufvudsakligen verksam i Paris.

244. Porträtt af Ludvig XIV såsom ung, sittande på sin tron, iförd kunglig mantel och med spiran i hand.

Jfr Bil. IV, 94. Kom till orléanska saml., men ej till London.

SVENSKA SKOLAN.

WALDAU. Georg Waldau, f. i Stockholm omkr. 1626, † där i början af 1674. Styfson till Gustaf II Adolfs och Kristinas »köksmästare» och son till Kristinas amma. Studerade från 1644 med offentligt understöd utomlands, i Amsterdam för Joachim von Sandrart och i Antwerpen för Jacob Jordaens. Besökte troligen äfven Italien. Återkom i början af 1650-talet. Intet arbete af honom nu mera kändt. Se om honom vidare i förf:s »Konsthistoriska studier och anteckningar» (Sthlm 1895).

245. Abraham offrar Isak.

Enligt ett i Sandbergska saml. i Kammararkivet förvaradt kvitto, sålde Georg Waldau till Kristina för 100 dukater en tafla med ofvanstående motiv. Nämnda tafla är troligen identisk med den, som Du Fresne i sitt slarfvigt upprättade inv. (jfr Bil. II, 504) kallar: *Du fils du maistre de cuisine: Un vieillard estant prest a couper le col d'une femme.* Taflan, möjligen endast en af Waldau i utlandet utförd *kopia*, medtogs sannolikt icke till Rom, utan förgicks antagligen vid Stockholms slotts brand 1697.

Bil. I.

PRAG-INVENTARIET PÅ SKOKLOSTER.

Upprättadt 1648.

(F. n. af grefve Nils Brahe deponeradt i Riksarkivet.)

Wass sich In denen Pildergangen, Sählen vnd Gallarien von gemehlen sich befundten vnd bestandten:

1. Im eingang, Venus vnd Cupido.
2. Ein faiste Köchin.
3. Ein Nachtstük mit ein Licht, dorbey ein Kaz.
4. Ein blumen Kriegl mit 2 Kindl.
5. Ein Padt mit Nakenden Weibern.
   Af *Salviati?* — Granberg n:r 58.
6. Raptus Samineum.
   Af *Giulio Romano?* — Granberg n:r 68.
7. Ein Hürschen-Jagt in Wasser.
   Af *Lucas Cranach?* — Granberg n:r 150.
8. Ein Marien bilt mit Joseph.
9. Ein Marien bilt mit dem Kindl.
10. Die Brunst Droä.
    Af *P. Brueghel d. y.?*
11. Ein Hausshaltung, dorbey Christus mit 2 Jüngern.
    Af *Scarsellino?* — Granberg n:r 79.
12. Eine Daffel mit Füschen.
13. St. Martin Im Schüff mit dem Petlern.
14. Eine Kuchl.
15. Ein Hürdt.
16. Ein Doffel mit gefligl.
17. Die siben Tottsündt.
18. Ein Blumen Buschen.
19. Die Schlacht Alexandri.
20. Ein Altärl, darauff die hellig drey König.
21. Ein füschmark.
22. St. Hieronimus in der Wüsten.
23. Alexandr Magnus vnd Amasinus.
24. Die geburt Christy.
25. Die schlacht Allexandri.

26. Zwei Lachete Conterfeiht.
27. Ein selzamer auff-zug.
28. Tentatio St. Anthoni.
29. Ein Alter Buler.
30. Ein Weib die In Spiegl schaut.
31. Ein schüffbruch.
32. Ein Selzamer Möschgerade auff-zug.
33. Ein anders dergleichen.
34. Ein Windt-Wogen hollendisch.
35. Raptus Hellene.
Af *Frans Francken d. y.?* Nationalmuseum n:r 432?
36. Eine Dorff-blündrung.
37. St. Eustachiusz.
38. Die Hochzeit Capitinis.
39. Eine Hürschen-Jagt.
40. Die schlacht von paria.
41. Ein Selzame Aussführung.
42. Zwey Köchin, dorbey ein Pauer.
43. Wie Kaysser Maximillian in Türol sich verstigen hat.
44. Wie der Alte Tobiass sein gesicht erlangt.
45. Wie der Mercuriuss die Gesiche auf Hoch-Zeit gen Himmel fihrt.
46. Kaysser Rudolpho Brust bilt.
47. Zwey Köchin, dorbey ein Eüll.
48. Tentatio St. Anthoni.
49. Ein obstmark mit einem Weib.
50. Maria mit dem Kindl vnd 4 Englen.
51. Ein Nachtstük, Wie Perspektiv.
52. Judith, wie sie Holloferno den Kopf abhaut.
53. Ein Doffel mit Füschen und Frichten.
54. Ein Doffel, dorauff ein Kriegshörr.
55. Venus, Juno vnd pallas sambt andern göttern.
56. Ein Plumen-Kriegl.
57. St. Mattheuss.
58. St. Marcus.
59. Vnsser Frau bilt mit dem Kindl.
60. St. Johanes.
61. St. Lukass.
62. Ein schüff-bruch.
63. St. Michael.
64. Diana mit Ihren Junkfrauen in Bath.
65. Venus, wie sie in Lufft getragen Wirdt.
66. Eine Landtschafft mit einem Falckner.

67. Die gebuhrt Christy, Klein.
68. Venus ligent dorbey Hergeless, Wie er spint.
Af *Rubens*. — Granberg n:r 166.
69. Ein Landtschafft mit St. Christophoro.
70. Ein Pauern Kürmüst.
71. Lucrecia.
72. Die Farduna auff dem Möhr.
73. Ein Landtschafft mit Helisseo.
74. Wie ein Mahler ein Nackendt Weib Conterfeht.
75. Ein Judicium der Götter.
76. Ein Kopf oder Brust-bilt.
77. Maria mit dem Kindl, dorbey viel Engl.
78. Antromada vnd Persseus.
79. Venuss mit dem Schwan, dorbey 4 Kindl.
Andrea del Sartos »Leda», så vidt ej denna är n:r 114. — Granberg n:r 25.
80. St. Hieronimi Brust-Bilt.
81. Ein Landtschafft mit schlaffenden Pauern.
82. Ein Maria Brust-Bilt.
83. Venus vnd Cupido.
84. Die geburt Christi.
85. St. Christophorus.
86. Judicium Paris.
87. Adam vnd Eua.
88. Maria mit dem Kindl.
89. Loth mit sein zwo Döchter.
90. Ein Ligende Venus vnd Cupido.
91. Ein Dafel mit Colfiol.
92. Eine ligendte Venuss darbey ein Satir vnd Cupido.
93. Venuss, Mars vnd Cupido, Nachtstük.
94. Ein Alts Konterfeht.
95. Wie ein Möhr-wunder Venuss hinweg fihrt.
96. Ein Fügur mit der schlongen.
97. Herguless mit dem Lewen.
Af *Pordenone?* — Granberg n:r 75.
98. Ein Möschgeräde, Nachtstük.
99. Venus, Mars vnd Cupido.
100. Ein Nachtstük mit ein Monschein.
101. Ein Hoch-Zeit, wie sie zu Kürchen gehen.
102. Maria mit dem Kindl.
103. Ein Englischer gruess.
104. Ein vnaussgemachtes stük.
105. Ein schüff-bruch auff dem Möhr.

106. Ein altes Konterfeiht.
107. St. Hieronimuss.
108. St. Johanes Baptist Kopf.
109. St. Elisabet mit Vnsser Frauen und dem Kindl.

Im Andern gang befunden:

110. Ein Weib, die ihr Harr helt, mit einen Mohr.
111. Ein Lange Daffel, ein Danz, Augspurgerisch geschlecht.
112. Ein Weibes brust-bilt.
113. St. Sussana mit den Juden Alten.
114. Leda mit den schwon vnd 4 Kindlein.
115. Abrahambs Sohn mit seiner Mutter hinwek gefüert Wirdt.
Af *Otto van Veen?* — Granberg n:r 191.
116. Ein Nakendt Weib Ligendt.
117. Venus vnd Mars.
118. St. Johanes mit einem Lamb.
119. Ein Vornembes stük.
120. Des Deofrasti Konterfeht.
121. Maria mit dem Kindl sambt 2 andern Figuren.
122. Judith mit dess Holloferno Kopf.
123. Venus ligendt mit Cupido.
124. Lucretio vnd Compinelo.
125. Ein Weib die Ihre Harr helt.
126. Zwey Kauff-leith mit Ihren Raittungen.
127. Eine Ligende Venuss mit Cupido.
128. Lucretia.
129. Sillingo vnd Pann.
130. Satir vnd Phomena.
131. Pluto mit Proserpina.
132. Dedalus vnd Igarus.
133. Ein geharnischter Fendrich.
134. Orfeus mit einer Haut bekleit sambt 2 Satir.
135. Ein geharnischter Man mit ein schwerdt.
136. Ein Verbultes Weib, Welche einen Alten in Port greifft.
137. Perg Quirinäll.
138. Eine Köchin.
139. Ein obst-Markt mit einem Ecce Homo.
Bueckeleer. — Granberg n:ris 166—168.
140. Ein Mussica.
141. Die gebuhrt Khristy.
142. Ein Ligende Venuss.
143. Venus vnd Cupido.

144. Judith.
145. Maria Magdalena.
146. Venuss vnd Cupido.
147. Eine andere Maria Magdalena.
148. Adam vnd Eua.
149. Danaes mit dem gülden regen.
150. Sillinge vnd Pann.
151. Danaes mit dem gülden regen ein Anders stük.
152. Ein Vornembes stük mit Troyanischen Historien.
153. Ein Marien-bilt mit dem Kindl.
154. Leda mit dem schwan vnd andern Fügurn.
Af *Correggio*. — Granberg n:r 2.
155. Sussana in Badt mit den Zwei Alten.
156. Raptus Hellenä. (Jfr n:r 35.)
157. Troyische Historien.
158. St. Pettri vnd Jacobi Füsch-Zug.
159. Ein Landtschafft mit nakenden Weibern.
160. Adam vnd Eua darbey Abel vnd Cain.
161. Eine Dorff-blündrung.
162. Eine Landtschafft mit Soldaten, mit Ecce Homo, dorbei ein Füschmark.
Af *Bueckeleer*. — Granberg n:ris 166—168.
163. Ein Kichel.
164. Die Arche Noe.
165. Ein Nakendt Weib hatt eine Pfeiffe, dorbey ein Lautenschlager.
Tizianos Venus. Cambridge. — Granberg n:r 31.
166. Ein stük darauff der Sundt-fludt.
167. Ein ander Füschmark mit ein Ecce Homo.
Af *Bueckeleer*. — Granberg n:ris 166—168.
168. Eine Kopey nach Coregio.
169. Ein Ligendte Venuss mit 2 Dauben, dorbey Cupido.
170. Judicium Paris.
171. Ein Pfeiffer.
172. Ein schlaffende Hürsch.
173. Ein Füschmarkt, wie Khristus St. Petter erscheint.
Af *Bueckeleer?* — Granberg n:ris 166—168.
174. Ein Landtschafft mit einer Heyfexung.
175. Ein Weibes Konterfeht.
176. Wie die Junkfrauen den Dauit nach Jerusallem Einhollen.
177. Die Aussführung Christy.
178. Mercurius.
Nationalmuseum n:r 1073?

179. Ein Vornembes stük, Wie Isak seinem Sohn den Seegen gibt.
180. Judith mit des Holloferna Kopf.
181. Vier Konterfeht von lauter frichten vnd gefligl.
182. Ein Konterfeht von lauter blumen.
183. Ein anders dergleichen.
184. Ein anders dergleichen.
185. Ein anders dergleichen, der Kopf von Thürn östen.
186. Ein Landtschafft Callisto mit nakenden Weibern.
187. Die Hochzeit Persei, Wie sie einander tott schlagen.
188. Ein Konterfeht einer Flora.
189. Venus ligent, dorbey ein Satir vnd Cupido in Wald.
190. Ein Maütner.
191. Ein Konterfeht, so ein Buch in der Handt.
192. Ein anders Konterfeht.
193. Dess Ariost Konterfeht.
194. Wilhelmuss a Porta Konterfeht.
Guglielmo della Porta, it. skulptör, † 1577.

195. Thomas dela porta Konterfeht.
196. Johanes Babtist dela porta Konterfeht.
Giovanni Battista Bianchi, it. skulptör, † 1605.

197. Andrea della porta Konterfeht.
198. Allesandra's Victoriuss Konterfeht.
Allessandro Vittoria della Volpe, it. ark. o. bildh., † 1608.

199. Johanes Contarenuss Konterfeht.
Giovanni Contarini, it. målare, † 1605.

200. Martinuss Congeluco Konterfeht.
201. Lienhardt da Vinci.
202. Franziscuss Salviati pollitinuss fecit.
203. Lucas Congiassiuss.
Luca Cambiaso l. Congiaso —.

204. Leonardo de pundi.
Leandro da Ponte, kallad Bassano, it. målare, † 1623.

205. Jacob de pundi.
Jacopo da Ponte, kallad Bassano, Leandros far, it. målare, † 1592.

206. Albrecht Türer Konterfeht.
207. Paull Dellores(?).
Paolo Veronese?

208. Des Coreggio Konterfeht.
209. Marguss Anthoniuss portenon.
Troligen menas, fastän förnamnen äro oriktiga, Giov. Antonio da Pordenone, it. målare, † 1539.

210. Michael Angelus Buonaroti.
211. Raphael Urbino pictor.
212. Titianus Konterfeht.
213. Ein Path Veneriss in einer Landtschafft.
214. Ein Konterfeht mit einer Fiollen.
215. Ein ander Konterfeht, in einer Handt ein Viol, in andern ein Tiegel.
216. Ein Weibes Konterfeht.
217. Ein Weib mit einem Mohr, so ein spiegl in der Handt.
Tizianos »l'Esclavonne»? — Granberg n:r 38.
218. Maria Magdalena.
219. Ein Weib mit Zweyen Kindern.
220. Ein Sizender Hass.
221. Ein Weibes Konterfeht.
222. Ein anders brust-bilt mit einem spiegl in der Handt.
223. Ein Pauern kürmüss.
224. Wie die Tochter Ihren Vatter in gefenknüss Säuget.
Af *Georg Penz?* — Granberg n:r 152.
225. Ein Landtschafft mit dem Samaritern.
226. Drey schlaffende Pauern.
227. Ein Paur mit der Peyrin beim Drunk.
228. Ein Sackpfeiffer mit ein Weib.
229. Isak gibt Jacob den Seegen.
230. Eine schene Landtschafft, Wie Christus St. Petter auf de Möhr erscheint.
231. Ein Pulschafft.
232. Ein Weibes Konterfeht.
233. Eine Landtschafft mit Göttern.
234. Rudolphus quartus Erzherzog von Österreich.
235. Ein Konterfeht auf Papir.
236. Eine Landtschafft oder Perkwerch.
237. Des Rudolpho Erzherzog von Österreich Konterfeht.
238. Ein schenes stük.
239. Kaysser Rudolpho Konterfeht.
240. Der Königin Kunigundo Konterfeht.
241. Tiomasanes.
242. Ein Landtschafft.
243. Ein Nachtstük mit allerhand spiel.
244. Ein Kuchl mit 2 Fügurn.
245. Adam vnd Eua.
246. Ein Landtschafft, dorin Loth mit seinen 2 töchtern.
247. Adam vnd Eua, ein ander stük.

248. Venus Vnd Mars mit einem Ross, welches Cupido hält.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 41.
249. Ein Nachtstük dorbey ein Licht vnd Konfekt.
250. Dess Sallomons Sohn Roboam.
251. Die Geisslung Khristy.
252. Mercuriuss, Venus vnd Cupido.
253. Narcisus, wie er in Brunen schauet.
254. Eine Flora mit einem Spiegl in der Handt.
255. Eine Landtschafft mit dem Fedando.
256. Eine Landtschafft, dorin ein Pilgramb mit ein Engl.
257. Die historia Susana, wie sie der Daniel von Tott erret.
258. Die fisio Ecechiälis Prophetä.
259. Ein Landtschafft Dedalo vnd Icaro.
Nationalmuseum n:r 259?
260. Ein ander Landtschafft mit Neptuno auf dem Möhr.
Nationalmuseum n:r 260?
261. Susana mit deren zween Alten.
262. Ein Obstmarkt.
263. Eine Kuchl.
264. Eine Landtschafft.

Im gängl Zwichen denen gallörien:

265. Kaysser Ferdinando Konterfeht.
Af *Georg Penz?* — Granberg n:r 151.
266. Sigismundi Wattor Konterfeht. [König Midas mit der Vndugent.
267. Ein Pauer mit einem bescheid Essen.
268. Dess Peren Knigerdumb Konterfeht.
269. Ein Marienbilt mit dem Kindl Jesu.
270. Ein anders Marienbilt mit dem Kindl, St. Anne, Joseph vnd Musici.
271. Ein anders bilt mit dem Kindl vnd Joseph.
272. Loth mit seinen Zwo Töchtern.
273. Lucretia.
274. Kaysser Rudolph Stadua mit Villen Poetischer Beteitung.
275. Ein Panket der Götter.
276. Donaes mit den gülden Regen.
Jfr n:ris 149, 151 & 282. *En* af dessa taflor är *Correggios,* men hvilken?
277. Jupiter vnd Semelle in Bley.
278. Venus, Cupido, Ceres vnd Bachus.
Gillis Cognet? Denna l. 527 trol. n:r 385 i Nationalmuseum.
279. Ein Landtschafft, Wie Johanes Christum dauffet.

280. Ein Landtschafft, wie Christus St. Peter erscheinet.
281. Eine Landtschafft, Wie die Soldatten die Pauern Iberfallen.
Af *P. Brueghel d. y.?* — Granberg n:r 173.
282. Danaes abermall mit dem gülden Regen.
283. Neptunus, Amphitrite auff dem Möhr.
284. Wie Jacob auss dem Landt Zeuth.
285. Jacob vnd Essau.
286. Ein Mehr-Driumph von allerley Mehr Wunder.
287. Abermall wie Isac dem Jacob den Segen gibt.
288. Raptus Saminarius.
Af *Salviati?* Jfr dock n:r 5. — Granberg n:r 58.
289. Ein jüngst gericht.
290. Ein Konterfeht, so ein giesspek mit frichten in der Hand.
291. Eine Mussica von Jung-frawen.
292. Venuss, die in Spiegl schauet, so der Cupido helt.
Troligen *Tiziano* (kopia eft.). — Granberg n:r 32.
293—310, 18 stük. Item auf der Pank Nacheinander stehen 18 stük von allerley schensten gemell.

Wieder auff der Erdten:

311. Ein Kriegl mit blumen.
312. Acteon, Wie er Von schwein erschlagen.
313. Ein Rothes Kriegl mit blumen.
314. Ein herdt mit Viech.
315. Des Reichen Man Sohns in gartten.
316. Ein Niederlenderischer Danz.
317. Eine Lange Daffel mit Möhr-füschen.
318. Ein Andromada mit Persieus dorbey viel Fügurn.
319. Die Brunst Troë.
320. Ein Weibes Konterfeht.
321. Ein Landtschafft mit 2 Person, die mit einander Kurz weilen.
322. Eine Kopf-Wexlung.
323. Eine Landtschafft, Wie die Zwey jünger nach Ehmauss gehen.
324. Dass Eheprecherisch Weib.
325. Der grosse Füsch-Zug.
326. Die Zehrstehrung Troë.
327. Eine Landtschafft.
328. Ein Düsch mit Obst, dorbey ein Popegey.
329. Ein andere Landtschafft mit den zwey Jüngern.
330. Ein angesicht von Rueben.
331. Ein anderes Angesicht von allerley gepratenen.

332. Ein Landtschafft mit einer Soldaten blinderung.
333. Wie Noe opfert.
334. Ein Angesicht von Kreittern.
335. Der Sündt-Fludt.
336. Pluto vnd Proserpina auf dem Wagen.
337. Wie die Pauern die Soldaten schlagen.
338. St. Khristophoruss auf dem Möhr.
339. Eine Pauern Kürmiss.
340. Die Ruina von gotho.
341. Titius mit den Ketten mit dem Adler.
342. Ein Prenendt Nachtstük.
343. Ein Taffel mit 4 lachenden Personen.
344. Ein Perspektif mit einer Mächgerada.
345. Ein Pullschafft mit einem Mohren.
346. Ein Soldatten blinderung.
347. Ein Prandt bey dem Mehr.
348. Ein Perspektif lautten.
349. Ein Perspektif Pallast, Wie sie Pollon spillen.
350. Ein angesicht von gefligel.
351. Ein anderes von Frichten.
352. Der Präger Sohl.
353. Ein Mattematica.
354. Des Bachi Konterfeht.
355. Maria, Elisabeth vnd dass Kindl.
356. Ein Perspektifischer Dempel.
357. Ein Feuers-Prunst.
358. Eine Hauss-Haltung.
359. Loth mit seinen 2 Töchtern.
360. Ein Landtschafft, Wie 4 blinde einander führen.
P. Brueghel d. ä:s berömda tafla i Neapels museum, eller en repetition däraf. — Granberg n:r 172.
361. Venus vnd Cupido.
362. Mercurius mit der Feder gerissen.
363. Ein schene grosse Daffel, dorauff Venuss, Ceres Vnd Bacchus mit der Feder gerissen.
364. Juno mit der Feder gerissen.
365. Mars mit einem schwerdt Nakendt.

An der Mauer bey dem Fenster:

366. Judits mit der Hollaferna Kopf.
367. Wie die Königin von Saba den Salamo zur Abgötterey verführet.

368. Ein Nar mit einer Semel.
369. Ein unaussgemachtes stük.
370. Eine Landtschafft mit St. Fransisko.
371. Lucretia.
372. Mercurio in gestalt eines Hürtten.
373. Diana mit deren Hundten.
374. Eine Mäschgärada.
375. Ein Weisser Rab.
376. Ein Indianisch Thier.
377. Ein Hürdt.
378. Die Stadt Romm.
379. Juno mit den Pfaben.
380. Ein harigen Weibes Konterfeht.
381. Ein tüsch mit frichten.
382. Ein anders dergleichen von frichten.
383. Ein Konterfeht.
384. Venuss vnd Cupido.
385. Ein Mark von allerley frichten.
386. Ein Feyers-brunst.
387. St. Petters Konterfeht.
388. Ein ander Kopff von allerley gefligl.
389. Ein Vndterschidliche fügur.
390. Diana mit den hundten.
391. Eine Landtschafft mit einen Romanyschen gebey.
392. Don Jullia Conssagae Konterfeht.
393. Ein Indianisch Thier.
394. Ein Möhr-Kaz.
395. Zwey Konterfeht beysamen.
396. St. Egidius in der Wüsten.
397. Juno mit den Pfaben.
398. Maria Magdalena brust-Bilt.
399. Adam vnd Eua.
400. Wie Hergelus vber die Vndugendt driumphirt.
Af *Paolo Veronese?*
401. Ein Weib, die Ihr Hemet auss-Zieht.
402. Pallas ganz Nakendt.
403. Eine Strassenräuberey.
404. Tentatio St. Anthoni.
405. Cleopatra.
406. Ein Indianisch Thier.
407. Dess Reichen Man Sohn, Wie er mit den Schwein isset in einer Rundten Landschafft von 3 Meistern zusamben gebracht.

408. Ein anders stük.
409. Zefirusz vnd Aurora.
410. Eine Flora.
411. Die Jagt Veneris, dorbey Jupiter.
412. Venuss vnd Adonis.
413. Die Arche Noe.
414. Ein Konterfeht.
415. Venus vnd Cupido.
416. Ein Landschaft mit dem Mondschein.
417. Die geburth Khristy.
418. Maria vnd Joseph mit dem Kindl.
419. Ein anderes die geburt Khristy.
420. Mercurius.
421. Ein Engel mit 3 kindl, Welche Kugl Welzen.
422. Loth mit seinen zwo Töchtern.
423. Eine Pauern Kürmuss.

Wo Man die Stiegen Im Spänischen Sohl gehet:

424. Diana in Path mit Acteone.
425. Ein Panket in einem gartten.
426. Ein Jäger mit ein hundt, dorbey ein Kopf.
427. Venus vnd Adonuss.
428. Lucretia, gering stük.
429. Ein Prust-bilt mit einem Lemoni in der Handt.
430. Wie Christus Maria Magdalena erscheint.
Correggio? — Granberg n:r 4.
431. Fructus Belli.
432. Venus vnd Adonus.
433. Ein gaukel-Spiell.
434. Ein Nahr vnd ein Nahrin.
435. Venus mit der Lauten.
436. Eine Türkische Soldanin.
437. Eine andere dergleichen.

Im Spanischen Sohl am gesimbs:

438. Ein Konterfeht von gebratenen gefligl.
439. Ein Pauern Mall-Zeit.
440. Drey Göttin.
441. Ixion.
442. Ein Mark.

443. Titius in der Höll.
444. Venuss vnd Cupido.
445. Eine Gloria.
446. Eine Vorduna auf dem Möhr in einer Muschel stehen, dorbey Cupido.
447. Diana mit Ihre zweyn Göttin.
448. Wie die Thugendt wider die Vndugendt streidt.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 43.
449. Ein stük, wie eine der andern Kranz auffsezt.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 44.
450. Mars, Venus vnd zwey Cupido dorbey ein Pfert.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 41.
451. Ein Man ligendt auff Welchen Cupido Stehet, dorbey 2. fügurn.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 48.
452. Der Babillonische Thurm.
453. Ein Weib, Welches zwey Männer bey denen Hendten helt, dorbey 2 Cupido.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 47.
454. Mercurius mit zweyen Weybern.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 39.
455. Mars, Venus vnd Cupido.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 46.
456. Ein Panket oder Mahl-Zeit.
457. Medusa Enthaubtung mit Pallas und pegasus.
458. Ein Panket, Wo die Centaur die hochzeit vigis Zerstehren Und die Weiber hinweknemen.
459. Venus Vnd Adonus.
460. Wie die Nattur in den Wolken getragen wirdt, vndter Ihr dass fruchtbare Erdtreich, ein schen stük.
461. Venus vnd Cupido, darbey Mars hinder einen Tebich.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 42.
462. Antromada vnd Persäus.
463. Venus vnd Cupido, dorbey ein Satir.
464. Zeres auff einem Weissen Ross.
465. Ein Pauer mit der Peyrin so Tanzen.
466. Ein glanzede Thugendt mit dem gewolt.
467. Danteli Visio mit Zwey Nakenden Weibern.
468. Caridas mit 3 Kindern vnd einen Engl.
469. Judith mit Abhauung des Holloferna Kopf.
470. Wie Sich die Vnthugendt zur Thugendt bekerdt.
471. Ixion, wie er nach ein Apfel greifft.
472. Vuolcanus vnd Venuss mit Ihren Kindern.

473. Dantalus auffn Rath.
474. St. Sebastian.
Af *Mantegna?* — Granberg n:r 21.
475. Ein Konterfeht von lautter Bücher.

Vndter dem gesimbs auf der Pank.

476. St. Johannes Wie er Predigt.
477 biss 483 seindt 7 stük auss dem Alten Testament.
484. Eine Kürchweihung, dorbey man allerley Völker speisset:
485. Ein Landtschafft, dorbei ein Pauren hoch-Zeit von Wasserfarben.
486. Eine Landschafft, dorin der Engl dem Verkündigt, dass er sterben wirdt.
487. Ein Daffel mit Feuers-brunst, dorbey die furia mit Vnderschidlichen Monstern.
488. Judicium Sallomonis.
489. Drey Weyber zu Ross.
490. Ein Markt.
491. Ein altes Weib, die Öpfel Pradt.
492. Ein Kuchl oder obst-Markt.
493. Ein Flora in Lust-Obst-Garten:
494. Eine Kuchl.
495. Venus vnd Cupido.
496. Mars, parnasus oder eine Musica.
497. Cupido, Wie er ein Vogl schiest.
498. Ein Markt Leondro.
Af *Leandro Bassano.*
499. Kaysser Rudolpho Conterfeht, als er Tott wahr.

Auff der Erden an der Pank Leinende:

500. Ein Konterfeht eines schenen schreib-Tüschs.
501. Ein Palcalon mit einer Thämäst.
Troligen af *Jan Massys.* Nationalmuseum n:r 507. — Granberg n:r 181.
502. Eine Landschafft, dorin des Reichen Mans Sohn, Wasserforbs.
503. Ein Mall-Zeit, gering stük.
504. Ein anderss alcolon mit einer Thömäss mit der Lautten.
505. Adam vnd Eua mit dem Bollnischen Wagen.
506. Der Babillonische Thurm.
507. Ein Konterfeht mit Einen gulden Vellus', ist dess Canzler auss Engellandt Konterfeht.

508. Dass Eheprecherisch Weib, wie sie vor Christo verklagt wirdt.
Troligen *Lucas Cranach.* Nationalmuseum 253 l. 1128. — Granberg n:r 146 & 147.
509. Ein fügur mit 5 streittenden Mennern, dorbey Weiber mit Kinder.
510. Zwey Rotte Pappogey.
511. Raptus Sabinarum.
Af *Giulio Romano?* Jämför n:r 6. — Granberg n:r 68.
512. Zwey Konterfeht.
513. Dass Jüngst-gericht.
514. Ein Kuchel.
515. Ein Weinende Braut.
516. Herodias mit St. Johanes.
517. Ein Gemehl mit Underschidlichen Fügurn, darunder ein Kruzefix.
518. Eine Landtschafft mit St. Hieronimo.
519. Einer Königin von Hispanien Konterfeht.
520. Ein Cleopattra.
521. Wie St. Johanes in der Wüsten Brediget.
522. St. Hieronimus.
523. Ein andere Weinendte Brauth.
524. Die Vestung Raab.
525. Ein Nakent Weib in einen Badt, dariber ein Adler, Welcher ein Pandofel in schnabel.
526. Wie Abraham auss dem Landt Zeuht.
527. Ceres, Venus vnd Bachus.
Jfr n:r 178.
528. Christy Nachtmall.
529. Juditium Salamonis.
530. Ein Panket in einem gartten.
531. Dass jüngst gericht.
532. Eine Landtschafft, dorin die Versuchung Christy.
533. Ein Juditium in Perspektif.
534. Adam vnd Eua.
535. Eine Kuhel von Plumen.
536. Ein Perspektif mit einem Lauttenschloger.
537. Wie Loth auss Sottoma vnd Comora gefiret Wirdt.
538. Ein Schüff dem Möhr.
539. St. Mauritius.
540. Ein Weibes Konterfeht.
541. Danae mit dem gülden Regen.
542. Diana.
543. Ein heydnisch Juramendt.
544. Ein Soldaten Mal-Zeit.
545. Ein Vnausgemachtes Konterfeht.

546. Die Eroberung Raab.
547. Ein Alte Pullschafft.
548. Eine Jagt.

An der Mauer bey denen Fenstern vnd Zwischen:

549. St. Johanes in der Wisten.
550. Venus vnd Satur.
551. Ein Perspektif, dorin ein Mahl-Zeit.
552. Ein Cleopattra.
553. Venus vnd Cupido auff Goldtstük.
554. Matematica.
555. Jagel, Wie sie einem Nagl im Kopf schlegt.
556. Lucretia.
557. Venus Spieglet sich mit Cupido.
558. Ein Perspektif mit einem Kruzefix, dorbey ein Totten Kopf
559. Dentatio St. Anthoni.
560. Die schuell Mercurj.
561. Ein doppeltes stük mit Pallas, dorüber ein Spiegl, dopelt.
562. Ein Romanisch gebey, Viel schaff.
563. Vitus vnd Dempus.
564. Ein Konterfeht per Dom-Modie de Austria gemahlt.
565. Ein Pfeiffer mit einer geigen.
566. Adam vnd Eua.
567. Die Zertchrung des Babillonischen Thurms.
568. Ein Panket der Götter.
569. Apollo vnd Cupido.
570. Diana, woriber ein spigl, dopelt stük.
571. Wie Loth auss Sotoma vnd Comora gefirt wirt.
572. St. Margaretha, ein schen stük.
573. Ein scharmizel.
574. Ein ander dergleichen.
575. Der Erz Engel Michael.
576. Kayser Maximilian Konterfeht.
577. Wie der Engl dass Holz schlegt, in Holz geschmitten.
578. Judicium paris.
579. Lucretia.
580. Die Erschaffung der Welt auf 2 fligl.
581. Ein stük mit 2 fligl, Mit judicium paris auf einen fligl, Wie Davit dess Vries Weib besicht auf dem andern, Joseph mit dess Puttiners Weib.
582. Adam vnd Eua.
583. Judicium paris.

584. Vnsser Frauen bilt, Wie sie stürbt dorbey die Appostellen.
585. Mehr andre stük 7, Welche zusamben gehörig Vnd Zerschlagen Wordten zu Friderici Zeiten In der Kürche.
586. Item biss 610. Die Zwelff haidnischen Kayser, mit deren Kayserin, jedes absonderlich Konterfeht.
610 stük.
641. Von 611 bis 641 Vndterschidliche Jagten von Wasserfarben.
642. Eine Daffel mit Füschen.

Im Neyen Sohl haben sich nachfolgendte stük gemehl gefundten:

643. Ein Stük mit Vndterschidlichen Fügurn sambt einem Weissen Pfert, dorbey der Herzog von Praun-Schweig Schlaffendt.
644. Ein Anders stük mit einem Weissen Pferdt, dorbey ein Adler.
645. Ein stük, Wie Dauit die Arche Noe als ein Opfer Dragen Last.
646. Ein anders stük mit etlichen fügurn, dorbey ein Weyses Pferdt vnd dess herzog von Praunschweig Konterfeht.
647. Harlando furioso, Wie er die gallern Zerprich.
648. Ein stük oder Landschaft, dorbey viel Fügurn.
649. Venus mit 3 Kindlen, dorbey ein Schwan.
650. Susana mit denen zwen Alten.
651. Drey Göttin.
652. Ein Möschgerade oder auff-Zug.
653. Hercelles vnd Diana mit Ihren zwey hundten.
654. Venus vnd Adonus dorbey Cupido.
655. Einer Freylen Konterfeht.
656. Ein ander Freylen Konterfeht.
657. Europa auff einem Weissen oxen.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 49.
658. Danaes mit dem gülden Regen.
659. Medusa Endthaubtung.
660. Bachus vnd Ceres.
661. Die Musica mit den Sirenen.
662. Ein Landtschafft, darbey allerhandt Auff-Zug.
663. Der Babilonisch Thurm, gross.
664. Danae abermall mit den gulden Regen.
665. Die Brunst Troe, gros stük.
666. Kayser Rudolpho's Zwey Konterfeht.
667. Ein gross Stük St. Michael.
668. Ein anders Konterfeht.
669. Friederici des dritten Bömischen Kaysers Sohnes Konterfeht.
670. Eine Magere Kuchl.

671. Ein Möhr-Krebs vnd Möhr-Muschel.
672. Des Jacob König auss Engellandt Sohnes Konterfeht.
673. Der Herzogin von Bockne Konterfeht.
674. Ein schlacht zu Wasser.
675. Des König Jacobi auss Engellandt Konterfeht.
676. Zwey grosse Hundt.
677. Dess Petteraschgo Konterfeht.
678. Zwey Fügurn, der Windter.
679. Der Herzogin aus Sauoni Konterfeht.
680. St. gauterbe Konterfeht.
681. Ein stük mit schlachten auf dem Möhr.
682. Der Cornellia Königin aus Zipria schwester Konterfeht.
683. Ein fügur Ligent, dorbey ein ander.
684. Der Herzogin aus Lottring Konterfeht.
685. Moriz Graff von Nassau Konterfeht.
686. Ein ander stük mit schlachten auf dem Mehr.
687. Königin von Hispanien Isabela des König Francisci aus Frankreich Tochter Konterfecht.
688. Kaysserin Anna ganz Konterfeht, alss sie noch Herzogin gewest.
689. Herzogin von Sofvoi Konterfeht, ganz.
690. Einer Freylein auss Lottring Prust-bilt.
691. Königin Maria von Engellandt Brust-bilt.
692. Isabella geboren von Pappogey Kayssers Carlo quinte gemahlin Konterfeht brust-bilt.
693. Einer Venedischen Thamas brust-bilt.
Af *Palma Vecchio?* — Granberg n:r 59.
694. Einer Herzogin von Mandua, dess Herzog auss Lottring gemahlin, brust-bilt.
695. Einer Freylin Konterfeht, ganz.
696. Einer andern Prinzesin Konterfeht, ganz.
697. Der Königin aus Engellandt brust-bilt.
698. Freyle Hetwig dess Herzog auss Praunschweig Tochter Konterfeht, ganz.
699. Kaysserin Anna alss Erzherzogin Konterfeht, ganz.
700. Eine Freylein auss Lottring brust-bilt.
701. Prinzesin von Orannien dess von Bayern Tochter brust-bilt.
702. Herzog auss Bayern gemahlin Konterfeht, ganz.
703. Einer Freylein von Broy Konterfeht.
704. Ein anderer Freÿlein von Broy Konterfeht, ganz.
705. Des Herzog von Praunschweig Zwergen Konterfeht.
706. Einer Erzherzogin Konterfeht ganz.
707. Einer Niderlendischen Tàmass Brustbilt.

708. Der Königin Maria auss Frankreich Konterfeht.
709. Widia Comedie Konterfeht.
710. Margaretha von Consstago Konterfeht.
711. Friederici Töchterl Konterfeht.
712. Einer Englischen Thämass Konterfeht.
713. Des Hädelbergers Mutter Konterfeht.
714. Leonora dess grossherzog Ferdinandi von Florenz Tochter brust-bilt.
715. Der Princesin von Rüssmundt in Engelland Konterfeht, ganz.
716. Einer anderen Englischen Tamass Konterfeht.
717. Des Palz-Graffen Tochter Konterfeht, ganz.
718. Dess Bischoff von Kandelberg in Engellandt Konterfeht.
719. Dess König auss Frankreich Henrici Konterfeht.
720. Der Pfalz-Greffien Konterfeht, ganz.
721. Einer Englüschen Thämass Konterfeht, Klein.
722. Prinz Heinrich aus Engellandt Konterfeht, ganz.
723. Des Pfalz-Graffen Sohn Konterfeht ganz.
724. Einer Prinzesin auss Engellandt Konterfeht, ganz.
725. Dess König aus Engellandt Konterfeht, ganz.
726. Dess König auss Frankreich Sohn brust-bilt.
727. Dess Pfalz-Graffen Schwester Konterfeht.
728. Einer Englischen Thämass Konterfeht.
729. Annae, Dei gratia Magne britanie, francie et infernie Reginae Konterfeht, ganz.
730. Zwey Fügurn, der Herbst.
731. Kaysser Maximilian Konterfeht, ganz.
732. Der Frülling mit 2 Fügurn.
733. Kaysser Maximilian's gemahlin Konterfeht.
734. Carlo quarto Conterfeht.
735. Kaysser Rudolpho schwester Signora Margareta Konterfeht in geistlichen Habit ganz.
736. Erzherzog Leopoldi in geistlichen Habit Konterfeht ganz.
Otvifvelaktigt *Frans Luycx'* tafla n:r 501 i Nationalmuseum. — Granberg n:r 187.
737. Ein anders Kleiners dergleichen geistliches Konterfeht.
Ärkehertigens bröstbild på Gripsholm?
738. Ein gescheket Indianisch Pferts Konterfeht.
739. Ein Plass-balg Fliker.
740.
741.
742. Fünff Vndterschidlicher Pfert Konterfeht.
743.
744.

745. Eines grossen Wiltschweins Konterfeht.
746. Eines Weissen Hürchen Konterfeht.
747. Michael Vallachie et Transiluanie Woiwoda Konterfeht.
748. Ein Vnaussgemachtes Konterfeht.

An denen Saillen Lainende:

749. Kaysser Carlo quinti Tochter Konterfeht.
750. Herzog von Florenz Tochter Konterfeht ganz.
751. Ein Prinzesin Konterfeht ganz.
752. Einer Englischen Tämass Konterfeht ganz.
753. Carolla von Pourbon Herzogin von Montpanssier.
754. Kaysserin Anna Alss Erzherzogin Konterfeht ganz.
755. Ein Prust-bilt dorbey ein Lemoni.
756. Anna Catharina Herzogin Consogni Konterfeht ganz.
757. Ereniae Turce Konterfeht.
758. Venus vnd Cupido, dorbey Mars mit 3 Kindl.
759. Einer Herzogin von Florenz Konterfeht.
760. Einer Freylin auss Bayrn Konterfeht.
761. Einer Freylein auss Souoie Konterfeht.
762. Der Infantin auss Hispanien Konterfeht ganz.
763. Ein Prinzesin auss Engellandt Konterfeht ganz.
764. Ein blatt von Callisto.

Bil. II.

MARKIS DU FRESNE'S
"INVENTAIRE DES RARITÉZ QUI SONT DANS LE CABINET DES ANTIQUITEZ DE LA SÉRÉNISSIME REINE DE SUÈDE, FAIT L'AN 1652".

(I Kongl. Biblioteket.)

Les Tableaux.

De Mr Spiring.

1. Un tableau representant en peinture un petit garçon, une seruante et un filandier, auec un chassis noir de bois d'ebene, donné par Sieur Spiring. (Rendu.)
   Af *Gerard Dou?* — Granberg n:r 197.
2. Un petit tableau ou une seruante hache dela choux. (Rendu.)
   Af *Gerard Dou?* — Granberg n:r 198.
3. Un petit tableau ou un homme joue du violon selon la tabulature. (Rendu.)
   Af *Gerard Dou.* — Granberg n:r 196.
4. Un tableau representant une vieille auec un liure et sa quenouille. (Rendu.)
   Af *Gerard Dou.* — Granberg n:r 199.
5. Un tableau ou un viellard se met a escrire ayant deuant luy un liure un globe et un charnier. (Rendu.)
   Af *Gerard Dou.* — Granberg n:r 195.
6. Dito, ou un viellard tient ala main un horloge de sable. (Rendu.)
   Af *Gerard Dou.* — Granberg n:r 200.
7. Dito, representant un moine auec un liure et un crucifix deuant luy. (Rendu.)
   Af *Gerard Dou.* — Granberg n:r 201.
8. Dito, auec un papillon qui tire son mancher d'un cocquille de noix. (Rendu.)
   Holländsk.
9. Dito, ou est peint une Hollandoise qui fait du passement. (Rendu.)
   Af *Gerard Dou.* — Granberg n:r 193.
   »Rendu» betyder att Kristina, före sin afresa, till Spiering återställde dessa taflor, som icke intresserade henne.

De la chambre de Sa Majesté.

10. Un tableau en detrempe representant des provinces.

Du Sr Blom.

11. 4 tableaux peints en forme de medailles auec un chassis noir débene.

Dans la chambre de la Royne.

12. Un tableau ou est representée l'histoire de se pauure homme qui fut blessé par voleurs sur le chemin entre Jerusalem et Jericho.
13. 18 tableaux qui sont des carthes contenans la description de pais, doñez par le Resident de Suede qui a residé en Portugal.
14. Un tableau ou est peint un homme et une femme sur un fond de cuiure, auec un chassis brun.

Prague.

15. Dito, en forme de province.
16. Dito, en perspective.
17. Dito } representans de prouinces.
18. Dito }
19. Dito, ou est peint un pot de fleurs auec un chassis brun.

Du Sr Mönickhofuen.

20. Dito, tableau des personages, acheté de Sr Mynickhofuen avec un chassis d'ebene.

Du Sr Liliehök.

21. Dito, de personages, donné par Mr Gustaue Liliehök, sur un fonds de cuiure.

Du Seigr le conte Magnus.

22. Dito, l'image de la Ste Vierge auec Jesus Christ sur les bras, et son mary Joseph sur un fonds de cuiure.

De la chambre de Sa Majesté.

23. Dito, un tableau peint de plume auec des personnages.

De la chambre de meubles.

24. Dito, ou est peint un oiseau.
25. Dito, auec un pot de fleurs, des cigalles, des muches et des vermisseaux.
26. Dito, embelly d'un pot de fleurs, auec son chassis.
27. Un petit tableau rond auec des personnages et une flamme couuert de verre.

De la chambre de meubles.

28. Dito, auec un pot de fleurs.
29. Dito, ou est representé l'histoire de St Jean, ayant la teste coupée.
30. Dito, ou est peint une femme ayant des anges alentour d'elle.

Du Sieur Apelbom.

31. Dito, un tableau auec des escreuisses, des grenouilles, des cigalles et des araignes.
Tydl. en holländsk tafla.
32. Dito, ou est peint un chat, une table et un chandelier dessus.
33. Dito, auec des personnages couvertes de verre.

De la chambre de Sa Majesté.

34. Dito, ou est peint une ville, une mer auec un vaisseau.
35. Dito, auec des personnages en couleur rouge.
36. Dito, un tableau ou deux chiens sont tirès auec la plume.
37. 3 tableaux de paissage auec des chassis bruns.
38. Dito, un tableau de paysage auec un chassis noir.
38. Dito, auec une escreuisse dessus.
39. Un petit tableau auec un oiseau dessus.
40. Dito, de mesme façon.

Chambre de la Royne.

41. Dito, auec un pot de fleurs et un chassis noir.
42. Dito, auec des fleurs, des espies de froment et d'horge, et un chassis noir.
43. Dito, auec des fruits dessus.

De Prague.

44. Dito, auec un pot de fleurs et des oiseaux dessus.
45. Dito, un tableau de paysage, auec un chassis de bois d'ebene.
46. Dito, auec des fleurs, oiseaux et vermisseaux.
47. Dito, auec un pot de fleurs.
48. Dito, de paysage auec un chassis brun.
49. Dito, ou Jesus Christ porte sa croix.
50. Dito, ou Jesus Christ est a table auec ses disciples.
Trol. *Scarsellinos* tafla. — Granberg n:r 79.
51. Dito, ou est peint une femme ayant une faucille trenchante a la main.
52. Dito, auec toute sorte d'oiseaux et un chassis noir.
53. Dito, auec des personnages et des regions et un chassis brun.
54. Dito, auec des pais, et une femme sur un pot de fleurs.
55. Dito, ou est peint une prouince, une femme, et un pot rendant une flemme.

Du Sieur Blom.

56. Dito, auec des pais et une femme escheuelée, ayant aupres d'elle un livre.

De Prague.

57. Un tableau ou un serpent tient une femme par la poitrine.
58. Dito, auec des prouinces, des personnages et un ange dessus.
59. Dito, auec des prouinces et des personnages sur un fonds de cuiure.
60. Dito, auec un pot de fleurs dessus et un chassis d'oré.
61. Dito, auec des prouinces et personnages.

De la chambre de meubles.

62. Un petit tableau avec des provinces et des personnages.
63. Un tableau rond dans un estuy brun.
64. Un petit tableau auec un oiseau dessus.

De la Royne mere.

65. Un tableau de paysage, auec un homme, une femme, un petit garçon et une vache dessus.

En la chambre de Sa Majesté.

66. Un petit tableau, ou est designé une femme, auec la plume, tenant a la main une boite.
67. Un tableau ou, par trait de plume, est designé un petit garçon auec un pot ala main.
68. Dito, auec des prouinces et la Ste Vierge portant Jesus Christ sur les bras.

En la chambre de la Royne.

69. Un petit tableau de paysage et un viellard dessus auec un lion, enchassé de bois d'ebene.
    En Hieronymus.

De Mlle Christine Baneer.

70. Dito, auec un homme et une femme dessus, donné par Madamoislle Christine Baneer.

En la chambre de la Reine.

71. Dito, ou est peint un poisson, enchassé d'ebene.

De la chambre del'Espargne.

72. Dito, auec des personnages et un chassis graué.

Dans la chambre de Sa Majesté. Du Sieur Spiring.

73. Dito, ou est peint un moine estant a genoux auec un liure et un crucifix deuant luy, enchassé de bois d'ebene. (Rendu.)
  Af *Gerard Dou?*

74. Dito, ou une vieille escorie des pommes, auec un siege auprès d'elle, enchassé de bois d'ebene. (Rendu.)
  Af *Gerard Dou.* — Granberg n:r 194.

De Sr Paulpeski.

75. 5 petits tableaux auec des prouinces et des vieux edifices sur un fonds de toile que Sr Paulpeski a fait peindre a Rome.

De Prague.

76. Un petit tableau ou est peint un Ange ayant un tableau de pierre aupres de luy sur un fonds de toile.

77. Dito, ou une femme tient aux mains un plat plein de roses, sur un fonds de toile.

NB. 78. Dito, ou est peint une femme auec un cigne et des petits garçons près les pieds.
  Af *Andrea del Sarto.* — Granberg n:r 25.

79. Un grand tableau representant un homme accompagné d'une femme et d'un Cupidon auec un cheual derriere.
  Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 41.

80. Dito, ou est representé un homme blessé d'un Sanglier avec un Cupidon, qui lui tient la teste, et une femme aupres de luy.
  Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 39.

81. Dito, ou est representé une femme, un Cupidon et deux petits garçons qui eprouuent del'or.
  Correggios »Danaë». — Granberg n:r 1.

NB. 82. Dito, avec plusieurs femmes, dont l'une tient un cigne entre les bras.
  Correggios »Leda». — Granberg n:r 2.

83. Dito, une femme nue auec un homme qui joue du lut.
  Tizianos »Liggande Venus». — Granberg n:r 31.

84. Dito, ou est peint une femme nue auec un Cupidon qui la tire auec une flesche.

85. Dito, ou est peint un Jesuit, entre deux femmes.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 44.

86. Dito, ou est peint un Hercule auec une femme.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 43.

87. Dito, ou est peint Mercure, Venus et un Cupidon.
Kopia efter *Correggio?* — Granberg n:r 8.

88. Dito, ou est peint un homme, une femme nue et un cheual.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 42.

89. Dito, ou un Cupidon est a faire un arc.
Af *Parmigianino.* — Granberg n:r 23.

NB. 90. Un grand tableau ou est peint une femme nue, et une main qui s'estendant des nuages l'empoigne.
Af *Correggio.* — Granberg n:r 3.

91. Un tableau de moyenne grandeur ou est peint une femme, une robbe de nuit, et un Cupidon qui luy tient le miroir.

92. Un tableau de bois, ou une femme se pieque la poitrine auec un couteau.

93. Dito, auec une more et un petit garçon aupres d'elle sur un fonds de toile.

94. 5 longs tableaux tous de mesme façon et grandeur, auec des personnages romains, des batailles et des villes sur des fonds de bois.
Af *Giulio Romano.* — Granberg n:ris 68—73.

De Mr Bordelot. Dans la garde=robe. Elle n'a pas esté rendu.

95. Un petit tableau ou 3 femmes sont peintes d'or sur un fonds de pierre, avec un bord noir de bois d'ebene.

De Prague.

96. Un grand tableau ou est peint un homme romain et une femme endormie, auec un Cupidon aupres d'elle.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 46.

97. Dito, auec un homme et deux femmes dont l'une est assise sur un globe blanc, ayant un boucquet ala main.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 45.

98. Dito, un homme abuchi auec un Cupidon sur la poitrine, et deux femmes aupres de luy, sur un fond de toile.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 48.

99. Dito, deux hommes auec une femme entre eux, et deux Cupidons aux costez sur un fonds de toile.
Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 47.

100. Dito, un Mercure, deux femmes, et une table entre elles, sur de la toile.

Af *Paolo Veronese.* — Granberg n:r 40.

Du Sieur Blom.

101. Dito, ou est peint sur du bois une piece de chair.
102. Dito, ou est l'image de Susanne et deux vieillards, en chassis noir.
103. Dito, auec une piece de viande et des personnages dessus, sur un fonds de bois.

Du Sieur Spiring.

104. Dito, ou est peint Lot, auec ses deux filles.

Holländsk. *Gerard Dou?*

De Prague.

105. Dito, Adam et Eue sur un fonds de bois. (Donné au roy d'Espaigne.)

Kanske en *Albrecht Dürer?* Hans två taflor i Madrid?? — Granberg n:r 144.

NB. 106. Dito, ou est peint une touff de fleurs, auec un chassis noir d'ebene et des anneaux dorés dessus, tout fait par un jesuit a Antuerpe.

Af *Daniel Seghers.* — Granberg n:r 165.

107. Dito, ou sur un fonds de bois est peint un rocher et des personnages.
108. Dito, ou sur un fonds de toile est peint le roy Sardanapale, qui est a filer auec plusieurs femmes alentour.

Af *Rubens.* — Granberg n:r 166.

109. Dito, auec des personnages et toute sorte de bestail sur un fonds de toile.
110. Dito, auec des personnages, plusieurs femmes, et un petit enfant sur un fonds de toile.
111. Un grand tableau auec des prouinces et plusieurs personnages sur un fonds de toile.
112. Dito, avec des prouinces et des personages, ou un viellard baisse une sirene, sur de la toile.
113. Dito, ou est peint une femme nue estaut couchée auec un Cupidon, sur dela toile.
114. Dito, ou est representé un festin, des personnages et prouinces, sur de la toile.
115. Dito, ou Josep est ala chasse, et une femme qui le tient, sur un fonds de la toile.

Sannolikt menas här *Tizianos* »Venus och Adonis». — Granberg n:r 30.

116. Dito, ou sont peint 4 femmes et un homme, sur dito.
117. Dito, des prouinces, des personnages et un paon, sur dito.
118. Dito, ou une femme est attachée a un arbre, et un homme se bat contre un dragon, sur dito.
119. Dito, ou un homme emporte une femme par force, sur dito.
120. Dito, ou est peint toute sorte des bestails, sur dito.

Du Sieur Spiring.

121. Dito, ou sont des prouinces et des femmes qui se desguisent, sur dito fonds, auec un chassis noir.
Holländskt genrestycke.

De Prague.

122. Dito, ou est peint Joseph, auec tout son train et ses betails.
123. Dito, plusieurs hommes et femmes nues, sur fonds de toile.
124. Dito, ou Susanne vat au bain et deux uieillards la suiuent.
125. Dito, auec des prouinces, personnages et plusieurs cupidons, sur dito.
126. Dito, ou on est a coupper des grappes, peint sur bois.
127. Dito, ou Susanne se baigne; *item* deux vieillards, peint sur mesme piece de bois.
128. Dito, ou est peint Adam et Eue, avec des prouinces, sur un fonds de bois.
129. Dito, auec des utensiles de cuisine et une uieille rotissant des pommes, sur un fonds de bois.
130. Dito, des personnages et utensiles de cuisine.
131. Dito, auec des prouinces, personnages, utensiles de cuisine, ou un vieillard est a mancher des pois, dont se mocque sa femme, sur de la toile.
134. Dito, assorty des personnages et des femmes, auec toutes sortes de fruits, sur du bois.
Af *Bueckeleer*. — Granberg n:ris 166—168.
135. Dito, ou est designé un grand lac, avec un navire et deux montagnes auprès.
136. Un grand tableau assorty de personnages qui sont a chasser aux cerfs, sur bois.
Trol. *Lucas Cranachs* tafla n:r 257 i Nationalmuseum. — Granberg n:r 150.
137. Dito, dans lequel une femme tient un épée ala main auec une vieille derrière, sur un fonds de bois.
138. Dito, ou est peint une femme nue environnée d'un drap rouge, sur bois.

139. Dito, de paysage auec un grand cerf, sur du bois.
140. Dito, de paysage, auec des maisons ou on nourrit des pauures, sur du bois.
141. Dito, de paysage ou deux femmes ont un homme entre elles, sur du bois.
142. Dito, ou est peint en bleu une grande teste de bœuf auec autres mangeailles, sur du bois.
143. Dito, de paysage, ou on est en action de crucifier, sur du bois.

Du Sieur Spiring.

144. Dito, dans lequel sont representez un homme, une femme et deux petits garçons, auec un chassis doré, sur du bois.

De Prague.

145. Dito de paysage auec des montagnes, et un paysan qui est a a labourer la terre, sur du bois.
146. Dito ou est peint Saturne auec une femme et un Cupidon aupres de luy, sur bois.
147. Dito ou sont peints des personnages et plusieurs autre choses estrangez.
148. Dito, de paysage, auec des personnages, et un Mercure qui joue de la fleute, sur du bois.
149. Dito, auec des personnages, ou un homme taille en pieces un enfant.
150. Dito ou est peint un Neptune auec une Sirene, sur un fonds de toile.
151. Dito des paysages, auec des personnages et des bestails, sur de la toile.
152. Dito, des paysages auec des maisons et une armée, sur du bois.
153. Dito ou l'une de deux femmes est habillée en robbe verte sur du bois.
154. Dito, ou un Cupidon tient un miroir deuant une femme nue.
   Den gamla kopian eft. *Tiziano.* — Granberg n:r 32.
155. Dito, des paysages auec des montagnes et deux oiseaux dessus sur du bois.
156. Dito, des paysages, auec des personnages qui sont: Bacchus et sa compagnie.
   Jacob Jordaens? — Granberg n:r 167.
157. Dito, de paisage, auec des personnages et des montagnes sur de la toile.
158. Dito de paysage, et trois femmes nues sur bois.

159. Dito, ou sont peint Adam et Eue sur du bois.
160. Dito, un homme et une femme, auec un enfant aupres d'eux sur du bois.
161. Dito, une porte triomphale et un homme sur un cheval volant dessus.
162. Dito, dans lequel sont peints deux hommes et une femme nue sur du bois.
163. Dito, ou des personnages qui sont a forger du fer sur du bois.
164. Dito, representant un diable, qui lie des hommes a chaines sur du bois.
165. Dito, representant des uilles, des nauires et un chariot a quatre cheuaux tombant des nuages sur du bois.
166. Dito, ou une femme est ala chasse sur du bois.
167. Dito, une femme nue avec un Cupidon sur dito.
168. Dito, auec une femme nue maniant une picque sur du bois.
169. Dito, ou est peint Adam, sur du bois.
170. Dito, de bois, representant Eue.
171. Dito, des paisages auec des monts, des lacs et des nauires sur du bois.
172. Dito des paisages auec des personnages, un vieillard et une fille auec un Cupidon sur du bois.
173. Dito, ou Mercure est accompagné de plusieurs deesses sur du bois.
174. Dito ou est peint un lac auec beaucoup de nauires sur du bois.
175. Dito, representant un nombre de dieux marins et de deesses sur du bois.
176. Dito de paysage auec des hommes qui font une bataille sur du bois.
177. Dito, auec des estoffes de cuisine et beaucoup de fruits sur du bois.
178. Dito, auec des personnages et plusieurs bestails sur de la toile.
179. Dito, ou est representée l'histoire de Jesus Christ jettant les trafiqueurs hors du temple sur de la toile.
180. Dito, representant des personnages des uilles, et toutes sortes de fruits, sur du bois.
181. Dito ou sont des temples et des personnages sur de la toile.
182. Dito, de paysage, auec des personnages et toutes sortes de bestails sur de la toile.
183. Dito de paisage, auec des personnages et un ange estant en l'air, sur de la toile.
184. Dito, ou les sirenes jouent de toutes sortes d'instruments, sur du bois.

185. Dito des paisages auec grand nombre de dieux et deesses qui jouent des instruments sur de la toile.
186. Dito un grand tableau de paisage auec des personnages et un chassis doré autour sur du bois.
187. Dito de paisage auec des personnages ou un homme tient une cheure, et un enfant la tette.
188. Dito de paisage auec des personnages et des bestails, sur de la toile.
189. Dito, representant deux femmes nues sur du bois.
190. Dito, representant une femme nue.
191. Dito, representant un soldat estropié sur du bois.
192. Dito, representant une femme nue sur du bois.
193. Dito, ou grand homme tient entre les bras une femme, et un baston sur les epaules sur toile.

De Myniken.

194. Dito, de personnages auec des mangeailles et un chassis doré autour sur du bois.
195. Dito, de paisages et des armées, auec un chassis doré.
196. Dito, des montagnes, des lacs, et des personnages, et des balons, enchassé d'un bord doré.
197. Dito, representant un vieillard, auec un chassis doré, sur de la toile.
198. Dito, de paisage, auec des femmes et un enfant, sur de bois.
199. Dito de paisage, auec un lac ou on donne des combats, sur du bois.
200. Dito, une femme Romaine couverte d'un casque, sur de la toile.
201. Dito des paisages auec l'histoire de Jesus Christ sur du bois.
202. Dito, ou est peint un vieillard et une femme, auec une arquebuse et une bande d'oiseaux, environné d'un bord doré.

Lucas Cranach d. ä:s tafla n:r 258 i Nationalmuseum. — Granberg n:r 149.

203. Dito, ou est peint une femme auec une palme a une main, et a l'autre un boucquet, sur de toile.
204. Dito, representant la Ste Vierge auec Jesus Christ sur le bras, ou les trois Roy viennent pour luy sacrifier, sur du bois.
205. Dito, representant la Ste Vierge et les Anges, qui viennent pour adorer Jesus Christ, sur du bois.

De Prague.

206. Dito, representant Jesus Christ et des Juifs alentour de luy, sur du bois.

Lucas Cranach? Någon af hans båda liknande taflor i Nationalmuseum? — Granberg n:r 146 & 147.

207. Dito, ou est peint un vieillard auec une femme, sur du bois.
208. Dito, representant Mercure et autres figures dans les nues, sur du bois.
209. Dito, representant la Ste Vierge portant Jesus Christ sur les bras, sur du bois.
210. Dito, representant toute sorte de volailles.
211. Dito, fait par la plume, ou sont peints des arbres, des personnages et un Ange, qui est a tourner un fer aupres du feu, sur de la toile.
212. Dito, ou Jacques benit son fils Esaac, sur du bois.
213. Dito, ou une femme tient un miroir a une main, et a l'autre un rameau de roses, sur du bois.
214. Dito, des personnages, ou Daniel est a condamner Susanne, sur du bois.
215. Dito, des paisages ou sont des paisans qui couppent du bois, sur du bois.
216. Dito, ou est peint une porte de triomphe, auec des estendars et des persoñages, sur du bois.
217. Dito, ou est peint une femme nue auec un Cupidon aupres d'elle, sur du bois.
218. Dito, ou est peint un uieillard entre deux femmes, sur du bois.
219. Dito, de paisage, auec des campemens d'armées et des canons, sur du bois.
220. Dito, representant une femme nue qui retient Joseph par force.
221. Dito, representant Diana a corps nu, sur du bois.
222. Dito, une femme auec un Cupidon et deux pigeons aupres d'elle, sur du cuiure.
223. Dito, ou est representé le deluge, sur du bois.
224. Dito, ou sont des personnages et autres postures, sur du bois.
225. Dito, representant une femme nue, des maisons et des jardins, sur du bois.

Af *Jan Massys?* — Granberg n:r 184.

226. Dito, ou un homme est attaché a un arbre et blessé d'une fleche, sur du bois.

En af *Mantegnas* 6 taflor ur den hel. Sebastians lif. — Granberg n:r 21.

227. Dito, representant des paisages, des personnages et une flemme, sur dito.
228. Dito representant une femme nue couchée sur un drap rouge, sur de la toile.
229. Dito, des citrons et des citroniers, et des personnages.
230. Dito, des paysages et des edifices ou les paisans font leur festin.
231. Dito, ou Lucrece tue soy mesme.

232. Dito, ou est representé Moises auec un liure sous les aisles et la resurrection des morts.
233. Dito, une femme nue endormie dans son lit, sur du bois.
234. Un tableau de moyenne grandeur, representant une bataille et et les armes de l'empereur, sur un fonds de toile.
235. Dito, ou Jesus Christ est peint dans la lune auec un espée, sur du bois.
236. Dito, qui represente une femme auec un liure et une robbe des Indes, sur de la toile.
237. Dito, ou un danseur de moresques joue au instrument pour des uieilles, sur du bois.
238. Dito, Saturne et une uieille derriere, sur dito.
239. Dito, une femme habillée en robbe verte, et un petit chien blanc aupres d'elle.
240. Dito, un rocher, du feu et des personnages, sur du bois.
241. Dito, un garçon accompagné d'un grand chien, sur du bois.
242. Dito, un paisage et des personnages qui chassent aux cerfs, sur dito.
243. Dito, un paisage ou un berger mene un troupeau de brebis, sur du bois.
244. Dito, ou une femme nue joue du lut, et un Cupidon lui tient un liure, sur du bois.
245. Dito, une femme tenant a la main un citron et un pot de fleurs.
246. Dito, ou une femme tient un cerf blanc avec les mains, sur du bois.
247. Dito, representant une femme dans une eglise auec une robbe grise, sur dito.
248. Dito, ou un vieillard est a escrire et une uielle comte del'argent, sur dito.
Massijs?
249. Dito ou une trouppe de deesses jouent aux instrumens, ayant deuant elles des fruits, sur dito.
250. Dito, ou une femme nue force Josep a demeurer auec elle.
251. Dito, representant des estaffes de cuisine et une femme auec quantité d'oiseaux ala main, sur du bois.
252. Dito, un homme, un chien et la teste d'un sanglier dans un plat, sur dito.
253. Dito, une grande femme auec des fruits alentour d'elle, et un Saturne derriere, sur dito.
254. Dito sur du bois, 4 femmes nues, et un Cupidon auec un chien deuant les pieds.
255. Dito, representant des batailles en miniatures, sur du cuivre.

256. Dito, sur du cuiure, des paisages et des batailles en miniature.
257. Dito, des paisages et des batailles, sur du bois.
258. Dito, qui presente Jesus Christ en lestat de juger vifs et morts.
259. Dito, un Romain habillé en gris, monstrant auec le doict une uieille, sur de la toile, et du bois derriere.
260. Dito, representant des bandes d'ors des serpens et autres animaux, sur du bois.
261. Dito, sur cuiure, des paisages et armées, en miniature.
262. Dito, un homme un auec un espée desgainée sur l'espaule, sur dito.
263. Dito, la figure d'un homme portant une robbe noire et un collet autour du col, sur de la toile, collé sur le bois.
264. Dito, sur du cuiure, un lac auec plusieurs nauires.
265. Dito, deux femmes et des choses appartenantes a la cuisine deuant elles, sur du bois.
Af *Bueckeleer.* — Granberg n:r 172.
266. Dito un rocher, un paisage et un haut arbre, sur du bois.
267. Dito, un long tableau representant des romains, sur du bois.
Troligen af *Giulio Romano.*

De la Royne mere.

268. Dito un paisage ou une partie de femmes nues dansent autour d'un arbre, donné par la Royne mere.

De Prague.

269. Dito, representant quelques personnages, sur du bois.
270. Dito, representant des gens estropiez.
271. Dito, des personnages et un marinier habillé en vert, sur de de la toile.
272. Dito, ou un Roy Romain sacrifie a une image, sur de la toile.
273. Dito, une femme hollandaise et plusieurs arbres derriere elle, sur du bois.
274. Dito, une femme habillée en robbe bigarrée, auec un bouquet ala main, sur dito.
275. Dito, des nauires dans un lac, sur dito.
276. Dito, deux femmes, un Ange et Saturne, sur de la toile.
277. Dito, un grand pot de fleurs et deux petits garçons qui le tiennent sur du bois.
278. Dito, une femme nue, peinte sur une planche de bois.
279. Dito, des bergers qui quittent leurs trouppeaux.
280. Dito, des arbres, roses, et un lieure, sur du bois.
281. Dito, un homme auec une corbeille ala main, et une teste de veau dessus, sur dito.

282. Dito, un vieillard qui tette une femme, sur dito.
283. Dito, un chandelier, auec une chandelle bruslante, et un chat, sur du cuiure.
284. Dito, un homme joue de la fleuste et une femme du uiolon, sur du bois.
285. Dito, une femme auec une robbe rouge et une brune denuit dessus, sur de la toile.
286. Dito, un vieillard auec une fille entre les bras.
287. Dito, des choses appartenantes a la cuisine et une lampe bruslante, sur de la toile.
288. Dito, un paisage et des personnages, sur dito.
289. Dito, toutes sortes de personnages deguisez, sur du bois.
290. Dito, la terre Saincte, sur du bois.
291. Dito, un rocher et un uiellard estant assis sur un siege.
292. Dito, ou est peint la uille de Rome, sur du bois.
293. Dito, la figure del'Empereur Maximiliane, sur du bois.
294. Dito, un Turc auec un grand bonnet et garny de plumes, sur de la toile.
295. Dito, une femme couuert de fleurs, sur bois.
296. Dito, representant une femme.
297. Dito, un crucifix et des paisans faisans banquet, sur du bois.
298. Dito, une femme habillée en robbe dorée et un more derriere, sur de la toile.
299. Dito, représentantes esnues une femme et un homme auec un cheual sur luy et un Cupidon aupres de luy, sur du bois.
300. Dito, une femme eschevellée, sur de la toile.
Dito une briquiere ou on est a cuire des briques, sur du bois.
301. Dito, des paisages et des Turcs, sur du bois.
302. Dito, une uille qui est en feu.
303. Dito une uille et une armee.
304. Dito, un lac et trois nauires dedans, sur du bois.
305. Dito, une femme auec un habit bigarré et des rubans verts, sur de la toile.
306. Dito, une femme se tuant elle mesme.
307. Dito un homme sur un aigle, sur du bois.
Michelangelos »Ganymedes»? — Granberg n:r 22.
308. Dito, un vaisseau avec des roues dessous, sur du bois.
309. Dito, un savetier auec un cruche et un aleine a la main, sur du bois.
310. Dito, l'empereur Maximiliane.
311. Dito, Jesus Christ, la Ste Vierge et deux anges, qui jouent deuant eux, sur un fonds d'estoffe argentée.

312. Dito, une femme de Brabant auec une lettre a la main, sur du bois.

313. Dito, un pot rempli de toutes sortes de fleurs, sur dito.
Abr. Brueghel?

314. Dito, un bancquet de paisans, sur du bois.

315. Dito, une uieille, auec une cruche ala main, sur dito.

316. Dito, une femme enveloppe d'une estoffe blanche, sur de la toile.

317. Dito, deux figures assorties de toute sorte de fleurs et n'oiseaux.

318. Dito, deux figures assorties de plusieurs fruits et animaux.

319. Deux voleurs battent un paisan et sa femme, sur du bois.
L. Brueghel d. y. — Granberg n:r 176.

320. Dito, la Ste Vierge tenant Jesus Christ sur ses bras, dans l'estable, sur dito.

321. Dito, sur dito, une femme, habillée en robbe verte ayant lié ses cheueux auec un ruban noir.

322. Dito, une femme auec un clou ala main qu'elle enchasse dans un homme auec un marteau, sur dito.

323. Dito, une femme nue auec quantité de roses autours de la teste, sur dito.

324. Dito, un Euesque confesse une femme.

325. Dito, un homme tenant a une main un cercle et a l'autre un instrument.
Porträtt af en matematiker l. arkitekt.

326. Dito, l'histoire de la natiuité de Jesus Christ auec un chassis doré autour est des portes deuant.
En triptyg.

327. Dito, un paisage, des rochers, des edifices et des personnages, sur du bois.

328. Dito, un homme et une femme avec leur jeu et un horloge derriere, sur de la toile.

329. Dito, une femme Romaine sur un aigle qui monstre plusieurs façons.

330. Dito, une femme morte auec un habit blanc, garny d'or et de pierrerie, sur de la toile.

331. Dito, l'Isabelle auec une ample robbe noire, sur du bois.

332. Dito, un outil de cuisine auec des pains et des seruiettes dessus, sur dito.
Tydligen ett holländskt stilleben af *Heda* eller *Pieter Claesz.*

333. Dito, un homme auec un bonet rouge, tenant une femme par la main, sur dito.

334. Dito, des outils de cuisine des fruits et des personnages, sur dito.

335. Dito, representant une femme et trois Cupidons, sur un drap rouge, sur dito.
336. Dito, un vieillard auec une cornemuse, et une vieille, sur dito.
337. Dito, une femme qui monstre au doit plusieurs personnages.
338. Dito, une femme qui se tue elle mesme, sur dito.
339. Dito, une femme auec un chat entre les bras, sur dito.
340. Dito, un paisage et des personnages qui sont ala chasse, sur dito.
341. Dito, une femme habillée de jaune auec quantité de perles ala main, sur toile.
342. Dito, un vieillard qui joue de la fluste et des femmes qui jouent du lut, sur bois.
343. Dito, une femme nue auec une fleche a la main, et deux hommes derriere, sur de la toile.
344. Dito, un homme auec un bonet rouge et un tronc ala main, sur dito.
345. Dito, un Cupidon auec un estendart blanc a la main, sur du bois.
346. Dito, representant un homme couuert des liures.
347. Dito, une femme auec un petit chien blanc sur la main sur dela toile.
348. Dito, une femme auec un habit brun, sur dito.
349. Dito, une femme auec deux petits enfans et un agneau aupres d'elle, sur du bois.

Förmodligen en kopia efter en madonna af *Lionardo da Vinci* eller *Raffaello.*

350. Dito, une escuelle auec des confitures dessus, sur dito.
351. Dito, Isabelle Royne del'Espagne, sur de la toile.
352. Dito, une femme auec un petit marmot deuant elle, sur dito.
353. Dito, des édifices et personnages sur du bois.
354. Dito, un homme auec une casette blanche ala main sur dito.
355. Dito, vinct demis pourtraits de principaux peintres, qui ont fait les tableaux cy deuant nomez.

Les petits tableaux.

De Prague.

356. Un petit tableau, representant un animal sur un arbre, sur toile.
357. Dito, un chasteau et un animal anprés.
358. Dito, un animal et un noisetier, sur de la toile.
359. Dito, en perspectiue et un enterrement.
360. Dito, un marmot peint sur de la toile.
361. Dito, un oiseau sur un arbre, sur de la toile.

362. Dito, une femme auec une piramide pleine de perles, sur dito.
363. Dito, une femme auec une chaine d'or autour du col, sur dito.
364. Dito, de la chou cabus et des pommes, sur dito.
365. Dito, un jeune homme auec un ruban autour du col.
366. Dito, un homme auec un pourpoint de satin blanc et un carquan bleu autour du col.
367. Dito, un vieillard auec un collier noir, sur de la toile.
368. Dito, une femme, sur de toile.
369. Dito, la représentation d'un animal, sur du bois.
370. Dito, une corbeille remplie de naveaux, sur du bois.
371. Dito, representant un paisage et un banquet de bourgeois.
372. Dito, des confitures et des uerres.
373. Dito, une femme nue escheuelée, sur du bois.
374. Dito, un garçon qui joue de la fleute, sur de la toile.
375. Dito, une femme auec un habit noir et un collet plissé.
376. Dito une femme auec une robbe rouge.
377. Dito, un petit garçon auec un chappeau et des plumes dessus.
378. Dito, des rocher's et des moulins.
379. Dito, un vase plein de volailles.
380. Dito, un temple un femme et un Ange.
381. Dito, sur du cuiure, un lac ou quantité de nauires perissent.
382. Dito, representant du feu et del'eau.
383. Dito, ou est peint un lut.
384. Dito, un homme lié auec des chaines.
385. Dito, representant un chandelier et une chandelle.
386. Dito, un banquet de bourgeois.
387. Dito, une teste d'un cerf, tirée auec la plume, sur de la toile.
388. Dito, l'arche de Noach, et une uille pleine d'animaux.
389. Dito, un temple plein du monde.
390. Dito, des rochers et des personnages.
391. Dito, une uille en feu.
Förmodligen »Trojas brand».
392. Dito, un temple et une procession de peuples, sur du cuivre.
393. Dito, un paisage ou Sodome et Gomorre perissent.
394. Dito, une pièce ronde auec des personnages dessus.
395. Dito, un boufon et une boufonne.
396. Dito, une femme auec une pomme ala main.
397. Dito, un homme et une femme anec des armes dessus.
398. Dito, représentant toute sorte d'animaux.
399. Dito, sur du cuivre un cheval marin et des sirènes.
400. Dito, des Religieuses.
401. Dito, une uille qui est en feu.

402. Dito, une femme et un aigle qui se bat contre un dragon, sur du cuivre.
403. Dito, des paisages et des chariots.
404. Dito, ou on execute le supplice envers les criminaux.
405. Dito, un pot de fleurs.
406. Dito, l'image de Jesus Christ et un homme endormy.
407. Dito, des paisans qui se battent ensemble.
408. Dito, deux pots de fleurs et deux perroquets.
409. Dito, des hommes nues qui se battent auec des massues.
410. Dito, des paisages et des uilles.
411. Dito, des paisages et des personnages.
412. Dito, deux femmes.
413. Dito, une uille et des eaux coulantes.
414. Dito, deux nauires.
415. Dito, sur du cuiure, ou un homme emporte une femme par force.
416. Dito, une femme nue auec un cigne aupres d'elle et des garçons courbez en deuant.
417. Dito, Hercule ayant enchainé deux dragons, sur du cuiure.
418. Dito, l'histoire du diluge.
419. Dito, Jesus Christ porte sa croix.
420. Dito, un Mercure sur du parchemin, tiré auec la plume.
421. Dito, St George ayant combat auec le dragon.
422. Dito, un uieillard et une femme aupres de luy.
423. Dito, des paisages et des arbres.
424. Dito, un horloge de sable, sur de la toile.
425. Dito, une lanterne, sur du bois.
426. Dito, un uieillard et un cruchon aupres de luy.
427. Dito, representant une femme ayant mis sa chevelure autour du col.
428. Dito, une femme auec un bonnet.
429. Dito, une femme ayant le col entouré de perles.
430. Dito, une religieuse auec une couronne.
431. Dito, une femme auec une robbe rouge.
432. Dito, une femme nue tenant sa chemise entre les bras.
433. Dito, une femme auec un bouquet de plumes sur la teste.
434. Dito, une femme portant une robbe rouge.
435. Dito, une femme et une colombe.
436. Dito, une femme auec une juppe blanche.
437. Dito, une femme ayant la teste enveloppée d'un linge.
438. Dito, un lion et un homme endormy.
439. Dito, une femme eschevelée auec une robbe verte.

440. Dito, une femme de Turquie.
441. Dito, deux tableaux representants une troupe de Tartares.
442. Dito, un moulin a vent, sur du papier.
443. Dito, uve femme avec deux enfans sur les bras.
444. Dito, l'image de St Mathieu.
445. Dito, le prince Rodolphe.
446. Dito, un uieillard auec une croix ala main.
447. Dito, la teste St Jean B.
448. Dito, sur du parchemin, un homme auec une coronne sur la teste.
449. Dito, St Marc Evangeliste.
550. Dito, une femme portant un habit de deuil.
451. Dito, une femme avec un bouquet de roses sur la teste.
452. Dito, une femme et une uille deuant elle.
553. Dito, un homme auec un collet plissé autour du col.
454. Dito, un Turc auec une lance ala main.
455. Dito, un homme qui joue du violon.
456. Dito, un homme qui joue du violon auec un liure deuant luy.

Du Seignr le conte Magnus.

457. Dito, un homme habillé de noir auec une paire de gans ala main.

De Prague.

458. Dito, un Turc portant une robbe bleue.
459. 31 dito, d'une mesme grandeur et de mesme façon, representans de paisages, et des chasses, etc., enchassez du bords noirs.
460. Dito, sur du cuivre, des paisages et des femmes, qui se baignent.
461. Dito, Adam et Eue, de moyenne grandeur.
462. Dito, un outil de cuisine, et toute sorte de fruicts dessus, et des arbres.
463. Dito, des rochers et des nauires.
464. Dito, des hommes qui emmenent des femmes par force.

Salviati? — Granberg n:r 58.

De Sr Blom.

465. Dito, representant des personnages et des edifices.

Des grands tableaux sans borde.

De Prague.

466. Dito, un grand tableau representant l'empereur Rodolphe mort.
467. Dito, une femme nue, auec un Cupidon et un Saturne derrière, sur de la toile.
468. Dito, un lac et quantité de gallaires de Turquie.
469. Dito, ou les gallaires ont un combat.
470. Dito, une bataille nauale.
471. Dito, un homme et une femme auec des oiseaux deuant eux.
472. Dito, une uille embrasée.
473. Dito, un grand homme auec un citron aupres de luy.
474. Dito, Jesus Christ et quantité de juifs alentour de luy et une femme.

   Af *Lucas Cranach.* — Granberg n:ris 146 & 147.

475. Dito, une femme nue et un uiellard qui luy met les fers aux pieds.
476. Dito, des personnes, toutes sortes de fruits et des cages.
477. Dito, un homme enchainé et un vautour qui en mange.
478. Dito, un homme mis au feu.
479. Dito, un homme attaché au roues avec une chaine, sur de la toile.
480. Dito, un homme ayant entre les mains la teste de St Jean, et un cheval aupres de luy.
481. Dito, une femme auec un espée ala main et un homme qui la couure auec une couronne.
482. Dito, un homme portant sur le dos une grande pierre, et deux dragons derrière luy.
483. Dito, une femme auec un miroir a la main et un serpent autour de son bras.
484. Dito, des personnages et des feuillages des Indes.
485. Dito, des Indes representant des oiseaux et feuillages.
486. Dito, de mesme façon, sur de la toile.
487. Dito, des Indes representant des personnages et feuillages.
488. Dito, de mesme façon; des Indes.
489. Une grande carthe de paisages.
490. Le modelle d'une table de pierre.
491. Un grand tableau une carthe et une flotte de vaisseaux.
492. Dito, un homme auec un collet vert et un chapeau plein de plumaches.

Tableaux de moyenne grandeur et auec chassis.

De Prague.

493. Un tableau representant une femme auec un Cupidon et un homme.
494. Dito, un paisage et toutes sortes de poissons.
495. Dito, des hommes emmenans des femmes et une porte triomphale auec un estendart dessus.
496. Dito, l'histoire de la pecherie des Apostres ou Jesus Christ les appelle, sur du bois.
497. Dito, un homme qui escrit, ayant devant luy un herloge de sable et un lion derriere.
   En Hieronymus.
498. Dito, un outil de cuisine et un quart d'un veau dessus.
499. Dito, des personnages, du bestail et un Ange en l'air.
500. Dito, des édifices, chasteaux, personnages et un lion voulant aualler une femme.

De la Royne mere.

501. Dito, sur du cuivre, des personnages, des feuillages et un Hercule.

De Sr Beck.

502. Dito, sur un grand tableau, trois pourtraits de Sa Majesté.

Du Sr Fresne.

503. Dito, des personnages qui sacrifient un grand taureau deuant un autel.

Du fils du maistre de cuisine.

504. Dito, un vieillard estant prest a couper le col d'une femme, sur de la toille.
   Af den svenske artisten *Georg Waldau* och troligen en af honom ute utförd kopia. — Granberg n:r 245.

De Son Altesse Royale.

505. Dito, le vieux Tobia et l'ange qui accompagne son fils, sur un fonds de castor.
   Troligen samma tafla, *Le Tobie, peint sur du Castor*, som grefve Nicodemus Tessin i ett manuskr. i Upsala bibliotek omnämner såsom varande på Drottningholm. Medtogs i så fall icke till Rom.

506. Dito, la teste de St Jean B. dans un plat, sur un fonds de castor.
507. Dito, la teste d'une femme dans un plat, et une coronne dessus.
508. Dito, une femme qui leue ses mains et ses yeux au ciel, sur un fonds de castor.
509. Dito, la teste de Jesus Christ corounée d'espines, sur un fonds de castor.

Du Seig[r] le conte Magnus.

510. Dito une femme percée par des fleches, sur dito.

De Prague.

511. Dito, la teste de Jesus Christ auec une coronne d'espines, sur dito.

De Sr Paulpeski.

512. Dito, des paisages et édifices que Sr Paulpiski a fait faire a Rome.

De Prag.

513. Un petit tableau representant des paisages et des personnages auec un chassis noir de bois d'ebene, sur du bois.
514. Dito, une piece fait avec la plume, sur du parchemin.
515. Dito, des paisages et l'ange qui mene Tobia le jeune, Sur du bois.
516. Dito, un paisage et les cinq vierges sages, auec un chassis noir d'ebene.

Du Sieur Boncler.

517. Dito, 5 tableaux; un grand et quatre de moyenne grandeur, envoyez par Mons. Boncler, d'Angleterre.

S. M. envoye en France cinq tableaux pour estre raccomodez et 15 autres pour estre eschangés auec . . .

Les pourtraits.

De Prague.

518. Le pourtrait d'un peintre qui a fait quelques uns des tableaux c'y deuant nommez.
519. Le pourtrait d'un vieillard, enchassé d'un bord doré.

De Vossius le jeune.

520. Le pourtrait du vieux Vossius, donné par son fils.

De Madame Grotius.

521. Dito, de Grotius, donné par sa uefue.

De la chambre de meubles.

522. Dito, du Roy Sigismonde, auec un chassis de bois d'ebene garny d'iuoire.

En la chambre de la Royne.

523. Un petit pourtrait, auec un chassis doré.

Du Sr Blom.

524. Dito, d'un Pape.
525. Le pourtrait de Roterdame.
526. Dito, d'un autre homme.

De Prague.

527. Dito, d'une femme, auec un chassis noir.
528. Dito, d'un homme, auec un pain a la main et un chassis noir.

De Madame Kurck.

529. Le pourtrait du fey Roy Gustaue, fait a la plume.

Du Sr Paulpiski.

530. Deux portraits d'un homme et d'une femme que le sieur Paulpiski a fait faire a Rome.

Du Seigr Saluius.

531. 12 pourtraits sur fonds de toile, representans des anciens Rois de Suede.

Languedock.

532. 30 demis pourtraits de plusieurs personnages considerables, tous de mesme grandeur, sur fonds de toile.

Eric Ryning.

533. Le pourtrait du feu Roy Gustaue, sur un fond de bois.

De Beck.

534. Dito, de la Royne mere, sur fonds de toile.
535. Dito, du prince Adolph, sur de la toile.
536. Dito, du General Vittemberg, sur de la toile.
537. Dito, de Saumaise, sur de la toile, auec un chassis de bois d'ebene
538. Dito, de mesme.

De don.

539. Dito, de Grotius, sur de la toile.
540. Dito, du mesme.
541. Le pourtrait d'un uieux Prince qui a esté Professeur a Leide, sur de la toile.
542. Le pourtrait d'un Prince Italien auec un manteau bleu et un bonnet rouge, sur un fond de bois.
543. Dito, d'un vieillard auec un bonnet noir, sur du bois.
544. Dito, du Prince de Portugal estant a cheval, sur de la toile.

Beck.

545. Le pourtrait de Sa Majesté de Suède, sur de la toile, fait par le peintre Beck.
546. Dito, du Roy de Dannemark, sur de la toile.
547. Dito, de la Royne de Dannemarck, sur de la toile.
548. Dito, un grand pourtrait de son Altesse Royale, sur de la toile.
549. Dito, de Köningsmark, sur dito.
550. Dito, du grand chancelier de Suede, sur dito.
551. Dito, du Roy d'Angleterre, envoyé de France, sur de la toile.
552. Un grand pourtrait du Roy de Pologne.
553. Dito, de la Royne de Pologne.
554. Dito, du Prince de Holstein.
555. Dito, celluy de sa fille.
556. Un tableau representant la Royne de France: le Roy et son frere, sur de la toile.

Chez la reine.

557. Un pourtrait donné par Madame Brisic, sur de la toile.

M. Boschart. Chez M. Bourdelot.

558. Dito, du vieux Vossius, donné par Mr. Bochart.
559. Le pourtrait dun personnage en tapisserie, auec un chassis doré.
560. Dito, d'un homme avec un bonnet sur la teste.

561. Un grand pour traitd'une femme, auec des perles al'entour d'elle, sur de la toile.
562. Dito, d'une femme auec un collet autour du col.
563. Le pourtrait d'une femme habillee de blanc.
564. Dito, d'une femme habillée de brocat, sur un fonds de toile.
565. Dito, du Roy de Portugal, sur de toile, avec un chassis noir doré.
566. Dito, de Mame Marie Royne d'Anleterre.
567. 18 petits pourtraits, representans des Empereurs, des Roys et des Princes.
568. Le pourtrait del'Empereur Rodolphe, sur de la toile.
569. Dito, de Roterodam, sur du bois.

Autres choses du Cabinet de S. M.

Un Ecce Homo de bois, auec plusieurs enfas qui portent les mysteres de la Passion.
570. Le Portrait de la reyne Marie d'Escosse.
571. 80 portraits donnez par Mr. Bourdelot.

Je Soubsigné certifie que les choses mentionnées en cet inventaire se sont trouées dans les Cabinets de la Reyne, et que celles qui ne s'y trouuent plus auiourdhuy, ont esté mises par moy entre les mains de sa majesté, par ordre exprés qu'elle m'en a donné. Fait a Stocholm ce 24 Septembre 1653.

Du Fresne.

Bil. III.

INVENTARIUM

ÖFVER

DROTTNING KRISTINAS TAFVELGALLERI I ROM, TROLIGEN UPPRÄTTADT STRAX EFTER HENNES DÖD (1689).

(Originalet i Archivio Palatino i Rom.)

Catalogo dei quadri della Regina di Svezia.

1. Un quadro di veduta sotto in su, figure grandi al naturale di un uomo che cade, sopra cornice e ruine di Architettura, con un Amorino che posandoli il piede nel petto lo percuote con l'arco; due donne una delle quali con un armellino in seno, come figura della Castitá, in un bel paese, largo palmi otto, di *Paolo Veronese.*
   Granberg n:r 48.
2. Un altro quadro di simil grandezza con una Venere in gran parte ignuda, che dorme in un letto; Marte combattuto da un Amorino ignudo, che lo tira verso Venere, e da un uomo che per l'altro braccio lo ritira a se, in bel paese, di *Paolo Veronese.*
   Granberg n:r 46.
3. Un altro quadro di grandezza eguale, di Venere a sedere in schiena, che con la mano destra lusinga e trattiene Marte, e con la sinistra consegna una lettera ad un messo, con due Amorini che reggono a lei una gamba, con bel paese, di *Paolo Veronese.*
   Granberg n:r 47.
4. Un altro quadro di grandezza eguale, con paese ed una grande urna sferica, sopra la quale siede una Donna, simbolo forse della Pace, e corona una nobil Signora genuflessa avanti lei con un putto in schiena che le regge le vesti; dietro a lei un uomo in piedi con un ramo d'oliva in mano, ed un cane, di *Paolo Veronese,* tutti quattro in cornici liscie compagne dorate.
   Granberg n:r 45.
5. Un quadro con bel paese con Marte a sedere, e in piedi una Venere ignuda, che posa la sinistra mano sopra la spalla di Marte, con l'altra preme una poppa facendo cadere il latte sopra un Amorino, e lega lei e Marte per le gambe, e dietro il cavallo di Marte con altro Amorino, che tiene la spada di esso, figure grandi al naturale, opera insigne di *Paolo Veronese,* in tela, in piede, alta palmi otto e un quarto e larga palmi otto e un quarto e larga palmi sei e mezzo in cornici liscia indorata.
   Granberg n:r 42.

6. Un quadro con l'istoria di Mercurio e Palla che sta sedendo in bella attitudine presso un tavolino sopra il quale vi é una viola da sonare e un bacile di frutti, a piedi ha un cagnolino e un marzetto di fiori; dall'altra parte Mercurio ignudo, che trattenuto dalla sorella di lui, che siede in terra posando su il gomito dietro la tocca col caducco, onde si vede a cominciare nel braccio sinistro a diventar pietra con bella architettura, e paese, figure grandi al naturale, di *Paolo Veronese.* Tela in piedi alta palmi nove e un quarto, e larga palmi 7, con cornice liscia dorata, alla romana.
   Granberg n:r 40.
7. Un altro quadro di figure al naturale di una donna in piedi, che col piede destro calpesta un mondo, e sopra al capo ha un sole, simbolo della Sapienza; un Ercole che si appoggia alla clava ai suoi piedi, un puttino che giace sopra diverse gemme, corone ricchezze, con dietro bella architettura e bel paese, e lontananza, in tela in piedi alta palmi nove meno un terzo, larga palmi sei e mezzo con cornice liscia dorata alla romana, di *Paolo Veronese,* opera bellisima e conservatissima di colore.
   Granberg n:r 43.
8. Un quadro di un bellissimo paese boscareccio con Adone morto a giacere, e Venere che lo piange con un Amorino che regge la testa d'Adone; un altro che scende per aria e un altro in maggior lontananza, che volando, saetta il cignale. In aere più lontano il carro di Venere con le colombe, figure grandi al naturale e di colore vivissimo: opera ottimamente disegnata ed espressa di *Paolo Veronese,* in tela in piedi alta palmi nove e un terzo, larga palmi sei e mezzo con cornice dorata liscia alla romana.
   Granberg n:r 39.
9. Un quadro di Marte in piedi armato, e Venere in profilo in atto di lacciarli l'armatura su la spalla sinistra, con un Amorino che a lei regge un panno, ed un altro che tiene a Marte il cavallo del quale comparisce il petto, il collo e la testa con le sue piume, tutto in bel paese, e di colori vivi. In tela in piedi di allezza di palmi nove, meno un terzo, e largo palmi sette, figure grandi al naturale di *Paolo Veronese* con cornice dorata liscia alla romana.
   Granberg n:r 41.
10. Un quadro di figure grandi al naturale con ritratto dell'Autore vestito di raso bianco che lasciandosi a dietro una donna volta in schiena simbolo delli vitii, va in braccio all'onore, che lo riceve col motto *Honor et virtus post mortem florent,* in paese bellissimo disegnato tutto e conservato perfettamente, e non inferiore ad

alenno dell'altri; in tela in piedi alta palmi nove meno un quarto, larga palmi sei e due terzi, di *Paolo Veronese,* con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 44.

11. Un quadro con istoria di Rachele al fonte con altre Donne che portano vasi di acqua e Jacob con figure corrispondenti all'istoria, in bel paese, figure di tre palmi incirca in tela a giacere, alta palmi quattro, e larga palmi cinque e un terzo, di *Paolo Veronese,* con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 51.

12. Un altro quadro con l'istoria d'Europa in atto di porsi a sedere sopra un Toro, che le lega un piede con altre Ninfe intorno, che la servono. Due Amorini che colgono fiori dalli alberi, ed un altro che regge il Toro, con bel paese e veduta di mare in tela a giacere, largo palmi due e due terzi, alto palmi due e un terzo, quadro assai bello di *Paolo Veronese,* con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 49.

13. Un quadro d'Amore in piedi in atto d'imparare a leggere da Mercurio, che udendo riguarda a Venere, la quale ignuda in piedi sta mirando il suo figlio, figure grandi al naturale in paese bello, di *Tiziano* in tela in piedi, alta palmi sette e un terzo, e larga palmi cinque meno un quarto con cornice dorata liscia alla romana.

Denna tafla, som ej upptages i förf:s »Catalogue raisonné», men återfinnes i »Rättelser och tillägg», är enligt Crowe & Cavalcaselle ingalunda något egenhändigt arbete af Tiziano utan, fastän tiziansk i sin hållning, mer i *Andrea Schiavones* stil. Den köptes 1800 för 800 pund sterl. af lord Gower och hänger nu i *Stafford-House, London.*

14. Un quadro di Diana in piedi in atto di saettare Adone preso da cani in bellissimo paese fatto con grandissima arte, figure grandi al naturale, di *Tiziano,* in tela alta palmi sette et un terzo e larga palmi otto con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 37.

15. Un quadro di una Venere a giacere sopra un panno di velluto rosso, il braccio manco sopra un panno bianco, e con l'altra mano un flauto; avanti ha un violone e libri di musica aperti, a capo un Amorino che le pone in testa una corona, a piedi un uomo in schiena a sedere nel medesimo letto, che suona un leuto, con bellissimo paese, figure grandi al naturale di *Tiziano,* in tela giacere lungo palmi otto meno un quarto e alto palmi sei e un quarto, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 31.

16. Un quadro di Danae sopra un letto con un panno bianco, figura quasi tutta ignuda, col braccio destro alza il padiglione ed il braccio sinistro l'appoggia sopra un cuscino bianco ed un Amorino, che raccoglie la pioggia d'oro e la mette dentro un carcasso rosso, con un paese di lontananza e da piedi al letto si vedono due pomi dorati, in tela a giacere, alti palmi sette meno un quarto e longo palmi undici, mano di *Annibale Caracci,* con una cornice indorata con un fregio intagliato, ed in mezzo da capo alla detta cornice vi è una palomba, che rappresenta l'arma dell'Eccmo Principe Panfilio[1].
Granberg n:r 92.

17. Un altro quadro di una Venere ignuda in schiena in atto di abbracciare Adone, che sta in piè con cani alla mano sinistra, e tiene con la destra un dardo in atto d'andare a caccia con un Amore che dorme sotto un arbore, e bellissimo paese; figure grandi al naturale di *Tiziano,* in tela a giacere alta palmi sei e mezzo e larga palmi otto con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 30.

18. Un quadro ritratto di un Doge Venetiano con veste dogale con cappa d'armellino e sottoveste di broccato bianco col suo corno in testa a sedere, quale è poco più di mezza figura al naturale, del *Palma vecchio,* di tela in piedi, alta palmi quattro e un terzo e larga palmi tre e tre quarti con cornice dorata liscia alla romana.
Granberg n:r 60.

19. Un quadro di una Santa Martire a giacere come morta gran parte ignuda con appresso l'instromento del martirio con panno azzurro dalla cintura fino alle ginocchia, di *Guido* in tela a giacere, figura grande al naturale, alta palmi quattro et un terzo e larga palmi sei con cornice dorata graffita alla fiorentina.
Granberg n:r 99.

20. Un quadro ritratto di una Madonna (Milady) inglese, che siede vestita con lattuga al collo, del *Vandich,* in tela in piedi alta palmi cinque meno con terzo e larga palmi tre con cornice dorata intagliata alla fiorentina.
Granberg n:r 187.

21. Un quadro di una Venere, che dorme ignuda a giacere sopra un letto sparso di rose; tiene la mano destra sopra il capo e con la sinistra si copre nelle parti ...... con Amorino in piedi

---

[1] Gåfva till drottning Kristina af hertig Panfilio di Ceri. Jfr Gualdo's »Storia di Cristina Regina di Svezia», Modena 1656, p. 133.

che col dardo punge la detta mano sinistra, con veduta di bel paese; figure grandi al naturale di *Tiziano,* in tela a giacere, alta palmi quattro e un quarto e larga palmi sette e un terzo con cornice dorata liscia alla romana.

Denna tafla, som icke upptages i förf:s »Catalogue raisonné», men återfinnes bland »Rättelser och tillägg», erinrar till sin komposition såväl om den illa medfarna, Tiziano tillskrifna Venus i Darmstadt som den Giorgione tillskrifna Venus i Dresden, utan att förf. vågar identifiera den vare sig med någon af dessa målningar eller ett par liknande (kopior l. skolarbeten) i engelska samlingar. Kristinas ex. ingick troligen icke i orléanska köpet och då man icke känner dess öden, kan man ej närmare yttra sig om dess äkthet.

22. Un quadro di un ritratto in tela in piedi colle mani alla cintura, ed una sottoveste di raso bianco imbottito e drappato con veduta di paese lontano, del *Correggio,* alto palmi tre e un quarto e largo due palmi e due terze con cornice liscia dorata alla romana.

23. Un quadro di una Venere ch'esce dal mare, ignuda in atto d'ascingarsi i capelli con una conchiglia vicina in campo d'acqua e d'aria, più di mezza figura, di *Tiziano,* tela in piedi alta palmi tre, e larga palmi due e un terzo, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 27.

24. Un quadro ritratto di donna Venetiana con capelli biondi parte raccolti in capo, parte sparsi per le spalle, scoperta bona parte del petto, e il resto in camiscia con un panno verde sciolto del *Palma vecchio,* in tavola in piedi alta palmi tre in circa, larga palmi due e un quarto con cornice liscia alla romana.

Granberg n:r 59.

25. Un quadro di Danae in letto ignuda la maggior parte, fuorchi dal ginocchio in su fino al ventre ricoperta del lenzuolo, che ella spiega in atto di raccogliere la pioggia d'oro; in contro a sei un Amorino che reggendo con una mano il panno, con l'altra le presenta l'oro e due Amorini più basso che fanno come paragone dell'oro caduto, con veduta di paese in lontananza per una finestra, benissimo conservato, figura poco meno del naturale, opera famosa del *Correggio* in tela a giacere, alta palmi sei e un terzo e larga palmi sette e mezzo, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 1.

26. Un quadro con la favola d'Io volta per la schiena in atto di ricevere Giove, che tutto invisibele sotto una nuvola mostra solo una mano sopra il fianco sinistro della donna, che siede e posa il braccio destro ad un panno di lino bianco, benissimo conser-

vato, opera stimatissima del *Correggio* in tela in piedi alta palmi sette e larga palmi tre e un terzo, con cornice liscia alla romana.

Granberg n:r 3.

27. Un quadro di un bel paese nel quale Leda ignuda a sedere col cigno in seno presso un bagno con diverse ninfe parte ignude con un scherzo di cigni, e con una nana con Amorino che suona la lira, e altri con istromenti da fiato, opera singolare del *Correggio,* benissimo conservata in tela a giacere alta palmi sei e un terzo e larga palmi sette e mezzo con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 2.

28. Un quadro di donna mezza ignuda e parte ricoperta di una zimarra di tubi foderata di zibellino in atto di specchiarsi con la mano sinistra sul petto, e con la destra tiene l'arco d'un Amore, che li regge lo specchio sul quale si vede parte di essa Venere, figura grande di buon naturale, di *Tiziano* di tela in piedi alta palmi quattro $^3/_4$, larga palmi quattro con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 32.

29. Un quadro in tela del sacrificio di Abramo, che pone il figlio sopra una pietra per sacrificarlo, ed alla mano destra tiene un coltello per fare il sacrificio, il quale viene ritenuto da un Angelo dalla parte di dietro, con un ariete e con un bel paese e lontananza, in tela a giacere alta palmi sei e un quarto, con cornice liscia indorata alla romana, opera del *Caravaggio.*

Granberg n:r 88.

30. Un quadro di un ritratto di una donna vestita d'azzurro con velo giallo alle spalle, che mostra parte della camiscia nel petto e nelle braccia, con la mano destra sostiene la sua gonna, e posa la sinistra sopra la spalla di un moretto che la sta guardando, di *Titiano,* in tela in piedi alta palmi quattro e due terzi e larga palmi tre e tre quarti con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 38.

31. Un quadro di una donna ignuda in schiena, grande al naturale, un poco china rappresentando un Amore che lavora il suo arco, e posa il piede manco sopra alcuni libri; tra le sue gambe si vedono due Amorini, uno dei quali piange, e l'altro ride con grand'espressiva del *Parmegiano,* in tela in piedi incollata sopra a tavola di metallo, alta palmi cinque et un terzo e larga palmi doi e due *terzi,* con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 23.

32. Un quadro di una Maddalena piangente, più di mezza figura di

buon naturale ignuda con le braccia e poca parte del petto con capelli sciolti, e avanti di se una testa di morto con un libro aperto in bel paese, di *Tiziano,* in tela in piedi, alla palmi quattro e trequarti, larga palmi quattro meno un quarto con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 33.

33. Un altro quadro di una Maddalena simile quanto all'idea del viso, ma diversa in tutto il rimanente, dell'istesso *Tiziano,* in tela piedi alta palmi quattro, larga palmi quattro meno $^3/_4$ cornice liscia dorata alla romana.

34. Un quadro di un Amorino che impara a leggere da Mercurio in atto di spiegare la sua carta con Venere ignuda in piedi che l'assiste appoggiata ad un tronco, figure sutte ignude, poco minori del naturale, ben conservato, del *Correggio,* in tela in piedi alta palmi sei e larga palmi quattro e un terzo con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 8.

35. Un quadro di un ritratto di donna giovane di *Raffaello d'Urbino* in tavola, alta palmi due e un quarto e larga palmi due e un terzo, con cornice dorata intagliata alla genovese.

Högst tvifvelaktig »Raffaello». Ej upptagen i förf:s »Catalogue raisonné».

36. Un quadro di un ritratto di una vedova più di mezza figura con le sue tocche di velo bianco alle spalle, di *Tiziano,* in tela in piedi alta palmi cinque, larga palmi cinque, con cornice dorata intagliata alla genovese.

Högst tvifvelaktig »Tiziano». Ej upptagen i förf:s »Catalogue raisonné».

37. Un quadro di fanciullo nobile in piede presso una tavola coperta di velluta sopra la quale posa un cagnolino, sul quale egli tiene la mano sinistra con veduta di paese del *Vandich,* in tela alta palmi cinque e larga parimente cinque palmi con cornice indorata intagliata alla genovese.

Granberg n:r 188.

38. Un quadro di un ritratto a sedere di figura grande al naturale con pelliccia, che tiene un libro aperta alle mani, più di mezza figura del *Tintoretto,* in tela in piedi alta palmi cinque e larga palmi tre e due terzi, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 83.

39. Un altro quadro di una testa di un giovane vestito, che appoggia la mano sinistra ad un libro in atto di pensare quello ha letto, di *Raffaele di Urbino* in tavola alta palmi due e un quarto, larga palmi due e mezzo con cornice dorata lavorata alla genovese.

Granberg n:r 14.

40. Un quadro di una testa di San Pietro, in atto cogitabondo con la man dritta alla gota di grande espressiva di *Guido Reno* della prima maniera, tela da testa alta palmi due e un terzo e larga palmi dui, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 98.

41. Un quadro di una Madonna in piedi che tiene con la mano sinistra il braccio del Santo Bambino che sta appresso lei in piedi, e l'altra mano posa sopra la testa di S. Gio. Battista che sta in atto di baciare il Santo Bambino con San Giuseppe in bellissimo paese, di *Raffaele di Urbino,* in tavola alta palmi tre e mezzo, larga palmi due e mezzo con cornice d'ebano tinta nera liscia.

Granberg n:r 12.

42. Un quadro di un Ganimede portato in aria dall'aquila col cane in terra, che lo riguarda, in paese, di *Michelangelo Bonarota,* in tela in piedi, alto palmi uno e mezzo e largo un palmo e un dito con cornice indorata intagliata.

Granberg n:r 22.

43. Un quadro del ritratto del Duca Valentino giovane in tela quasi d'Imperatore, qualche poco più di mezzafigura, grande al naturale alto palmi quattro e un terzo, largo palmi quattro scarsi con cornice dorata liscia alla romana, del *Correggio.*

Granberg n:r 9.

44. Un quadro di *Tiziano,* figure di mezzo naturale che rappresentano la vita umana con un pastore e una pastorella che si guardano amorosamente, tenendo la donna due flauti in mano con dui bambini che dormono profondamente, non ostante che un Amorino gli passi sopra senza sentirlo, in lontananza un vecchio in atto di contemplare due teste di morto in un bel paese. È vago quadro stimatissimo in tela a giacere alto palmi tre e mezzo, largo palmi sei con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 28.

45. Un quadro di un ritratto di un uomo vecchio in piede depinto con gran forza con la mano dritta solo abbozzata, del *Bassano vecchio,* in tela in piedi alto palmi quattro scarsi, e largo palmi tre e un quarto, con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 121.

46. Un quadro ritratto di donna vecchia a sedere grande al naturale con tavolino avanti, e sopra el suo offitio con le mani in atto di rivoltare le carte, del *Bassano vecchio,* in tela in piedi alto palmi quattro e un quarto e largo palmi tre e un terzo con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 122.

47. Sei quadri in tavola bislonghi rappresentanti il Ratto ed Istoria dei Sabinesi, di mano di *Giulio Romano,* longhi palmi sei e alti palmi uno e mezzo per ciosenno con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:ris 68—73.

48. Un organo piccolo con canne di legno, e davanti un quadro con S.ta Cecilia e David e diversi angiolini in atto di cantare e suonare, largo detto organo palmi quattro e mezzo, e l'altezza del medesimo quadro un palmo e due terzi, con tasti e doi mantici di detto organo.

49. Un quadro dell'Epifania ricco di figure in tavole in piedi di mano di *Giovanni Bellini,* alto palmi cinque scarsi e largo tre e un dito con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 26.

50. Un quadro di S. Girolamo in atto penitente e devoto guarda un Cristo Crocefisso, in un paese di mano di *Muziano,* in tela in piedi alto palmi quattro e larga palmi tre e un terzo con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 114.

51. Un quadro di un Cristo a tavola alla Cena di Emaus in mezzo a due discepoli, con l'oste servente, che li guarda, mano della *Scarsellino,* in tela in piedi alta palmi tre scarsi, e largo palmi due e un quarto con cornice dorata e graffita alla fiorentina.

Granberg n:r 79.

52. Un quadro d'Arianna con Bacco in un carro con diversi Amorini che guidano il carro, battono la tigre e ballano, e si sollazzano avanti ed intorno a lei con diversi baccanti, Sileno sull'asino, e un satiretto briaco che dorme con altri putti in aria, che colgono frutti in bellissimo paese. opera delle più belle dell'*Albano,* in tela a giacere, largo palmi quattro e due terzi, alto palmi tre e due terzi con cornice dorata liscia alla romana, cosi deve dare al Sern.mo Elettore di Brandeburgo per disposizione di S. Maestà.

Granberg n:r 104.

53. Altro quadro con giochi fatti in onore di Venere da diversi Amori che con fiaccole accese fanno balli e scherzi intorno alla statua di lei che si vede come trionfante in aria, con l'Amore e le Gratie che la coronano e Pallade e Giunone che fuggono come vinte, in vago paese, opera dell'*Albano* in tela a giacere longo palmi quattro e un terzo e alto palmi tre e un quarto scarsi, con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 105.

54. Un quadro con l'istoria d'Enea in atto di partir da Troia con

Anchise nelle spalle, ed appresso Ascanio e la moglie con dietro l'incendio della città, opera famosa del *Baroccio,* figure grandi al naturale, in tela a giacere, longa .... palmi e un terzo, alta palmi otto meno un terzo con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 107.

55. Un altro quadro con la figura di un pellegrino con un Cristo in mano, guidato da un Angelo vestito di bianco che con la mano destra vi addita la via del Ciclo, mano d'*Annibale Caraccio*, figure grandi al naturale in tela a giacere, alta palmi 2 e due terzi scarsi e larga palmi tre e un quarto con cornice liscia dorata alla romana. Granberg: 94

56. Un quadro con diversi animali, pecore, capre e bovi con un pastore che dorme a supino appoggiato ad un tranco, un ragazzo in atto di mungere le pecore, e cinque altre figure dei pastori e passeggieri in varie attitudini con bel paese, del *Bassano,* in tela a giacere, largo palmi tre e tre quarti, alto palmi due e mezzo con sua cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 124.

57. Un quadro con pecore, pastori e polli diversi con una donna che fila a sedere, altra in piedi in schiena, che tiene un bambino appresso una capanna, ed uni altra in atto di dare a mangiare a galline con figurine dietro un somarello o cavallo che sia, in bel paese, del *Bassano,* in tela a giacere, larga palmi quattro e due terzi, alta palmi tre e un dito, con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 125.

58. Un quadro in tavola con la Vergine a sedere, S. Giuseppe in piedi, il Bambino ignudo avanti, più a basso S. Francesco con una Croce ed un libro in mano, in bel paese del *Parmigiano,* alta p.mi tre e tre quarti, largo due e tre quarti, con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 24.

59. Un quadro d'una Giuditta con una vecchia, che tiene in mano una candela acresa avanti con la testa d'Oloferne in un panno, in tavola in piedi, alto palmi quattro e un terzo, e larga palmi tre e tre quarti con sua cornice liscia dorata alla romana.

60. Un quadro dell'Amore ignudo a sedere che lavora l'arco, di mano del *Cangiasio,* di tela in piedi, alto palmi cinque meno un dito, largo palmi quattro, con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 108.

61. Un quadro con Venere ignuda che abbraccia Adone morto con

un Amorino appresso in schiena, in paese, mano del Tintoretto, opra del *Cangiasio,* in tela in piedi alta palmi cinque e un quarto, larga palmi quattro con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 109.

62. Un quadro di S. Andrea apostolo con la croce in mano, mezza figura di gran naturale, del *Fetti,* in tela in piedi alta palmi cinque e un quarto, larga palmi quattro con cornice dorata intagliata alla genovese.

Granberg n:r 115.

63. Un quadro con una Venere ignuda a giacere sul'erba con panno rosso sopra il quale appoggia il braccio manco e con il dritto dà una saetta ad un Amorino che la prende stando in piedi, in bel paese, opera assai bella del *Palma,* in tela a giacere longa palmi otto e un terzo, alta palmi cinque scarsi con cornice liscia alla romana.

Granberg n:r 61.

64. Un quadro con ritratto di Baldassarre Castiglione in piedi più di mezza figura, di mano di *Giulio Romano,* in tela in piedi, alto palmi cinque e un quarto scarsi e largo palmi cinque e un dito, con cornice intagliata indorata alla genovese.

65. Un quadro con figura d'un altro Apostolo con poco di splendore nell'angolo superiore del quadro, mano del *Fetti,* in tela in piedi alto palmi cinque e un quarto e largo palmi quattro con cornice indorata intagliata alla genovese.

Granberg n:ris 116—118.

66. Un quadro con ritratto intiero in piedi di Pico della Mirandola fanciullo con spada e pugnale, calza intiera e berretta con penna bianca, mano di *Giorgione,* in tela in piedi alta palmi quattro e due terzi e larga palmi due e tre quarti.

Granberg n:r 54.

67. Un quadro con la Vergine Annunciata doll'Angelo china il petto e il capo tutta in atto di innitiatione, e l'Angelo che con la man sinistra fa cenno verso il ciclo d'onde gli viene uno splendore verso la Vergine, opera delle più belle di *Gio. Lanfranco,* in tela a giacere largo palmi sei e due terzi, alto palmi sei scarsi con cornice liscia dorata alla spagnuola.

Granberg n:r 106.

68. Un quadro di Leda ignuda in piedi che abbraccia il collo del cigno, il quale è in piedi, distende l'ala desta verso di lei, a piè vi sono coccie d'oro infrante dalle quali si vedono parte usciti e parte in alto d'uscire li figli di essa, in paese in tavola in piedi,

di mano d'*Andrea del Sarto*, alta palmi quattro larga palmi tre con cornice dorata alla romana.

Granberg n:r 25.

69. Un altro quadro con l'istoria di Cristo con l'adultera con varie figure di farisei e soldati, mano di *Giorgione*, in tela a giacere lungo palmi sette e mezzo, alto palmi quattro e mezzo con cornice dorata intagliata alla genovese.

Granberg n:r 55.

70. Un altro quadro con Cristo ligato avanti Pilato che sedendo si lava le mani con diversi soldati e farisei con veduta d'architettura e paese di mano d'*Andrea Schiavone*, in tela a giacere longo palmi sette e mezzo et alto palmi cinque e un quarto con cornice intagliata dorata alla genovese.

Granberg n:r 77.

71. Un altro quadro con la figura di una donna alata parte ignuda, che con la sinistra tiene una tavola da scrivere e con la destra la penna, simbolo dell'Istoria, di mano di *Giulio Romano*, in tela in piedi alta palmi cinque e larga palmi quattro e un dito, con cornice dorata liscia alla romana.

72. Un quadro di un ritratto maggiore di mezza figura di Procuratore o Senatore Venetiano vestito di velluto cremitino foderato di zibellino, e da una finestra si vede la laguna di Venetia, di mano del *Pordenone*, tela in piedi alta palmi quattro e mezzo, larga palmi tre e mezzo con cornice dorata liscia alla romana.

73. Un altro quadro di una figura di giovane col petto e braccio maneo ignudo in atto di leggere un libro, fatto per un S. Giovanni Evangelista, mano del *Bernini*, in tela in piedi alto palmi tre e largo palmi due con cornice dorata liscia alla romana.

74. Un altro quadro della Vergine dolente con le mani giunte avanti il petto, di *Guido Reno*, in tela in piedi alta due palmi e due terzi, larga palmi due e un terzo con cornice dorata liscia alla romana.

75. Un altro quadro con la testa e busto di S. Stefano, di mano del *Caracci*, tela in piedi alta palmi due e mezzo, larga palmi due scarsi, con cornice dorata liscia alla romana.

76. Un quadro di un filosofo che ride, mano del *Spagnolo* in tela in piedi alta palmi tre scarsi, larga palmi due ed un quarto, con cornice liscia dorata alla romana.

77. Un altro quadro con Orfeo in paese con molti animali, due figure come di pastori e tre satiri che lo stanno guardando, di mano di *Sinibaldo Scorza* in tela a giacere, alta palmi due e un quarto

e larga palmi quattro meno un dito con cornice liscia dorata alla romana.

N:ris 77—78: Granberg n:ris 128—129.

78. Un quadro dell'*istesso autore*, che rappresenta una fiera fuori di un castello con diverse figure, cavalli e somarelli, e puttino sopra un basto di un Somarello a giacere con altri due che vogliono satire, con una bacca in un fiume con due figurine che stanno in atto di lavorare, della medesima grandezza e cornice.

79. Un altro quadro che rappresenta un paese ed un ponte sopra un fiume, e sopra il detto ponte due figure a cavallo e due a piedi, e passato il ponte un cavallo caduto e sopra un uomo, e un osteria con oste, ed un altra figura nella porta dell'osteria, un cavallo ed una figura che porta un peso in testa dell'*istesso autore* e dell'istessa grandezza e cornice.

80. Un altro dell'*istesso autore* che rappresenta una città e fuori di essa molte figurine a cavallo e molte a piedi in diversi atti con un puttino, che attacca la coda nel ferraiolo di dietro ad un contadino ed un altro puttino che fa cenno di silentio a persona che sta guardando, con pergolata, e sotto di essa una tavola nella quale alcuni mangiano e bevono dell'istessa grandezza e cornice simile.

81. Un altro quadro dell'*istesso autore* rappresentante un fiume in un paese con molte barche, figure, ed una carrozza e cavalli con una dama, che fa complimenti con un cavaliere, con diversi barcaroli uno dei quali tiene pesei nelle mani dell'istessa grandezza e cornice simili.

82. Un quadro dell'*istesso autore* con diverse figure di cacciatori, che stanno riposando e con carri che stanno in atto di mangiare una lepre sotto un arbore ed un pastore con diverse pecore e capre, dell'istessa grandezza e cornice simile.

83. Un altro quadro con una battaglia di cavalieri appresso una torre e bosco, e due soldati che portano un ferito, dell'*istesso autore*, e di grandezza e cornice simile.

84. Un altro quadro che rappresenta un paese e grotta con diverse figure, e cavalli, et animale morti, con una figura che rappresenta un Loco (sic) che tiene in mano un capro morto con altra figura, che porta legna al fuoco, dell'*istesso autore* con cornice simile e grandezza.

85. Un altro quadro che rappresenta un castelletto, e un'osteria con mercato di porchette in tempo che è nevigato con molte figure ed un uomo che sta per salire a cavallo e l'oste nella porta dell'osteria, ed un povero che chiede la limosina, ed un garzone

d'oste presso un cavallo che porta una valigia al collo, e contadini che stanno scorrendo, mano dell'*istesso autore,* dell'istessa grandezza e cornice simile, e il detto quadro ha un buco vicino alla testa d'un porco.

86. Un quadro dell'*istesso autore* con ballo di contadini in bel paese con molte figure e con una donna a cavallo in un asinello, ed un uomo sopra un cavallo con una vacca e un vitellino fuori di un castello, in tela a giacere longo palmi cinque e un terzo, alto palmi due e un quarto con cornice liscia dorata alla romana.

87. Un altro quadro dell'*istesso autore,* della medesima grandezza e cornice con arrivo in villa di dame e cavalieri ed altre persone, in bel paese con pecorelle e due vacche, che stanno mangiando in una cesta, e due puttini che stanno in atto di tirare detta cesta.

88. Un quadro della Beata Vergine a sedere che sostiene Cristo in braccio, in atto espressivo di gran dolore, con dui cherubini piangenti in alto e due che baciano le piaghe delle mani del Salvatore, di *Paolo Veronese,* figure grandi in tela in piedi larga palmi cinque e mezzo, alta palmi sei e mezzo, con cornice liscia dorata romana, lasciato al Re di Spagna per dispositione di Sua Maestà.

Granberg n:r 50.

89. Un quadro col ritratto d'un principe armato nobilmente, più di mezza figura al naturale che tenendo la mano manco al fianco appoggia la destra sopra un bastone, ed un tavolino; ha l'elmo con le sue piume di mano di *Paolo Veronese* in tela in piedi alta palmi cinque e tre quarti, larga palmi quattro ed un terzo con cornice dorata liscia alla romana.

90. Un altro quadro con l'istoria dell'Epifania di *Paolo Veronese* in tela a giacere alta palmi tre e due terzi e larga palmi sei e un quarto con cornice dorata liscia alla romana.

91. Un altro quadro con istoria di *Noli me tangere,* la Maddalena genuflessa in atto molto affettuoso verso Cristo che ricoperto quasi tutto di un panno bianco sostenendolo colla man destra in cintura alza il braccio sinistro in atto di parlare a lei, come è noto, in bel paese e di lontananza con la figura di un angelo vestito di bianco, dal *Correggio,* figura circa tre palmi, in tela in piedi alta palmi quattro e tre quarti, larga palmi quattro con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 4.

92. Un altro quadro con molte figure grandi al naturale, che suonano varii istromenti, con la testa di un agnello ch'è un pezzo di una

gloria della cupola e tribuna di Parma di veduta sotto in su, depinta con gran arte dal *Correggio,* in tela a giacere longa palmi nove e alta palmi sei, con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 10.

93. Un quadro con un Crocefisso, come in tenebre, con una figura in atto di appoggiare la scala alla croce, e un' altra genuflessa adorandolo, e in lontananza si veggono soldati, e le Marie dolenti che se ne ritornano verso Gerusalemme, di mezzo naturale, di *Tiziano,* alto palmi sei, e mezzo e larga quattro, e dui terzi con cornice liscia dorata alla romana. Legato lasciato per dispositione di sua Maestà all'Imperatore.
Granberg n:r 29.

94. Un altro quadro ritratto dell'Imperatore Romano, figura maggiore del naturale più di mezzo, che con la mano sinistra sostiene il suo manto e con la destra tiene un bastone, con paese, di *Tiziano,* in tela in piedi alta palmi cinque e mezzo, larga palmi quattro ed un quarto con cornice dorata, intagliata alla genovese.
Granberg n:r 36.

95. Un altro quadro col ritratto d'altro Imperatore creduto Vitellio col braccio destro ignudo più della metà appoggiato ad un bastone, figura maggiore del naturale, compagno, del detto *Tiziano,* tela in piedi alta palmi cinque e mezzò, larga palmi quattro con cornice simile indorata, intagliata alla genovese.
Granberg n:r 35.

96. Un altro quadro di S. Girolamo, che siede col capo e petto chino guardando una testa di morto, che sta appresso il libro aperto, e l'imagine di un Crocifisso a giacere in bel paese di *Tiziano,* in tela in piedi alta palmi due e mezzo e larga palmi due con cornice liscia alla romana.

97. Un quadro dipinto a tempra benissimo conservato che mostra come una tribuna, con architettura dietro di porte, colonne, architravi, e due genuflessori con suoi tappeti e cuscini con sopra inginocchiati due, uno dei quali con l'offitio in mano in atto di recitardo, e in piedi un putto e un uomo, che l'assistono, figure grandi al naturale opera dipinta con gran bravura del *Tintoretto,* in tela in piedi alta palmi otto e due terzi larga palmi sette e un terzo con cornice dorata intagliata moderna alla fiorentina.
Granberg n:r 82.

98. Un quadro col ritratto di un dottore, e avvocato che tieni la mano manca sopra una tavola col calamaro e varii libri aperti con un Crocefisso, e un orologio tenendo sopra una sedia di velluto cremisimo, figura grande al naturale in tela in piedi alta

p.^{mi} cinque e un q.^{to} larga p.^{mi} quattro con sua cornice liscia dorata alla romana.

99. Un altro quadro con ritratto di uomo in piedi vestito di velluto nero con lattughe merlettate al collo, che posa la man manca sopra un tavolino con panno rosso dove è una lettera chiusa e un Crosifisso, e con l'altra mano pendente tiene li suoi guanti, figura grande al naturale, del *Tintoretto,* in tela in piedi alta p.^{mi} quattro e due terzi, larga p.^{mi} quattro, con cornice liscia dorata alla romana.

100. Un altro quadro con ritratto di uomo in piedi che posa la mano destra sopra un tavolino di varie pietre rare, pretiose, figura grande al naturale, del *Tintoretto,* tela in piedi alta p.^{mi} quattro e un dito, e larga p.^{mi} tre con cornice liscia dorata alla romana.

101. Un quadro di un *Ecce-Homo* in mezzo a Pilato e due manigoldi di figura grande al naturale, tela in piedi alta p.^{mi} quattro e tre q.^{ti}, larga p.^{mi} tre e due terzi, opera del *Tintoretto,* con sua cornice liscia dorata alla romana.

102. Un altro quadro con un putto che dorme o sia Amorino con un'altra figura che li leva li strali dal carcasso di mano ignota, opera del... con paesi ed arbori, in tela in piedi alta palmi quattro e mezzo e larga tre e un terzo con cornice liscia dorata alla romana.

103. Un altro quadro d'Imperatore poco più di mezza figura con abito rosso e con la metà del braccio sinistro ignudo con un bastone nella stessa mano sinistra, in tela in piedi alta p.^{mi} cinque e un terzo, e cinque larga con cornice intagliata dorata alla genovese.

104. Un altro quadro di un vecchio, e busto, e si vede la mano sinistra, che guarda abbasso, mano del... con panno oscuro con barba lunga e bianca, in tela in piedi alta p.^{mi} tre meno un dito, larga p.^{mi} due e un terzo con cornice liscia dorata alla romana.

105. Un altro quadro quasi mezza figura di mezza pietà con panneggiamenti assai oscuri in tela in piedi, opera di... alta p.^{mi} tre, e larga p.^{mi} due e mezzo con sua cornice intagliata e dorata.

106. Un quadro con la Vergine a sedere appoggiata con la sinistra ad un tronco tenendo alla mano un libro, che sta guardando S. Giovanni Battista quale tiene in braccio il Bambino Gesù riguardato parimente da S. Giuseppe che sta dall'altra parte appoggiandosi al suo bastone, in paese, del *Pordenone,* in tavola a giacere alta p.^{mi} 5, e larga p.^{mi} sette e mezzo con cornice dorata intagliata alla genovese.

Granberg n:r 62.

107. Un altro quadro con testa di un uomo, che appoggia il capo alla man sinistra, del *Palma,* in tela in piedi alta p.mi dui e un terzo e larga p.mi dui meno un dito con cornice liscia dorata.

108. Un altro quadro con Cristo in mezzo alli Apostoli che prende la mano di S. Tomaso, e l'accosta al suo costato, e sotto S. Pietro martire genuflesso e un altro santo, del *Tintoretto,* in tela in piedi alta p.mi 2. e larga p.mi uno e un quarto senza cornice.

109. Un altro quadro in tavola un poco convessa con la testa di una vecchia con scuffia bianca legata sotto il collo dipinta con gran forza, di *Raffaele,* alta p.mi une e un quarto, larga p.mi uno con cornice dorata intagliata alla romana.

Granberg n:r 15.

110. Un altro quadro con diversi animali e un cavallo bianco nel mezzo, con un pastore che dorme con tre cani appresso in paese, del *Bassano,* in tela a giacere larga p.mi dui e due terzi, alta p.mi due senza cornice.

111. Un altro quadro di Cristo con l'adultera con varie altre figure, del *Dossi,* in tavola in piedi alta p.mi tre e larga p.mi due e un terzo con cornice dorata liscia alla romana.

»Dossi» misskrifning för *Rossi.* Granberg n:r 84.

112. Un altro quadro con l'Erodiade mezza figura con la testa del Battista in mano, e dietro un'altra figura, di *Giorgione,* in tela in piedi alta p.mi tre e mezzo e larga p.mi tre con cornice dorata intagliata alla genovese.

Granberg n:r 53.

113. Un altro quadro con testa del Salvatore coronato di spine d'*Annibale Carracci* in tela in piedi alta p.mi dui e larga p.mo uno e mezzo cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 95.

114. Un altro quadro in rame di una Madonna a sedere col Bambino in seno e S. Gio. Battista genuflesso, S. Giuseppe che sta mirandoli con veduta di paese, architettura e un vaso con gigli bianchi, d'*Annibale Carracci,* alto p.mi due e due terzi, e largo p.mo uno e un terzo con cornice liscia alla romana, parte verde e parte dorata.

Granberg n:r 93.

115. Un altro quadro di una testa di un frate col cappuccio al petto, abbozzato non finito, di mano del cavalier *Bernino,* in tela in piedi con cornice intagliata, parte noce e parte d'oro alla romana, alto p.mo uno e dui terzi e largo p.mo uno e un terzo.

Granberg n:r 90.

116. Un altro quadro con testa, di *Michelangelo di Caravaggio,* non finito affatto con cornice d'ebano e fico d'India, liscia alla romana, alto p.mo uno e tre quarti e largo p.mo uno e un terzo.

117. Un altro con la Vergine in aria a sedere sopra una nuvola e quattro putti intorno, d'*Annibale Caracci,* in tela in piedi alto p.mo uno e due terzi e largo p.mo uno e un terzo, senza cornice.

118. Un altro quadro dei fiori del *Padre Segiri* (Seghers) che fan corona ad un Cristo di chiaro scuro, in tela in piedi alta p.mi cinque e un quarto e larga p.mi quattro senza cornice.
Granberg n:r 168.

119. Un quadro di un Cristo morto sostenuto a sedere da un angelo e con la figura di un vecchio appresso, d'*Andrea Schiavone,* in tela in piedi alta p.mi quattro e due terzi e larga quattro scarsi, con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 78.

120. Un altro quadro di Giuditta in piedi, più di mezza figura con la vecchia, e la testa d'Oloferne in atto di portarla in un bacile, del *Cangiaso,* in tela in piedi alta p.mi cinque e un quarto e larga p.mi quattro con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 110.

121. Un altro quadro di ritratto di donna venetiana col busto d'avanti aperto allacciato largamente con velo bianco alle spalle, della scuola di Venetia, in tela in piedi alta p.mi tre e un terzo, larga p.mi due e dui terzi con cornice liscia dorata alla romana.

122. Un altro quadro con architettura di portico e colonnato antico con la Piramide di Curio ed una nicchia con la statua, con una figura a sedere su le ruine, altra in atto di seppellire un morto postolo in terra, con bel paese, di *Monsù Posino* (Poussin), in tela a giacere alta p.mi cinque scarsi, larga p.mi sette e tre quarti, con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 243.

123. Un altro quadro della Vergine col Bambino in braccio, con la destra tiene un libretto e S. Giuseppe con le mani giunte, di *Battista* del Moro, in tela a giacere alta p.mi due e un quarto, larga p.mi 2. e mezzo con cornice nera.
Granberg n:r 86.

124. Un altro quadro con la testa di un giovane con cappello negro, col collaro e petto solo sbozzato del *Vandich,* in tela in piedi alta p.mi 2. e un terzo e larga p.mi dui scarsi, senza cornice.
Granberg n:r 189.

125. Un altro quadro con le tre Gratie l'una in mezzo, in schiena,

l'altre due in faccia, di ... in tela in piedi alta p.mi dui e larga p.mi uno e mezzo senza cornice.

126. Un altro quadro con mezza figura di un giovane con collaro liscio bianco, zimarra nera con pochi capelli, in tela in piedi, del *Bassano,* alta p.mi tre e mezzo e larga p.mi tre, senza cornice.
Granberg n:r 126.

127. Un altro quadro mezza figura di un uomo di qualche età, calvo in testa con il collaro bianco liscio, che con la mano manca tiene un fazzoletto simile e sopra il tavolino un orologio a polvere, del *Bassano,* in tela in piedi alta p.mi quattro meno un quarto e larga p.mi tre e un terzo, senza cornice.
Granberg n:r 127.

128. Un altro quadro con la figura di un filosofo in piedi in profilo, che tiene in mano uno specchio dentro il quale si vede in faccia il suo viso, e abasso una testa di morto sopra un libro, detto lo Straccione, in tela in piedi alta p.mi quattro e un terzo e larga p.mi dui e doi terzi, senza cornice.

129. Un quadro con paese, di *Brugolo,* con capanne e diverse figure di villani e animale, in tavola in piedi alta p.mi due e larga p.mo uno e due terzi con cornice dorata intagliata alla fiorentina.
Granberg n:r 178.

130. Un quadro di un apostolo mezza figura più del naturale con asta nella mano destra, del *Fetti,* in tela in piedi alta p.mi cinque meno un terzo, larga p.mi quattro e mezzo con cornice dorata liscia alla romana.
Om denna och nästföljande tafla se Granberg n:ris 116—118.

131. Un altro quadro con figura eguale di un altro apostolo, del *Fetti,* in tela in piedi alta p.mi cinque meno un terzo e larga p.mi quattro e mezzo con cornice dorata liscia alla romana.

132. Un altro quadro con viaggio di pastori e figure su per montagna in bel paese montuoso, di *Gio. Benedetto Castiglione,* in tela a giacere, larga p.mi cinque e un terzo, alta p.mi quattro meno due dita, senza cornice.
Granberg n:r 120.

133. Un altro quadro di dottore Venetiano in piedi avanti un buffetto con tappeto sul quale posa la mano manca, più di mezza figura, vestito di rosso con pelliccia bianca moscata di codette, del *Bassano,* in tela in piedi alto p.mi cinque e largo p.mi 4. con cornice liscia dorata alla romana.
Granberg n:r 128.

134. Un altro quadro con paese di una figura che combatte con un leone, di mano di *Crescentio,* in tela in piedi alta p.mi 5. e un

quarto, larga p.mi quattro meno un terzo, con cornice dorata liscia alla romana.

135. Un quadro con testa di un giovane con berrettino negro calcato nella fronte in campo d'aria, senza collaro con giuppone rotto per l'apertua del quale e delle maniche mostra parte della camiscia, con veduta di poco paese, *d'Andrea del Sarto,* in tavola in piedi alta p.mi uno e un terzo, larga p.mo uno, con cornice di noce antica.

136. Un quadro con testina antica in tavola con berrettino nero, e con filetto bianco per collaro, della scuola di *Raffaele,* alto p.mo mezzo e largo poco meno con cornice d'ebano.

137. Un quadro con S. Carlo genuflesso con le mani al petto in croce in abito cardinalizio volto verso un Crocefisso posto sopra un tavolino con testa di morto, campanello e libri, del cavalier *Giuseppe d'Arpino,* in tela in piedi alta p.mi 2. e due terzi, larga p.mi 2. con cornice, fondo di tartaruca, profilata d'ebano.

138. Un altro quadro ovato in fondo d'oro con la testa di Medusa, fieramente depinta, del *Mola,* senza cornice alta p.mi dui e mezzo scarsi e larga p.mi dui meno un quarto.

Granberg n:r 112.

139. Un eltro quadro col martirio di S. Bartolomeo con un angelo che lo corona in mezzo a manigoldi ed altre figure, delle quali una a cavallo, in tavola in piedi di *Guido Reno,* alta p.mo uno e tre quarti e larga p.mi uno e mezzo, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 100.

140. Un altro quadro col ritratto di Tomaso Moro, mezza figura, che tiene nelle mani una carta con maniche di velluto cremisino e zimarra nera foderata di zibellino con l'abito al collo della giarettiera con berretta nera in testa, come da prete, dell'*Olbeni,* in tavola in piedi alta p.mi tre e larga p.mi 2. e un quarto, con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 145.

141. Un altro quadro di una Madonna in campo d'aria con splendore con due Angeli, che le tengono in testa una corona col santo bambino in seno che succhia il latte, ed intorno S. Giuseppe, S. Barbara, S. Catterina e S. Gio: Battista, del *Moretto,* in tavola a giacere alto p.mi dui e largo p.mi dui e mezzo, senza cornice.

»Gio: Battista» misskrifning för *Alessandro Bonvicino.* Granberg n:r 85.

142. Sette tavole in piedi con la vita, miracoli e martirio di San Bastiano ben dipinte e conservate, con figure poco minori di

due p.mi, architetture e paesi rispettivamente, del *Mantegna,* tutte eguali di misura, alte p.mi tre ed un quarto e larghe p.mi dui, ed un q.to con cornici compagne liscie dorate alla romana.

Granberg n:r 21.

143. Un quadro bislongo con l'istoria di Cristo condotto al Monte Calvario con la croce in spalla, con molti soldati a piedi ed a cavallo seguito dalla Vergine, che sviene in mezzo alle Marie, in paese, di *Raffaele,* in tavola a giacere alta p.mi uno e larga p.mi tre e mezzo senza cornice.

Granberg n:r 16.

144 & 145. Due altre tavole contigue alla medesima, l'una con l'oratione all'orto e discepoli che dormono, e l'altra di Cristo morto in seno alla Vergine con S. Giovanni che lo sostiene, genuflessa la Madalena che li bacia un piede e Giuseppe d'Arimatia e Nicodemo in piedi in atto compassionevole, alte p.mi uno e larghe p.mi uno e un quarto scarso.

Granberg n:ris 17 & 18.

146 & 147. Due altre tavole, l'una con S. Francesco, e l'altra con S. Antonio di Padova in piedi, che caminavano da due lati, alte p.mi uno e larghe due terzi senza cornice.

Granberg n:ris 19 & 20.

148. Un quadro con figura di una donna col braccio destro ignudo, e con la mano a'capelli, come in atto di acconciarsi il capo con un uomo dietro che li regge lo specchio, del *Pordenone,* in tela in piedi alta p.mi tre et un terzo, larga p.mi tre scarsi con cornice dorata intagliata alla genovese.

149. Un altro quadro di un bambino alato in aria con panno bianco in sollazzo, che in ambe le mani tiene rami d'ulive, di *Paolo* Veronese, in tela in piedi alto p.mi quattro e mezzo e largo p.mi tre e tre quarti, senza cornice.

150. Un altro quadro di Carlo Quinto Imperatore armato a cavallo con la lancia alla mano in bel paese, di *Tiziano,* di tela in piedi alta p.mi 3. e mezzo e larga p.mi 3 un dito, con cornice nera d'ebano.

Granberg n:r 34.

151. Un altro quadro con la Vergine che sedendo in terra tiene sopra le sue ginocchia il Bambino in atto di dormire col capo chino verso lei e amorosamente lo vagheggia, con sopra Angeli che colgono palme, opera assai stimata, del *Correggio,* in tela alta p.mi due e larga uno e mezzo, senzo cornice.

Granberg n:r 5.

152. Un altro quadro di paese con un mulo carico di procaccio con

due uomini vetturali, sei mulatieri, che li caminano avanti, assai bello del *Correggio,* in tela a giacere alta p.^{mi} tre e larga quattro p.^{mi} meno un quarto, con cornice intagliata non dorata.

Granberg n:r 6.

153. Un quadro d'una Venere ignuda in schiena, in atto di abbracciare Adone, che sta in piedi con cani alla mano sinistra, e tiene con la destra un dardo in atto d'andare a caccia con un amore che dorme sotto l'albore, con paese in tela in piedi, opera di . . . alta p.^{mi} tre e larga p.^{mi} dui e due terzi, senza cornice.

154. Un quadro con una tempesta di mare con due uomini che tirano fuori dalla tempesta dui altri con una fune, ed un altro attaccato ad un ramo d'albero per salvarsi ed un romito in ginocchione in uno scoglio a piè di una albore in atto di orare e un altro uomo che fa parimente atto di orare, in tela a giacere, mano di . . . alto p.^{mi} due e mezzo e largo p.^{mi} quattro, senza cornice.

155. Un quadro di S. Michele Arcangelo dipinto sopra il raso con una spada alla mano desta ed un fulmine nella mano sinistra sopra le nuvole, senza cornice alto p.^{mi} sei e largo p.^{mi} quattro.

156. Un altro quadro di un Angelo Custode che tiene per la mano un'anima che gli addita la via del Paradiso dipinta in raso con paese alto p.^{mi} tre e mezzo e largo p.^{mi} tre scarsi, senza cornice.

157. Un altro quadro con una Madonna col Bambino in braccio e S. Giovanni Battista, che li sporge un cartello in campo d'aria dipinto in raso, alto p.^{mi} tre scarsi e largo p.^{mi} tre scarsi, senza cornice.

158. Una Venere ignuda in schiena in atto di abbracciare Adone che sta in piedi con cani alla mano sinistra, e tiene alla mano destra un dardo in atto di andare a caccia, figure di mezzo naturale, opera di . . . in tela in piedi alta p.^{mi} cinque e un quarto, larga p.^{mi} quattro e due terzi, con cornice parte intagliata, parte liscia, tutta dorata.

159. Un quadro di un ritratto del Gran Cancelliere di Svezia Oxenstierna vestito di negro col collaro liscio con fiocchetti davanti con cornice dorata liscia alla fiorentina, in tela in piedi alta p.^{mi} quattro e un terzo e larga p.^{mi} tre e mezzo.

Af *David Beck.* Granberg n:r 207.

160. Un ritratto di una donna Svedese presso una fontana che con la mano sinistra coglie una rosa, vestita di rosso pittorescamente in paese, in tela in piedi alta p.^{mi} quattro e mezzo e larga p.^{mi} tre e mezzo, senza cornice.

161. Un altro quadro di Cromvel armato con benda e collaro e bastone di comando in mano, e con architettura in parte, in tela in piedi alta p.mi cinque e larga p.mi quattro, senza cornice.

162. Un ritratto del generale Chinismarch armato con banda e bastone in mano, in piedi, con veduta d'aria, alta p.mi quattro ed un terzo e larga p.mi tre e $\frac{2}{3}$.

Af *David Beck.* Granberg n:r 212.

163. Un ritratto del conte Doria con banda china e armatura con l'elmo sopra un tavolino, e bastone di comando nella mano manca, in tela in piedi alto p.mi quattro e un dito e largo p.mi tre e mezzo con cornice liscia dorata alla fiorentina.

164. Un altro quadro ritratto del principe Adolfo fratello del re Carlo di Svetia armato in piedi con la mano sinistra al fianco e la destra appoggia ad un bastone con l'elmo appresso in un tavolino, in tela in piedi alta p.mi quattro e un terzo e larga p.mi tre e due terzi, con cornice liscia dorata alla fiorentina.

Af *David Beck.* Granberg n:r 202.

165. Un altro quadro del ritratto del re Carlo di Svetia con benda turchina, armato con la mano sinistra su l'anca, e la destra appoggia all'elmo, in tela in piedi alta p.mi 4. e un quarto e larga p.mi tre e mezzo, con cornice come sopra.

Af *David Beck.* Granberg n:r 213.

166. Un altro quadro ritratto del conte Magnus de Lagarde con la man destra al fianco, e benda turchina e con la mano sinistra appoggiata sull'elmo ed il bastone di comando, in tela in piedi alto p.mi 4. e mezzo e largo p.mi tre e mezzo con cornice come sopra.

Af *David Beck.* Granberg n:r 214.

167. Un altro quadro del generale Ventiz armato con bastone di comando nella destra, e la sinistra sopra un elmo, in tela in piedi alta p.mi quattro et un dito e larga p.mi tre e mezzo, con cornice come sopra.

168. Un altro quadro ritratto del generale H. con benda turchina armato con la man sinistra sopra l'elmo e la destra un bastone di comando, in tela in piedi alto p.mi quattro e un quarto e largo p.mi tre e mezzo, con cornice come sopra.

169. Un altro quadro ritratto del generale Wranghel in piedi armato con la sinistra alla guardia della spada e nella destra un bastone di comando, in tela in piedi alta p.mi 4. e un terzo e larga p.mi tre e mezzo, con cornice come sopra.

170. Un altro quadro ritratto del conte Ulfeld a sedere con l'abito

di Danimarca al collo e con la destra sopra la testa di un cane, in tela in piedi alta p.mi quattro e mezzo, larga p.mi tre e mezzo con cornice liscia dorata alla fiorentina.

171. Un altro quadro ritratto di bella donna Svedese, vestita d'azzurro, che tiene la mano destra al petto, e con la sinistra una ghirlanda di fiori, in tela in piedi alta p.mi 4. e mezzo e larga p.mi tre e mezzo, senza cornice.

172. Un ritratto del re Filippo quarto di Spagna, del *Velasco*, in tela in piedi alta p.mi due e mezzo, larga p.mi due e due dita, con cornice dorata liscia alla fiorentina.

Granberg n:r 143.

173. Un altro quadro ritratto di Gabriel Nauder bibliotecario del Cardinal Mazzarini con molti libri avanti, in tela in piedi alta p.mi quattro e tre dita, larga p.mi tre e mezzo scarsi con cornice liscia dorata alla fiorentina.

Granberg n:r 224.

174. Un altro quadro ritratto d'uomo di lettere presso un tavolino appoggiando la sinistra mano sopra un libro in piedi e tenendo la mano destra con la penna in atto di scrivere sopra un foglio bianco, in tela in piedi alta p.mi quattro e un dito, larga p.mi tre e mezzo scarsi, con cornice liscia dorata alla fiorentina.

175. Un altro quadro ritratto di un antiquario vestito di color bigio guarnito d'oro, con la mano destra al fianco e con la sinistra tiene il gran cameo di Sua M.à tenendo avanti di se medaglie, busto e statua antica, in tela in piedi alta p.mi quattro e tre dita e largo p.mi tre e mezzo scarsi, con cornice liscia dorata alla fiorentina.

176. Un altro quadro ritratto di Pico della Mirandola in profilo con toga e beretta rossa e sopraveste turchina, in tavola in piedi alta p.mi due e tre quarti scarsi e larga p.mi due, con cornice liscia dorata alla fiorentina.

177. Un altro quadro ritratto d'Ugone Grotio con collaro a lattuga senza mani, un poco guasto nella fronte, in tavola in piedi alta p.mi due e tre quarti, larga p.mi dui ed un quarto con cornice liscia dorata alla fiorentina.

Troligen af *David Beck*. Granberg n:ris 210—211.

178. Un altro ritratto di Gherardo Giovanni Vossio con collarone a lattuga in tavola, alta p.mi tre scarsi e larga p.mi due e due dito, come sopra.

Trol. af *Beck*. Granberg n:ris 224—240.

179. Un ritratto di Renato des Cartes che mostra l'estremità della

mano sinistra tenendo il capello, in tela in piedi alta p.mi tre e un terzo e larga p.mi due e tre quarti, senza cornice.

Trol. af *Beck*. Granberg n:ris 224—240.

180. Un ritratto del cavalier Cassiano del Pozzo con l'abito di San Stefano al collo, di Monsù *Valentino*, alto in tela in piedi p.mi tre e largo due e quattro dita con cornice liscia dorata alla fiorentina.

181. Un altro ritratto della regina Maria madre di Sua M.tà a sedere con un ventaglio alla mano manca, in tela in piedi alto p.mi quattro e un terzo, largo p.mi tre e mezzo con cornice come sopra.

Af *Beck*. Granberg n:r 208.

182. Un altro ritratto della regina di Svetia presso una fontana in paese con occhi e capelli neri, in tela in piedi alto p.mi sei e largo p.mi cinque, senza cornice.

Om n:ris 182—186, alla trol. af *Beck*, se Granberg n:ris 203—206.

183. Un altro ritratto parimente di Sua M.tà poco simile in tela quasi di testa con veduta di poco paese, alto p.mi tre e un terzo, largo p.mi tre scarsi con cornice liscia dorata alla fiorentina.

184. Un altro di Sua M.tà, in tela poco simile e cattivo fatto da un pittore di Danimarca, alto p.mi quattro e mezzo e largo p.mi tre e due terzi, senza cornice.

185. Un altro ritratto di Sua M.ta poco simile, in tela in piedi dell'istesso pittore, alto p.mi cinque scarsi e largo p.mi quattro scarsi, senza cornice.

186. Un altro ritratto di Sua M.tà, in tela in piedi dell'istesso pittore alto p.mi cinque e mezzo e largo p.mi quattro, senza cornice.

187. Un altro ritratto della regina di Svetia moglie del re Carlo a sedere, in tela in piedi, alta p.mi sei e larga p.mi cinque, senza cornice.

Af *Beck*. Granberg n:r 223.

188. Un altro ritratto del presente re di Svetia giovanetto con la mano manca al fianco e la destra appoggiata ad un bastone di comando con la testa di un gran leone appresso, veduta d'architettura e paese, in tela in piedi alta p.mi sei e un dito e larga p.mi cinque senza cornice.

189. Un altro ritratto del re di Francia giovanetto con manto reale con l'abito dello Spirito Santo con due scettri nelle mani a sedere in faccia, in tela in piedi, alta p.mi sei, larga p.mi quattro con cornice liscia dorata alla fiorentina.

Af *Lebrun*. Granberg n:r 244.

190. Un altro ritratto del Re di Francia da giovane armato con

collaro, sciarpa, bianca, sfondato nel viso, in tela in piedi alta p.mi due e tre quarti e larga p.mi 2., con cornice liscia dorata alla fiorentina.

191. Ritratto del re di Polonia armato e con sopra il manto, in tela in piedi alto p.mi tre e due dita, largo dui p.mi e mezzo senza cornice.

Konung Wladislaw IV? Af *Beck*. Granberg n:r 216.

192. Un altro ritratto di un giovanetto armato con la sciarpa bianca, e con bottoncino nella mano destra, in tela in piedi alta p.mi cinque e tre quarti e larga p.mi quattro e mezzo, senza cornice.

193. Un altro ritratto del re di Spagna giovanetto con cappello con piume nella man sinistra e nella destra un bastone di comando con un angiolino sopra che tiene una corona, in tela in piedi alto p.mi sei e un quarto e largo p.mi quattro con cornice liscia dorata alla fiorentina.

194. Un ritratto del Salmasio con collaro liscio e fiocchi sciolti con la man destra nel petto, in tela in piedi alta p.mi tre e un terzo, larga p.mi due e tre quarti, con cornice liscia dorata alla fiorentina.

Af *Beck*. Granberg n:r 215.

195. Un altro ritratto del d.o Salmasio senza mani, in tela in piedi alta p.mi tre e larga dui e mezzo con cornice liscia dorata alla fiorentina.

196. Un altro ritratto del cavalier *Bernini* in disegno, o pastello in carta con suo vetro sopra, alta p.mi uno e due terzi e larga p.mo uno con cornice di pero tinto nero.

197. Un ritratto di Monsù Bordellon medico francese della regina, che fu a servirla in Svetia, in tela in piedi alta p.mi quattro e un terzo e larga p.mi tre e due terzi, con cornice liscia alla fiorentina.

Bourdelot. Af *Beck*. Om denna tafla och om n:ris 198—200 se Granberg n:ris 224—240.

198. Un ritratto di monsù Canut ambasciatore del re di Francia alla regina Cristina, in tela in piedi alta p.mi 4. e un quarto, larga p.mi tre e mezzo con cornice dorata alla fiorentina.

199. Un ritratto del Duca d'Orleans giovane armato, in tela in piedi alto p.mi due e mezzo e largo p.mi dui scarsi con cornice liscia dorata alla fiorentina.

200. Un ritratto di madama Vallier più di mezza figura, bella dama in atto di andare a caccia con l'arco e cane avanti e la faretra alle spalle, in tela in piedi alta p.mi quattro e mezzo e larga 3. e dui terzi, senza cornice.

201. Un quadretto con un cavaliere e una dama a cavallo in atto di andare a caccia con dui cani e un cacciatore con l'archibugio in spalla, in tela a giacere alto p.mo uno e un quarto e largo p.mo uno e due terzi, senza cornice.

202. Un ritratto del Re di Svetia fanciullo armato di ferro con collaro bianco con merletto, in tela in piedi alta p.mi due e larga p.mo uno e due terzi, senza cornice.

203. Un quadro della Presentazione al tempio con un altare e due candele e una donna che tiene un bambino in braccio con il vecchio Simeone, con molt'altre figure con architettura, in tela in piedi alta p.mo uno e un terzo, larga p.mo uno e tre quarti con cornice intagliata e dorata.

204 & 205. Due quadri di frutti diversi cioè, pera, mele, uva, persiche, fichi, cerase e un cagnolino sopra un canestrino rosso, e nell'altro vi è un papagallo che mangia l'uva, tutti fatti di ricamo di seta, ed avanti detti quadri vi è un cristallo per ciascheduno, alti p.mi due e un quarto e larghi p.mi due e tre quarti, con cornice indorata intagliata e due fogliami nell'attaccature parimente dorate.

206. Un quadro di una Musa a sedere che con la mano destra tiene un flauto e la sinistra l'appoggia sopra una lira, e rivolta ad un Satiro e sotto la mano destra vi è un Amorino, che si attacca a panni di d.a Musa e d.o Amorino appoggia il ginocchio destro sopra un globo che li si vedono diversi Satiretti in paese, in tela in piedi alta p.mi sei e tre quarti, e larga p.mi quattro e tre quarti con cornice dorata, parte granita, parte liscia.

207. Un quadro di Eraclito piangente con un panno colore di cannella con mezze braccie coperte, con la mano sinistra tiene un pezzo di d.o panno in testa e con la mano destra accenna con un dito, con una rupe in campo d'aria, in tela in piedi alta p.mi dodici e larga p.mi otto senza cornice, mano dello *Spagnoletto.*
Granberg n:r 141.

208. Un altro quadro di Democrito filosofo a sedere e ridente, con la mano destra tiene un compasso e la sinistra appoggia sopra un mappamondo, che sta posto sopra un tavolino, con un calamaro, e penna, e libri, e carte di geometria, e le dette braccia sono mezze ignude, ed il braccio destro è un poco scrostato, in campo d'aria con architettura, d'altezza e larghezza come il sud.o, e mano del sud.o *Spagnoletto.*
Granberg n:r 142.

209. Un quadro grande con Orfeo a sedere in piedi ad un arbore che sona la lira, circondato da gran numero di animali terrestri

e volatili, che stanno ad udirlo in paese, tela a giacere alta p.mi cinque e mezzo e larga p.mi 9, e mezzo, con cornice dorata liscia alla romana.

210. Un ritratto del principe Tomaso, armato il petto di ferro col manto rosso, e con la mano destra tiene il bastone di comando, e con la sinistra accenna, e dietro il d.o ritratto vi è un moro che tiene la briglia del suo cavallo con l'esercito sopradunato in campagna aperta, in tela in piedi alto p.mi nove e due terzi e largo p.mi nove e due terzi con cornice liscia dorata alla fiorentina.

211 & 212. Dui ritratti di un cavallo chiamato il *favorito,* di pelame folto oscuro in campo d'aria, in uno de'quali vi sono tre fanciulli alati, due de'quali tengono due cordoni della briglia e l'altro uno rotolo che dice »il favorito» in tela a giacere alta p.mi quattro e tre quarti e larga p.mi cinque e mezzo, senza cornice.

213. Un quadro della cena di Gesù Cristo con tutti gli Apostoli, tassuto in oro, argento e seta di diversi colori, opera di mastro *Agosto,* alto p.mi nove e un dito e largo p.mi 13. e tre quarti, senza cornice.

214. Un ritratto di Memet quarto imperatore de'Turchi vestito alla turchesca col suo turbante in testa e un camauro sopra un cuscino rosso con arco e frezza, che con la mano destra accenna sopra il detto camauro, in tela in piedi alta p.mi nove e larga p.mi sei, senza cornice.

215. Un ritratto della gran Sultana moglie del sud.o Memet 4.o, vestita con abito rosso e sopra veste verde alla turchesca, che tiene la mano destra appoggiata al fianco, e con la sinistra accenna, in tela in piedi alta p.mi 9. e larga p.mi sei, senza cornice.

216. Un quadro del Martirio di S. Sebastiano che tiene la mano sinistra ligata ad un ramo d'arbore e la destra non si vede, saettato nella coscia sinistra e nel petto e nel braccio sinistro con un angelo che cala dal cielo che con la mano destra tiene la palma e con la man sinistra l'accenna la corona di rose, in paese e campo d'aria, in tela in piedi alto p.mi dodici e largo p.mi otto con un buco da piedi, senza cornice.

217. Un quadro con una Santa Maria Madalena col petto e braccio ignudo et il restante coperto con un panno rosso con le mani al petto e un Angelo con una particola in mano in atto di comunicarla, e un altro Angelo e due Cherubini sopra in aria, ed un altro Angelino che sta a sedere sopra un sasso che tiene

un vaso con la man sinistra, e avanti detta Santa vi è un libro appoggiato in una testa di morto e una Croce, in tela in piedi, alta p.mi undici, e tre quarti e larga p.mi otto.

218 a. Un quadro con un uomo, e una donna ignudi abbracciati con un Amorino, che scherza con diversi fiori che stanno in un canestrino in un giardino con una fontana, in tela a giacere alta p.mi sei e mezzo, e larga p.mi dieci, e un quarto, senza cornice.

218 b. Un ritratto di Regina armata il petto di ferro e manto reale azzurro, e la veste fino al ginocchio bianca con ricami d'oro, con la mano destra tiene il bastone del comando, e un Moretto dietro che li tiene il manto, e in piedi vi sono diverse armature in campo d'aria e paese, in tela in piedi, alta p.mi otto e mezzo e larga p.mi sette, senza cornice.

219. Un altro quadro con dieci puttini che fanno diversi giochi chi con ghirlande di fiori, e chi alla gatta cieca in paese, in tela a giacere alta p.mi quattro e doi terzi e larga p.mi otto, con cornice dorata liscia alla romana.

220. Un ritratto del Re di Francia á cavallo armato, e con la mano destra tiene il bastone di comando, e al collo la cravatta, e a traverso sopra la spalla una banda bianca, e l'abito dello Spirito Santo e due pistole davanti, e il cavallo è di color d'Isabella con sotto altra gente armata e d.o ritratto tiene in testa una corona d'alloro, in tela in piedi alto p.mi dieci e mezzo e largo p.mi nove e un dito, senza cornice.

221. Un quadro di S. Francesco di Sales in ginocchioni sopra un cuscino verde con le mani al petto con rocchetto bianco, e mantelletta paonazza ed avanti a lui vi è dipinto come un quadretto della Madonna e S.ta Elisabetta, in tela in piedi alto p.mi cinque e mezzo e largo p.mi quattro scarsi, con cornice dorata e intagliata.

222—226. Cinque quadri con diversi vasi di fiori e altri fiori parte in conchiglie, e parte in terra di diversi colori, in tela a giacere, alti p.mi 4 e larghi p.mi 5 e un terzo, con cornici intagliate, tutte simili, ad uno de'quali ê rotta la cornice, e telaro.

227. Un quadro con Venere con le mani giunte in atto di piangere Adone morto con un Amorino che tiene un bracco, in paese in tela a giacere con un buco da piedi, alto p.mi quattro, e largo p.mi cinque e un terzo, con cornice intagliata e dorata, alla napolitana.

228. Un altro quadro dell'Europa a sedere sopra un toro che fugge, e tre altre donne, che fanno cenno di chiamare, ed un'altra in ginocchioni con le mani giunte in atto di piangere, in paese in

tela a giacere alta p.mi quattro e larga p.mi cinque e un terzo con cornice come sopra.

229. Un altro quadro di un vecchio a sedere che li viene avanti con uomo armato che tiene nelle mani le'lmo con tre altre figurine in paese in tela a giacere alto . . .

230—235. Sei quadri con diversi paesi con monti, scogli e marine e qualche figurina ordinarii, in tela a giacere alta p.mi tre ed un quarto e larga p.mi sei meno un q.to, tutti senza cornice.

236. Un quadro con diverse donne in un bagno, una delle quali rapita da un uomo armato, in paese, quadro benché non finito assai bello di *Giuseppe Salviato,* in tela a giacere alto p.mi otto e largo p.mi dieci e mezzo con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 58.

237. Un altro quadro di S. Sebastiano con le braccia ligate sopra il capo, figura grande al naturale in paese, di *Guido Reni,* della p.ma maniera, id tela in piedi alta p.mi nove ed un terzo, larga p.mi sei e tre quarti, con cornice dorata liscia alla fiorentina.

238. Un altro quadro con la Trasfigurazione del Signore con Cristo in mezzo a Mosè ed Elia con i tre discepoli a basso, maggiore del naturale, di *Michelangelo Caravaggio,* in tela in piedi alta p.mi diecinove e mezzo, larga p.mi undici, con cornico liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 89.

239. Un altro quadro di un cartone per arazzi con favola di Giove, con una donna a sedere in un letto con Mercurio che siede in terra, e trattiene il custode figurato in persona di un moro, figure maggiore del naturale, di *Giulio Romano* in cartone foderato, di tela a giacere alta p. 14. e larga p.mi 15, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 64.

240. Un altro quadro di cartone con Giove e Giunone, che si baciano, figure maggiori del naturale in cartone foderato di tela, di *Giulio Romano,* in piedi alto p:mi 13 e mezzo e largo p.mi undici e mezzo con cornice liscia derata alla romana.

Granberg n:r 66.

241. Un altro quadro di cartone con Giove in aria che si accosta a Semele circondato di fuoco con l'aquila che li sostiene il fulmine, di *Giulio Romano,* figura maggiore del naturale in cartone foderato di tela a giacere alto p.mi quattordici e largo p.mi quattordici con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 63.

242. Un altro quadro di cartone con Giove in atto di prendere Io,

con l'aquila sotto di essa, e Diana sopra, figure maggiori del naturale, di *Giulio Romano,* in cartone foderato, in tela in piedi alta p.mi tredice e due terzi e larga p.mi dodici con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 65.

243. Un altro quadro di cartone con Danae e Giove, in paese figure maggiori del naturale, di *Giulio Romano,* in cartone foderato di tela a giacere alta p.mi dieci e due terzi e larga p.mi undici e mezzo, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 67.

244. Un altro quadro con Milone Crotoniata con le mani in un albero e con leone che li morde la gamba manca, in paese con una tigre poco lontana, del *Pordenone,* in tela a giacere alta p.mi otto e un quarto, larga p.mi nove e mezzo con cornice intagliata dorata alla genovese.

Granberg n:r 74.

245. Un altro quadro con un Baccanale ed un Sileno in faccia coronato d'edra che sostiene un panno con uve dentro con la testa dell'avanti, dietro da una parte un uomo con una tazza in mano e dall'altra una donna baccante scapigliata con maschere, di *Rubens,* in tela in piedi alta p.mi einque e mezzo e larga quattro e mezzo con cornice liscia dorata alla romana.

Trol. af *Jacob Jordaens.* Granberg n:r 167.

246. Un altro quadro con una donna in schiena bona parte ignuda con un satiro che coglie grappi d'uva, doi putti con diverse figure a giacere in gruppo in un vago paese, in tela a giacere alta p.mi otto e un terzo e larga p.mi dodici e due terzi, con cornice dorata liscia alla romana.

Se »Rättelser och tillägg».

247. Un quadro con l'istoria di Scipione in trono con varii soldati e ricche spoglie intorno, in atto di render la sposa presentatali prigione dal suo sposo, con la madre e padre che gli assistone e varie donne e soldati con architettura e paese, quadro insigne disegnato, colorito e degradato a maraviglia, del *Rubens,* in tela giacere alta p.mi otto e $^1/_2$. e larga p.mi quindici scarsi con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 160.

248. Un altro quadro compagno del sud.o con l'istoria della regina Tomiri, che fa immergere avanti a se la testa di Ciro in una conca di sangue con assistenza di molte donne, paggi, e satrapi e guerrieri con architettura e paese, quadro insigne e forse superiore all'altro, del *Rubens,* in tela a giacere alta p.mi otto e

mezzo e larga p.mi quattordici e un terzo, con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 161.

249. Un quadro con figure di ... fiume e donne fatte per simbolo delle quattro parti del mondo con una tigre e un cocodrillo con diversi putti con l'onde del mare, pensiero ben inventato e felicemente espresso, del *Rubens*, in tela a giacere, alta p.mi nove meno un quo e larga p.mi undici e un terzo con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 159.

250. Un altro quadro con Diana in piedi in atto du tornare da caccia con molte ninfe cariche di preda e con cani, satiri carichi di frutti, e con doi putti che ne prendono e mangiano in bel paese, del *Rubens*, in tela a giacere alta p.mi otto e mezzo e larga dieci meno un quarto con cornice, dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 163.

251. Un altro quadro con Ganimede sollevato in aria dall'aquila in atto di ricevere una tazza, Ebe che gliela porge accompagnata da altre figure di donne, del *Rubens*, in tela in piedi alta p.mi nove e mezzo e larga p.mi nove con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n:r 164.

252. Un altro quadro di una cucina o bottega di pollami, animali, frutti, erbaggi, carne, vasi e piatti con una vecchia e un vecchio in atto di stellar legna, con veduta di paese, del *Rubens*, in tela in piedi alta p.mi undici e mezzo e larga undici e due terzi con cornice dorata liscia alla romana.

Granberg n.r 162.

253. Un quadro con Iuditta in piedi, che con la destra tiene la spada e con la sinistra la testa d'Oloferne e con la servente dietro che sta per riceverla con un panno, in tela in piedi alta p.mi sette e un q.ta, larga p.mi 4 e due terzi con cornice liscia alla romana, del *Rubens*.

Se »Rättelser och tillägg».

254. Un altro quadro con Ercole che fila in mezzo alle donzelle di Jole, che ridendo li tira l'orecchio con una vecchia che tiene in mano un fuso, in paese, del *Rubens*, in tela in piedi alta p.mi undici e larga p.mi otto e mezzo con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 166.

255. Un altro quadro con Adone ignudo ferito in mezzo a diverse donne con Venere che ha seco un Amore che piange, del *Rubens,* in tela in piedi alta p.mi undici e larga p.mi otto e mezzo con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 165.

256. Un quadro con Susanna al fonte, e appresso i due vecchi, copia dell'istesso *Rubens,* di un originale di Guido *Reni,* in tela a giacere alta p.mi quattro et un terzo e larga p.mi sei meno un quarto, con cornice liscia dorata alla romana.

Se »Rättelser och tillägg».

257. Un altro quadro con Abramo, che ha dietro Sara che sta in atto devoto e riverente verso i tre Angioli i quali *tres vidit et unum adoravit,* del *Rubens,* in tela a giacere alta p.mi quattro e mezzo e larga p.mi 6. meno un terzo, con cornice liscia dorata alla romana.

Se »Rättelser och tillägg».

258. Un altro quadro con la figura del beato Lorenzo Giustiniano in atto di scrivere ad un tavolino con la mitra e una Croce appresso, sopra la figura della Sapienza che posa sopra il mondo il pin'destro circondata da due putti a lati, uno de'quali tiene un libro, ed ella con la destra accenna allo Spirito Santo che si vede in alto, dell'*Albano,* in tela in piedi, alto p.mi dodici e tre quarti e largo p.mi sette e mezzo con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 103.

259. Un altro quadro con un giovane ignudo la maggior parte che giace in letto posandosi in schiena col gomito manco ed accarezzando con la destra un gatto pezzato, del *Tintoretto,* in tela a giacere alta p.mi quattro e un terzo e larga p.mi sei e mezzo con cornice liscia dorata alla romana.

260. Un altro quadro con Adamo genuflesso che piange Abel morto, in paese, d'*Andrea Sacchi,* in tela a giacere alta p.mi quattro e larga p.mi sci e tre quarti, con cornice liscia dorata alla fiorentina.

Granberg n:r 80.

261. Un altro quadro di fiori e paese con un vaso e due Amorini, di *Brugolo,* in tela a giacere alto p.mi sci e largo p.mi sette con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 180.

262. Un altro quadro con Cristo che resuscita Lazzaro con Marta e Madalena, e discepoli e diverse figure che rilevano e sostengono Lazzaro, in paese, di *Muziano,* in tela in piedi alta p.mi dodici e

un quarto, larga p.mi dieci con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 113.

263. Un altro quadro con Ercole, che ammazza Acheloo in figura di toro, in paese con altre figure anche di donne in lontananza, del *Pordenone*, in tela a giacere alta p.mi otto e mezzo e larga p.mi 9. e mezzo, con cornice intagliata dorata alla genovese.

Granberg n:r 75.

264. Un altro quadro di frutti e paese con un pavone, di *Brugolo*, in tela a giacere alta p.mi cinque e larga p.mi sette con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 181.

265. Un altro quadro con figura di San Bonaventura che con la mano destra tiene la penna e un libro alla sinistra con un putto avanti che li tiene il calamaro ed il cappello cardinalitio, con architettura e veduta di paese, di *Guido Reno*, in tela in piedi alta p.mi nove e mezzo e larga p.mi sette con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 97.

266. Un altro quadro con una figura d'Archimede, in paese, applicato ad un libro, che ha dietro il sicario con un pugnale in atto di ammazzarlo, del *Mola*, in tela in piedi alta p,mi cinque e mezzo e larga p.mi cinque con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 111.

267. Un quadro di S. Pietro Martire in atto di essere ucciso da un sicario che li tiene una mano al petto con la destra in atto di ferirlo, in paese con altre figure in lontananza, di *Giorgione*, in tela a giacere alta p.mi 4. e mezzo e larga p.mi sei e un dito, con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 52.

268. Un altro quadro con la Crocifissione di S. Pietro con l'Angelo in alto che li tiene la corona e la palma e altre figure di manigoldi che lo sollevano in alto, del cavaliere *Calabrese*, opera delle migliori, in tela in piedi alta p.mi 14., larga p.mi dieci con cornice liscia dorata alla romana.

Granberg n:r 119.

269. Un quadro di un ritratto di una donna venetiana con piume al cappello, alra p.mi tre scarci e larga p.mi doi e mezzo con cornice liscia dorata alla romana.

270. Un quadro di una donna in piedi in schiena ignuda, del *Pordenone*, in tavola in piedi alta p.mi sei e mezzo e larga tre e un quarto con cornice liscia indorata piccola.

271. Un altro quadro di un giovane col flauto in mano, dello *Spagnolo,* in tela alto p.mi 2. e 3. quarti e largo p.mi 3. con cornice liscia piccola indorata.

Granberg n:r 142.

272—277. Sei pezzi di quadri fatti per sopra porte copiati dai quadri di Sua Maestà, in tela a giacere alti p.mi 4. e mezzo e larghi p.mi cinque e mezzo tutti corniciati dorati alla romana.

278. Un altro quadro, ed un Apostolo simile alli altri, del *Fetti,* in tela in piedi alta p.mi 5. e doi terzi e larga p.mi 2. 1/2. scarci con cornice intagliata dorata alla genovese.

279. Un altro quadro con il martirio di S. Cristina veduta sotto in su ricco di figure in paese, di Giovanni *Bonatti,* in tela in piedi alta p.mi ... e larga p.mi con cornice piccola liscia dorata.

Om n:ris 279—281: Granberg n:r 140.

280. Un altro quadro ovato bislongo con la gloria di S. Cristina, di Fabritio *Chiari,* veduta di sotto in su con cornice piccola dorata, tela in piedi alta p.mi ...

281. Un altro quadro con un' elemosina di S. Cristina, d' *Antonio* Pittore di monsignor Bulgarino, in tela in piedi alta p.mi ... e larga p.mi ... con cornice liscia piccola dorata.

282. Un altro quadro di un ovato in traverso in una Gloria d'Angeli e putti, senza cornice, alto p.mi ... e largo p.mi ...

283. Un altro quadro della Vergine a sedere col bambino in braccio al quale bacia un piede S. Maria Madalena e dietro ad esso sta un putto, che tiene e guarda il vasetto del balsamo, avanti il Bambino un angelo col libro aperto in mano e appresso S, Girolamo in piedi, in paese, del *Correggio,* copiato singolarmente dal *Caracci,* in tela in piedi alta p.mi otto e larga p.mi 5. e tre quarti con cornice dorata liscia alla romana.

284. Un altro quadro con donna ignuda parte in schiena che si specchia in un specchio tenutoli da un Amorino a lato, bandiere, trombe, un elmo con piume ed un tamburo sopra il quale siede Marte armato che tiene con la destra una lancia e guarda un Amorino che sostiene una freccia con bel paese, di *Paolo Veronese,* in tela a giacere alta p.mi sette e tre quarti e larga p.mi otto e un quarto, con cornice liscia dorata romana.

Se »Rättelser och tillägg».

285. Un quadro di una Madonna con il Bambino in braccio che appoggia il braccio destro con la testa sopra alla spalla della Madonna, in raso in piedi alto p.mi tre e largo p.mi 2. e un quarto, con cornice di legno coperta tutta di trine d'oro col suo cristallo avanti.

286\. Un altro quadro con una Madonna che tiene il Bambino in braccio che dorme, e sopra la testa e delle spalle tiene un panno bianco in raso in piedi alto p.^{mi} tre, largo p.^{mi} 2. e un terzo con suo cristallo avanti con cornice di legno coperta tutta di trine d'oro, e li suddetti quadri sono attaccati con un cordoncino rosso con un fiocchetto di seta rossa ed oro.

287\. Un altro quadro in raso con la Regina in trono ed in alto dui angeli che tengono una tromba per ciascheduno, tengono in aria un panno d'azzurro ed a pie' molt' altre figure che tengono in mano diversi motti, che gli offeriscono, alto p.^{mi} doi e un dito, largo p.^{mo} uno e mezzo con cornice di pero nero parte indorata piccola.

288\. Un ritratto di S. M.^{tà} con busto di ferro e panno d'azzurro sopra, alto p.^{mi} tre e largo p.^{mi} due e mezzo, senza cornice.

289\. Un altro ritratto della Sig.^{ra} Giovannina damigella di Sua M.^{tà} con busto torchino merlettato, in tela in piedi alta p.^{mi} tre e larga p.^{mi} 2. e mezzo senza cornice.

290\. Un ritratto dell' Em.^{mo} Cardinal Azzolino, in tela in piedi alto p.^{mi} tre e largo p.^{mi} 2. e mezzo senza cornice.

291\. Un altro quadro con una Madonna a sedere col Bambino in braccio in atto di volerlo baciare e S. Giuseppe alla mano destra, con paese in tavola alta p.^{mi} uno e doi terzi, larga p.^{mi} uno e doi terzi con cornice di pero nero parte dorata, e per le cantonate fogliami in intaglio dorati, l'attaccaglio d'ottone dorato con fiocchetto di seta rossa.

292\. Un altro quadro con la Vergine a sedere col santo Bambino in braccio e S. Giuseppe a mano sinistra che tiene un libretto in mano e a mano dritta S. Giovannino che tiene alla mano destra una Croce con architettura, e veduta di poco paese, del *Domenichino,* in tela in piedi alto p.^{mi} tre e largo due e un terzo con cornice di pero nera e parte con intaglio indorato con suo cordoncino di seta rossa e fiocco d'ro.

Se »Rättelser och tillägg».

293\. Un quadro con il Bambino a giacere sopra un panno d'azzurro che sta sopra un panno bianco, del *Correggio,* in tela a giacere, alto tre quarti, e largo p.^{mi} uno e un quarto con cornice di pero nero con filetto d'oro, lasciato per legato al Re di Francia per dispositione di S. M.^{tà}.

Granberg n:r 11.

294\. Un quadro con la Madalena con le mani giunte in atto penitente verso un Crocifisso che le sta davanti, del *Correggio,* in tela in piedi, alto p.^{mi} due e largo p.^{mi} uno e un terzo con cor-

nice tutta intagliata a fogliami e dorata con suo cordoncino di seta rossa, che la sostiene e fiocchetto d'oro e seta simile.

Granberg n:r 7.

295. Un altro quadro con la Madonna a sedere che tiene in braccio il Bambino, e dietro sta S. Anna con architettura, in tela in piedi alta p.mi 2. e mezzo e larga p.mi 2. senza cornice.

Bil. IV.

INVENTARIUM

ÖFVER

DROTTNING KRISTINAS FORNA TAFVELGALLERI I ROM, UPPRÄTTADT VID SAMLINGENS FÖRSÄLJANDE TILL HERTIGEN(-REGENTEN) AF ORLÉANS OCH DATERADT ROM 14 JAN. 1721.

(Originalet i British Museum i London.)

Inventario de' quadri dell Gl. Me.[1] della Regina di Suezia.

1. *Tintoretto.* Una Donna Lombarda con busto allaciato con Cornice d'oro liscia incirca trè palmi.
2. *Correggio.* Madalena piangente avanti la croce con cornice intagliata dorata misura di tela dà testa.
   Granberg n:r 7.
3. *Palma Vecchio.* Un huomo vestito di nero che s'appoggia sùl' cubito di Palma vecchio con cornice dorata liscia fuori di misura.
4. *Holbein.* Ritratto di Tomasso Moro in tavola con cornice dorata senz' intaglio.
   Granberg n:r 145.
5. *Paolo Veronese.* Europa sedente sul' toro frà sue compagne con cornice d'oro liscia fuori di misura vicinando à 3 palmi.
   Granberg n:r 49.
6. *Bassano.* S. Girolamo meditando la morte con cornice d'oro liscia fuori di misura.
   Granberg n:r 123.
7. *Raffaelle.* Famosa Vergine con il figlio. S. Giovannino e S. Gioseᵉ con cornice d'ebano nero in tavola con sua bandinella di tafettano verde con merlettino d'oro, et argento.
   Granberg n:r 12.
8. *Titiano.* Una Madalena mezzafigura con volto elevato al cielo afflitto, con ambe le mani libro, e testa di morte con fondo di paese cornice d'oro liscia misura sopra 4 palmi, e larga à proportione.
   Granberg n:r 33.
9. *Titiano.* Diana saettando Acteone nel bosco assalito dà cani con cornice d'oro liscia longo circa 9 palmi et alto quasi quadrato.
   Granberg n:r 37.

---

[1] = Galleria Memorabile.

10. *Titiano.* Mercurio insegna ad Amore assistendo Venere con cornice d'oro liscia quadro per alto.
    Se »Rättelser och tillägg».

11. *P. Veronese.* L'autore vestito di bianco in braccio dell'onore quadro per alto cornice dorata liscia.
    Granberg n:r 44.

12. *P. Veronese.* Venere allaccia l'armatura di Marte con accompagnam^{to} di paese ed Amorini, cavallo &c cornice e proportione sim^{e} all' antecede^{e}.
    Granberg n:r 41.

13. *P. Veronese.* Giacobbe e Rachele accompagnate dà varie compagne con cameli quadro per lungo, cornice liscia dorata simile alle soprad^{e}.
    Granberg n:r 51.

14. *Parmeggianino.* Amore che lavora l'arco appoggiato il piede sopra li libri con Amorini ridente e piangente quadro stretto per alto cornice liscia dorata.
    Granberg n:r 23.

15. *Titiano.* La Schiavona che s'appoggia al Moretto quadro singolare maggior di misura d'Imperatore, cornice dorata liscia.
    Granberg n:r 38.

16. *Correggio.* Noli me tangere il Christo vestito di bianco con la Madalena genuflessa cornice dorata liscia.
    Granberg n:r 4.

17. *Titiano.* Donna scoperta con specchio che gli tiene Amore del med^{a} grandezza del Noli me tangere cornice dorata liscia.
    Granberg n:r 32.

18. *P. Veronese.* Adoratione de Maggi lungo sette palmi alto poco meno di quattro Cornice dorata liscia.

19. *Titiano.* Vita umana misura quasi simile e cornice med^{a}.
    Granberg n:r 28.

20. *Correggio.* Ritratto del Duca Valentino con feraiolo nero p^{mi} cinque largo $4\,^2/_3$ scarsi cornice comes^{a}.
    Granberg n:r 9.

21. *Giulio Rom^{o}.* Historia romana con cornice d'oro liscia dipinta in tavola lungo p^{mi} 6 e 8 a alto p^{mi} $1\,^2/_4$.
    Granberg n:ris 68—73.

22. *Giulio rom^{o}.* Pace frà Sabini, e romani nel conflitto misura simile, e cornice comes^{a}.
    Granberg n.ris 68—73.

23. *Tintoretto.* Circoncisione del Sig^{re} con varie figure alto p^{mi} $1\,^2/_4$, largo p^{mi} 2 scarsi cornice dorata et intagliata.
    Se »Rättelser och tillägg».

24. *Raffaelle.* Una vecchietta in tavola con scuffia bianca cornice intagliata alta meno di p^{mi} 1 $^{2}/_{4}$ e meno di uno larga.
Granberg n:r 15.

25. *Giulio rom^{o}.* Romani trionfanti rinconpensati vincitori misura come li soprad^{i} e cornice simile alli sud^{i} di Giulio romano.
Granberg n:ris 68—73.

26. *Giulio rom^{o}.* Assalto di Piazza con Argine di saettare misura alli soprad^{i}.
Granberg n:ris 68—73.

27. *Annibal Caracci.* Volto inarrivabile di bellezza di un' Christo coronato di spine con lacrime cad^{i} alto p^{mi} 2$^{3}/_{8}$, largo p^{mi} 1. 8 cornice dorata liscia.
Granberg n:r 95.

28. *Annibal Caracci.* Una Madonna dipinta in rame con il Sig^{re}, S. Gio., e S. Gios^{e} con cornice parte d'oro, e nera alto p^{mi} 2 incirca, largo p^{mi} 1. 4 buone.
Granberg n:r 93.

29. *Giulio Rom^{o}.* Ratto delle Sabine cornice e misura simile alle soprad^{e}.
Granberg n:ris 68—73.

30. *Giorgione.* Erodiade con la testa di S. Gio. Batt'a cornice intagliata e dorata alto p^{mi} 3, e 8, largo p^{mi} 3 $^{2}/_{4}$.
Granberg n:r 53.

31. *Giulio rom^{o}.* Coriolano cornice, e misura simile alli Sud^{i}.
Granberg n:ris 68—73.

32. *Michel ang^{o}.* Il famoso Ganimede alto p^{mi} 1: 0: 8 $^{2}/_{4}$ largo p^{mi} 1: 0: 3 scarse cornice dorata intagliata.
Granberg n:r 22.

33. *Correggio.* Il famoso quadro della favola di Leda con diversi cigni, e sue compagne fuori de misura cornice dorata liscia.
Granberg n:r 2.

34. *Correggio.* Io prova l'affetto di Giove in forma di Nuvola quadro per alto stretto. Cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 3.

35. *Correggio.* La famosa Danae accompagnata di Amorini misura poco diversa dalla Leda, cornice dorata liscia.
Granberg n:r 1.

36. *P. Veronese.* Venere che piange Adone ferito con paese e carro per aria, ed Amorini, quadro per alto cornice dorata liscia.
Granberg n:r 39.

37. *P. Veronese.* La sapienza con Ercole in compagn^{a}, cornice misura come s^{a}.
Granberg n:r 43.

38. *P. Veronese.* Mercurio impedito dalla sorella di Erse entra nella camera, misura simile alla Venere che piange Adone e cornice come s[a].
Granberg n:r 40.

39. *P. Veronese.* Venere e Marte con veduto di paese, cavallo, ed Amorini, misura simile alla sapienza e cornice comes[a].
Granberg n:r 42.

40. *Palma vecchio.* Femmina scapigliata con panno verde alta 3 p[mi] cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 59.

41. *Titiano.* Venere mezzafigura in mezzo al mare con capelli sciolti misura poco disimele cornice comes[a].
Granberg n:r 27.

42. *Correggio.* Il ritratto del duca Valentino in età che caccia mano ad un pugnale, misura, e cornice poco disimile.
Granberg n:r 9.

43. *Correggio.* Una Madonna con il figliolino, e S. Giosep[e] cornice nera, ed intagliata d'oro con attaccaglia di metallo dorato.
Granberg n:r 5.

44. *Lud[o] Caracci.* Il martirio di S. Bartolomeo con diverse figure et un'angelo, che porta una corona cornice liscia dorata.
Granberg n:r 91.

45. *Cav[re] Bernini.* Ritratto d'un frate la testa sola cornice parta intagliata e parte dorata.
Granberg n:r 90.

46. *Annibal Caracci.* S. Rocco con l'angelo lungo p[mi] 3 $^{2}/_{4}$ buoni ed alto p[mi] 2: 0: 10 cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 94.

47. *Annibal Caracci.* S. Stefano con ambe le mani teta incirca dà testa cornice d'oro liscia.

48. *Correggio.* Il mulo con Mulattiere misura p[mi] 4: 0: 3, alto p[mi] 3, cornice intagliata e non dorata.
Granberg n:r 6.

49. *Titiano.* Ritratto di Madonna poco meno di 6 p[mi] quadrato cornice d'oro intagliata.

50. *Raffaelle.* Giovinetto con libro in mano cornice dorata et intagliata largo p[mi] 3 meno un' quarto alto p[mi] 2 $^{2}/_{4}$ dipinto in tavola.
Granberg n:r 14.

51. *Raffaelle.* Testa di donna campagna al soprad[o].
Granberg n:r 13.

52. *Paolo Brilli.* Paesino piccolo con Madonnina e S. Giose cornice nera.

Granberg n:r 186.

53. *Leondo da Vinci.* Ritratto con beretta nera cornice di noce.

54. *Giose d'Arpino.* Gloria d'Angeli con il Rè David e S. Cecilia bislonga in tavola con cornicetta dorata.

55. *Titiano.* Venere dormendo con Amore bislongo sopra campo di velluto, e veduta di paese, e rose seminato, cornice dorata liscia.

Se »Rättelser och tillägg».

56. *Titiano.* Imperatore romano grande più del naturale mezzafigura cornice d'oro intagliata.

57. *Titiano.* Il compagno simile cornice simile.

58. *Titiano.* Venere che ritiene Adone con cani, veduta di paese, Amorini cornice dorata liscia.

Granberg n:r 30.

59. *Correggio.* Quadro grande per traverso con molte figure vedute di sotto in sù Idèa della Tribuna cornice d'oro liscia.

Granberg n:r 10.

60. *Titiano.* Donna nuda con Amorino et appresso un senatore con campo di paese, cornice d'oro liscia quadro bislungo.

Granberg n:r 31.

61. *Palma vecchio.* Ritratto d'un Doce di Vena con corno in testa, tela quadrata cornice dorata liscia tela quadrata.

Granberg n:r 60.

62. *Correggio.* Mercurio insegna ad Amore assiste femmina alata, quadro per alto cornice dorata liscia.

Granberg n:r 8.

63. *Mantegni.* Martirio di S. Sebastiano dipinto in tavola per alto cornice liscia d'oro.

Granberg n:r 21.

64. *Mantegni.* Il suo compagno figurato con Priggioni cornice simile.

Granberg n:r 21.

65. *Immite di Titiano.* Donna colca in schiena con specchio con homo armato con trofeo di Marte quadro grande cornice liscia dorata.

66. *Buonamaniera.* Ritratto di Pripe armato all'antica moderna con elmo sul' tavolino fuori di misura cornice d'oro liscia.

67. *Anda Mantegni.* Compagno della serie del martirio de S. Sebastiano come li sopradi.

Granberg n:r 21.

68. *And*^{a} *Mantegni.* Suo compagno son cornice simile.
Granberg n:r 21.

69. *Non cattivo.* Ritratto di Pico della Mirandola tela dà testa cornice liscia, e dorata.

70. *Scarsellino.* Cena di Christo in Emaus di p^{mi} 3 cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 79.

71. *P. Veronese.* Huomo che cade sopra ruine con Amorini e due femmine.
Granberg n:r 48.

72. *P. Veronese.* Venere che dorme con huomo armato vicino, et Amore.
Granberg n:r 46.

73. *P. Veronese.* Venere in schiena con Amorini et accompagnam^{ti}.
Granberg n:r 47.

74. *P. Veronese.* Venere sopra il Giobbo, ò d^{a} L'abondanza, che incorona la Pace con altri significati tutti quattro pezzi ultimi notati stanno nella suffitta con cornice dorata liscia misura quasi quadrata.
Granberg n:r 45.

75. *Titiano.* Donna con l'amante che tiene lo specchio misura di quasi 4 palmi cornice d'oro intagliata.
Se »Rättelser och tillägg».

76. *Ant*^{o} *Vandik.* Ritratto del gràn' Canc^{e} di Suezia in sedia con ambi le mani e l'ord^{e} del leonfante in petto cornice d'oro liscia.
Utan tvifvel *David Becks* tafla, Granberg n:r 207.

77. *Il Rosso.* L'Adultera avanti Giesù Cristo poco più di 3 p^{mi} cornice dorata liscia in tavola.
Granberg n:r 84.

78. *Tintoretto.* Ritratto d'un Gioielliere fuori di misura con tavolino e scatolino avanti fuori di misura cornice d'oro liscia.

79. *Cav*^{re} *Velasco.* Ritratto del Rè di Spagna tela di 3 p^{mi} cornice dorata liscia.
Granberg n:r 143.

80. *Carpaccio.* Amore che allesta l'Arco poco più di 4 p^{mi} cornice dorata liscia per alto.
»Carpaccio» tydl. misskrifning för ett senare mästarenamn.

81. *Gio. Bellino.* Adoratione de Maggi in tavola alto p^{mi} $5\,^{2}/_{4}$, largo $3\,^{2}/_{4}$ cornice dorata liscia.
Granberg n:r 26.

82. *Parmeggianino.* Madonna con il Sig^{re}, S. Fran^{o} e S. Gios^{e} con

veduta di paese in tavola alto p^{mi} 4, largo p^{mi} 3 cornice d'oro liscia.

Granberg n:r 24.

83. *Benedo^{o} Castiglione.* Donna con cappello die penne vicino à 3 p^{mi} cornice comes^{a}.

84. *Monsre^{re} Valenterini.*. Ritratto del Cav^{re} Cassiano del Pozzo p^{mi} 3 cornice comes^{a}.

85. *Gerardo Fiamengo.* Giuditta con altra femmina con lume e la teta di Oloferno fuori di misura cornice comes^{a}.

Granberg n:r 192.

86. *Bourdon.* Ritratto dell' Antiquario di S. M^{à} fuori misura cornice comes^{a}.

Granberg n:r 241 (noten).

87. Copia di *Guido Reni.* Susanna con li due vecchioni quadro bislungo cornice comes^{a}.

Granberg n:r 102.

88. ——. Ritratto di N. di 4 p^{mi} cornice comes^{a}.

89. *Mutiano.* S. Girolamo con cornice dorata liscia fuori di misura.

Granberg n:r 114.

90. ——. Ritratto di N. di 3 p^{mi} cornice comes^{a}.

91. ——. Ritratto della Regina fuori di misura cornice comes^{a}.

92. *And^{a} Mantegni.* Compagno del martirio di S. Sebastiano cornice simile.

Granberg n:r 21.

93. *Titiano.* Ritratto del Imperatore Carlo V cornice nera.

Granberg n:r 34.

94. *M. Lebrun.* Ritratto del Rè di Francia Ludovico XIIII in adolescenza con Manto reale figura intiera sedente in trono con scietro in mano cornice comes^{a} quadro per alto.

Granberg n:r 244.

95. *M. Bourdon.* Ritratto di commandante e cornice simile.

96. *M. Bourdon.* Il compagno d'altro commandante, e cornice simile.

97. ——. Ritratto d'un' huomo con lattuga liscia in tela di 3 p^{mi} di buona maniera cornice comes^{a}.

98. *Caravaggio.* Giovine con flauto quadro per lungo cornice stretta liscia, et indorata.

Granberg n:r 87.

99. ——. Ritratto del Duca d'Orleans frēllo del Rè soprad^{o} in tela dà testa con armatura cornice d'oro liscia.

100. *Bourdon.* Ritratto d'huomo vestito di nero cornice comes[a].
101. *Bourdon.* Ritratto di commandante con ambi le mani appoggiate sù l'elmo cornice comes[a].
102. *Bourdon.* Ritratto di Letterato cornice, e misura comes[a].
103. *Bourdon.* Ritratto d'altro dotto con penna e libro in mano cornice comes[a].
104. *Bourdon.* Ritratto d'huomo vestito di nero cornice comes[a].
105. ——. Ritratto della Madre della Regina cornice comes[a].
Granberg n:r 242.
106. *Fiammengo.* Filosofo quadro per alto e stretto cornice dorata intagliata.
107. *Vandick.* Ritratto bellissimo incirca 3 p[mi] cornice d'oro intagliata.
108. *Palma vecchio.* Procurator Venetiano in veste rossa veduta di mare cornice d'oro, e liscia fuori di misura.
109. *Tintoretto.* Ritratto grandi al naturale dei Duchi di Ferrara dipinti a tempra cornice d'oro intagliata.
Granberg n:r 82.
110. *Spagnoletto.* Filosofo in tela di 3 p[mi] cornice d'oro.
111. *Spagnoletto.* Il suo compagno cornice simile.
112. *Cav[re] Bernini.* Giovane studioso tela di testa cornice d'oro con filetto d'intaglio con fogliorello inpresso.
Granberg n:r 90 (noten).
113. *Giulio Rom[o].* Fama con penna in mano alta p[mi] $5\,^2/_4$, e largo $4\,^2/_4$ cornice comes[a].
114. *And[a] Schiavoni.* Christo avanti Pilato con molte figure, quadro per lungo cornice d'oro intagliata.
Granberg n:r 77.
115. *Giorgione.* Madonna con il Sig[re], S. Gio. in Età, S. Gios[e] cornice d'oro intagliata quadro per lungo.
Granberg n:r 57.
116. *Titiano.* Imperatore con clamide rossa cornice d'oro intagliata quasi quadrata.
117. *Titiano.* Ritratto del conte Castiglione proportione al soprad[o] Imperatore cornice simile.
118. *Palma vecchio.* Venere che porge una saetta d'Amore figure intiere con veduta di paese bellissima cornice dorata liscia.
Granberg n:r 61.
119. ——. Diversi fanciulli che giocono à Gatta cieca quadro per lungo cornice d'oro liscia.
120. ——. Giuditta con testa d' Oloferne cornice comes[a] quadro per alto.

121. *Bordinone.* La donna adultera avanti Cristo mezzafigura quadro per lungo con cornice d'oro intagliata.

Granberg n:r 55.

122. *Carpaccio.* L'Amore che dorme mentre li vien tolti li strali cornice liscia dorata.

»Carpaccio» tydl. misskrifning för ett senare mästarenamn.

123. *Caravaggio.* Il uomo che si specchia, Penitente filosofo d^{o} il Straccione senza cornice.

124. *And^{a} del Sarto.* Leda che abbraccia il cigno con varii puttini frà leccaria d'ovo quadro per alto in tavola cornice d'oro liscia.

Granberg n:r 25.

125. *Tintoretto.* Ritratto con ambi le mani vestito di nero col' collaro a' lattuga, crocifisso sul tavolino fuori di misura cornice comes^{a}.

126. *Lanfranco.* L'Annuntiata famosa quadro per lungo cornice comes^{a}.

Granberg n:r 106.

127. *Tintoretto.* Ritratto con mani vestito di nero, con lattughe al collo, libri sul tavolino e crocifisso cornice dorata liscia.

128. *Giorgione.* Ritratto del famoso Pico della Mirandola in età puerile quadro per alto cornice comes^{a}.

Granberg n:r 54.

129. *Tintoretto.* Ritratto d'huomo attempato vestito di nero con veduta di una mano cornice comesa^{a}.

130. *Bassano.* Una vecchia campagna al sud^{o} cornice simile.

Granberg n:r 122.

131. *Bassano.* Pastore con diversi animali quadro per lungo cornice comes^{a}.

Granberg n:r 124.

132. ——. Paesino Fiammengo quadrato cornice doro intagliata.

133. *Bassano.* Compagno de Pastori cornice simile.

Granberg n:r 125.

134. *Sinibaldo Scorsa.* Orfeo che sona con Satiri et animali 4 p^{mi} con^{s} alto p^{mi} 27.

Om n:ris 134—144 se Granberg n:ris 129—139.

135. D:o. Veduta di Ripetta misura e cornice simile.

136. D:o. Paese con veduta di ponte, e caduta di cavallo cornice comes^{a}.

137. *Sinibaldo Scorsa.* Paese bislongo con incontri di Cav^{ri} e dame cornice comes^{a}.

138. D:o. Altro paese con veduta di stradone e persone mascherate cornice comes[a].
139. D:o. Paese con veduta di fiume, cocchi, e barche cornice simile.
140. D:o. Paese con veduta di sassi, animali, cacciatori che giacciano stanchi.
141. D:o. Compagno al bislongo con veduta di ballo cornice comes[a].
142. D:o. Paese con scaramuccio di Soldati armati cornice comes[a].
143. D:o. Paese con veduta di Grotta e diversi animali cornice simile.
144. D:o. Paese con veduta d'Inverno, e neve cornice comes[a].
145. *Fed[o] Barocci.* Enea che salva dall incendio Anchise cornice d'oro liscia quadro grande.
Granberg n:r 107.
146. *And[a] Schiavone.* Christo sostenuto da un'angelo apresso una testa di vecchio cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 78.
147. *Vandik.* Un' huomo di buona età barba lunga con manto, e libri in mano misura incirca d'Imperatore corn[e] comes[a].
148. *Mantegni.* Martirio di S. Sebastiano compagno alli sopradi[i] in tavola, e cornice.
Granberg n:r 21.
149. *Mantegni.* Il suo compagno con cornice simile.
Granberg n:r 21.
150. *Ab. Brougel.* Pavone con frutti quadro per lungo cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 181.
151. *Guido Reno.* S. Bonaventura quadro per alto cornice comes[a].
Granberg n:r 97.
152. *Annibal Caracci.* S. Girolamo avanti la Madonna, con la Madonna, che bagia i piedi al Bambino con cornice comes[a].
153. *Annibal Caracci.* Una Danae con Amorino al basso cornice con intaglio ed arme Panfilia in cima dorata quadro per lungo.
Granberg n:r 92.
154. *Guidoreno.* S. Sebastiano con volto e mano verso il cielo quadro per alto cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 101.
155. *Salviati.* Ratto di femina in un' bagno cornice comes[a].
Granberg n:r 58
156. *Franc[co] Mola.* Archimede ucciso dà soldati cornice d'oro comes[a].
Granberg n:r 111.

157. *And[a] Sacchi.* Adamo piange Abele ucciso quadro per lungo cornice con poco intaglio.
Granberg n:r 80.

158. *Brougel.* Orfeo frà molti animali cornice comes[a].
Granberg n:r 179.

159. *Lanfranco.* Omo in schiena sopra un' letto con un' gatto appresso cornice comes[a].

160. *Carpaccio.* Quadro singolare d'un martire che dorme frà gl'istromt[i] del martirio cornice d'oro con poco intaglio.
»Carpaccio» trol. misskrifning för ett senare mästarenamn (Cangiaso?).

161. *M. Caravaggio.* Sagrificio d'Abram' cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 88.

162. *Giorgione.* S. Pietro martire in mani degl'assasini cornice comes[a].
Granberg n:r 52.

163. *P. Veronese.* Puttino per aria sedente sopra nuvole con panni e rami in mano senza cornice.

164. ——. Cornice con paese nero per traverso.

165. ——. Paese con cornice d'oro poco intagliata Armida con pastori.

166. *Tintoretto.* Bellissima ritratto d'huomo con orologgio dà polvere senza cornice.

167. ——. Venere che piange Adòne compagno all'Armida sud[a].

168. *Bourdon.* Ritratto di commandante senza cornice.

169. ——. Europa simile all' Armida sud[a].

170. ——. Tempesta di mare cornice con poco d'oro.

171. ——. Ritratto di S. M. cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 241.

172. ——. Borasca di mare senza cornice.

173. ——. S. Franc[o] di Sales orante cornice d'oro con intaglio.

174. *A. Brugel.* Fiori con vaso d'argento, e frutti, e due Amorini cornice dorata liscia.
Granberg n:r 180.

175. *Palma vecchio.* Donna nuda in schiena dipinta in tavola con liscia dorata.

176. *Titiano.* Venere che ritiene Adone cornice doro intagliata.
Se »Rättelser och tillägg».

177. ——. Ritratto di Cromuel senza cornice.

178. ——. Ritratto di dama senza cornice.

179. ——. Ritratto di S. M. inovato senza cornice.

180. *M. Gascar.* Venere et Adone copia de grandi senza cornice.

181. *Caracci.* Le trè gratie in tavola di chieroscuro senza cornice.

182. *Tintoretto.* Bozzo di S. Tomasso senza cornice.
Granberg n:r 81.

183. *M. Diner.* Una Madonnina con il Bambino, e due Angeli senza cornice.
184. *Bonatti.* Puttino in panno azzuro cornice nero e filetto d'oro.
185. *Krambouk(?)* Testa sola senza cornice.
186. *Caravaggio.* Ritratto dell' autore non finito.
187. ——. Altro ritratto senza cornice.
188. *Fr. Mola.* Ovato di Medusa con fondo d'oro senza cornice.
Granberg n:r 112.

189 ——. Nimfa con Satiro quadro per alto cornice d'oro liscia.
190. *Castiglione.* Un paese di montagna senza cornice.
Granberg n:r 120.

191. *Albani.* S. Lorenzo Giustiniano cornice d'oro liscia, quadro grande per alto.
Granberg n:r 103.

192. Ritratto della Regina intiero con petto armato con moretto appresso.
David Beck?

193. ——. Ritratto della Regina con capelli neri appresso una fontana che rappresenta un Delfino senza cornice.
David Beck?

194. ——. Altro ritratto di dama senza cornice.
195. *M. Augusto.* Quadro tessuto senza cornice figura dal n̄le cenacolo.
196. ——. Ritratto di dama senza cornice.
197. ——. Ritratto del Rè di Francia, giovinetto senza cornice.
198. ——. Altro di dama comes[a].
199. ——. Altro del Ré di Spagna giovinetto cornice d'oro liscia.
200. ——. Altro della Regina Giovine senza cornice.
201. *Ferd[o] Vout(?)* Altro del Em̄o Azzolini senza cornice.
202. ——. Altro di dama senza cornice.
203. ——. Quadretto piccolo dà caccia di poco valore senza cornice.
204. ——. Madonnina ad immitat[e] del Coreggio senza cornice.
205. ——. Madonnina à sedere, con il Sig[re] et altra santa appo senza cornice.
206. ——. Altra con santi, et Angeli che la coronano in tavola senza corn[e].
207. *Ferd[o] Vout(?)* Ritratto della Valiere senza cornice.
208. ——. Altro di dama senza cornice.

209. *Ferdo Vout(?)* Altro d'omo vestito di nero senza cornice.

210. ——. Ritratto della Regina à sedere in trono con leone e cornice richissima dorata et adornata.

211. ——. Crocifissione di S. Pietro quadro per alto grande cornice d'oro liscia.

212. *Giorgione.* Milone atlete divorato dà fieri quadro perlungo cornice d'oro intagliata.
Granberg n:r 56.

213, *Bordinone.* Toro atterrato dà Ercole cornice d'oro intagliata.
Granberg n:r 75.

214. *Mutiani.* Resurrettione di Lazzaro quadro per alto cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 113.

215. ——. Ritratto di Rè à cavallo coronato di lauoro quadro grande cornice d'oro liscia.

216. ——. Altro Ritratto di commandante à cavallo grande dal vero.

217. *Anto Gerardo.* Elemosina di S. Cristina nella volta	cornice d'oro liscia.
218. *Fabo Chiari.* Gloria di da santa nella volta	
219. *Gio. Bonatti.* Martirio di da comesa	

Om dessa tre taflor: Granberg n:r 140.

220. *P. P. Rubens.* Adone ferito, Venere con le trè gratie, che lo piangono, figure grandi quadro per alto cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 165.

221. ——. Ercole e Jole la quale beffa il di lui valore con strappate d'orechie, ed altre poetticte inventioni cornice comesa.
Granberg n:r 166.

222. *Giulio romo.* Amore di Giove sopra cartone cornice d'oro liscia figure maggiore del naturale.
Granberg n:r 65.

223. ——. Giove con Sermele in cartone cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 63.

224. —— Giove e Giunone abbracciati sopra il letto in cartone comesa.
Granberg n:r 66.

225. *P. P. Rubens.* Testa del gran' Ciro sprezzata dà Semiramide cornice d'oro liscia quadro per longo figure, dal vero.
Granberg n:r 161.

226. *P. P. Rubens.* Diana tornata dalla caccia figure e cornice comesa.
Granberg n:r 163.

227. D:o. Li quattro fiumi con tigri, coccutrilli figure e cornice comes^{a}.
Granberg n:r 159.
228. D:o. Scipione Affricano con la sposa schiava e lo sposo avanti il trono figure comes^{a}.
Granberg n:r 160.
229. *Maniera Varia.* Juditta con teste d'Oloferne e vecchia figura non intiera dal naturale quadro per alto cornice d'oro liscia.
230, ——. Gran' Sultana quadro per alto senza cornice.
231. *P. P. Rubens.* Femina in schiena con satiro appoggiata ad un albero puttini, e tigri quadro per lungo cornice doro liscia.
232. ——. Ritratto d'un Letterato senza cornice incirca 4 p^{mi}.
233. *Bordon.* Un altro con cornice d'oro fuori di misura.
234. *Giulio rom^{o}.* Cartone Mercurio impedisce l'ingresso nell arcova Giove ad un' Moro cornice d'oro comes^{a}.
Granberg n:r 64.
235. *M. A. Caravaggio.* Trasfiguratione di N'ro Sig^{re} quadro per alto (figure magg^{ri} del vero, cornice come sopra).
Granberg n:r 89.
236. ——. Maniera della sud^{a} Giuditta »tres vidit, unum adoravit» (quadro per longo, cornice come sopra).
237. *P. P. Rubens.* Sileno con Baccante proportione vicina al'quadrato cornice comes^{a}.
Granberg n:r 167.
238. *Bourdon.* Ritratto di commandante Cornice d'oro liscia.
239. D:o. Ritratto di Vecchio in manto nero Cornice comes^{a}.
240. D:o. Ritratto di commandante cornice comes^{a}.
241. ——. Ritratto di . . .
242. ——. Ritratto di . . .
243. ——. Cavallo grande al naturale con veduta di Ponte, e battaglia Senza cornice.
244. *P. P. Rubens.* Ganimede che riceve il nettere proportione quasi quadrata Cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 164.
245. ——. Rè di Polonia Senza cornice.
246. *Bassano.* Ritratto buono con pochi capelli, et ambi le mani senza cornice.
247. *Spagnoletto.* Filosofo grande dal vero con sfera, libri, e compasso in mano Senza Cornice quadro per alto.
248. ——. Il compagno con altro piangente.
249. *Giulio rom^{o}.* Amore di Giove, cioe Danae con Giove, e pioggia che cade dà altra parte cartone con cornice d'oro liscia.
Granberg n:r 67.

250. *Giulio romo.* Il Gran' Turco compagno alla Sultana con cornice coma.
251. ——. Angelo che communica la Madalena senza cornice.
252. *(Francese).* Amante in conversatione con la Dama quadro bislongo Senza Cornice.
253. *Fiammego.* S. Bastiano figura del naturale per alto senza cornice.
254. —. Un' cavallo piccolo senza cornice. Il favorita.
255. ——. Il simile d'altra reduta con Amorini senza cornice.
256. *Rubens Isaia.* Tavola con veduta di cucina, animali, frutti, massaritie cornice d'oro liscia.
»Rubens Isaia» trol. förvrängning af »Rubens & Snijders». Granberg n:r 162.
257. *Raffaelle.* Christo che porta la croce al Calvario istoriato con molte figure à piedi, ed ad cavallo, e la B. Vergine Madre con altre sante e S. Giovanni, in tavola alto pmi uno, e un oncia, e largo pmi 3. oncie 10.
Granberg n:r 16.
258. ——. di Detto. S. Franco in piedi con libro in mano largo circa oncia 9, ed alto sopra un palmo.
Granberg n:r 19.
259. ——. di Detto. S. Antonio di Padova in piedi di simil grandezza.
Granberg n:r 20.

L'E:MO, E R:MO SIGRE CARDINALE FILIPPO ANTONIO GUALTERIO per parte, ed a nome della serma REALE ALTEZZA DELL' ALTISSIMO, E POTENTISSIMO PRENCIPE IL SRE DUCA D'ORLEANS REGGENTE DELLA FRANCIA, autorizzato dalle commissioni havute per lettere, et ordini expressi di S. A. R., come asserisce in fede, e parola di CARDINALE, da una parte, e L'ILLMO, ET ECCMO SIGR D. BALDASSARE ODESCALCO, DUCA DI BRACCIANO dall' altra, con la pute volitura quanto publico, e giurato istromento, dichiarano haver fra diloro conchiusa la compra, e vendita de quadri e pitture, che furono già della gl. mema della REGINA CHRISTINA DI SUEZIA, e per via di compra passarone poi nella ch. me. del SE DUCA D. LIVIO ODESCALCO, e da questo ultimamte per via di successione nel sudo ECCMO SE D. BALDASSARE ODESCALCO, odierno DUCA DI BRACCIANO; e li capitoli, forma, e modo, sotto li quali si è chonchiuso detto contratto, sono gli seguenti, che si vogliono in alterabili in ogni loro parte.

E primieramte esse parti dichiarano, che tutte le pitture, e quadri cadenti nella suda vendito, tanto in qualità, quanto in numero, sono le distintamte discritte nell' Inventario registrato di sopra, e da ambe esse parti per maggior sicurezza sottoscritto.

In 2o luogo si dichiara, che anche tutte, e singole cornici, che adornano dette pitture, e quadri, si comprendono sotto la detta vendita.

Terzo, che il prezzo di tutte le dette pitture, come sopra inventariate, si è fissato, e stabilito nella somma di scudi novanta mille, e trecento romani da giulij dieci per scudo.

Quarto, che detto prezzo debbo attualmto nell' atto dell' consegna di tutte le dette pitture, come sopra inventariate, pagarsi per intiero qui in Roma da sua Emza à nome come sopra, ò altri per lui interveniente in questo modo, cioè rispetto à scudi trè mille, e trecento, dovrà farsi il pagamento liberamte in mano di delto Eccmo Se duca Odescalco, rimossa ogni eccezzione perche cosi, &c. e rispetto alli altri scudi novanta mille simili si dovranno depositare nel sagro monte della Pietà, ò Banco di S. Spirito di Roma à credito di do Eccmo Se Duca Odescalco con l'espressione, che sono il prezzo delle pitture, e quadri, come sopra venduti à S. A. Reale il Se Duca d'Orleans; e ciò ad effetto, che detti scudi novanta mille siano con ordini di detto Sige Duca Odescalco pagati à Creditori di detto ch. me. del Se Duca, D. Livio in estinzione delle sorti capitale de loro crediti; perche coci e non altramente.

Quinto, che il medemo Se Duca Venditore sii tenuto ed obligato nell' alto dell' intiero Sborso, e rispettivo deposito di detti scudi novant atrè mille, e trecento, consegnare qui in Roma à Sua Emsa ò ad altro suo legitimo interveniente tutte, e singole Pitture, e quadri, come sopra inventariati, riconosciuta però prima la loro identità, con dichiarazione però, che seguita detta consegna, e rispettivo sborso, e deposito di da intiera somma, non sia tenuto esso Se Duca Venditore alla rimozione, nè in tutto, nè in minima parte di quell'impedimenti, che potessero ostare al' trasporto fuori di Roma di dette pitture, non dovendosi intendere obligato, se non per lo dato e fatto suo tantum, per che cosi, &c., e non altramenti, &c.

Sesto, perches i richivede qualche tempo alla trasmissione in Roma di tutta la sudetta somma, perciò detto E:mo, e R:mo Sigr Cardinale Gualterio piglia il termine di quattro mesi, da incominciare dalla data della presenta, dentro il qual termine promette di far venire in Roma tutta la somma sudetta, e di quella fare il pagamento, e rispettivo deposito, come sopra stabilito.

E per ultimo si conviene per fatto espresso, che quando dentro, il tempo, e termine sudetto di quattro mesi, non seguisse l'effettivo sborso, e rispettivo deposito di tutta lo sudetto somma, il presente contratto si deve havere per risoluto in tutto, e per tutto come se

mai fosse stato fatto, e ciascheduna delle parti s'intenda riposta in istate di sua plenaria libertà, perche cosi, e non altrimenti, &c.

E per l'osservanza di tutte le sud^e^ cose L'E:MO, E R:MO S^R^ CARDINALE GUALTERIO obligando la sua parola di Cardinale, e L'ECC^MO^ S^E^ DUCA ODESCALCO quella di Cavaliere hanno sottoscritta la pute di loro proprio carattere in Roma q^to^ di 14 Gennaro 1721.

F. A. CAR^D^. GUALTERIO.

BALDASSARE ODESCALCO.

Bil. V.

GREFVE NICODEMUS TESSINS BESKRIFNING ÖFVER DROTTNING KRISTINAS PALATS OCH KONSTSAMLINGAR I ROM.

(Efter ett manuskript af öfverintendenten C. F. Fredenheim i Kongl. Biblioteket.)

Utdrag af då varande Kammarherren Nicod. Tessins andra resa uti Italien 1688 angående Dr. Christinas samlingar uti det af Henne hyrde Palazet Riari, nu Corsini vid gatan Lungara i Rom.[1]

Uti Hennes Majestät Drotning Christinas Palais såg man i första Salen af den nedre eller Sommar Apartementen en liggande Antique Cleopatra, med 7 andra stående Marmor Statuer, hvaribland äfven 2 Satyrer som hermer. Där voro ock 4 Buster och lika många Colonner, samt en Antique Basrelief med en Baccanal. Väggarna i detta rum, äfwen som i de följande, woro med Landskapsstycken målade.

I det andra rummet voro 3 Statuer, 2 Buster och 8 Colonner.

I det tredje rummet woro 4 Statuer, 6 Buster jämte 8 andre Buster på Colonner.

I fjerde Rummet woro 4 Statuer, hvaribland den förnämsta är Julius Cæsar af Bronze, förgyld i eld. Klädnaden, äfwen på Benen, är af Agathe och Antique. Manteln är af Alabastre Cotognino. Den bäste Statuen därintil var en Faunus. Dessutom stodo där 8 Buster på 8 Colonner.

I femte rumet såg man en vacker sittande Apollo, hwilken war gjord af Drotningens förra Bildhuggare, Fr. Maria (Nocchieri), som nu är död. Dess utom omkring rumet sutto 8 Antiqua Muser, men til en del med tillagde hufwuden och händer. Framtil på bägge sidor om fönstret woro Spegelväggar, hwilkas fogningar med blomster och blad woro öfwermålade. Rundt omkring rummet stodo 16 Colonner af Giallo Antiquo med förgyld Bas, Capitel, Corniche och Architrave. Ofwanpå språnget af listen öfwer Colonnerne woro

[1] Öfvers. i manuskript af öfverintendenten C. F. Fredenheim, i Kongl. Biblioteket, efter det tyska originalmanuskriptet (på Åkerö?) af Nicodemus Tessin d. y.

små Consoler med deras lister. På hvardera väggen emellan Colonnerna war et Landskap måladt.

Midt uti det Sjette rumet låg på en piedestal en antique Clytia af Marmor: i taket ofwanföre syntes Solen till at utmärka huru hon förälskat sig i den. Hon förestäldes i det ögonblick, då hon förwandlades til en Solblomma. På ändarne af fingrar och tåer såg man redan grenar utbrista, likasom på Daphne. Dessutom voro där 7 andra Statuer och Buster, af hwilka Alexander Magnus och Antinous woro ganska wackra. Där stodo äfwen 8 Colonner och ett Qvinnohufwud, hwilket Riddaren BERNINI skall hafwa gjort, uti sin första ungdom.

Midt uti det sjunde rummet stod en ganska skön grouppe, gjord af DOMINICO GUIDI, föreställande twenne barn stridande om en Palm. Där såg man äfwen en vacker Antique Venus, med halfböjda knä (accrouppiée), såsom sittande i Bad; tre andra små Statuer; 2 Antiqua Oxar af Marmor; 16 hufvuden och 7 Colonner.

I det Ottonde Rummet stod den så berömda Grouppen af Castor och Pollux, hwilken Drotningen köpt af Cardinalen MASSINI. Derefter den förträffeliga Antiqua Faunus med en hind på axlen, hwilken wid den nya byggnaden vid la Chiesa nuova blifvit funnen och i Frankrike så högt aktas. Där var ock en vacker Antique stor Statue af Venus, til sina söndriga delar sammanfogad. Den fjerde Statuen var en naken Ptolomæus. På båda sidor af Castor och Pollux stodo twå ganska sällsynta Colonner af Orientalisk Alabastre. På sidorne om Faunus stodo ock 2 rara Colonner af gul Spansk Brocatello, med små räfflor. De öfriga 4 Colonner voro af Giallo antico. På alla dessa Colonner stodo 8 Buster. En rund antique Bas-relief med en drucken Silen och Bacchus var ock ganska vacker.

Uti nionde Rummet såg man twå Marmor Buster af Drotningen.

Uti Tionde eller Badrummet ser man en ganska vacker Antique Venus af Marmor, med en liten och tunn öfwerklädnad. och som i skönhet anses gå närmast den Grækiska Venus: också är ingen Antique Statue i hela Rom så fullkomligen conserverad. Drotningen hade köpt den af PR. LUDOVISI. I en annan Niche stod der ock en artig naken statue, som föreställde sömnen. Den hade i ena handen walmo och stod halfsofvande. De bägge Badkaren voro af gråaktig marmor, och twå mässingsrör gingo til hwart kar.

Bildhuggaren DOMINICO GUIDI hade gjort för Drotningen en Grouppe af Marmor af twänne Barn, förträffeligen vackre, hvilken ock stod i denna understa Appartement.

Ofwan uti den så kallade Piano Nobile eller den förnemsta wåningen är den första stora Salen, där Betjenterne upvakta, klädd

med rödt Damast. Friesen ofwan omkring, äfwen som Himelen äro af Cremsisy Samet med fransar af samma färg. Ryggstycket af Himmelen är prydt med Vapnet, i stort och deröfver Phœnix med Solen, som är Drotningens Devise. Likaledes syntes Vapnet uppå de röda sammets dörgardinerne, hvilket alt var utskuret af rödt Damast, med rödt kantadt, såsom ock derefter med hwitt förhöjdt och med mörkt skuggadt och måladt.

Uti nästa rum uppehålla sig Stånd Drabanterne. Det är möbleradt med rikt och vackert Damast, med breda Galoner öfwer sömmarna. Ifrån frisen nedhängde högre Guldfransar, under hwilka war en botten af Guldmoir, på det fransarne så mycket bättre måtte falla i ögat[1]. Af samma slags meuble äro 7 stora Rum efter hwarandra, hwaribland 2:ne Audience Salar, där ofwan omkring frisen war prydd med dubbla Guldgaloner öfwer och under. Dörgardinerne hade äfwen ofwanpå sjna friser. Uti det stora Audience rummet stod midt uti Drotningens fauteuil och på hwar sida en Tabouret, hwilka för Cardinalerne framsattes midt för fauteuillen[2].

I rummet innanföre framför det andra förmaket står den halfwa Christi Bilden af Marmor, hvilken Riddaren Bernini testementerat Hennes Majest. Under är dess Plinth artigt stödd af 2:ne stora knäböjande förgylda änglar, hvilka åter hafwa under sig en annan Plinth.

Uti Galleriet af denna Apartement såg man 57 ganska sköna taflor, hvaraf 8 woro af TITIAN, däribland et contrefei af Pico di Mirandula. Ganska vackert var der et stort stycke af CORREGGIO, med idel Ängla Hufwuden, dem han sedan målat j Cuppolen i Parma. Tvänne kejsare och Christi korsfästelse af TITIAN woro ock mycket vackra. Man såg twå ganska vackra stycken af ALBANO, föreställande Venus med åtskilliga kärleksgudar; dessutom en naken liggande Venus af GIACOMO PALMA, samt Venus och Adonis af CANGIASI. Æneas och Anchises af SALVIATI samt Jupiter med Leda och Äggen, hwarutur Barnen baklänges krypa. Förträffligt vacker var S. Giovanni, till medjan målad af Riddaren BERNINI. I samma

[1] »Drotning Christinas Tapeter, hvilkas botten var af Guld virkad, med åtskilliga vackra figurer, skattades mycket högt. De svenske fingo dem vid eröfringen af Prag». (Not af Fredenheim eft. Ant. v. Brobergens Resebeskrifn.)

»Les tapisseries des apartemens de la Reine etoient autrefois dans le Palais du Duc de Mantoue. Lorsque Cocalto pilla cette ville en 1630 il les transporta à Prague. Les Suedois les enleverent à Prague en 1648 et Christine les transporta à Rome» (not af Fredenheim eft. Misson).

[2] »Å båda sider af fauteuilen stodo ock 2 förgylta lejon, som höllo en glob. I detta rum var Drotningens Contrefej, af 4 alnars höjd och 3 i bredd, i lefvandes storlek, där hon föreställes sittande, hållande ena handen på et lejon» (not af Fredenheim efter Mårten Törnhjelms »Resa»).

Gallerie stodo ock 2 Bord och 2 skåp fulla med de skönaste Medailler, hwarom särskildt skall antecknas. Två mycket stora ljusstakar af Silfver stodo ock här i hörnen. Därnäst intil var ett stort fyrkantigt rum, med infattadt Spegelglas och hwarest en Antique Buste af Bronze, föreställande Alexander Magnus, stod på Bordet. Här voro 44 Taflor så ypperligen valde, at man icke ser et dylikt rum hwarken i Rom eller annorstädes. Det första var Jupiters förwandling i et Måln, då han hade umgänge med Nymphen, som ligger hänryckt med en förtjusning, hwars like jag aldrig sedt. Af Jupiter såg man såsom uti ett måln endast ansigtet och den högra handen som knapt var synbar; därunder syntes i ett hörn Acteons hufwud i måln. Det andra var Jupiter med Leda, hvarpå 5 Quinnor med 3 kärleksgudar woro förestälte til en del stående uti watten. Den ena unga qvinnan i vatnet, framför henne en Swan nästan förwånad, är förundranswärdt föreställd. Det tredje var Jupiter i ett guldregn med Danaë, der kärleken låg vid ändan af Sängen och drog linnet af denna skönhet för att låta guldet inrägna. Det fjerde var Venus, Mercurius och Cupido hwilket dock ej war så wäl conserveradt som de första. Utaf TITIAN voro där 17 Taflor, den ena vackrare än den andra. Den första förestälde Människans åldrar, genom 2 Barn, en yngling och en quinna, och på afstånd en gamal, betragtande en Dödskalle. Därefter var en mycket vacker naken liggande Venus med en Spanior bredvid af samma Mästare; en annan med en kärlek; negrinnan, Dianas Jagt efter Acteon; 2:ne lika Magdalener; en Venus med en kärlek som håller spegeln; Samaritanskan; en stående Venus, til medjan; Contrefej af en som man vill säja hafwa warit hans maitresse, men icke vacker.

Af PAOLO VERONESE såg man up uti taket 4 stora stycken och öfwerst omkring likaledes 7 andra, hwilka voro målade med Historiska Figurer i naturlig storlek. I ett war Mars och Venus; i det andra Venus och Adonis; i det tredje Venus med Mercurius och Cupido etc. Därunder såg man ock den vackra Europa af samma hand: Alla dessa Paul Veroneses stycken finnas copierade på konstkammaren i Wien.

Af PARMEGIANINO var på träd mycket vackert målad en Cupido som tälger sin Boga, och har vid sina fötter twå Genier.

Men särdeles skön och i smått målad war här Örnen eller Jupiter med Ganimedes af M. ANGELO BUONNAROTI, hwaraf man har ett kopparstycke. Et vackert Martyrstycke var där af CANGIASI; Abraham och Isac af CARAVAGGIO; et gammalt Mans hufwud af GUIDO RHENI och twå öfwer all måtta vackra Contrefej af VAN DYCK, föreställande en moder med sina söner, hwilka tilförene warit uti et

stycke. Sluteligen voro där tre vackra långa stycken Sabinernas Historia, med många små figurer, målade af GIULIO ROMANO. Annars såg man ock här inne Augustus med örnen och Troféer derunder förgylda, hwilken är stucken i koppar och hwaraf det Antiqua kommit til Spanien. Twå vackra Contrefeyer af BASSANO har jag förgätit omnämna.

I tredje eller Öfwersta Voningen och den stora Salen såg man 36 stora stycken och 3 under Taket[1]. Däribland en mycket vacker Galathea, i stort målad af RIDD. LANFRANCO; et annat af den samme föreställde huru Moses blef igenfunnen. Äfven hela hans famille af honom målad. Ganska vacker var Petri korsfästelse, gjord såsom somlige tro af CARAVAGGIO, eller, efter andras tanka, af GUERCINO. Af RUBENS hand voro följande mycket vackra stycken, ja de bästa han någonsin målat, nemligen Scipions kyskhet; de särskilde floderne; Diana på jagt; Tomyris med Cyri hufvud, doppadt i blod; Hercules spinnande; den sårade Adonis; en Satyr; en Baccanale med 3 halfwa figurer. Stycket med Ganymedes; Simson med Lejonet af BOURDENONE, TIZIANS Läromästare, war ock ganska vacker. Där voro ock: Susanna af GUIDO RHENI; Cain och Abel af ANDREA SACCHI; Lazarus af MUTIANO; Maria med barnet och S. Johannes i småt af PIETRO DA CORTONA[2]; fem stora af JULIO ROMANO målade Cartons, föreställande åtskilliga Gudar och Gudinnor.

Hennes Majts Medailler har jag besett med Hr Bellori, hwilken däröfwer har inseende. Hon äger öfwer 200 ganska ypperliga Medailloner, deribland den mycket rara af PERTINAX....

Herr Bellori, som har författat Målarenas Lefwerne, wisade mig all höflighet. Med honom besåg jag Hennes Majt Drotningens teckningar, af hwilka jag genombläddrat alla sju Volumerna och uti hvilka de af RAPHAEL och JULIUS ROMANUS voro ypperliga; af RAPHAEL i synnerhet: Paulus med den blinda inför kejsaren, med denna påskrift: L. Sergius Paulus Christianam fidem amplectitur Pauli prædicatione; de oskyldiga barnens mördande, teknadt på flera sätt; en helig Quinnas Martir, åt hwilken man wisade de twenne hufwud af hännes halshuggne Barn, under det hon stod uti en Kettil öfwer eld, och en mängd sjuka likasom föreställande pästen: af JULIUS ROMANUS

---

[1] »Öfver dörren var här bygd en Läktare, förgyld och målad, inrättad för Folket at åhöre den musique, som här plägar hållas vid stora högtider.» (Not af Fredenheim eft. Mårten Törnhjelms »Resa».)

[2] »Ant. von Brobergen säger det Drotningen hade et Schilderi af RAPHAËL, föreställande Maria med Jesus och Johannes. Drotningen af Spanien hade förärat henne detsamma och det värderades til 24,000 Scudi Romani. Besynnerligt at Grefve Tessin ej omnämner detta.» (Not af Fredenheim.)

i synnerhet en tekning med flere trötte personer jemte deras ök djupt insomnade, med en förträffelig expression.

Hennes Maj^ts^ Bibliotek, öfwer hwilket han har inseende, består uti tre rum af utwalde böcker, bland hwilka 2000 Manuscripter, som allena uptaga en kammare, äro mäst skattbare.

Målaren GIOVANNI BATTISTA BAZZIGGI, som målat det sköna Taket uti kyrkan Gesue för 22,000 Scudi, sade om Drotning Christina, at hon aldrig haft sin like at dömma om Konsterna, och at han aldrig kommit til Henne, utan at något lära. Hennes Maj^t^ gör ock mycket värde af honom.

Rättelser och tillägg.

Sid. V står: »Ehrenheim, Erik» och »Ehrenheim, Fredrik»; läs: *Ehrenheim, Erik von* och: *Ehrenheim, Fredrik von.*
» XIII, rad 13 uppifrån står: kufperstichen; läs: *kupferstichen.*
» 8. Om »Madonna del Passegios» härkomst jfr rättelsen nedtill sid XXIV.
» 9. Rad 12 uppifrån står: Filippo; läs: *Filippino.*
» 9. Rad 13 nedifrån står: sir Miles; läs: *Sir W. Miles.*
» 10. Rörande n:ris 19 & 20:s härkomst jfr den rättande noten sid. XXIV.
» 11. Sista raden står 1468; läs *1486.*
» 12. Rad 9 nedifrån står: sir Miles; läs: *Sir W. Miles.*
» 18. Rad 5 uppifrån står: kärleken; läs: *Amor (Kärleken).*
» 25. Rad 8 nedifrån står: 7—10; läs: *69—72.*
» 32. Rad 9 uppifrån. Jfr rättelsen sid. XXXIII.
» 37. Rad 16 nedifrån står: 126—136; läs: *77—87.*
» 43. Den under Aachens namn uteglömda taflans titel är: *Paris' dom.*
» 57. N:r 209 nu på Gripsholm (Upmark). N:ris 210—211 omnämnas äfven Bil. III, 177 och medfördes alltså till Rom.
» 58. N:ris 217,220 & 222 nu på Gripsholm (Upmark).
» 72. Rad 14 uppifrån står: 259; läs: *731;* rad 16: 260; läs: *730.*
» 77. Å denna sida ha åtskilliga siffror omkastats. Rad 8 uppifrån står: 43; läs: *44;* r. 10: 44, l.: *45;* r. 12: 41, l.: *42;* r. 20: 39, l.: *40;* r. 31: 42, l.: *43.*
» 112, första raden står: pour traited'une; läs: *pourtrait d'une...*
» 116, rad 9 nedifrån står: allezza; läs: *altezza.*
» 117. N:r 13 borde ha uppförts bland Schiavones arbeten sid. XXX.
» 118. N:r 21 borde ha uppförts bland kopiorna efter Tiziano i noten sid. XXIX.
» 145. N:r 246 troligen ett rubensiskt eller jordaenskt skolarbete.
» 146. N:r 253. Obekant hvar nu.
» 147. N:r 256 borde ha uppförts bland kopiorna efter Rubens sid. XXXVII; n:r 257 tvifvelaktigt arbete af Rubens. Obekant hvar nu.
» 149. N:r 284. Jfr noten sid. XXX.
» 150. N:r 292. Jfr nedersta stycket sid. XXXII.
» 156. N:r 23 nu i Bridgewater Gallery. Jfr öfre stycket sid XXX.
» 165. N:r 176. Jfr noten sid. XXIX.
166—167. »Ferd.° Vout» förvrängning af *Ferd. Voet.* Frågetecknet bör utgå. Jfr sid. XXXVIII.

Af de 48 autotypiska afbildningar, som åtfölja detta arbete, äro de flesta, de med »J. C. au» märkta, utförda hos direktör *Justus Cederquist;* några, såsom af firmanamnet synes, hos *Generalstabens Litografiska Anstalt;* Raffaellos »Madonna del Passeggio» hos *Warner Silfversparres Nya Grafiska Aktiebolag* (direktör *Axel Lilja*).

RAFFAELLO SANTI:

MADONNA DEL PASSEGGIO.

(»Catalogue raisonné» n:r 12.)

TIZIANO VECELLIO:

VENUS MED MUSSLAN.

»Catalogue raisonné» n:r 27.)

PAOLO VERONESE:

»STYRKAN» (HERKULES), ÅTFÖLJD AF »VISHETEN».

(»Catalogue raisonné» n:r 43.)

ANDREA DEL SARTO:

LEDA.

(»Catalogue raisonné» n:r 25)

PEETER PAUWEL RUBENS:

SCIPIOS ÄDELMOD.

(»Catalogue raisonné» n:r 160.)

PARMIGIANINO:

BÅGSKÅRAREN.

(»Catalogue raisonné» n:r 23.)

CORREGGIO:

JUPITER OCH IO.

(»Catalogue raisonné» n:r 3.)

TIZIANO VECELLIO:

LIGGANDE VENUS (»FILIP II OCH HANS ÄLSKARINNA»).

(»Catalogue raisonné» n:r 31.)

PAOLO VERONESE:

MANNEN MELLAN DYGDEN OCH LASTEN.

(»Catalogue raisonné» n:r 44.)

CORREGGIO:

AMOR UNDERVISAS.

(»Catalogue raisonné» n:r 8.)

FRANCESCO SALVIATI:

»SABINSKORNAS BORTRÖFVANDE».

(»Catalogue raisonné» n:r 58.)

PALMA VECCHIO:

VENUS OCH AMOR

(»Catalogue raisonné» n:r 61.)

CORREGGIO:

DANAË.

(»Catalogue raisonné» n:r 1.)

CORREGGIO:

LEDA.

(»Catalogue raisonné» n:r 2.)

JUPITER OCH SEMELE.

JUPITER OCH ALKMENE.

JUPITER OCH IO.

JUPITER OCH JUNO.

JUPITER OCH DANAË.

GIULIO ROMANO:

JUPITERS KÄRLEKSÄFVENTYR.

(»Catalogue raisonné» n:ris 63—67.)

PAOLO VERONESE:

VENUS OCH ADONIS.

(»Catalogue raisonné» n:r 39.)

XVII.

TIZIANO VECELLIO:

DE TRE MÄNNISKOALDRARNA.

(»Catalogue raisonné» n:r 23.)

PAOLO VERONESE:

EUROPAS BORTFÖRANDE.

(»Catalogue raisonné» n:r 49.)

XIX.

ANDREA SACCHI:

ADAM, SÖRJANDE VID ABELS LIK.

(»Catalogue raisonné» n:r 80.)

TIZIANO VECELLIO:

VENUS SPEGLANDE SIG.

(»Catalogue raisonné» n:r 32.)

1. SABINSKORNAS BORTRÖFVANDE.
(»Catalogue raisonné» n:r 68.)

2. FÖRSONING MELLAN ROMARNE OCH SABINERNA.
(»Catalogue raisonné» n:r 69.)

3. CORIOLANUS.
(»Catalogue raisonné» n:r 70.)

GIULIO ROMANO.

4. KARTAGENAS INTAGANDE.
(»Catalogue raisonné» n:r 71.)

5. KRIGARNE BELÖNAS.
(»Catalogue raisonné» n:r 72.)

6. SCIPIOS ÄDELMOD.
(»Catalogue raisonné» n:r 73.)

GIULIO ROMANO.

1. KORSBÄRNINGEN.

2. PIETÀ.

3. KRISTUS PÅ OLJOBERGET.

RAFFAELLO SANTI

(tre predellabilder).

(»Catalogue raisonné» n:is 16—18.)

TINTORETTO:

TVÅ UNGA HERTIGAR AF FERRARA.

(»Catalogue raisonné» n:r 82.)

GUIDO RENI:

SUSANNA OCH DOMARNE.

PEETER PAUWEL RUBENS:

TOMYRIS LÅTER DOPPA CYRUS' AFHUGGNA HUFVUD I BLOD.

(»Catalogue raisonné» n:r 161.)

CORREGGIO:

»NOLI ME TANGERE!»

(»Catalogue raisonné» n:r 4.)

CORREGGIO:

»MADONNA DELLA CESTA»

(»Catalogue raisonné» n:r 5.)

TIZIANO VECELLIO:

VENUS OCH ADONIS.

(»Catalogue raisonné» n:r 30.)

TIZIANO VECELLIO:

DIANA OCH AKTÄON.

(»Catalogue raisonné» n:r 37.)

PAOLO VERONESE:

HERMES, AGLAUROS OCH HERSE.

(»Catalogue raisonné» n:r 40.)

TIZIANO VECELLIO:

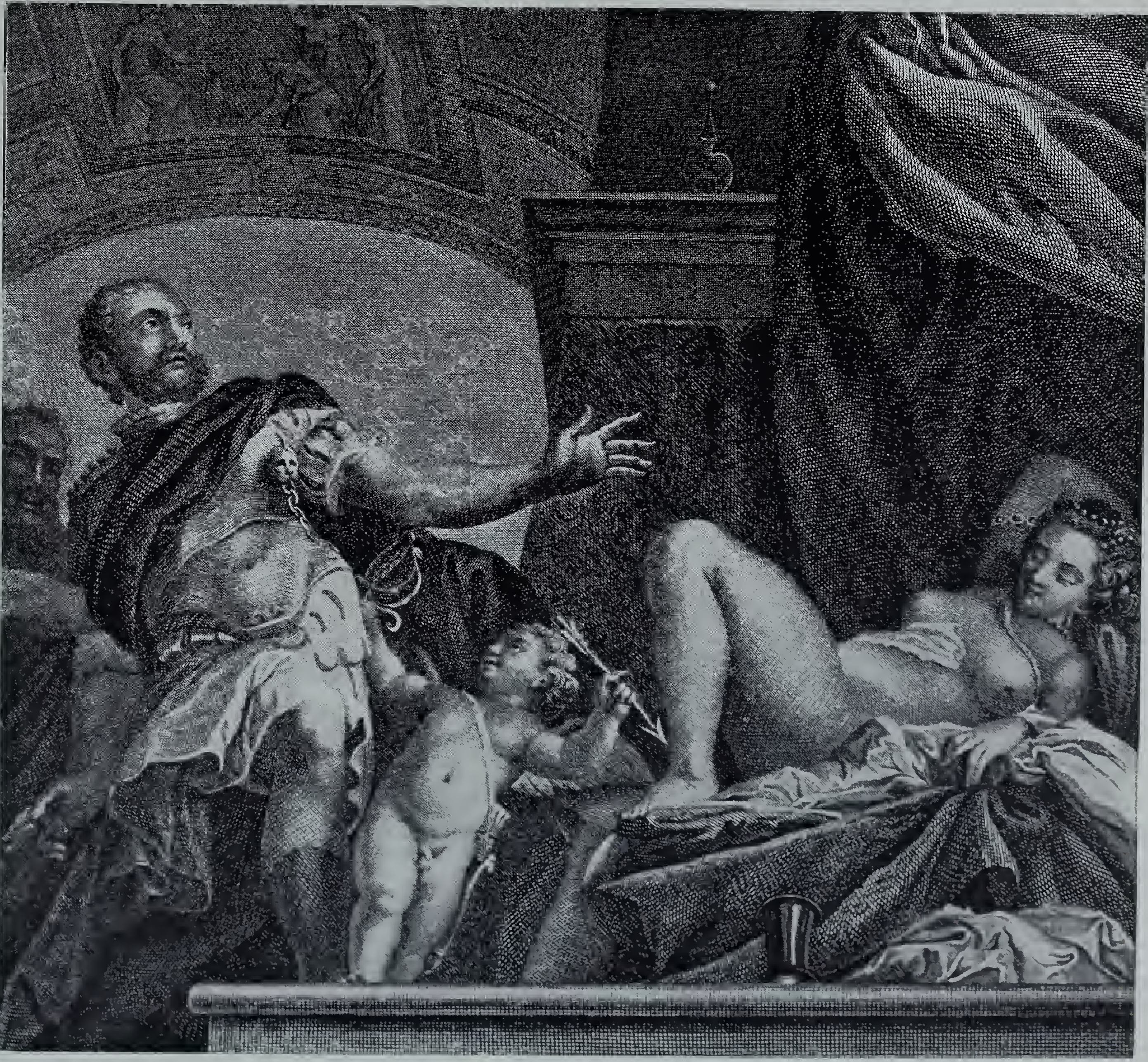
»TIZIANO OCH HANS ÄLSKARINNA».

PAOLO VERONESE:

»L'AMOUR HEUREUX.»

(»Catalogue raisonné» n:r 45.)

PAOLO VERONESE:

»LE RESPECT.»

(»Catalogue raisonné» n:r 46.)

PAOLO VERONESE:

»L'INFIDÉLITÉ.»

(»Catalogue raisonné» n:r 47.)

PAOLO VERONESE:

»LE DÉGOÛT.»

(»Catalogue raisonné» n:r 48.)

TIZIANO VECELLIO:

»L'ESCLAVONNE.»

(»Catalogue raisonné» n:r 38.)

PAOLO VERONESE:

»MARS OCH VENUS FÖRENADE GENOM AMOR.»

(»Catalogue raisonné» n:r 42.)

PEETER PAUWEL RUBENS:

GANYMEDES I OLYMPEN.

(»Catalogue raisonné» n:r 164.)

TINTORETTO:

KRISTUS OCH DEN KLENTROGNE TOMAS.

(»Catalogue raisonné» n:r 81.)

ANNIBALE CARRACCI:

DEN HELIGE ROCCHUS MED EN ÄNGEL.

(»Catalogue raisonné» n:r 94)

FRANCESCO ALBANI:

DEN HELIGE LAURENTIUS JUSTINIANUS.

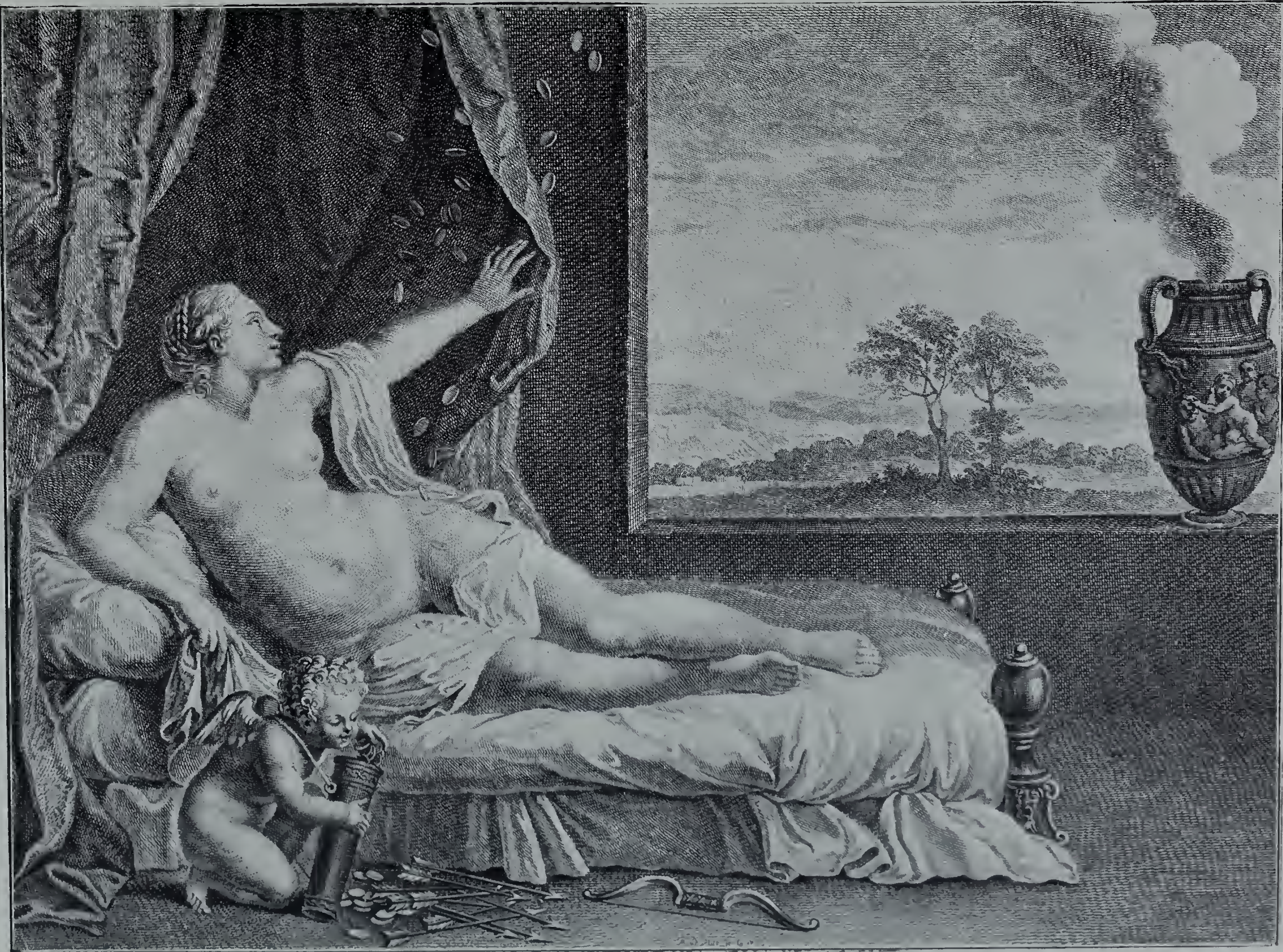
(»Catalogue raisonné» n:r 103.)

CARAVAGGIO:

ABRAHAM I BEGREPP ATT OFFRA ISAK.

(»Catalogue raisonné» n:r 88.)

ANNIBALE CARRACCI:

DANAË.

CORREGGIO:

MULÅSNEDRIFVAREN.

(»Catalogue raisonné» n:r 6.)

GUIDO CAGNACCI:

KVINNLIG MARTYR.

(Jfr sid. XXXIII.)

CARAVAGGIO:

S. Rosa

YNGLING MED EN FLÖJT.

(»Catalogue raisonné» n:r 87.)

